ព្រះ
វិន័យបិដកហាលី
និង
សេចក្តីប្រៀបធៀបភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
ទីឆ្នាកនិកាយ សុត្តនិបាត
កតិយកាគ
៥៤

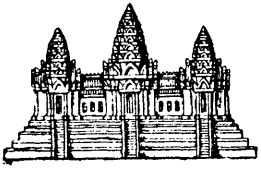

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៥០១

សុត្តន្តបិដកេ

ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

ឥតិយោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមោ ខុរគវគ្គោ

បឋមំ ខុរគសុត្តំ

(១) យោ វេ(១) ខុទ្ធតិតំ រិតេតិ ពោធំ
រិសេ ដ្ឋ សម្ពរិសារ ជ្ជិ ១ ១ ១ ១ ១
សោ ភិក្ខុ ជ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ខុ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត

តតិយភាគ

សូមនមស្ការព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ។

ខ្មីរគាថា ទី ១

ខ្មីរគាថាសូត្រ ទី ១

(១) *ភិក្ខុណា* *ប*ន្ទោ*ប*ង់*ស*េចក្តីក្រោ*ធ* *ដ*ែ*ល*ធ្ល*ា*ប*ស*ម្ងួ*ត*ហ*ើ*យ *ដ*ូ*ច*ប*ុ*គ្ គ*ល*ប*ន្ទ*ុ*ក*ប*ត*ិ*ស*ត*ស*ដ*ែ*ល *ជ្រ*ាប*ទ*ៅ *ដ*ោ*យ*ឧ*ស*ថ*ត*ំ*ង*ណ*ា*យ *ភ*ិ*ក*ុ*ន*ោ*ះ*ណ*ា*ះ*ថ*ា *ល*ះ*ប*ង់*ត*្រ*យ*ា*ង*ន*ា*ង* អ*ា*យ(១) *ដ*ូ*ច*ត*ស*់ *ស*ក*ស*ំ*ណ*ា*ក *ត*ា*ស*ត*ំ*ត្រ*ា*ត*្រ*ា*ប*ញ *។* *ភ*ិ*ក*ុ*ណ*ា *ផ*ា*ច*ប*ង*ក*ត*ៈ *ម*ិ*ន*ម*ា*ន*ស*េ*ស*ស*ល* *ដ*ូ*ច*គ*េ*ក*ា*ត*ផ*ា*ណ*ូ*ក *ដ*ែ*ល*ដ*ុ*ះ *ក*ុ*ង*ស្ រ*ៈ* *ភ*ិ*ក*ុ*ន*ោ*ះ*ណ*ា*ះ*ថ*ា *ល*ះ*ប*ង់*ត*្រ*យ*ា*ង*ន*ា*ង *អ*ា*យ* *ដ*ូ*ច*ត*ស*់ *ស*ក*ស*ំ*ណ*ា*ក*ត*ា*ស*ត*ំ*ត*ា*ត*្រ*ា*ប*ញ *។*

---

១ ពាក្យថា ត្រ ីយ*ា*ង*ន*ា*ង*អ*ា*យ ប*ា*ន*ដ*ល*ស*ំ*យ*ោ*ជ*ន*ៈ ៥ យ*ា*ង ដ*ា*ច*ណ*ែ*ក*ន*ា*ង*ក*្រ*ោ*ម ព្រ*ោ*ះ*ថ*ា *ស*ំ*យ*ោ*ជ*ន*ៈ*ទ*ាំ*ង*ន*េ*ៈ *ដ*ា*ហ*េ*ត*ុ*ត*ាំ*ស*ត*ូ*ច*ឲ*្យ*ទ*ៅ*ក*ន*ៅ*ក*ុ*ង*ស*ង*្ស*ា*រ*វ*ដ*្ដ *។* *អ*ដ*្ឋ*ក*ថ*ា *។*

យោ តណ្ហាមុនច្ចិតា អសេសំ
សរិតំ ឆិយ្យសរ៉ា រិសោ សយិត្វា
សោ ភិក្ខុ ជហាតិ ឱរ៉ាមំ
ឱរ៉ាគ ជិណ្ណមិវ ភ្ជ បុ ១ ១ ១

ភិក្ខុណា ចានផ្តាច់បង់តណ្ហា មិនមានសេសសល់ ញ៉ាំងតណ្ហា ដែលជាកិលេសជាតិ ត្រាច់ទៅ អន្ទោលទៅដោយហ៊ាស ឲ្យវិនាសសូន្យ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា លះបង់ត្រើយខាងអាយ ដូចពស់ សក សំណកចាស់ គ្រាំគ្រាចេញ ។ ភិក្ខុណា កំចាត់មានះ មិនមានសេសសល់ ដូចដំនន់ធំ កំចាត់ បង់ នូវស្ពានបបុស ដែលទ្រុឌ្ឍសាត ក្រៃលែង ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា លះបង់ត្រើយខាងអាយ ដូច ពស់សក សំណកចាស់ គ្រាំគ្រាចេញ ។ ភិក្ខុ ណា កាលស្វែងរកមិនបាន នូវសារៈ ក្នុងកាត ចាំងឡាយ ដូចបុគ្គល ស្វែងរក នូវផ្លាកដ៏ដើមល្អ ចាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា លះបង់ ត្រើយខាងអាយ ដូចពស់សក សំណកចាស់ គ្រាំគ្រាចេញ ។ សេចក្តីក្រោធ មិនមាន ក្នុងសន្ធាន នៃភិក្ខុណា មួយទៀត ភិក្ខុ ណា ប្រព្រឹត្តកន្ទ ឲ្យបុណ្យទាំងបាប ភិក្ខុ នោះ ឈ្មោះថា ចានលះបង់ ត្រើយខាងអាយ

សុត្តន្តបិដកៃ ខុទ្ទកនិកាយ្យ ធម្មបទ ខុទ្ទកសុត្តំ

ខុទ្ទកោ ដិណ្ណាមិ តតិ, ឧ្ចកណ្ឌ ។

យ សម្ម ។ ។ ។

អជ្ជ ។ ។ ។ ។ ។

ស ។ ។ ។ ។ ។

ខុទ្ទកោ ដិណ្ណាមិ តតិ ឧ្ចកណ្ឌ ។

យ ។ ។ ។ ។ ។

ស ។ ។ ។ ។ ។

ខុទ្ទកោ ដិណ្ណាមិ តតិ ឧ្ចកណ្ឌ ។

យ ។ ។ ។ ។ ។

ស ។ ។ ។ ។ ។

ខុទ្ទកោ ដិណ្ណាមិ តតិ ឧ្ចកណ្ឌ ។

ដូចពស់សក សំណកចាស់ គ្រាំគ្រាចេញ ។ ភិក្ខុណា កំចាត់បង់ ផ្តាច់បង់ ឲ្យជ្រះស្រឡះ ខ្ជាប់ជ្រៃ:ចាំងឡាយ ១ ១ ១

យោ ជាតូសារ៉ ធ បតូសារ៉

សញ្ញ៎ រ៉ាតជមិធន្ត ១ ១ តលោកោ

សោ ភិក្ខុ ជហាតិ ឱ១ចារ

ឧ១ាគ ជ ណ្ណ ១ ១ ១

ភិក្ខុណា មិនស្ទុះទៅ មិនក្រាញនៅ ជាអ្នក
ប្រាសចាកលោភ: ដោយគិតថា ធម្មជាតមាន
ខន្ធជាដើម ពាំងអស់នេះ មិនខៀងចាត់ ភិក្ខុនោះ
ឈ្មោះថា លះបង់ត្រើយខាងអាយ ដូចតស់ សក
សំណកចាស់ ត្រាំគ្រាចេញ ។ ភិក្ខុណា មិនស្ទុះ
ទៅ មិនក្រាញទៅ ជាអ្នកប្រាសចាកពគ:
ដោយគិតថា ធម្មជាត មានខន្ធជាដើម ពាំងអស់
នេះ មិនខៀងចាត់ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា លះបង់
ត្រើយខាងអាយ ដូចតស់សក សំណកចាស់
ត្រាំគ្រាចេញ ។ ភិក្ខុណា មិនស្ទុះទៅ មិន
ក្រាញនៅ ជាអ្នកប្រាសចាកទោស: ដោយគិត
ថា ធម្មជាត មានខន្ធជាដើម ពាំងអស់នេះ មិន
ខៀងចាត់ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា លះបង់ត្រើយ
ខាងអាយ ដូចតស់សក សំណកចាស់ ត្រាំគ្រា
ចេញ ។ ភិក្ខុណា មិនស្ទុះទៅ មិនក្រាញនៅ
ជាអ្នកប្រាសចាកមោហ: ដោយគិតថា ធម្មជាត
មានខន្ធជាដើម ពាំងអស់នេះ មិនខៀងចាត់

សុត្តន្តបិដកៗ ទីឆ្នាំ១ សុត្តន្ត

សោ ភិក្ខុ ជហាតិ ឱរម្ភាគិយានិ
ឱរោ ដ្ឋានិយានិ ។
យស្ស ឧបាទានានិ ន ចិត្តំ ភវតិ
ឧ្ឍ ។ ។ ។

ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា លះបង់ត្រើយខាងអាយ ដូចពស់សក សំណកចាស់ គ្រាំគ្រាចេញ ។ អនុសួយក្តិលេស ណាមួយ មិនមាន ដល់ភិក្ខុណា ឬ អកុសលមូល ដែលភិក្ខុ ដកចេញហើយ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា លះបង់ ត្រើយខាងអាយ ដូចពស់សក សំណកចាស់ គ្រាំគ្រា ចេញ ។ អនុសួយក្តិលេស ណាមួយ ដែលកើត អំពីសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មិនមាន ដល់ភិក្ខុណា ឬ បច្ច័យ ដើម្បីដើរមកកាន់ត្រើយខាងអាយ មិនមាន ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា លះបង់ត្រើយខាងអាយ ដូចពស់សក សំណកចាស់ គ្រាំគ្រាចេញ ។ អនុសួយក្តិលេស ណាមួយ ដែលកើត អំពីព្រៃតូច គឺតណ្ហា មិនមាន ដល់ភិក្ខុណា សេចក្តីសម្រេចដោយហេតុ (តណ្ហា) ដើម្បីកពដែល ជាប់ជំពាក់ហើយ មិនមាន ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា លះបង់ត្រើយខាងអាយ ដូចពស់សក សំណកចាស់ គ្រាំគ្រាចេញ ។

យោ ធីរោ ឌមកាយ ឌញ្ញ
អធីយោ តិណ្ណាកថ ជ្ជ ្ជ ្ជ

ភិក្ខុណា លះបង់នីវរណៈ ៥ ប្រការ ជាអ្នកមិន
ងាយតឹង ក្នុងសេចក្តីធ្ងន់ធ្ងល់ ប្រាសចាកសរ
គឺកិលេស ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា លះបង់ត្រើយទាំ
ងពីរ ដូចពស់សក សំណាកចាស់ ត្រាំត្រាវចេញ ។

ចប់ ខន្ធសូត្រទី ១ ។

ទុតិយំ ធនិយសុត្តំ

(២) បញ្ញាធនោ ទុទ្ធរីភេមាមស្មិ (ឥតិ ធនិយោ គោបោ)

អនុតីរេ មហាយ សមានកាសោ

ជន្ទ្ធ ត្ថុដ អាហ៊ាតោ ឥធ

អជ ចេ បត្ថយសិ បវស្ស ឆេវ ។

អញ្ញាធនោ ទ្ធរីតតីលោមាមស្មិ (ឥតិ ភគវា)

អនុតីរេ មហាយេ ការត្ថ្ងិកាសោ[1]

ទ្ធ្ធ ត្ថុដ ឥ ព្ធ្ធ ឥធ

អជ ចេ បត្ថយសិ បវស្ស ឆេវ ។

អនុ ភមតាសា ធ ទ្ធ្ធ (ឥតិ ធនិយោ គោបោ)

ភាគ្ធ ទ្ធ្ធ ឥ ណ ចន្ទ្ធ ភាគ

ទ្ធ្ធ ទ្ធ្ធ ឥ ណ ទ្ធ ភ

ទ្ធ ចេ ចេ ចេ ចេ ចេ ។

---

១ ម. មហាយេ ការត្ថ្ងិកាសោ ។

ធនិយសូត្រ ទី ២

(២) (សេដ្ឋីបុត្ត ឈ្មោះធនិយគោបៈ ពោលថា) យើងមានគ្មាយចំអិនហើយ មានទឹកដោះ រួតហើយ ជាអ្នកនៅ ជាមួយជនបរិស័ទ ទៀបឆ្នេរទន្ទីមហី ខ្ទមៈយើង ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកៃ ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) ក្បួនតថាគតបានចង ចាត់ចែងស្រេចហើយ តថាគត បានធ្វើដល់ត្រើយ កំចាត់ចង់ ទ្ទាវ:ទុយ:ចាន សេចក្តីត្រូវការ ដោយក្បួន មិនមានទៀតទេ ម្នាលភ្ជៀង ឥឡូវនេះ បើអ្នកចង់ឆ្លង ចូរឆ្លងមកចុះ ។

(ធនិយគោប: ពោលថា) ប្រពន្ធ របស់យើង ជាអ្នកស្តាប់ឆ្គាប់ ជាស្ត្រីមិនលេះលោះ ជាទ ីពេញចិត្ត គួរនៅរួម អស់កាលដ ៏វែង យើងមិនដែលឮសំដ ី ដ ៏អាក្រក់តិចតួច របស់ប្រពន្ធទោះឡ ើយ ម្នាលភ្ជៀង ឥឡូវនេះ បើអ្នកចង់ឆ្លងចូរឆ្លងមកចុះ ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា) ចិត្តរបស់តថាគត ជាធម្មជាត ស្តាប់ឆ្គាប់ ជាចិត្តរួចស្រឡះហើយ តថាគត បានអប់រំហើយ ទូន្ទានល្អហើយ អស់កាលដ ៏វែង ចំណែកបាបមិនមាន ដល់តថាគតទៀតទេ ម្នាលភ្ជៀង ឥឡូវនេះ បើអ្នកចង់ឆ្លង ចូរឆ្លងមកចុះ ។

សុត្តនិបាតេ ខុទ្ទកវគ្គស្ស ទុតិយំ ធនិយសុត្តំ

អត្តវេ្ហ ន ភ ត្ថ ហ ម ស្មិ(១) (ឥតិ ធនិយោ គោបោ)

ឧ ត្តា ច ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម

ត ម ន ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម

ន ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម

ន ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម

ន ម

សុត្តនិបាត ខុទ្ទកវគ្គ ធនិយសូត្រ ទី ២

(ធនិយគោបៈ ពោលថា) យើងជាអ្នកចិញ្ចឹមដីវិត ដោយថ្ងៃឈ្នួល ចំពោះខ្លួនឯង ចំណែកខាងកូនទាំងឡាយ របស់យើង មានសេចក្ដីមូលមិត្ត ឥតមានពេកនេ យើងមិនដែលឆ្ការហេតុអាក្រក់តិចតួច របស់កូននោះឡើយ ម្នាលភ្ជុ ឥឡូវនេះ បើអ្នកចង់ឃ្លាន ចូរបង្ហុះមកចុះ ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា) តថាគត មិនមែន ជាអ្នកស៊ីឈ្នួល អ្នកណាមួយទេ តថាគតត្រាច់ទៅ ដោយឥតមានជាប់ចំពាក់ ក្នុងលោកទាំងមូល សេចក្ដីត្រូវការ ដោយថ្ងៃឈ្នួល មិនមានទេ ម្នាលភ្ជុ ឥឡូវនេះ បើអ្នកចង់ឃ្លាន ចូរបង្ហុះមកចុះ ។

(ធនិយគោបៈ ពោលថា) គោដំទង់ ក៏មានកូនគោ កំពុងជ្រៅដោះ ក៏មាន មេគោមានគតិនឹងមេគោកំពុងដោយឈ្ងាល ក៏មាន គោឈ្ងាលជាគោឃ្លា របស់យើង ក៏មាន ម្នាលភ្ជុ ឥឡូវនេះ បើអ្នកចង់ឃ្លាន ចូរបង្ហុះមកចុះ ។

ឆត្តំ វសា ឆត្តំ ឆេត្តុ ចា (ឥតិ ភគវា)

គោ ឆវណ្ណាយ បវេធិយ ឆត្តំ

ខុសកោ ច ការ្ម្ម(១) ច ឆត្តំ

អថ ចេ បត្ថយសិ ឋានស្ស ឆេ ។

ទ្វីលា ឆ ខ្ជាតា អសម្ម្ជវ(២) (ឥតិ ឆ ឆ ឆ ១ ១ ១)

ជាមា ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា) គោដ៏ទង់ក៏មិនមាន ក្ងន់គោក៏ពុងចុងដោះ ក៏មិនមាន មេគោមានគតិ ទ្ងន់មេគោក៏ពុងដោយឈ្ងាល ក៏មិនមានគោឈ្ងាលជាគោចា ១ បុរសតថាគត ក៏មិនមានម្ចាស់ក្ងៀន ឥឡូវនេះ បើអ្នកចង់ឃ្ងរ ចូរបង្ហ្ងរមកចុះ ។

(ធនិយគោបៈ ពោលថា) ១ ១ (សម្រាប់ចង់គោ) ១ ១ ១

សុត្តន្ដបាតេ ខរវត្តិសុត្ត ទុតិយ ធម្ម១យសុត្ត

ជ្ជ ញ ជ លញ ម្ហ ១ យ ណ្ដ

ម ហ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ស ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ណ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ណ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ណ

ខ្ញុំ:នោះឯង មហាមេឃ បង្អុរក្នុងទ្យ ពេញ ទ្ទូវទីតាបនឹងទីទួល ធនិយគោប: ១ ១ ១

សោចតិ បុត្តេហិ បុត្តិមា (ឥតិ ភគវា)

គោបិតោ គោហិ តថេវ សោចតិ

ឧបធីហិ នរស្ស សោចនា

ន ហិ សោ សោចតិ យោ និរូបធីតិ ។

ធនិយសុត្តំ ទុតិយំ ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា) បុគ្គលមានបុត្តរមែងសោក ទ្រព្យបុត្តតាំងឡាយ បុគ្គលមានគោ រមែងសោក ទ្រព្យគោតាំងឡាយ ដូច្នោះដែរ ការសោក របស់នរជន រមែងមាន ព្រោះតែឧបធិតាំងឡាយ លុះតែបុគ្គលណា មិនមានឧបធិ បុគ្គលនោះ ទើបមិនសោក ។

ចប់ ធនិយសូត្រ ទី ២ ។

ឥតិយំ ១ក្ខរិសាណសុត្តំ

(៣) សព្វេសុ ភូតេសុ ដណ្ឌាយ ទណ្ឌំ
អវិហេឋយំ អញ្ញតរម្ប៎ តេសំ
ន បុត្តមិច្ឆេយ្យ កុតោ សហាយំ
ឯកោ ចរេ ១ក្ខរិសាណកប្បោ ។
សំសគ្គជាតស្ស ភវន្តិ ស្នេហា(១)
ស្នេហន្វយំ ទុក្ខមិទំ បហោតិ
អាទីនវំ ស្នេហជំ ទេក្ខមានោ
ឯកោ ចរេ ១ក្ខរិសាណកប្បោ ។
មិត្តេ សុហេជ្ជេ អនុកម្បមានោ
ហាបេតិ អត្ថំ បដិភន្ទូ ចិត្តោ
ឯតាទិសំ ភយំ សន្ធវេ ទេក្ខមានោ
ឯកោ ចរេ ១ក្ខរិសាណកប្បោ ។

---

១ ១. ស្នេហោ ។

១គ្គវិសាណសូត្រ ទី ៣

(៣) បុគ្គល ដាក់អាជ្ញាចោលចេញ ចំពោះពួកសត្វ
ទាំងអស់ មិនបានបៀតបៀន ទ្រូវសត្វទាំងនោះ
សម្រាប់សត្វណាមួយ មិនគប្បីប្រាថ្នា ទ្រូវបុត្ត តើ
គប្បីត្រូវការសំឡាញ់ អំពីណា គប្បីគ្រាប់ទៅតែ
ម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

សេចក្ដីស្រឡាញ់ រមែងមាន ដល់បុគ្គលដែល
ច្រឡូកច្រឡំ ទុក្ខដែលជាប់តាម ចំពោះសេចក្ដី
ស្រឡាញ់នេះ ក៏រមែងកើតឡើង បុគ្គលឃើញ
ទោស ដែលកើត អំពីសេចក្ដីស្រឡាញ់ហើយ
គប្បីគ្រាប់ទៅតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គល អ្នកមានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ កាលអនុគ្រោះ
ទ្រូវពួកមិត្ត ដែលមានចិត្តល្អ រមែងញ៉ាំងប្រយោជន៍
ឲ្យសាបសូន្យ បុគ្គលកាលឃើញ ទ្រូវកំយកក្នុង
ការមូលមិត្តគ្នានុ៎ះហើយ គប្បីគ្រាប់ទៅតែម្នាក់ឯង
ដូចកុយរមាស ។

រាសោ រាសាលោ វ យថា រាសត្តោ
ឧត្តេសុ ធារេសុ ច យា អវេក្ខា
រាសាកតន្ត្ យេវ អសជ្ជមានោ
ឯកោ ចរ ខ្គវិសាណកប្ប ។
ទ្ទិតោ អវញ្ញ ហ្ យថា អតន្ទ(១)
យេ ជ ជ្ជ ជ ជ

សេចក្តីស្រឡាញ់ ចំពោះកូនទាំងប្រពន្ធ ដូចបុស្ស៊ី ដែលបែកគ្នុម ចាក់ឥណ្ណាញ់ បុគ្គល កាលមិន ផាប់ដំណាក់ ដូចផ្ទាំងទាំងបុស្ស៊ី គប្ប៉ីត្រាច់ទៅតែ ម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ម្រឹតក្នុងព្រៃ ជាសត្វមិនផាប់ចំណង ទៅកចំណី តាមចំណង់ចិត្តបាន យ៉ាងណា ញ្ញ ជន កាល បើឃើញ សេរីភាព(១) (យ៉ាងនោះ) គប្ប៉ីត្រាច់ ទៅតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ការហៅក រមែងមាន ដល់ជនបិតនៅ ក្នុង ឥណ្ណាល នៃសំឡាញ់ គឺការនៅ ការឈរទាំង ការត្រាច់ចារ ក បុគ្គលកាលបើឃើញ សេរីភាព ដែល (ពួកជនភាល) មិនប្រាថ្នា គប្ប៉ីត្រាច់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

---

១ ការប្រព្រឹត្តតាមចំណង់ចិត្តខ្លួន ពីធ្វើបានតាមតណ្ហាចិត្ត ឬមិនជាប់ក្នុងអំណាចអ្នក ដទៃ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តនិបាតេ ១រតនវគ្គស្ស ឥតិយ ១ក្ខវិសាណសុត្តំ

ខិ ្ជ ្ជ រតិ ្ជ ្ជ ្ជ

ការលេង ការត្រេកអរ ក្នុង (កាមគុណ) រមែងមាន ដល់ជនបិតនៅ ក្នុងកណ្ណាល នៃសំឡាញ់ មួយទៀត សេចក្តីស្រឡាញ់ ដ៏ធំទូលាយ រមែងមានក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ បុគ្គល កាលប៉ើងញ្ជ្រាន់ នឹងការញ្ជ្រាត់ញ្ជ្រាស ចាកសត្វនឹងសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់ហើយ គប្បីត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គល ជាអ្នកនៅជាសុខ ក្នុងទិសទាំង ៤ មិនលំបាក ត្រេកអរ ដោយបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ជាអ្នកអត់ធន់ ចំពោះអត្តភាពទាំងឡាយ ទាំងជាអ្នកមិនតក់ស្លុត គប្បីត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បពិត្រជិតញ្ញកខ្ញុះ ឬគ្រហស្ថអ្នកគ្រប់គ្រងផ្ទះ គេសង្ត្រោះ ចានដោយកម្រ បុគ្គលមិនមានសេចក្តីខ្ជិលខ្ជាយ ចំពោះបុត្ត នៃបុគ្គលដទៃ គប្បីត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ទ្វៃភេបយិ ត្វា តិមហិ ឥ្យ ញ្ជ ណ ធ

ស ញ្ជ ិ ន្ធ ម ត្ត ា យ ថ ា ត ោ ា ន ្ធ ្ម ភ ៃ

ន ត ្ម ា ន ធ ី ភ ៃ ត ិ ម ហ ិ ព ន ្ធ ណ ធ

ឋ ត ោ ច ម ៃ ខ ្ត ្ម ី ស ា ណ ា ត ្ម ប ្ប ា ។

ស ខ េ ណ ភ ៃ ធ ិ ម ត ំ ស ហ ា យ ំ

ส ទ ្ធ ិ ច ំ ส า ธ ุ ว ิ ห า ร ี ธ ี ร ํ

អ ភ ិ ก ุ ย ฺ ส ฺ ว า ค ํ ป ริ ส ฺ ส ย า ค ํ

ช ห ย ฺ ว ฺ ต ฺ ต ม โ ห ส ติ ม า ។

ห ោ ខ េ ណ ភ ៃ ធ ិ ម ត ំ ส ห ា យ ំ

ส ท ฺ ธ ิ จ ํ ส า ธ ุ ว ิ ห า ร ี ธ ี ร ํ

ภ ช า ว ํ ร ฐ ํ ว ิ ช ิ ต ํ ป ห า ย

ฐ ต ោ ច ម ៃ ម ា ត ង្ក ្ម ណ ោ ។ ណ ា ត ោ ។

ធីរបុរស លះបង់ ទ្រព្យសម្ភារៈ ជាគ្រឿងប្រាកដ ទ្រព្យសារជាគ្រហស្ថ កាត់ចំណង ១០ យ៉ាងគ្រមាស្ថ ១ ១ ១

សុត្តនិបាតេ ខរវត្តិយ ឥតិយំ ១ក្ខវិសាណសុត្តំ

អន្ធា បសំសាម សហាយសម្ផនំ
សេដ្ឋា សមា សេវិតព្វា សហាយា
ឯតេ អលន្ធា អនវជ្ជភោជី
ឯកោ ចរេ ១ក្ខវិសាណកប្បោ ។
ធិស្ផ សុវណ្ណាសុ ១ លយានិ ២ ២ ២
ភាជ្ជារបុត្តេ ២ ២ ២
ឧ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ឯកោ ចរេ ១ក្ខវិសាណកប្បោ ។
ឯវំ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ឯកោ ចរេ ១ក្ខវិសាណកប្បោ ។
ឯតំ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ឯកោ ចរេ ១ក្ខវិសាណកប្បោ ។
ភាមា ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ជ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២

---

១ ១. ២ យ ។

តាមពិត យើងសរសើរ ទ្ធវាការបរិបូណ៌ ដោយ
សំឡាញ់ហើយ តែសំឡាញ់ មានគុណប្រសើ
ជាង ទ្ធឹងសំឡាញ់មានគុណស្មើ បុគ្គលគួរសេព
គប់ ពាក់ព័ន្ធ បើ (កុលបុត្រចង់ចានប្រយោជន៍) ។
សំឡាញ់ចាំងនុ៎ះ ពុំចានទេ គប្បីជាអ្នកបរិភោគ
ភោជន ដែលមិនមានភោស ហើយគ្រាន់ទៅ
តែម្នាក់ឯង ដូចកុយមោស ។

បុគ្គលយើញ ទ្ធវ៉ាងមាសចាំងពីរ ដ៏ភ្លឺផ្លេក ដែល
ជាងមាស ធ្វើសម្រេចហើយ ដោយល្អ ណ្ដាំគ
ព្ធដ៏ដៃ គប្បីគ្រាន់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយមោស ។

ការចេញ ដោយវ៉ាចាក្ដ ការជាប់ចំពាក់ក្ដ ជា
មួយទ្ធឹងកុមារ ជាគំរប់ពីរ មានដល់អញ យ៉ាងនេះ
បុគ្គលកាលបើយើញ ទ្ធវ៉ាយ៉ាងនុ៎ះ ត្រូវ៉ាងមុខហើយ
គប្បីគ្រាន់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយមោស ។

ពិតណាស់ ការមាំងឡាយ ដ៏វិចិត្រ មាន
រសផ្អែម ជាទីរីករាយនៃចិត្ត តែងញ៉ាំញ៉ី ទ្ធវ៉ាចិត្ត

អាធីនវ៎ តាមតុណ្ណាសុ ធីស្ហ
ឍ្ឍ្ហ ១ ១ ១

ដោយសភាព ដ៏ប្លែក ។ បុគ្គលឃើញពោស ក្នុងកាមគុណ ទាំងឡាយហើយ គប្បីគ្រាចទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ចង្រៃ ២ យ ១ ១ ១

អជ្ឌាន តំ សន្ធ្ណាការតសន្ធ
យ ជុសន្ធ្ណយ សាមយ៉ៃ ១ ១ ១ ១
អានិ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឍ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
 និ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឍ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ន

បុគ្គលបានទទួលវិមុត្តិ ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងសម្ព័យ គឺលោកិយសមាបត្តិ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ មិនមែនជាទីតាំង នៃបុគ្គលអ្នកត្រេកអរ ក្នុងពួកទេ បុគ្គល ពិចារណាពាក្យ របស់ព្រះពុទ្ធ ជាព្រះអាទិច្ចពន្ធុហើយ គប្បីគ្រាចទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គលកន្ទ្ធ ទ្ទ្ធ ទ្ធ ដ្ឋ អ ក្ត ដ ទ ធ ម ទ ឿ ន មានមគ្គបានហើយ មិនចាប់មានអ្នកដទៃ ដឹកនាំ ព្រោះដឹងថា អាត្មាអញ មានញាណ កើតហើយ គប្បីគ្រាចទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គល មិនជាប់ចិត្ត ក្នុងអាហារ មិនកុហក មិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្ងាន ជាអ្នកមិនលុបគុណគេ កំចាត់បង់មោហៈ ដូចជាទឹកចត់ចេញបាន មិនមានទីអាស្រ័យ (គឺកិលេស) ក្នុងលោកទាំងមូល គប្បីគ្រាចទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គលគប្បីវៀរ ទ្ទ ស ម ណ ញ ដ ដ ក

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

អនត្ថទស្សី វិសមេ ឋិតានំ

សយំ ន សេវេ បសុតំ បមត្តំ

ឯតោ ចរេ ខត្តិសាណាកប្ប ។

ពហុស្សុតំ ធម្មធរំ ភវេន

ចិត្តំ ឧទ្ធារំ បដិភាណវន្តំ

អញ្ញាយ អត្ថានិ វិនេយ្ យ ភន្ទ

ឯតោ ចរេ ខត្តិសាណាកប្ប ។

ខិត្តិ រតិ ភាមសុខញ្ច លោកេ

អនលង្ការ ត្ថ អនបេក្ខមានោ

ទ្ធ ភ្ជ្ជ ១ ១ ១

ដែលបង្ហាញ ទ្ធវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ អាស្រ័យ
ទៅក្នុងកម្មមិនស្មើ (គឺទុច្ចរិត) មិនគប្បីសេពគប់
ទ្ធវសំឡាញ់ ដែលជាប់ចំពាក់ ដែលស្រវឹង
(ក្នុងកាមគុណ) ដោយខ្ជួនឯង គប្បីគ្រាប់
ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គលគប្បីគប់រក ទ្ធវមិត្តជាតហ្ការ ទ្រទ្រង់
ទ្ធវធម៌ប្រកបដោយកម្ម ដ៏ថ្លៃថ្នូ មានប្រាជ្ញា
រាងវៃ លុះដឹងច្បាស់ ទ្ធវប្រយោជន៍ ចាំងឡាយ
ហើយ គប្បីបន្ទោបង់ ទ្ធវសេចក្តីសង្ស័យចេញ
គ្រាប់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គល មិនតាក់តែង ទ្ធវការលេងផង ការ
ត្រេកអរផង កាមសុខផង ក្នុងលោក មិនអាឡោះ
អាល័យ រៀរចាកទីជាទីស្ងួតស្អាត អ្នកពោល
ពាក្យពិត គប្បីគ្រាប់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយ
រមាស ។

សុត្តនិបាតេ ខន្ធវគ្គស្ស ឥតិយ ទុក្ខវិសាណសុត្តំ

ឯកត្តញ្ច ទារំ ឯតមញ្ច មាតរំ
ធនានិ ធញ្ញានិ ច ពន្ធវានិ
ហិត្វាន កាមានិ យថោធិកានិ
ឯកោ ចរ ទុក្ខវិសាណកប្ប ។
សន្ធិ ឯសោ ទារុណមេត្ថ សោ ទ្យ
អប្ប្ស្សាទោ ទុក្ខមេត្ថ ឥតិ ញត្វា
ឥណ្ឌា ឯសោ ឥតិ ញត្វា ឥតិ
ឯកោ ចរ ទុក្ខវិសាណកប្ប ។
ឥន្ទ្រាលយិត្វាន(១) ឥសីយ ជានិ
ជាលំ ១ ឆេត្វា ឥសិ ឥម្ពាវ
ឥត្ថ ១ ទ្ធ្យ ឥនិ ១ ត្ថ ១ ១
ឯកោ ចរ ទុក្ខវិសាណកប្ប ។

---

១ ម. ឥន្ទ្រាលយិត្វាន ។

បុគ្គលលះបង់ក្មួនធ្លាប់ ប្រពន្ធផង បិតាផង មាតាផង ព្រៃទាំងឡាយផង ស្រែទាំងឡាយ ផង ផ្ទះពាងទ្រាំងឡាយផង កាមទាំងឡាយ តាមចំណែកវៀងខ្ជួនផង គប្បីគ្រាប់ទៅ តែម្នាក់ ឯង ដូចកុយរមាស ។

កាមគុណនេះ ជាគ្រឿងជាប់ចំពាក់ សុខ ក្នុងកាមគុណនេះ មានប្រមាណតិច កាមគុណ មានសេចក្តីត្រេកអរតិច ទុក្ខក្នុងកាមគុណនេះច្រើន ក្រៃលែង បុគ្គលអ្នកមានបញ្ញា ដឹងច្បាស់ថា ការជាប់ចំពាក់ ក្នុងកាមគុណ+ ទុ: ដូចជាបួស គប្បីគ្រាប់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គលទំលាយ ទ្វារសំយោជន: ដូចត្រី ក្នុងទឹក ទំលាយបង់ ទ្វារបណ្ដាញ មិនត្រឡប់មក (រកសំយោជន:) វិញ ដូចជាក្ងាន (មិន ត្រឡប់វិលវិញ) គប្បីគ្រាប់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូច កុយរមាស ។

ជុំ ក្ខិ ត្ត ច ក្ខ ន ច ចានលោលោ
ភុ ត្ត ន្ត្រ យោ រ ក្ខ ិ ត ម ា ន ស ា ន ោ
អ ន ា ស ្ ដ ្ ឋ ោ អ ប ា ឆ ្ ម ា ន ោ
ឯ ត ោ ច ម េ ខ ត ្ ត ិ ស ា ណ ា ត ប ្ ប ា ។
ជ ុ ហ ា រ យ ិ ត ្ វ ា ត ំ ហ ា ព ្ យ ា ភ ូ ត ា ន ំ
ស ញ ្ ញ ូ ន ប ត ្ ត ោ(១) យ ថ ា ចា រ ី ន ត ្ ត ោ
ត ា ត ា ស ា យ ร ต ្ ต ោ អ ត ិ ន ិ ក ្ ខ ម ិ ត ្ វ ា
ឯ ត ោ ច ម េ ខ ត ្ ត ិ ស ា ណ ា ត ប ្ ប ា ។
ร เ ส ส ุ ต ๋ ง อ ต ำ อ เ ล า เ ล า
អ ន ញ ្ ញ ោ ទ ោ ស ិ ៍ ស ប ត ា ន ច ា រ ី
ก ุ ล ๋ ก ุ ล ๋ อ ป ฺ ป ฏ ิ ต ฺ ต ฺ ว ฺ ต ๋ ต ฺ โ ต
ฝ ต ฺ ต ฺ ว ฺ ต ๋ ต ฺ โ ต ฺ ว ฺ ต ๋ ต ฺ โ ต ฺ ว ฺ ต ๋ ต ฺ โ

បុគ្គលមានចក្ខុផាត់ចុះ មានដើន មិនរពឹស (១) មានឥន្ទ្រិយគ្រប់គ្រងល្អ មានចិត្តរក្សាទុក មិនផ្ចាត ជាំ មិនពេលពាល (ដោយកិលេស) គប្បីគ្រាច់ទៅ នៃម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គលលះបង់ ទ្រព្យវត្ថុជាគ្រឿងប្រាកដ ទ្រព្យកាត ជាគ្រហស្ថ ដូចដើមចាប ដែលត្ពឹកស្ស មានស្លឹក ជ្ពុះហើយ គប្បីជាអ្នកមានសំពត់កាសាយៈ ចេញ ចូស គ្រាច់ទៅ នៃម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គលមិនធ្វើសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងសេចក្តីឆ្ពាយ ជាអ្នកមិនស្ងោក (ក្នុងអាហារ) មិនចិញ្ចឹម អ្នកដទៃ ជាអ្នកគ្រាច់ទៅតាមប្រក មិនមានចិត្ត ជាប់ចំពាក់ ក្នុងត្រកូលផ្សេង ។ គប្បីគ្រាច់ទៅ នៃម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គលលះបង់ ទ្ធ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ៥ ១ ១ ១

សុត្តន្ទ៍ចាតេ ១រតវគ្គស្ស ឥតិយំ ១ត្តិសាណសុត្តំ

អនិស្សិតោ ឆេត្វា សិនេហាទោសំ
ឯកោ ចរ ១ត្តិសាណាកប្បោ ។
រមិត្ថ្ងកត្ថាន សុខំ ទុក្ខញ្ច
ឧត្តរេ ច សោមនស្សទោមនស្សំ
លទ្ធានុបេក្ខាំ សមថំ វិសុទ្ធំ
ឯកោ ចរ ១ត្តិសាណាកប្បោ ។
អារទ្ធវីរិយោ បរមត្ថបត្ថិយោ
អលីនចិត្តោ អកុសីតវុត្តី
ទឬ្ធិ ១ ១ ១

ជាអ្នកមិនអាស្រ័យ (ដោយតណ្ហា) កាត់បង់ នូវសេស
ដែលកើត អំពីសេចក្តីស្រេកឃ្លាន ហើយ គប្បីត្រាច់ទៅ
តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គលបានធ្វើនូវសុខទុក្ខទាំងសោមនស្ស ទោម
នស្ស ក្នុងកាលមុន ឲ្យនៅពីក្រោយខ្លួនហើយ បាន
នូវឧបេក្ខាសមថ (ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន) ដ៏បរិសុទ្ធហើយ
គប្បីត្រាច់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គលមានសេចក្តីព្យាយាមប្រារព្ធ ដើម្បីដល់នូវ
ព្រះនិព្វាន មានចិត្តមិនរួញា អ្នកប្រព្រឹត្ត មិនខ្ជិលប្រ-
អូស មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងដ៏មាំ ប្រកបដោយកម្លាំង
ប្រាជ្ញាហើយ គប្បីត្រាច់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គល មិនលះបង់នូវឈាន ជាធម្មជាតសូន
ស្ងាត់(ចាកសត្វទាំងសង្ហារ) ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏សមគួរ
ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ អស់កាលជានិច្ច ពិចារណា
ឃើញនូវសេស ក្នុងកពទាំងឡាយហើយ គប្បីត្រាច់
ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

សុត្តន្តបិដកៃ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តវិជ្ជាគោ

តណ្ហាក្ខយំ បត្តយំ អប្ប្ប្ប្ប្ប្ប្ប្ប្ប្ប្ប

អនេលមូគោ សុតវា សតីមា

សន្ធ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ

ឯ្ជ្ជ្ជ្ជ ជ្ជ ខ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ។

ស្ជ្ជ្ជ្ជ ស្ជ្ជ្ជ ស្ជ្ជ្ជ ស្ជ្ជ្ជ ស្ជ្ជ ជ្ជ ជ្ជ ជ្ជ ជ្ជ ជ្ជ ជ្ជ ជ្ជ ជ្ជ ជ្ជ ជ្ជ

បុគ្គលកាលប្រាថ្នា នូវការអស់តណ្ហា ជាអ្នកមិនប្រកៃស មិនឆ្ពួត មិនគ ជាអ្នកមានការបេះដឹង មានស្មារតី មានធម្មវិចារណាហើយ ជាបុគ្គលខ្ជៀង មានសេចក្ដីព្យាយាម គប្បីត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គលមិនតក់ស្លុត (ក្នុងលក្ខណៈ មានមិនខ្ជៀងជាដើម) ដូចសីហៈ មិនតក់ស្លុតនឹងសំឡេងទាំងឡាយ មិនបានជាប់ចំពាក់ (ក្នុងធម្មទាំងឡាយ មានខន្ធជាដើម) ដូចខ្យល់មិនជាប់នឹងសំណាញ់ មិនជាប់ (ដោយតណ្ហានឹងលោកៈ) ដូចឈូកមិនទទឹកដោយទឹក គប្បីត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

បុគ្គលគប្បីអាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ដ៏ស្ងាត់ ដូចជាសីហៈ ជាស្ដេចសត្ត្ব មានកំលាំងចង្ហ្ម ត្រាប់ គ្របសង្កត់ កំហែង នូវពួកម្រឹគ គប្បីត្រាច់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

សុត្តនិបាតេ ខ្ទរគន្ធសុត្ត ឥតិយំ ១ ខ្ទរិសាណសុត្តំ

ទ្ធេ ១ ១ ១

ឬបុគ្គលកាលចំណើនមេត្តាផង ១ មេត្តាផង ករុណាផង មុទិតាផង ដែលជាហេតុរួចស្រឡះ (ចាកកិលេស) ក្នុងកាលគ្រប់ មិនចាំងថ្នាក់ចំពោះសត្វលោកទាំងអស់ហើយ គប្បីត្រាច់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ឬបុគ្គលលះបង់ពគ:ផង ទោស:ផង មោហ:ផង ចំណាយនូវសំយោជន:ទាំងឡាយ មិនតក់ស្លុតក្នុងការក្ស័យជីវិត គប្បីត្រាច់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ពួកមនុស្សមានប្រយោជន៍ជាហេតុ ទើបគប់រកផង បំរើផង ពួកមិត្តសំឡាញ់ទាំងឡាយ ដែលឥតហេតុ រកបានដោយក្រ ក្នុងថ្ងៃនេះ ពួកមនុស្ស (ច្រើនតែ) មានប្រាជ្ញាចំពោះប្រយោជន៍ ឬមិនជាអ្នកប្រកបដោយអំពើមិនស្អាត ឬបុគ្គលគប្បីត្រាច់ទៅ តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ចប់ ឯកនិបាតសូត្រ ទី ៣ ។

បត្តុត្តំ កសិភារទ្វាជសុត្តំ

(៤) ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា
មគធេសុ វិហរតិ ទក្ខិណាគិរិស្មឹ ឯកនាឡាយំ
ព្រាហ្មណគ្គាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
កសិភារទ្វាជស្ស ព្រាហ្មណស្ស បញ្ចមត្តានិ ឧ-
ណ្ណ- សតានិ បយុត្តានិ ហោន្តិ វប្បការាលេ ។
អថ ខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវ-
រមាទាយ យេន កសិភារទ្វាជស្ស ព្រាហ្មណស្ស
កម្មន្តោ តេនុបសង្កមិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន កសិភារទ្វាជស្ស ព្រាហ្មណស្ស បរិវេសនា
វត្តតិ ។ អថ ខោ ភគវា យេន បរិវេសនា តេនុ-
បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
អទ្ទសា ខោ កសិភារទ្វាជោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ
បិណ្ឌាយ ឋិតំ ឱសារេន ភគវន្តំ ឯតទវោច អហំ
ខោ សមណ ការោមិ ច វប្បាមិ ច ការិត្វា
ច វប្បិត្វា ច ភុញ្ជामि ។ ត្វម្ប សមណ ការេហិ
ច វប្បេហិ ច ការិត្វា ច វប្បិត្វា ច ភុញ្ជាហីតិ ។

កសិភារទ្វាជសូត្រ ទី ៤

(៤) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម្ព័យមួយ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់គង់ក្នុងទក្ខិណាគិរិមហាវិហារ (អាស្រ័យ) ក្នុងស្រុកព្រាហ្មណ៍
ឈ្មោះ ឯកនាឡា ក្នុងដែនមគធ: ។ សម្ព័យនោះឯង កសិភារទ្វាជ-
ព្រាហ្មណ៍ មានទន្ទ្រ័ណ្ឌចំនួន ៥០០ ប្រកបក្នុងកាលសាបព្រោះ ។
គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់ចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហ-
សម្ព័យ ទ្រង់យាងសំដៅទៅ ត្រង់កន្លែងការងារ របស់កសិភារទ្វាជ-
ព្រាហ្មណ៍ ។ សម្ព័យនោះឯង ការអង្ហាសចាយ របស់កសិភារទ្វាជ-
ព្រាហ្មណ៍ ក៏កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ឈរចូលទៅកាន់ទីអង្ហាសចាយ (របស់កសិភារទ្វាជ-
ព្រាហ្មណ៍) លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់ឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កសិ-
ភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ កំពុងទ្រង់ឈរនៅ ដើម្បី
បិណ្ឌបាតហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះ
សមណ: ខ្ញុំព្រះអង្គ ភ្ជួរពស់ផង សាបព្រោះផង លុះភ្ជួរពស់សាបព្រោះ
ហើយ ទើបបរិភោគ ។ បពិត្រព្រះសមណ: ចំណែកព្រះអង្គ ចូរ
ភ្ជួរពស់សាបព្រោះ លុះព្រះអង្គភ្ជួរពស់សាបព្រោះហើយ ចូរបរិភោគចុះ ។

សុត្តន្តបិដកតេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ចតុត្ថំ ឧទានបាឬ

អហម្ភិ ខោ ព្រាហ្មណ ឧសាមិ ច ឧប្ប្ជាមិ ច
ឧសិត្វា ច ឧប្ប្ជិត្វា ច ភុញ្ជាមីតិ ។ ន ខោ បន
សមណ បស្ស្ជាម(១) ឧោ ឧោ ឧោ ឧ ១ ១ ១

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតក៏ក្ស្ទេរ ផងដែរ ។ លុះតថាគតក្ស្ទេរ ហើយ ទើបបរិភោគ ។ ម្ចាស់ព្រះសមណៈ យើងខ្ញុំ មិនបានឃើញនូវ ធម្ម ... ...

ហិរី ឦ្ជ្ជ សា មនោ យោ ត្តំ សតំ ទេ ជ លទ ចនំ ។

ការ យ ភុ ត្ត ។ ១ ១ ១

តថាគត មានហិរិ ជាបន្ទោល មានចិត្ត ជាខ្សែ មានសតិ ជាជាលទ្រ ១ ។ តថាគត គ្រប់គ្រងកាយ គ្របគ្រងវាចា សង្រ្ទមនូវអាហារក្នុងដៃ ធ្វើនូវការជម្រះ (នូវស្មៅគឺកិលេស) ដោយសច្ចៈ: តថាគត មានការស្ងប់ស្ងៀម ជាគ្រឿងឈប់សម្រាក ។ រីឯ:ឫសរបស់តថាគត ជាគ្រឿងនាំទៅ នូវធុរ:ជាហេតុនាំឲ្យបាន នូវព្រះនិព្វានដ៏ក្សេមចាកយោគ: ទៅកាន់ទីដែលគេទៅមិនសោកសៅ ជាទីដែលគេមិនត្រឡប់វិញ ។ ការក្ជ្ជ:ពស់ដែលតថាគត ក្ជ្ជ:ពស់ហើយយ៉ាងនេះ ជាគុណជាតិមានផល មិនចេះស្ងាប់ទេ បុគ្គលធ្វើនូវការក្ជ្ជ:ពស់ដែលមានខ្ទុះ ទើបរួចចាកទុក្ខទាំងពួង ។

(ខ) គ្រានោះឯង កសិការ្ទាជព្រាហ្មណ៍ ក៏ដោះចាយជាកំភ្ជ:ភាជន៍សំរ៉ែត(១) ដ៏ធំ បង្ហ្ជ:ចូលទៅថ្វាយព្រះមានព្រះភាគថា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន សោយចាយាសចុះ ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ក៏ជាអ្នកក្ជ្ជ:ពស់ ព្រោះថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន រមែងក្ជ្ជ:ពស់ចំពោះការក្ជ្ជ:ពស់ ដែលមានផលមិនចេះស្ងាប់ ។

---

១ ភាជន៍មាស ២ ១ សែនកហាបណ: ។ អដ្ឋកថា ។

គាថាភិតីតម្ម អគោជនេយ្យ

សម្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ព្រាហ្មណ ១ នេ ១ ១ ១ ១ ១ ១

គាថាភិតីតំ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ជម្ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ខ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ខ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

(៧) អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ក្រោជនដែលតថាគតពោលហើយ ដោយគាថា ជាវត្ថុមិនគួរ ដល់ការបរិភោគទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះមិនមែនជាទំនៀម របស់ពួកជនអ្នកឃើញច្បាស់ (ទ្រឹងអាដ៏ជាវិសុទ្ធិ) ទេ ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយតែងបន្ទោបង់ ទ្រូវក្រោជន ដែលពោលហើយ ដោយគាថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កាលបើធម្មមានទៅ ការស្វែងរកនេះ ជាការប្រព្រឹត្តិចិញ្ចឹមជីវិត ។ អ្នកចូរផ្ទត់ផ្ទង់ ចំពោះលោកអ្នកស្វែងទ្រូវគុណធំ បរិបូណ្ណដោយគុណ សព្វគ្រប់មានអាសវៈអស់ហើយ ស្ងប់រម្ងាប់ចាកកិលេសៈ ដោយវត្ថុដ្ឋានទាំងចាយទឹកផង ចុះ ព្រោះថា ការផ្ទត់ផ្ទង់នោះ ជាបុញ្ញក្ខេត្ត របស់ឫគ្គលអ្នកស្វាមីបុណ្ណ ។

(៧) ចាត្ត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បើដូច្នេះ តើខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យ ទ្រូវចាយាសនេះ ដល់ឫគ្គលណាវិញ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនឃើញឫគ្គលដែលបរិភោគចាយាស ដល់ទ្រូវការសុះលោយ ក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្ត ព្រមទាំងសមណៈ ព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស ជាសម្ពត់ទេព ទាំងមនុស្ស ដ៏សេសទេ ដ្ឋានដ៏ដែលតថាគត ឃ្លាតចាក នៃតថាគតចេញ

តេនហ ភ្ងុ ព្រាហ្មណ តំ ចាយាសំ អប្ប្ហ-
រិតេ ១ ឆន្ទេ ១ អប្ប្ណ្ណាតេ ១ ឧនតេ
ជ្ជ ១ ជ្ជ ១ ១ ១

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកចូរចាក់ចាយាសនោះ ក្នុងទីដែលគ្មានវត្ថុស្រស់ ឬ ទម្លាក់ទៅក្នុងទឹក ដែលគ្មានសត្វទៅចុះ ។ គ្រានោះ ឯង កសិការភ្ជាជព្រាហ្មណ៍ ក៏ទម្លាក់ចាយាសនោះ ទៅក្នុងទឹកដែលគ្មានសត្វ ។ លំដាប់នោះចាយាសនោះដែលព្រាហ្មណ៍ទម្លាក់ចុះទៅក្នុងទឹកហើយ ក៏ឮសំឡេងផ្ទុ ។ ឮសំឡេងធាវ ។ ហុយផ្សែងទ្រុប ហុយផ្សែងទ្រលោម ។ ដុំដែកដែលនេះក្តៅ អស់មួយថ្ងៃ ដែលគេដាក់ចុះក្នុងទឹក រមែងឮសំឡេងផ្ទុ ។ ឮសំឡេងធាវ ។ ហុយផ្សែងទ្រុប ហុយផ្សែងទ្រលោម យ៉ាងណាមិញ ចាយាសដែលព្រាហ្មណ៍ ទម្លាក់ទៅក្នុងទឹក ក៏ឮសំឡេងផ្ទុ ។ ឮសំឡេងធាវ ។ ហុយផ្សែងទ្រុប ហុយផ្សែងទ្រលោម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៨) គ្រានោះឯង កសិការភ្ជាជព្រាហ្មណ៍ មានចិត្តតក់ស្លុតព្រឺកេមចូលទៅកាន់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបសំរ្ជះទៀបព្រះបាទព្រះមានព្រះភាគ សរសើរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។

សេយ្យថាបិ គោ គោតម ឯ១ ១ ១

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម្មៈដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើន ទ្រង់ប្រកាសដោយ
អនេកបរិយាយ យ៉ាងនេះ (ភ្ជ៉ាស់ណាស់) ដូចមនុស្សផ្ទាំ
ងរបស់ដែលផ្ទាប់ ឬដូចគេបើកបង្ហាញរបស់ដែលបិទបាំង ឬក៏ដូចគេ
ប្រាប់ទូវផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងទិស ពុំនោះសោត ដូចគេត្រាលប្រទីបក្នុ
ងទីងងឹត ដោយគិតថា មនុស្សអ្នកមានចក្ខុ (ភ្នែ)ឃ ( ) ( ) ( )

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

តតនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ឯតេ ធម្ម
សរេ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្ផជ្ជ វិហាសិ
ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ
ជាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ អព្ភញ្ញាសិ ។ អញ្ញតរេ ខោ
បនាយស្មា ការុ្ទ្ធជ្ជ អរហតំ អហោសីតិ ។

ការ្ទ្ធជ្ជ ចតុត្ថំ ។

ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវអនុត្តរធម៌នោះដ៏ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមរបស់ខ្លួនឯង ក្នុងអត្តភាពនេះ ។ ជាតិអស់ហើយ មគ្គ-ព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញ ។ ធ្វើតាមគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញ ។ ធ្វើស្រេចហើយ ។ មគ្គ ។ ១ ។ ២ ។ ៣ ។ ៤ ។ ប្រព្រឹត្ត ។ ១ ។ ២ ។ ៣ ។ ៤ ។ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះ ។ ១ ។ ២ ។ ៣ ។ ៤ ។ ទៀតមិនមានឡើយ ។ ១ ។ ២ ។ ៣ ។ ៤ ។ ។ ១ ។ ២ ។ ៣ ។ ៤ ។ ១ ។ ២ ។ ៣ ។ ៤ ។ ១ ។ ២ ។ ៣ ។ ៤

បញ្ចមំ ឧត្តសុត្តំ

(៥) ឧត្តោ មុនី ឧបាតិវត្តិ (ឥតិ ចុន្ទោ កម្មារបុត្តោ)

ពុទ្ធំ ធម្មញ្ច សង្ឆញ្ច រតនត្តយំ

ឧបាគមុ ត្តមំ សារជ្ជំ ឧបាគ

ការណ លោកេ សមណា ឥធ ព្រាហ្មណ ។

ឧត្តរេ សមណា ច ឧត្តមត្ថ (ចុន្ទាតិ ភគវា)

ឯ ឯ អាវ ការ ភេមិ សត្ថ ម្ចុ ជ្ជ

ម ក្ខ ជ ណ ម ក្ខ ទ ស ណ ។

ម ក្ខ ជ ណ ម ក្ខ ទ ស ណ ។

ការ ម ក្ខ ជ ណ ។ (ឥ តិ ចុ ន្ទ ោ) (( )) (( )) (( )

ឧទ្ទេសត្រ ទី ៥

(៥) (ឧទ្ទកម្ចាវបុត្ត ក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា) ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទូលសួរព្រះអង្គ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានបញ្ញាប្រើន ជាព្រះពុទ្ធ ជាម្ចាស់នៃធម្ម ប្រាសចាកតណ្ហា ដ៏ទត្តមជាងសត្វដើងពីរ ប្រសើរជាងសាវ៉ាមីពាំងឆ្ពាយ តើពួកសមណៈ ក្នុងលោកនេះមានប៉ុន្មាន សូមព្រះអង្គសំដែងប្រាប់ ទូវពួកសមណៈនោះផ្សេងៗ

(ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្ចាលឧទ្ទ) សមណៈមានត្រឹមតែ ៤ ពួក មិនមានដល់គំរប់ ៥ ទេ កាលបើអ្នកសួរបញ្ជាក់ហើយ តថាគត ទីងប្រាប់ទូវសមណៈពាំងនោះ ដល់អ្នក គឺសមណៈ ឈ្នះកិលេសដោយមគ្ត ១ សមណៈ សំដែងប្រាប់ ទូវមគ្ត ១ សមណៈរស់នៅ ក្នុងមគ្ត ១ សមណៈប្រកួតទូវមគ្ត ១ ។

(ឧទ្ទកម្ចាវបុត្ត ទូលសួរថា) ព្រះពុទ្ធ ពាំងឆ្ពាយ តែងសំដែង ទូវសមណៈណា ថាជាសមណៈ ឈ្នះកិលេសដោយមគ្ត សមណៈ ដុតបំផ្លាញ ទូវកិលេសដោយមគ្ត ជាបុគ្លលច្ចឹងមិនបាន

សុត្តន្តបិដកៃ ១ទ្ធ១ានិកាយស្ស សុត្តន្ទ៖ជ្ជ

មក្ខ ជ៍ាតំ មេ ត្ត្ងុ ១ ១ុ១ ១ុ១ ១ ១

រស់នៅក្នុងមគ្គ ខ្ញុំសួរហើយ សូមព្រះអង្គសំដែងប្រាប់ឲ្យមាន មួយទៀត សូមព្រះអង្គប្រាប់ នូវសមណៈ អ្នកប្រកួតនូវមគ្គ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា) សមណៈណា ក្នុងផ្លូវ នូវសេចក្តីសង្ស័យ ប្រាសចាកសត្រូវគឺកិលេស ត្រេកអរក្នុងព្រះនិព្វាន មិនជាប់ចំពាក់ដោយតណ្ហា ជាអ្នកណែនាំសត្វលោក ព្រមទាំងទេវលោក ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ សំដែង នូវសមណៈបែបនោះ ថាជាអ្នកឈ្នះកិលេសដោយមគ្គ ។ សមណៈណា ក្នុងសាសនានេះ ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ថាជាគុណជាត ខ្ពស់ក្រៃលែង ហើយសំដែងចេញ នូវនិព្វានធម៌ ក្នុងលោកនេះ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ហៅសមណៈ ដែលជាអ្នកកាត់ចង់ នូវសេចក្តីសង្ស័យ ជាអ្នកប្រាជ្ញមិនមានសេចក្តីញាប់ញ័រនោះ ថាជាអ្នកសំដែងប្រាប់មគ្គ ជាសមណៈ ទី ២ នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។ សមណៈណា មានស្មារតីសង្រួមហើយ សេពនូវគន្ធ មិនមានទោស រស់នៅក្នុងមគ្គ ជានូវនៃធម៌គឺព្រះនិព្វាន ដែលព្រះពុទ្ធ សំដែងប្រៃពៃហើយ

សុត្តនិបាតេ ឧរគវគ្គស្ស បញ្ចមំ ចូឬសុត្តំ

ឥតិ យំ ភិក្ខុនមាហុ មក្ខណីរ ។
ឆទនំ ភាគ្ការ សុញ្ញតានំ
បក្ខន្ទ្ធ ភុលន្ទ្ធសោ ១ បភញ្ជ
មាយាវី អសញ្ញតោ ២ ២ បលាចោ
បដ្ឋ្ហេ ១ ២ ២ ២

អ្នកប្រាជ្ញចាំងឡាយ ហៅសមណៈនោះ ថាជាអ្នក
រស់នៅក្នុងមគ្គ ជាសមណៈទី ៣ នៃកត្ថុចាំងឡាយ ។
សមណៈណា ធ្លាប់ជ្ជរកេ ១ របស់ពួកអ្នកមានវត្ថុ ១ ១
ជាគ្រឿងបិទចាំង ជាអ្នកសុះសូ អ្នកប្រុសត្រកូល
មានឫកៗពារយ៉ើសយ៉ង មានកលមាយា មិនសង្ស
ពោលពាក្យ (១) លេះលោ ប្រព្រឹត្តបន្ទ ១ សមណៈ
នោះឈ្មោះថាជាអ្នកប្រុសត្ថ ១ ១ ១

ឆដ្ឋ បរាភវសុត្តំ

(១០) ឯវម្ម សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា
សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អា-
រាមេ ។ អថ ខោ អញ្ញតរា ទេវតា អភិក្កន្តាយ
រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱភា-
សេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។ ឧបសង្កមិត្វា
ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ
ឋិតា ខោ សា ទេវតា ភគវន្តំ គាថាយ អជ្ឈ-
ភាសិ ។

(១១) បរាភវន្តំ បុរិសំ មយំ បុច្ឆាម គោតមំ
ភវន្តំ ។ បុដ្ឋមាតុ ក្ខ ។ ។ ។

បរាភវិសូត្រ ទី ៦

(១០) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន-ព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ទេវតា ១ អង្គ កាលដែលកន្ត្រៃបឋមយាម កន្លងទៅហើយ មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញុំាងវត្តជេតពនជុំវិញទាំងអស់ ឲ្យភ្លឺស្វាងហើយ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយឋិតក្នុងទីសមគួរ ។ លុះទេវតានោះ ឋិតនៅ ក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាដូចខ្នើះថា ។

(១១) យើងទាំងឡាយ មកដើម្បីសួរព្រះគោតម
ដ៏ចំរើន (ដោយគិតថា) យើងទាំងឡាយសូមសួរ
អំពីបុរសបុគ្គល ដែលមានសេចក្តីវិនាស ចុះអ្វីជា
ប្រធានៃសេចក្តីវិនាស ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) បុរសដែលចំរើន
ជាបុគ្គលគឺបណ្ឌិតដឹងបានដោយងាយ បុរសដែលវិនាស
ជាបុគ្គលគឺបណ្ឌិតដឹងបានដោយងាយដែរ បុគ្គលអ្នក
ប្រាថ្នាធម៌ រមែងចំរើន អ្នកស្អប់ធម៌ រមែងវិនាស ។

សុត្តនិបាតេ ទារវគ្គស្ស ឆដ្ឋំ ឧរគារសុត្តំ

ឥតិ ហេតំ វិជានាម ឧរគ្ឃោ ឯសោ ឧរគ្ឃោ
ទុតិយំ ភគវា ព្រូហិ ការ ឧរគ្ឃ ១ ១
អសន្ត្ថ ឧ ហ ហ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឥតិ ហេតំ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

យើងទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុ៎ះថា នោះជាសេចក្តីវិនាសទី ១ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែងនូវហេតុទី ២ អ្វីជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

បុគ្គលមានពួកអសប្បុរស ជាទីស្រឡាញ់ មិនធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ចំពោះពួកសប្បុរស ពេញចិត្តចំពោះធម៌របស់ពួកអសប្បុរស នោះជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

យើងទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុ៎ះថា នោះជាសេចក្តីវិនាសទី ២ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែង នូវហេតុទី ៣ អ្វីជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

ជនអ្នកដេកលក់ច្រើនក្តី ទំយាយច្រើនក្តី មិនខ្នាញ់ឃ្នាតក្តី ខ្ជិលច្រអូសក្តី ច្រាកដតែខាងក្រោធក្តី នោះជាប្រធាន នៃសេចក្តីវិនាស ។

យើងទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុ៎ះថា នោះជាសេចក្តីវិនាសទី ៣ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែង នូវហេតុទី ៤ អ្វីជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

បុគ្គលជាអ្នកសុកសួម តែមិនចិញ្ចឹមមាតាក្តី បិតាក្តី ដែលចាស់មានវ័យគន្ធង់ហើយ នោះជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

ឥតិ ហេតំ វិជានាម ជនុត្តោ សោ ឧកកវេ
ឧញ្ជមំ ភកកវ ព្រូហិ កេ ឧកកវតោ មុ ។
យោ ព្រាហ្មណានំ ឧ សមណានំ ឧ អញ្ញេ ឧ ឧ ជ ។
ឧ ។ ។ ។

យើងទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់ទ្ធូវហេតុ១ យ៉ាង នោះជា
សេចក្តីវិនាសទី ៤ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គ
សំដែងទ្ធូវហេតុទី ៥ អ្វីជាប្រធាន នៃសេចក្តីវិនាស ។

ឬគ្គលបរិញ្ញាតព្រាហ្មណ៍ក្តី សមណៈក្តី ឬអ្នកសូមដទៃ
ក្តី ដោយពាក្យកុហក នោះជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

យើងទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់ ទ្ធូវហេតុ១ យ៉ាង នោះ
ជាសេចក្តីវិនាសទី ៥ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះ
អង្គសំដែង ទ្ធូវហេតុទី ៦ អ្វីជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

បុរសបុគ្គល មានទ្រព្យជាគ្រឿងត្រេកអរច្រើន មាន
ប្រាក់ សម្ផ្ទាណ៍ភោជន បរិភោគទ្ធូវភោជនមានរសឆ្ងាញ់
តែម្នាក់ឯង នោះជាប្រធាននៃ សេចក្តីវិនាស ។

យើងទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់ទ្ធូវហេតុ១ យ៉ាង នោះជា
សេចក្តីវិនាសទី ៦ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គ
សំដែងទ្ធូវហេតុទី ៧ អ្វីជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

ជនដែលរឹងត្អឹង ដោយអាងជាតិក្តី រឹងត្អឹង ដោយ
អាងទ្រព្យក្តី រឹងត្អឹងដោយអាងគោត្រកូលក្តី ហើយមើល-
ងាយញាតិរបស់ខ្លួន នោះជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

សុត្តន្តបិដកៃ ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ ២ ១ ២ ១ ២ ១

យើងតាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុ៎ះថា នោះជាសេចក្តីវិនាសទី ៧ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែង នូវហេតុទី ៨ អ្វីជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

ជនជាអ្នកលេងស្រីក្តី លេងសុកក្តី លេងល្បែងក្នាត់ក្តីមែងញ៉ាំងទ្រព្យ ដែលខ្លួនបានហើយ បានហើយ ឲ្យវិនាសទៅ នោះជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

យើងតាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនុ៎ះថា នោះជាសេចក្តីវិនាសទី ៨ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែង នូវហេតុទី ៩ អ្វីជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

ជនមិនត្រេកអរ ទឹងប្រពន្ធរបស់ខ្លួនទៅខ្ជូច ចំពោះពួកស្រីពេស្យា ឬខ្ជូច ចំពោះប្រពន្ធ នៃបុគ្គលដទៃ នោះជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

យើងតាំងឡាយ ដឹងច្បាស់ នូវហេតុនុ៎ះថា នោះជាសេចក្តីវិនាសទី ៩ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែង នូវហេតុទី ១០ អ្វីជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត

អតីតយោព្ធនោ ចោសោ អាឡវិ តំ ឆាត្តមំ

ឥសិ ឥសិ ច សុបតិ តំ ឯកាកវតោ មុនិ ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម ទ្ធសមោ សោ ឯកាកវ

ឯ្ចាទ្ធសមំ ឯកាកវ ព្រហ្ម តំ ឯកាកវតោ មុនិ ។

ឥត្ថីសោណ្ឌី វិតិវណ្ណ បុរិសំ ឯកមិ ឆាទ្ធិសំ

ឥសិ ឥសិ ឯ្ចាយ ឯ ឯ ឯ ឯ ។

ឥតិ ហេតំ វិជានាម ឯ្ចាទ្ធសមោ ឯ ឯ ឯ

ឯ្ចាទ្ធសមំ ឯ ឯ ព្រហ្ម តំ ឯ ឯ ។

អប្ជ្ជ ឯ ឯ ឯ ឯ ១ ឯ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឯ ១ ១ ១ ១ ១ ១

បុរសមានវ័យកន្ទ្ធ១ហើយ នាំយកស្ត្រី (ក្មេង) ដែលមានដោះកៀរដូចជាផ្ទ្ធ១ទ្ទាប់ រមែងដេកមិនលក់ ព្រោះសេចក្ដីប្រចណ្ឌចំពោះស្ត្រីនោះ នោះជាប្រធានៃសេចក្ដីវិនាស ។

យើងតាំងឡាយ ដឹងច្បាស់ទ្ទូវហេតុ១ យ៉ាង នោះជាសេចក្ដីវិនាសទី ១០ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែងទ្ទូវហេតុទី ១១ អ្ហីជាប្រធានៃសេចក្ដីវិនាស ។

បុរសបុគ្គល តាំងស្ត្រីអ្នកលេងឆ្នុះឆ្ងាយ ឬបុរសបែបនោះដែរ ក្ដ្ធ១ចាន:ជាធំ នោះជាប្រធានៃសេចក្ដីវិនាស ។

យើងតាំងឡាយ ដឹងច្បាស់ទ្ទូវហេតុ១ យ៉ាង នោះជាសេចក្ដីវិនាសទី ១១ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គសំដែងទ្ទូវហេតុទី ១២ អ្ហីជាប្រធានៃសេចក្ដីវិនាស ។

បុគ្គលដែលកើតក្ដ្ធ១ខត្តិយត្រកូល មានភាគ:តិចតែមានសេចក្ដីប្រាថ្នាធំ ចង់ប្រាថ្នារដ្ឋសម្ដ្ធ១ នោះជាប្រធានៃសេចក្ដីវិនាស ។

ឯតេ ឧភយតោ លោកេ ឧណ្ណានាភ ឧបាគតា
អវិយានុសាសនីយ ធម្ម ជានាថ ភិក្ខវោ ។

ឧរគវគ្គ ឆដ្ឋ ។

*ឬ ក្ខ្លសជាបណ្ឌិត បរិបូណ្ណ ដោយការមើញដ៏ប្រសើរ ពិតណាមើញច្បាស់ ទ្ទ្ធ្ធ្ធ

សត្តមំ វិសលសុត្តំ

[១២] ឯវម្ម សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា
សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស
អារាមេ ។ អថ ខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវ-
សេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិ បិណ្ឌាយ ចារិំ ។
តេន ខោ បន សមយេន អត្ថិ ភារទ្វាជស្ស
ព្រាហ្មណស្ស និវេសនេ អគ្គិ បជ្ជលិតោ ហោតិ
អាហុតិ បគ្គហិតា ។ អថ ខោ ភគវា សាវត្ថិយំ
សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរមានោ យេន ភារទ្វា-
ជស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ។
អទ្ទសា ខោ ភារទ្វាជោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ
ទូរតោ ។ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ភគវន្តំ ឯតទវោច
អត្រ មុណ្ឌក អត្រ សមណក អត្រ
វសលក តិដ្ឋាហិ តិ ។

ឯវំ វុត្តេ ភគវា ភារទ្វាជំ ព្រាហ្មណំ
ឯតទវោច ជានាសិ បន ត្វំ ព្រាហ្មណ វសលំ
ក វសលការណា ក ធម្មន្តិ ។

វិសលសូត្រ ទី ៣

(១២) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម្ព័យមួយ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។
គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ ប្រដាប់ចាត្រនឹងចីវរ ក្នុង
បុព្វណ្ហសម័យ យាងទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ សម្ព័យ
នោះឯង អគ្គិកភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ (ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះភារទ្វាជ: អ្នក
បង្ហាត់ភ្លើង) កំពុងបង្ហាត់ភ្លើង ផ្ទុកគ្រឿងបូជាក្នុងលំនៅ ។ លុះដាច់
នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាច់ទៅកាន់លំដាប់ប្រាក(ផ្ទះ) ដើម្បីបិណ្ឌ-
បាត ដើរចូលទៅត្រង់លំនៅ របស់អគ្គិកភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ ។ អគ្គិ-
កភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ យាងមកអំពីចម្ងាយ
លុះឃើញហើយ ក៏ពោលទ្រគោះទៅកព្រះមានព្រះភាគថា នែ
ស្រមណ៍កំណាវ អ្នកចូរឈប់ក្នុងទីនេះសិន នែសមណ: អ្នកចូរឈប់
ក្នុងទីនេះសិន នែអ្នកវេចកតាប អ្នកចូរឈប់ក្នុងទីនេះសិន ។

កាលដែលអគ្គិកភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
មានព្រះភាគ ត្រាស់តបនឹងអគ្គិកភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍
អ្នកស្គាល់បុគ្គលវេចកតាប ឬធម្មដែលធ្វើឲ្យវេចកតាបដែរឬ ។

ន ខ្វាហំ ភោ គោតម ជាតាមិ វសលំ ឯ វសល-
ការណា ឯ ឆម្ភ្ យ សាធុ មេ ភវំ គោតមោ ធម្មំ
ទេសេតុ យថាហំ ជានេយ្យ្ យ វសលំ ឯ វសលការណា
ឯ ឆម្ភ្ តំ ។ តេនហ ព្រាហ្មណ សុណាហ សាធុ តំ
មនសិ ការោហ ភាសិ ស្ស្ យ តំ ។ ឯ ភោ គោតំ ទោ
អត្ថ្ ការ ទ្ធ្ យ ជ ព្រាហ្មណ ភ ការ ត ។ ។
ភ ភ ឯ ឯ ។

(១៣) ។ ភ ជ ទ ។ ។ ។

ឯកត្ត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំមិនចាន់ស្គាល់បុគ្គលថោកទាប ឬធម្មដែលធ្វើឲ្យថោកទាបទេ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន សំដែងធម្មដែលជាហេតុ ឲ្យខ្ញុំ ស្គាល់បុគ្គលថោកទាប ឬធម្មដែលធ្វើឲ្យថោកទាបផង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែងប្រាប់ ។ អគ្គិកភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ ទទួលស្តាប់ ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងសេចក្តីនេះថា

(១៣) បុគ្គលណា មានសេចក្តីក្រោធ ជាសេចក្តីក្រោធទុក (គំនុំ) ជាបុគ្គលចាប ល្មមគុណគេ ប្រាសចាកសម្ងាត់ដ្ឋ មានមាយា អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា ក្នុងលោកនេះ បៀតបៀនទូវសត្វដែលមានកំណើតម្ពង ឬមានកំណើតពីរផង(១) ឬ

បុគ្គលណា មិនមានសេចក្តីអាណិតចំពោះសត្វ អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

---

១ សត្វមានកំណើតម្ពងនោះ គឺសត្វដែលកើតពីញ្ជាស ក្នុងអំពីទឹកស្ពាយ: ។ សត្វមានកំណើតពីរផងនោះ គឺសត្វដែលកើតអំពីពង មានមាន់ និងទាជាដើម ហៅថា អណ្ឌជ: ។ អ្ឌ្ឌជ: ។

យោ ហន្ត្វ ខុមប្ពុន្ធតិ តាមានិ ឯកមានិ ច

ឯត្ថ ហាតោ សមញ្ញាតោ តំ ជ្ជ ១ ១ ១ ១ ១ ១

តាមេ ១ ១ ១ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត

បុគ្គលណា សម្លាប់ ចូរកេ្ដម ចាប់ជាន់ទ្ធូរអ្នកស្រុកចូ អ្នកនិគម ដែលអ្នកផង ដឹងច្បាស់ថា ជាអ្នកសង្ខ្ពត់សង្ខ្ពិនគ្នា អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា តាន់យកទ្រព្យក្នុងស្រុក ឬក្នុងព្រៃដែលបុគ្គលប្រកាន់ ថាជារបស់អញ ជាទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ដោយអាការលួច អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា ឃុលទ្រព្យគេ យកមកប្រើប្រាស់ ហើយគេបង្ហាញថា (អញ) មិនចំពាក់ចំណុលអ្នកទេ អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា សម្លាប់អ្នកផង ដែលដើរកន្លងផ្លូ ដោយប្រាថ្នាទ្រព្យរបស់ណាមួយ ដណ្ដើមយកទ្រព្យរបស់ណាមួយ អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា គេសួរជាបន្ទាល់និយាយកុហក ព្រោះហេតុនៃខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុនៃបុគ្គលដទៃក្តី ព្រោះហេតុនៃទ្រព្យក្តី អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា ប្រព្រឹត្តខូច ចំពោះប្រពន្ធ របស់ពួកញាតិ

សុត្តនិបាតេ ខគ្គវិគ្គណ្ឌ សត្តមំ វិសលសុត្តំ

សហសា សម្ផ្ទាយេន ១ តំ ជញ្ញា វិសលោ ឥតិ ។

យោ មាតរំ ១ បិតរំ ១ ជិណ្ណកំ គតយោព្វនំ

បហុសន្តោ ន ភរតិ តំ ជញ្ញា វិសលោ ឥតិ ។

យោ មាតរំ ១ បិតរំ ១ ភាតរំ ១ ១ ១ (១) ១ ១

ហន្ត្វ ភេសេតិ ១ ១ ១ តំ ជញ្ញា ១ ១ ១ ១ ។

យោ អត្ថ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឬបំភ្លាញ់ដោយការកំហែង ឬដោយការស្រឡាញ់ស្ម័គ្រចិត្ត អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ តែមិនចិញ្ចឹមមាតា ឬបិតាដែលចាស់ជរា មានវ័យកន្ទ្រាំរៀយ អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា ប្រហារមាតា ឬបិតា បងប្អូនប្រុស បងប្អូនស្រី ឬម្តាយក្មេក ឬកំដរប្រពន្ធដោយវាចា អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា កាលដែលគេសួរចំពោះហេតុមានប្រយោជន៍ ហើយពន្យល់ប្រាប់ហេតុដែលគ្មានប្រយោជន៍ ប្រកាន់ដោយពាក្យបិទចុំង អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា ធ្លាប់ធ្វើកាបកម្ម ហើយប្រាប់ថា អ្នកផង កុំគប្បីដឹងនូវអញ្ច បុគ្គលណា មានការលាក់បិទចុំង អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា ទៅកាន់ត្រកូលញាតិមិត្តដទៃ ទាំងបានបរិភោគភោជនដ៏ស្អាត ហើយមិនបានបូជាគេដែលមកកាន់ផ្ទះរបស់ខ្លួនវិញ អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

យោ ព្រាហ្មណំ ភ សមណំ ភ អញ្ញំ ភ ជីវកំ
មុសាភណេន វញ្ចតិ តំ ជញ្ញា វសលោ ឥតិ ។
យោ ព្រាហ្មណំ ភ សមណំ ភ ភត្តកាលេ ឧបដ្ឋិតេ
ភេសេតិ ភជ្ជ ន ច ទេតិ តំ ជញ្ញា វសលោ ឥតិ ។
អសតំ យោ ឧ ២ ១ តិ មោហេន ២ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត

បុគ្គលណា បង្ហើតព្រាហ្មណ៍ក្តី សមណៈក្តី ឬអ្នកសូមដទៃក្តី ដោយពាក្យកុហក អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា ដែលសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ដោយវាចាក្តី មិនឲ្យគោជនកន្លងវេលាកន្តកាល ដែលគួរទំនុកបំរុងក្តី អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា ក្នុងលោកនេះ ត្រូវមោហៈរួបរឹតហើយ កាលស្វែងរកចំពោះទ្រព្យណាមួយ ក៏និយាយបោកប្រាស ដោយពាក្យមិនពិត (ទើរស្ត្ងី) អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា លើកតំកើងខ្លួនឯង ឬបន្ទុះបង្ហាប់ពួកជនដទៃ តែខ្លួនជាអ្នកសាបសូន្យ (ចាកគុណវុឌ្ឍិ) ព្រោះការតំកើងនឹងការបន្ទុះបង្ហាប់ទៅលើខ្លួន អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

បុគ្គលណា ភ្លើតភ្លើនក្តី ស្ងួតក្ដ្ងីសក្តី មានសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ក្តី កំណាញ់ក្តី អំនួតក្តី មិនអៀនខ្មាសក្តី មិនខ្វាចបាបក្តី អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថោកទាប ។

សុត្តនិបាតេ ខុទ្ទកវគ្គស្ស សត្តមំ ១សលសុត្តំ

យោ ពុទ្ធំ បរិកាសតិ អថ ភិក្ខុសង្ឃ សាវកំ
បរិញ្ញាតតំ ១ តមាជ្ជ ១ តំ ជញ្ញា ១សលោ ១ តិ ។
យោ ១ អនរហំ សន្តោ អរហំ ១ បដិជានតិ
(១)
ចោទេ ១ សត្ត ១ ព្រហ្មានេ ១ លោកេ ១ ១ ១

សុត្តន្ទិយាត ឧរគវគ្គ វាសិដ្ឋសូត្រ ទី ៧

បុគ្គលណា ដែលប្រកាន់ព្រះពុទ្ធ ឬសាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធ ឬបរិព្វាជក ឬក៏គ្រហស្ថ អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាបុគ្គលថ្លៅ ។

បុគ្គលណា មិនមែនជាអរហន្តទេ តែប្តេជ្ញា (ខ្លួន) ថាជាអរហន្ត បុគ្គលនោះ ជាចោរក្នុងលោក ព្រមទាំងព្រហ្មលោក នេះឯងជាបុគ្គលថ្លៅបំផុត ។

បុគ្គលថ្លៅ ទាំងនេះឯង តថាគតបានប្រកាសហើយ បុគ្គលមិនមែនថ្លៅ ព្រោះជាតិ មិនមែនជាព្រាហ្មណ៍ព្រោះជាតិទេ បុគ្គលថ្លៅ ព្រោះកម្ម ជាព្រាហ្មណ៍ ក៏ព្រោះកម្ម ។

អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងនូវសេចក្តីនោះ ដោយពាក្យនេះចុះ ដូចនុ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកៃ ១ទ្ធកនិកាយស្ស សុត្តន្តរ៉ៃ

សោ ឧេវយានំ អភិរុយ្ហ រ៉ៃនំ សោ មហាមជ្ជ

ការមកតំ រ៉ៃ ជ្ជ ព្រហ្មលោ ក្ខ្ជ ១ ១

ន ន ជ ជ ជ

មាតង្គកុមារនោះ ទៅដ៏ការយ៉ានគឺសមាបត្តិ ៨ អាច ទ្យេទៅកាន់ទេវលោក ប្រាសចាកធូលីគឺកិលេស ជាផ្លូវធំ ទ្យើយ ណាយ ទ្ធ ដ ការ ភាគ ហើយ ទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោក ។

ជាតិមិនមែនឃាត់មាតង្គ:នោះ ចាកការកើតក្នុងព្រហ្ម-លោកទេ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ជាផ្ទៅ ពន្ធ ព្រោះ មន្ត ក្ដ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ។ ក្នុងបាបកម្មទាំងឡាយ ។ ទ្ធ ដ ។ ។ ។

(១៤) ឯវំ ១ ១ ១

(១៤) ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ អគ្គិកភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បពិត្រ ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ធម្មៈដែលព្រះគោតម ដ៏ចំរើន ទ្រង់សំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ យ៉ាងនេះ ដូចគេផ្ទាន់ទ្រាយ ដែលផ្ទាប់ ឬដូចគេបើកបង្ហាញ របស់ ដែលកំបាំង ពុំនោះដូចគេប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងផ្លូវ ពុំនោះ ។ ហេតដូចគេបំភ្លឺប្រទីបប្រេងក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា មនុស្ស អ្នកមានចក្ខុ មើលឃើញរូបតាំងឡាយបាន ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូម ដល់ទ្រូវព្រះគោតមដ៏ចំរើនផង ព្រះធម្មៈផង ព្រះភិក្ខុសង្ឆផង ជាសរណៈ: សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជ្រាបទ្រូវខ្ញុំព្រះអង្គ ថាជាឧបាសក អ្នកដល់ទ្រូវសរណគមន៍ស្មើដោយជីវិត ចាប់ ដើមអំពីថ្ងៃនេះ ។ ។

ចប់ រិសលសូត្រ ទី ៧ ។

អដ្ឌមំ មេត្តសុត្តំ

(១៥) ការណ៌ាយមត្តកុសលេន

យន្តំ សន្តំ បទំ អភិសមេច្ច

សក្កោ ឧជូ ច សុហូជូ ច

សុវចោ ចស្ស មុទុអនតិមានី ។

សន្តុស្សកោ ច សុភរោ ច

អប្ប្ប្ប្ប្ប្ប្ប្ប

សន្តិន្ទ្រិយោ ច និបកោ ច

អប្ប្ប្ប្ប្ប្ប

ន ច ខុទ្ទំ សមាចរ

យេន

ញ

ចិ

ភ

ហោ

ចិ

ចិ

មេត្តសូត្រ ទី ៨

(១៥) កិច្ចណា ដែលអរិយបុគ្គល បានត្រាស់ដឹងនូវចំណែកនៃធម៌ដ៏ស្ងប់ម្ងាប់ គឺព្រះនិព្វាន (បានធ្វើហើយ) កិច្ចនោះ កុលបុត្រអ្នកឈ្លាសក្នុងប្រយោជន៍គួរធ្វើ (កុលបុត្រនោះ) គួរជាអ្នកអាចហ៊ានផង មានកាយត្រង់ផង មានចិត្តត្រង់ល្អផង ជាបុគ្គលប្រដៅងាយផង មានសភាពទន់ភ្លន់ផង មិនមានមានះដ៏ក្រៃលែងផង ។ ជាអ្នកសន្ទោសផង គេចិញ្ចឹមងាយផង មិនមានកិច្ចកង្ខល់ផង ប្រព្រឹត្តស្រាលត្រមផង មានឥន្ទ្រិយ ស្ងប់ផង មានប្រាជ្ញាចាស់ផង មិនធ្ពាំធ្ពងផង មិនជាប់ចំពាក់ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយផង ។ ព្រោះជនទាំងឡាយ គប្បីតិះដៀលនូវជនទាំងឡាយដទៃ ដោយកម្មណា មិនគួរប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្មនោះ ដែលជាកម្មលាមក សូម្បីតិចតួច (ហើយគប្បីផ្ចង់ចិត្ត ចំពោះ ពួកសត្វថា) សូមឲ្យពួកសត្វទាំងពួងមានសេចក្តីសុខ មានសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត មានខ្លួនជាប់នូវសេចក្តីសុខចុះ

សុត្តនិបាតេ ខ្លះវិគ្គស្ស អដ្ឋមំ មេត្តសុត្តំ

យេ កេចិ ចាណភូតត្ថ
ឥសា វ ថាវរ វ អនវសេសា
ទីឃា វ យេ មហន្ត វ
មជ្ឈិមា រស្សកា អណុកថូលា
ទិដ្ឋា វ យេ ច អទិដ្ឋា
យេ ច ទូរេ វសន្តិ អវិទូរេ
ភូតា វ សម្ភវេសី វ
សព្ពេ សត្តា ភវន្តុ សុខិតត្តា ។
ន បរេ បរំ និកុព្ពេថ
នាតិមញ្ញេថ កត្ថចិ នំ កិញ្ចិ
ព្យារោសនា បដិឃសញ្ញា
នាញ្ញមញ្ញស្ស ទុក្ខមិច្ឆេយ្យ ។
មាតា យថា និយំ បុត្តំ
អាយុសា ឯកបុត្តមនុរក្ខេ
ឯវម្ៀ សព្ពភូតេសុ
មានសម្ភាវយេ អបរិមាណំ

ពួកសត្វដែលមានជីវិត ឥតមានសេសសល់ (នោះ) សត្វជាអ្នកមានសេចក្តីតក់ស្លុត គឺនៅមានតណ្ហាក្តី ជាអ្នកមាំមួនគឺឥតមានតណ្ហាក្តី ពួកសត្វដែលមានកាយវែងក្តី ធំក្តី មានកាយយ៉ាងកណ្តាលក្តី ខ្លីក្តី ស្គមក្តី ជាត់ក្តី ពួកសត្វដែលយើងឃើញក្តី មិនឃើញក្តី ពួកសត្វដែលនៅ ក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី កើតរួចហើយក្តី កំពុងស្វែងរកកំណើតក្តី សូមឲ្យសត្វទាំងអស់ (នោះ) មានខ្លួនដល់នូវសេចក្តីសុខចុះ ។ សត្វដទៃមិនគួរកំហែងបៀតបៀនសត្វដទៃឡើយ មិនគួរមើលងាយគេតិចតួចក្នុងទីណាមួយឡើយ មិនគួរប្រាថ្នានូវសេចក្តីទុក្ខ ដល់គ្នាទឹងគ្នា ដោយសេចក្តីក្រេវក្រោធ ដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តឡើយ ។ មាតាថ្នមរក្សាបុត្ត ដែលកើតអំពីខ្លួន ជាបុត្តតែមួយដោយអាយុ គឺថ្ងៃសូម្បីជីវិតក៏ហ៊ានលះបង់ ក្នុងការរក្សានូវបុត្តបាន យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលគួរចំរើនមេត្តាចិត្តមិនមានប្រមាណ ចំពោះពួកសត្វទាំងពួង ក៏យ៉ាងនោះដែរ

មេត្តញ្ច សព្វលោកស្មឹ
មានសម្ភាវយេ អបរិមាណំ
ឧទ្ធំ អធោ ច តិរិយញ្ច
អសម្ពាធំ អវេរំ អសបត្តំ
តិដ្ឋញ្ចរំ និសិន្នো ច
សយានោ ច យាវ តស្ស វិគតមិទ្ធោ ។
ឯតំ សតឺ អធិដ្ឋេយ្យ
ព្រហ្មមេតំ វិហារំ ឥធមាហុ ។
ទិដ្ឋិញ្ច អនុបគម្ម សីលវា
ទស្សនេន សម្បន្នោ
កាមេសុ វិនេយ្យ គេធំ
ន হি ជាតុ គព្ភសេយ្យំ បុនរេតីតិ ។

មេត្តសុត្តំ ឥដ្ឋមំ ។

ឬគ្គលគួរចំរើនមេត្តាចិត្ត មិនមានប្រមាណ ជាធម្ម
មិនចង្អៀត មិនមានពៀរ មិនមានសត្រូវ ទៅក្នុង
លោកទាំងអស់ ទាំងខាងលើខាងក្រោម ទាំងទទឹង
គឺត្រង់កណ្ដាលផង (ឬគ្គលអ្នកចំរើនមេត្តាចិត្តនោះ)
ទោះឈរក្តី ដើរក្តី អង្គុយក្តី ដេកក្តី ជាអ្នកមាន
សេចក្តីដេកងក់ទៅប្រាសហើយ គឺជាអ្នកមិនដេក
លក់អស់កាលត្រឹមណា គួរដំកល់ទូវមេត្តានុ្ស្ដ្ដិ៍ទុ:
(អស់កាលត្រឹមណោះ) ។ បណ្ដិតទាំងឡាយ
ពោលទូវដំណើ៍ទុ: ថាជាព្រហ្មវិហារ ក្នុងសាសនា
នេះ ។ (ឬគ្គលដែលមានមេត្តាព្រហ្មវិហារ) មិន
អាស្រ័យទូវទិដ្ឋិ ជាអ្នកមានសីល ប្រកបដោយ
ទស្សនសម្ដ្ដ គឺសោតាបត្ដិមគ្ គ បន្ទោបង់ទូវសេចក្តី
ត្រេកអរ ក្នុងកាមទាំងឡាយ ដោយសកពាគាមិមគ្
ន ឹងអនាគាមិមគ្ គ រមែងមិនមកកាន់គព្ភសេយ្យាសន៍ គឺ
ថា មិនមកកើតក្នុងគភ៌ទៀតឡើយ ។

ចប់ មេត្ដសូត្រ ទី ៨ ។

ឥរិយំ ហេមវតសុត្តំ

(១៥) អជ្ជ បណ្ណរសោ ឧបោសថោ (ឥតិ សាតាគិរោ

យក្ខោ) ឧិញ្ញ រត្តិ ឧបដ្ឋិតា

អនោមនាមំ សត្ថារំ ហន្ទ បស្សាម គោតមំ ។

ឥច្ចេ មនោ សុបណ្ណានោ (ឥតិ ហេមវតោ យក្ខោ)

សព្ពូក្ខេសុ ឋានិនោ

ឥច្ចេ ឥជ្ជ អនិជ្ជ ច សន្ធ្ជ្ជ្ជ្ជ ១ សិ ។

មនោ ចស្ស សុបណ្ណានោ (ឥតិ សាតាគិរោ យក្ខោ)

សព្ពូក្ខេសុ ឋានិនោ

អជ្ជ ឥជ្ជ អនិជ្ជ ច សន្ធ្ជ្ជ្ជ្ជ ១ សិ ។

ឥច្ចេ អនិជ្ជ ឋានិយ (ឥតិ ហេមវតោ យក្ខោ)

ឥច្ចេ ចាណេសុ សញ្ញតោ

ឥច្ចេ ភាវ ២ ១ ១ ១

ហោមវ៉ាតសូត្រ ទី ៩

(១៦) (សាតាគិរយក្ស ពោលថា) ថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃ១ បាតសថ ទី ១៥ ពន្លឺចន្ទ្រាកងហើយ ណ្ហើយបុះ យើងតាំងឆ្ពាយ ទីងសៅគាល់ព្រះគោតម ជាសាស្តា មានព្រះនាម មិនហ៊ានកថយ ។

(ហោមវ៉ាតយក្ស សួរថា) ព្រះឫហ៍ទ័យ (របស់ព្រះគោតម) តាំងនៅល្អ ទីងធ្ងន់ ក្នុងសត្វតាំងអស់ទេឬ តម្រិះរបស់ព្រះអង្គ ចានធ្វើឲ្យស្ងប់ដំនាញ ក្នុងឥដ្ឋ-រម្មណ៍ទីងអនិដ្ឋារម្មណ៍ហើយឬ ។

(សាតាគិរយក្ស ពោលថា) ព្រះឫហ៍ទ័យរបស់ព្រះគោតមនោះ តាំងនៅល្អ ទីងធ្ងន់ ក្នុងពួកសត្វតាំងអស់ មួយទៀត តម្រិះព្រះអង្គ ចានធ្វើឲ្យស្ងប់ដំនាញ ក្នុងឥដ្ឋារម្មណ៍ទីងអនិដ្ឋារម្មណ៍ហើយ ។

(ហោមវ៉ាតយក្ស សួរថា) ព្រះគោតម មិនកាន់យកវ៉ាត ដែលគេមិនចានឲ្យទេឬ ព្រះអង្គសង្រ្ទមក្នុងពួកសត្វឬ ទ្ធាយ ចាកសេចក្តីប្រមាទឬ មិនចោះបង់ចោលឈានទេឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

ន សោ អនិច្ចំ អានិយតំ (ឥតិ សាតាតិកេ យក្ខោ)

អថោ ចាណាសុ សញ្ញតោ

អថោ អាភ បមានន្ត្ថ ពុន្ធ្ធ ឈានំ ន រាញ្ជតិ ។

ភិក្ខុ មុសា ន ភណតិ (ឥតិ ហេមវតោ យក្ខោ)

ភិក្ខុ ន ទ្ធ ណ ១ ណ ១ ១ ១

(សាតាគិរយក្ស ពោលថា) ព្រះគោតមនោះ មិនកាន់យកវត្ថុ ដែលគេមិនបានឲ្យទេ មួយទៀត ព្រះអង្គសង្រ្ទម ក្នុងពួកសត្ត្ব ចាំងឡាយ ចាកសេចក្តីប្រមាទហើយ ជាព្រះពុទ្ធ មិនចោះបង់ឈានចោលឡើយ ។

(ហេមវតយក្ស សួរថា) ព្រះសមណគោតម មិនពោលពាក្យកុហកទេឬ មានគន្ធធ៌នៃពាក្យមិនអស់ទេឬ (មិនពោលផរុសវាចា) មិនពោលពាក្យញុះញង់ទេឬ មិនពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ទេឬ ។

(សាតាគិរយក្ស ពោលថា) ព្រះសមណ-គោតមនោះ មិនពោលពាក្យកុហកទេ មួយទៀត មានគន្ធធ៌នៃពាក្យមិនបេះអស់ ចាំងមិនបេះពោលពាក្យញុះញង់ទេ តែងពោលពាក្យមានប្រយោជន៍ដោយបញ្ញា ។

(ហេមវតយក្ស សួរថា) ព្រះពុទ្ធមិនត្រេកអរក្នុងកាមទេឬ ព្រះហ្ជ័ឈមិនល្អក់ទេឬ ព្រះអង្គកន្ធ្ធងបង់ន្ធ្ធ ហេហ:ហើយឬ មានបញ្ញាចក្ខុ ក្នុងធម្មចាំងឡាយឬ ។

សុត្តនិបាតេ ខុទ្ទកវគ្គស្ស ឧរគ៣ ហេមវតសុត្តំ

ឆ សោ រជ្ជនំ ការាមេសុ (ឥតិ សាតាតិកេ យក្ខោ)

អថោ ចិត្តំ អនាវិលំ

សព្ពមោហំ អតិក្ក្ហន្ត្ថ ពុន្ធ្ធ ឆម្ម្ហេ ឧ ឧ ១

ការ ១ ១ ១

(សាតាគិរយក្ស ពោលថា) ព្រះពុទ្ធនោះ មិនត្រេកអរក្នុងកាមទាំងឡាយទេ ទាំងព្រះហឫទ័យសោតក៏មិនល្អក់ ព្រះអង្គកន្ធងបង់ទ្ធរៀមហ:ទាំងអស់ ជាព្រះពុទ្ធ មានបញ្ញាចក្ខុ ក្នុងធម្មទាំងឡាយ ។

(ហេមវតយក្ស សួរថា) ព្រះពុទ្ធ បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាឬ មានចរណ:ដ៏បរិសុទ្ធប្រពៃឬ អាសវ:ទាំងឡាយ របស់ព្រះអង្គអស់ហើយឬ ការកើតក្នុងភពថ្មីទៀត មិនមានទេឬ ។

(សាតាគិរយក្ស ពោលថា) ព្រះគោតមបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជា ទាំងមានចរណ:ដ៏បរិសុទ្ធប្រពៃ អាសវ:ទាំងអស់របស់ព្រះអង្គអស់ហើយ ភពថ្មីរបស់ព្រះអង្គមិនមានទៀតឡើយ ។ ព្រះហឫទ័យ របស់ព្រះមុនីបរិបូណ៌ ដោយកម្មផង ដោយគន្ធងនៃពាក្យផង ណ្ហើយចុះ យើងនឹងសរសើរគាល់ព្រះគោតម ដែលបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណ: ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

ឯណ្ដាជន្ធ្ យ៉ាសំ ន្ដ៏ អប្ប្ យ៉ាការ អលោលុបំ

ពុ្ធ ១ នស្ម ណ្ដ ១ ១ ១

អ្នកចូរមក យើងនឹងទៅគាល់ព្រះគោតម ដែលមានព្រះជង្ហាដូចជាស្នងនៃសត្វមាន់ មានព្រះកាយស្គម ជាអ្នកត្រាជ្ញ មានអាហារតិច មិនឆ្នេះឆ្ពោះ(១) ជាអ្នកស្ងប់ស្ងៀម ដុតកំដៅកិលេសក្នុងព្រៃ ។

យើងនឹងចូលទៅគាល់ ហើយសួរនូវការរួចចាកអន្ទាក់នៃមច្ចុ ចំពោះព្រះអង្គជាអ្នកប្រសើរ ត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ដូចជាសត្វសីហៈ មិនអាឆ្ពោះអាល័យក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ យើងនឹងសួរនូវព្រះគោតមជាអ្នកប្រាប់ចង្អុលបង្ហាញ ជាអ្នកដល់នូវត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ជាព្រះពុទ្ធ កន្ទងបង់នូវពៀរនឹងភ័យ ។

(ហេមវតយក្ស សួរថា) សត្វលោកកើតឡើងព្រោះអ្វី ធ្លាស់ចេញក្ដីសុខទុក្ខស្ងាត់ព្រោះអ្វី សត្វលោកប្រកាន់នូវអ្វី សត្វលោកលំបាកព្រោះអ្វី ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលហេមវតៈ) សត្វលោកកើតឡើងព្រោះវត្ថុ ធ្លាស់ចេញក្ដីសុខទុក្ខស្ងាត់ព្រោះវត្ថុ សត្វលោកប្រកាន់ទាំងនូវវត្ថុ សត្វ-លោកលំបាក ព្រោះវត្ថុ ។

---

១ មិនលោភក្នុងអាហារដោយធន្ធ្លាតៈ ។

ភាតមន្ទ្ធ ទ្ធជាធ០ យត្ត លោកោ ១ហ្ជ

ឯយ្យ០ បុ ១ ១ ១

ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងសួរ នូវផ្លូវជាទីនាំ៧ សូមព្រះអង្គ ប្រាប់ ការប្រកាន់មាំ ដែលនាំឲ្យសត្វលោកលិចជ្រាក តើដូចម្ដេច សត្វលោក តែងរួចស្រឡះចាកទុក្ខ ដោយ ប្រការដូចម្ដេច ។

តាមគុណ៥មានមនោជាគំរប់ ០ ក្នុងលោក ដែល តថាគតសំដែងហើយ សត្វលោកកំចាត់បង់ហើយ នូវ ឆន្ទៈក្នុងកាមគុណ ១ ០ ១ ០ ១ ០

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

សព្ពទា សីលសម្បន្នា បញ្ញាភ សុសមាហិតោ
អជ្ឌត្តសញ្ញ(១) សតិមា ជុឃំ ឥរតំ ទុត្តរំ
រីរតោ កាមសញ្ញាយ សព្ពសំយោជនាតិតោ
ឧទ្ធំ ភាវមវ ក្ខីណោ សោ ភិក្ខុ ឧ ស៊ីនតិ ។

ភិក្ខុ ឧ ស៊ីនតិ ។

ភិក្ខុ ឧ ស៊ីនតិ ។

ភិក្ខុ ឧ ស៊ីនតិ ។

ភិក្ខុ ឧ ស៊ីនតិ ។

---

១. អជ្ឌត្តចិត្ត ។

បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយសីល មានបញ្ញា មានចិត្ត
ជាសមាធ ជាអ្នកសំគាល់ទ្រង់ត្រៃលោកក្នុងសព្វកាល មាន
ស្មារតីសព្វកាល រមែងធ្វើអនុផ់ដែលធ្វើបានដោយ
ក្រ (បុគ្គលណា) រៀរចាកកាមសញ្ញា ក្នុងផ្លូត
សំយោជនៈទាំងអស់ មានសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងភពអស់
ហើយ បុគ្គលនោះមិនលិចចុះក្នុងទីជ្រៅគ ំ សង្ស័យ ។
អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើលបុគ្គលនោះ មានប្រាជ្ញ
ជ្រាលជ្រៅ ឃើញនូវប្រយោជន៍ដ ំ ល្អិត មិនមានកង្ខ ល់
មិនជាប់ចំពាក់ ក្នុងកាមភព ផ្លូតស្រឡះចាកកិលេស
ទាំងពួង អ្នកសែ្វងរកប្រយោជន៍ដ ំ ធំចំពោះកុសលកម្ម
ទាំងឡាយ ក្នុងផ្លូវដ ំ ជាទីញ ្ ញ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
មើលបុគ្គលនោះ ជាអ្នកមានឈ្មោះមិនថយចាក
ឃើញនូវប្រយោជន៍ដ ំ ល្អិត ឲ្យនូវប្រាជ្ញ មិនជាប់ក្នុង
សេចក្តីអាឡោះអាល័យ ក្នុងកាម ជាអ្នកប្រាជ្ញ ដ ំ ង
ហេតុសព្វគ្រប់ សែ្វងរកប្រយោជន៍ដ ំ ធំ ចំពោះ
កុសលកម្មទាំងឡាយ ក្នុងផ្លូវដ ំ ប្រសើ រ ។

សុត្តនិបាតេ ទសកវគ្គស្ស ឧរគំ ហេមវតសុត្តំ

សុនិដ្ឋិ រត ធោ អជ្ជ សុប្ផ្ការ សុហុដ្ឋិតំ
យំ អទ្ធសាម សម្ពុទ្ធ ទ្ធិ ឃ ណ ណ្ណ ម ធ ស ។
ឥមេ ឧ ស ស ត យ ក្ខ ឥ ទ្ធ ម ន្ត ធ យ ស ស ្ធ ធ
ស ព្ភ ត ំ ស ร ณ ำ យ ត ្ត ្ធ ្ធ ្ធ ្ធ ្ធ ្ធ ្ធ ។
ត ម យ ំ ว ิ ต ว ิ ส ฺ ฐ ม ต า ม า ต ำ ฉ า ฉ ำ
ฉ ม ส ฺ ฐ ม า ฉ า ส ฺ พ ฺ ท ฺ ธ ํ ฉ ฺ ฐ ฺ ฐ ฺ ฐ

ម្នាលហ្ម ! ថ្ងៃនេះ យើងបានឃើញល្អ ជាពេលភ្លឺស្វាង ល្អ ជាពេលនៃអរុណល្អ ពួកយើងបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ដែលព្រះអង្គទ្រង់អនុគ្រហ៍ហើយ មិនមានអាសវៈ ។ ពួកយក្ស ទាំងមួយពាន់នាក់នេះ ជាអ្នកមានឫទ្ធិ មានយស ទាំងអស់គ្នា បានដល់នូវព្រះសម្ពុទ្ធនោះជាសរណៈ ព្រះអង្គជាសាស្តាដ៏ប្រសើរ របស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ។ យើងខ្ញុំទាំងនោះ ទទួលគ្រាប់ ពៅកាន់ស្រុកតូច[1] ស្រុកធំ ភ្នំតូច ភ្នំធំ ក្រាបថ្វាយ បង្គំព្រះសម្ពុទ្ធផង នូវសាសនាដ៏ល្អ របស់ព្រះធម៌ផង ។

ចប់ ហេមវតសូត្រ ទី ៩ ។

---

១ ទេវិត្រាម ទេវិបត្តន ។ អដ្ឋកថា ។

ទសមំ អាឡវកសុត្តំ

(១៧) ឯវម្ម សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា
អាឡវិយំ វិហរតិ អាឡវកស្ស យក្ខស្ស ភវនេ ។
អថ ខោ អាឡវកោ យក្ខោ យេន ភគវា តេនុ-
បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច ឧត្តិ
សមណាតិ ។ សាធាវុសោតិ ភគវា ឧត្តិ ។
ទុតិយម្ម សមណាតិ ។ សាធាវុសោតិ ភគវា ចាវ-
ស ។ ទុតិយម្ម ខោ អាឡវកោ យក្ខោ ភគវន្តំ
ឯតទវោច ឧត្តិ សមណាតិ ។ សាធាវុសោតិ
ភគវា ឧត្តិ ។ ទុតិយ សមណាតិ ។ សាធាវុ-
សោតិ ភគវា ចាវ ។ តតិយម្ម ខោ សោ
អាឡវកោ យក្ខោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឧត្តិ
សមណាតិ ។ សាធាវុសោតិ ភគវា ឧត្តិ ។

អាឡវកសូត្រ ទី ១០

(១៧) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុងលំនៅរបស់អាឡវកយក្ស នៃក្សត្រក្រុងអាឡវី ។ គ្រានោះឯង អាឡវកយក្សចូលទៅកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា នែសមណៈ ចូរចេញទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ប្រពៃហើយ អាវុសោ ហើយក៏ស្តេចចេញទៅ ។ អាឡវកយក្សពោលថា នែសមណៈ ចូរចូលមកវិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ប្រពៃហើយ អាវុសោ ហើយក៏ស្តេចចូលមក ។ អាឡវកយក្ស ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះទៀតជាគំរប់ ២ ដងថា នែសមណៈ ចូរចេញទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ប្រពៃហើយ អាវុសោ រួចក៏ស្តេចចេញទៅ ។ អាឡវកយក្ស ពោលថា នែសមណៈ ចូរចូលមកវិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ប្រពៃហើយ អាវុសោ ហើយក៏ស្តេចចូលមក ។ អាឡវកយក្សនោះ ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះទៀត ជាគំរប់ ៣ ដងថា នែសមណៈ ចូរចេញទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ប្រពៃហើយ អាវុសោ ហើយក៏ស្តេចចេញទៅ ។

ឧបាសិ សមណានំ ។ សាធូ ភន្តេ ភគវា ធម្មំ ។
ឧត្តមត្ថ ខោ អាឡវកោ យក្ខោ ភគវន្តំ ឯតទវោច
ន ខ្វាហំ(១) អាវុសោ ន ខ្ចមិ-
ម៑ិ សព្ពមិ យន្ត ការណ៑ាយ តំ ភាសាមិ ។ ឧ ញ ្ជ ្ជ ្ជ
សមណ ឧ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ
ចិ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ ្ជ

អាឡវកយក្សពោលថា នែសមណៈ ចូរចូលមកវិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ប្រពៃហើយអាវុសោ ហើយក៏ស្តេចចូលមកវិញ ។ អាឡវកយក្សពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដូចេះទៀតជាគំរប់ ៤ ដងថា នែសមណៈ ចូរចេញទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលអាវុសោ តថាគតនឹងមិនចេញទៅទេ អំពើណាដែលអ្នកត្រូវធ្វើ ចូរអ្នកធ្វើអំពើនោះចុះ ។ នែសមណៈ ខ្ញុំនឹងសួរប្រស្នាចំពោះលោក បើលោកមិនដោះស្រាយឲ្យយើងទេ យើងនឹងធ្វើចិត្តលោកឲ្យវង្វេង ឬហែកហួរយបបស់លោក ឬក៏ចាប់ដើង គ្រវែងចោលទៅត្រើយម្ខាងទន្ទ្រានគ្គា ។ ម្នាលអាវុសោ តថាគតមិនឃើញអ្នកណាដែលធ្វើចិត្តនៃតថាគតឲ្យវង្វេងបាន ឬហែកហួរយ ឬក៏ចាប់ដើងគ្រវែងចោលទៅត្រើយម្ខាងទន្ទ្រានគ្គា ក្នុងមនុស្សលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្តេចទេព នឹងមនុស្សដ៏សេសឡើយ ម្នាលអាវុសោ អ្នកប្រាជ្ញនឹងសួរយ៉ាងណា ចូរសួរមកចុះ ។ គ្រានោះឯង អាឡវកយក្ស បានពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគដោយគាថា ដូចតទៅ

[១៨] កាំសូ ច ទ្វីតុ ១ បុរិសស្ស ១ សេដ្ឋ

ការ៉ាសុ ១ សុចិណ្ណាំ ១ សុ១ មារ១ ហាតិ

ការ៉ាសុ ១ ហាវ ១ ១ សាធុ ១ ១ ១ ១

ការ១ ១ ១

(១៨) ក្នុងលោកនេះ អ្វីជាទ្រព្យដ៏ប្រសើររបស់បុរស អ្វីដែលគេប្រព្រឹត្តល្អហើយ តែងនាំសេចក្តីសុខមកឲ្យ អ្វីមានរសឆ្ងាញ់ពិសាជាងរសទាំងឡាយ បណ្ឌិតហៅជីវិតនៃអ្នករស់នៅបែបណា ថាជាជីវិតប្រសើរ ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) ក្នុងលោកនេះ សទ្ធាជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ របស់បុរស ធម្មដែលគេប្រព្រឹត្តល្អហើយ តែងនាំសេចក្តីសុខមកឲ្យ ពាក្យសត្យ មានរសឆ្ងាញ់ពិសា ជាងរសទាំងឡាយ បណ្ឌិតហៅជីវិតនៃអ្នករស់នៅ ដោយបញ្ញា ថាជាជីវិតប្រសើរ ។

បុគ្គលឆ្លងអន្លង់ចាន់ដោយអ្វី ឆ្លងមហាសមុទ្រ ចាន់ដោយអ្វី កន្លងសេចក្តីទុក្ខចាន់ដោយអ្វី បរិសុទ្ធ ចាន់ដោយអ្វី ។

បុគ្គលឆ្លងអន្លង់ចាន់ដោយសទ្ធា ឆ្លងមហាសមុទ្រ ចាន់ ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ កន្លងសេចក្តីទុក្ខចាន ដោយព្យាយាម បរិសុទ្ធចាន ដោយប្រាជ្ញា ។

សុត្តន៍ជាតេ ឆរតវគ្គស្ស ទសមំ អាឡវកសុត្តំ

កេចិ សុ លោកតេ ២ញ្ញ កេចិ សុ ១ន្ធតេ ១ធំ

កេចិ សុ ១ត្ថ ១ម្ហេ ១ត ១ម្ហ ១ត្ថ ១ ១ន្ធ ១ ១ ១

បុគ្គលបានទទួលប្រាជ្ញាដោយអ្វី បានទទួលទ្រព្យដោយអ្វី ដល់ទីសេចក្តីសរសើរដោយអ្វី ចង់ទទួលមិត្តតាំងឡាយបានដោយអ្វី បុគ្គលចេញចាកលោកនេះ ទៅកាន់លោកខាងមុខ ហើយមិនសោយសោកក្នុងលោកខាងមុខដោយអ្វី ។

បុគ្គលជឿធម៌របស់ព្រះអរហន្ត ស្តាប់ដោយគោរព ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានបញ្ញាពិចារណា រមែងបានទទួលប្រាជ្ញា(១) ដើម្បីដល់ព្រះនិព្វាន, បុគ្គលមានការងារដ៏សមគួរ មានផុរៈ(២) មានព្យាយាមប្រឹងប្រែង(៣) រមែងបានទទួលទ្រព្យ បុគ្គលដល់ទីសេចក្តីសរសើរដោយសច្ចៈ បុគ្គលកាលទ្យ រមែងចង់ទទួលមិត្តតាំងឡាយបាន ។

ធម៌តាំង ៤ នេះ គឺសច្ចៈ១ ធម្មៈ (បញ្ញា)១ ធ្លីតិ (ព្យាយាម)១ ចាគៈ (ការបរិច្ចាគ)១ របស់បុគ្គលណា មានសទ្ធានៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ បុគ្គលនោះឯង រមែងមិនសោយសោក ក្នុងលោកខាងមុខ ។

---

១ ហេតុនៃការបញ្ញា ៤ យ៉ាងគឺ ១- សច្ចៈ, ២- ស្តាប់ដោយគោរព,៣អប្បមាទ ៤- វិចិកិច្ឆា: ការពិចារណា ។ ២ ព្យាយាមផ្លូវចិត្ត ។ ៣ ព្យាយាមផ្លូវកាយ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

ឥច្ឆ អញ្ញេ ឥមេ ធុត្តសត្ត ធុត្ត សមណ ព្រាហ្មណ
យេ ធ សន្ត ធ ធ ចាត ១ ន ១ ១ ១

អញ្ជើញអ្នក ទៅសួរពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាច្រើនដទៃទៀតចុះ បើមានធម្មិដទៃទៀត ក្នុងលោកនេះ ឲ្យក្រលែងជាន.សច្ចៈ ទមៈ ចាគៈ ខន្តិ ទៅទៀត ។

ឥឡូវនេះ ខ្ញុំចាំចាប់សួរពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាច្រើនធ្វើអ្វីទៀត (ព្រោះ) ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំដឹងប្រយោជន៍ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងលោកខាងមុខច្បាស់ហើយ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ស្តេចមកកាន់ដែនអាឡវី ដើម្បីតង់ទៅ ជាប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ហើយថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ ចំពោះព្រះសម្ពុទ្ធណា ថាជាទានមានផលច្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងគ្រាចទៅអំពីស្រុក ទៅកាន់ស្រុក អំពីបុរីទៅកាន់បុរី សូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្ពុទ្ធ (នោះ) ផង នូវសាសនាដ៏ល្អរបស់ព្រះធម្មិដផង ។

ឯកាទសមំ វិជ្ជាសុត្តំ

[១៩] ឆរំ ភ យនិ ភ ឥ ដ្ឋ ដ ដ ដ

វិជ្ជាសូត្រ ទី ១១

(១៩) ជាបើបុគ្គល ដើរក្តី ឈរក្តី អង្គុយក្តី ដេកក្តី រមងឆគ់ចូល លាចេញ នេះជាការកំរើកកាយ ។

កាយប្រកបដោយធ្ងន់ធ្ងន់ សរសៃតាំងឡាយ ត្រូវ ជណ្តប់ដោយសៃក្រនឹងសាច់ ចិទ្ធាំងដោយសម្ផ្ទ ផ្ទ ម៉ិនត្រាកជ្ជាមពិត ។

កាយពេញដោយពោះវៀនផង ពេញដោយអា-ហារ ថ្មីផង ដោយដុំ ថ្ម ីមផង ដោយ ក្រពះ ១ ១ ១

អជ្ជ ឆ រាត្តិ សោ តេ ហ៎ិ អសុ ច សវ ត សព្ពធ

អ ក្ខ ម្ហ អ ក្ខ ក្ខ ជ តោ ។ ក ណ ម្ហ ក ណ ក្ខ ជ តោ

ស ជ្ជ ណ ត ក ច ជ ន ស ត ។ ម ុ ខ ន ។ ម ត ត ក ធ

ប ត ្ត ។ ស ម ្ ห ច ។ ម ត ។ ក ាយ ម ្ ห ។ ស ធ ជ ្ ห ។

អ ជ ្ ห ។ ស ុ ស ិ (។ (។ (។

មួយទៀត ១ តម្រិនស្អាត រមែងហូរចេញតាមរន្ធ ១ ១ ១

សុត្តនិបាតេ ទសកវគ្គស្ស ឯកាទសមំ វិជយសុត្តំ

សុត្វាន ពុទ្ធវចនំ ភិក្ខុ បញ្ញាណវា ឥធ
សោ ខោ ធំ បរិជានាតិ យថាភូតញ្ចិ ទស្សតិ ។
យថា ឥធ តថា ឋានំ យថា ឋានំ តថា ឥធ
អជ្ឈត្តញ្ច ពហិទ្ធា ច ការយ ធម្មំ វិភាវយ ។
ធម្មវាការវិត្តោ សោ ភិក្ខុ បញ្ញាណវា ឥធ
អជ្ឈត្ត អមតំ ឋានំ ធ្យានបធានមត្ថុតំ ។
ធ្យានេ ការយ អសុធ ទុក្ខន្ត្ថ ការ(១)
ជាជាតុណ្ណ ការ ទ្ធ ការ ។
ឋានធ្យានេ ការ ការ ។
ការ ។
ការ ។

ការ ។

ការ ។

ភិក្ខុណាក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានបញ្ញា ចាន ស្គាល់នូវពុទ្ធវចនៈហើយ ភិក្ខុនោះ រមែងកំណត់ដឹងនូវ កាយនោះ ព្រោះឃើញច្បាស់តាមពិត ។ សរីរៈស់ នេះយ៉ាងណា សរីរៈស្អាប់ទុ្ទកយ៉ាងនោះ សរីរៈស្អាប់ ទុ្ទកយ៉ាងណា សរីរៈស់នេះក៏យ៉ាងនោះ ភិក្ខុគប្បីសាយ ទ្ទាសចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាយ ខាងក្នុង ខាងក្រៅ ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុនោះ មានបញ្ញាប្រាសចាកធម្មជាត ដល់នូវបទគឺព្រះនិព្វាន ជាធម្មជាតមិនស្អាប់ ចេញចាក វានៈគឺតណ្ហា ជាធម្មជាតស្ងប់ មិនប្រួត ។ កាយ មានជើងពីរនេះ មិនស្អាត មានក្លិនអសោចិ៍ ពេញ ដោយសាកសពផ្សេង ១ ហូរចេញអំពីរន្ធនោះ ១ ។

បុគ្គលណា មានកាយមានសភាពដូច្នេះ ហើយ លើកដំកើងខ្លួនឯងមើលងាយបុគ្គលដទៃ (បុគ្គលនោះ) គ្មានធម្មជាតអ្វី ក្រៅអំពីការមិនឃើញ (នូវអរិយ-សច្ចៈ) ។

ចប់ វិជ្ជាសូត្រ ទី ១១ ។

ទ្វាទសមំ មុនិសុត្តំ

(២០) សន្ធកោ ភយំ ជាតំ ឆ្លោកា ជាយតេ រជោ

អនុលោតមសន្ធាវ ១ ១ មុនិ ឧ ១ ១ ១ ១

យោ ជាតមុត្ថ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ជាយ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ស ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ស ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ស ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ត ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

មុតិសូត្រ ទី ១២

(២០) ភ័យកើតអំពីសេចក្តីសិ្នទ្ធស្ងាត ជ្ជលីគឺកាគ:ជាដើម កើតអំពីលំនៅ គឺរូបទិមិត្តជាដើម ការមិនមានលំនៅ ទ្ធ៏ការមិនមានសេចក្តីសិ្នទ្ធ+ស្ងាតនុ៎ះឯង ជាការយើញរបស់មុនី (អ្នកប្រាជ្ញ) ។

ឬ

ឬ

ឬ

សុត្តនិបាតេ ទ្វាទសមំ មុនិសុត្តំ

អញ្ញាយ សញ្ញានិ ឧរេសនានិ
អនិកាមយំ អញ្ញតរម្ហិ តេសុ
ស វេ មុនិ រីតកោធោ អកិញ្ចនោ
ជាយូហានី ចារកតោ ហិ ហោតិ ។
សញ្ញាតកុ សព្ពវិទុ សុមេធ
សព្ពេសុ ធម្មេសុ អនូបលិត្តំ
សព្ពញ្ជហំ តណ្ហាក្ខយេ វិមុត្តំ
តំ ១ បិ ធីរ មុនិ ១ ១ ១ ។
បញ្ញាពលំ សីលវតូបបន្នំ
សមាហិតំ ឈានរតំ សតីមំ
សន្តំ បមុត្តំ អនិលំ អនាសវំ
តំ ១ បិ ធីរ មុនិ ១ ១ ១ ។
ឯកំ ចរន្តំ មុនិ អប្បមត្តំ
និន្ទាបសំសាសុ អវេធមានំ

ឬបុគ្គលណា ដឹងច្បាស់នូវលំនៅ គឺកពពាំងអស់ មិនប្រាថ្នាលំនៅពាំងនោះទៀត សូម្បីលំនៅណាមួយ ឬបុគ្គលនោះជាមុនី មានសេចក្តីប្រាថ្នាទៅប្រាសហើយ ជាអ្នកលែងប្រាថ្នា មិនប្រមូលមក (នូវកម្មជាកុសលឬ អកុសល) ព្រោះជាអ្នកដល់នូវត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ។

អ្នកប្រាជ្ញពាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលនោះអ្នក គ្របសង្កត់នូវធម៌ពាំងពួង ដឹងច្បាស់នូវធម៌ពាំងពួងមាន ឬញ្ញាណ មិនជាប់ក្នុងពួកធម៌ពាំងពួង លះបង់នូវធម៌ពាំង ពួង ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

ស៊ីហាវ សទ្ទេសុ អសន្តសន្តំ
ភាតាវ ជាលម្ហិ អសជ្ជមានំ
បទុមំវ តោយេន អលិម្ប្យមានំ
នេតារមញ្ញេ សមនញ្ញនេយ្យ
តំ ភាមិ ធីរ មុនិ វេទយន្តំ ។
យោ ខ្ជិតមានោ ជនេ ភាតិ ជាយតិ
យស្ស ឧ ភវ ភាមាយ្ យ្ យ្ យ
តំ រ៉ាតភាតិ សុសមាហិ ត្ត
តំ ភាមិ ធីរ មុនិ វេទយន្តំ ។
យោ ១ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ជ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ទ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ម ២ ២ ២ ២ ២ ២
តំ ភាមិ ធីរ មុនិ វេទយន្តំ ។
យោ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ធ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ធ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ធ ២ ២ ២ ២ ២ ២

ដូចជាសត្វសីហៈ មិនតក់ស្លុតព្រោះបំភ្លៃង មិនជាប់ក្នុងសំណាញ់ គឺតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ ដូចជាទ្យល់មិនជាប់ក្នុងសំណាញ់ មិនប្រឡាក់ដោយលោក ព្រោះគ្រឿងប្រឡាក់គឺតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ ដូចផ្កាឈូកមិនប្រឡាក់ដោយទឹក ជាអ្នកដឹកនាំគេ មនុស្សដទៃមិនគប្បីនាំទៅបាន ឫជា មុនី ។

ជនពាលឆ្លាយដទៃ តែងពោលនូវវាចាមានទីបំផុតដោយផ្ទុំវិញ ចំពោះវត្ថុណា បុគ្គលណា (មិនដល់នូវសេចក្តីត្រេកអរឬតូចចិត្តក្នុងវត្ថុនោះ) ដូចជាសសរដែលបុគ្គលដាំចុះក្នុងកំពង់សម្រាប់ជ្ងាត អ្នកប្រាជ្ញពាលឆ្លាយដ៏ងឆ្ងាស់ នូវបុគ្គលនោះ អ្នកមានពាគ:ទៅប្រាសហើយ មានឥន្ទ្រិយតម្កល់មាំល្អហើយ ឫជា មុនី ។ បុគ្គលណាមានខ្លួនបិតនៅត្រង់ដូចជាខ្នារ ការលាមារណាឃើញការពុំកបសានឹងការកបសា តែងខ្ពើមកម្មពាលឆ្លាយដ៏លាមក អ្នកប្រាជ្ញពាលឆ្លាយ ដ៏ងបុគ្គលនោះ ឫជា មុនី ។

បុគ្គលណា មានខ្លួនសង្រ្ទមហើយមិនធ្វើបាប ពោះនៅកន្លងក្តីកណ្តាលក្តី ជាមុនីមានខ្លួនវៀចចាកបាបហើយ

អ្ហេសនេយ្យោ ន ហ្ហេសតិ ១ាញ្ចិ
តំ ១ាមិ ១ីរ ២ុនិ ២ុនយន្តិ ១ ។
យ១ក្ខតោ ២ជ្ឈតោ ២ុសតោ ១
២ិណ្ណ ២ុ ២ុ ២ ២ ២

ជាបុគ្គលមិនមានការបៀតបៀន មិនប្រទូស្តនូវបុគ្គលណាមួយ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ រមែងដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលនោះថាជា មុនី ។

បុគ្គលណា បិញ្ចឹមជីវិតដោយបុគ្គលដទៃ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

អសមា ឧភោ ទ្វេវិមាវុត្តិនោ
តិហ ធារយោ អមមោ ច សុញ្ញតោ
ឧបាសាកោ ជាយ តិហ អសញ្ញតោ
ឯកំ ចុ ឯ រក្ខតិ ចាសិ ឯ យតោ ។
ឯ ១ យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ហ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឯ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត

ជនទាំងពីរនាក់ មានការនៅនឹងការចិញ្ចឹមជីវិត ឆ្លាយគ្នា
មិនស្មើគ្នាទេ គឺគ្រហស្ថជាអ្នកចិញ្ចឹមប្រពន្ធ ១ អ្នកបួសមិន
ប្រកាន់ខ្លួន ជាអ្នកមានវត្តល្អ១ គ្រហស្ថមិនបានសង្រ្គមកន
ការបៀតបៀនជីវិតសត្វដទៃ ឬនីសង្រ្គម រក្សាខ្លួនពួកសត្ត
អស់កាលជានិច្ច ។ ដូចជាសត្វក្អាកមានកន្ទុយ ហើរ
តាមអាកាស មិនដល់ខ្លួនសន្ទុះបស់ហង្ស ក្នុងកាលណា ។
ឡើយ គ្រហស្ថក៏យ៉ាងនោះដែរ នឹងធ្វើតាមកិត្តិជាមុនី អ្នក
ស្ងប់ស្ងាត់ អ្នកចំរើនឈានក្នុងព្រៃ មិនបាន ។

ចប់ មុនិសូត្រទី ១២ ។

ចប់ ឧរគវគ្គ ទី ១ ។

១ ទ្វានដែ ១ រវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីការប្រៀបដោយសត្វតាស់ ១ ឆនិយគោ-
ចាល ១ ឬគ្គលប្រៀបដោយកុយរមាស ១ ភសិការ-
ជព្រាហ្មណ៍ ១ ចុន្ទ ១ សេចក្តីវិនាស ១ ឬគ្គលមៅកតាប ១
ទេត្តា ១ ហេមវតយក្ស ១ ភាទ្ទវាតយក្ស ១ អំពីការលះ ១
មុនី ១ ទ្ធមជា ១២ ហៅว่า ឧរគវគ្គ ។

ទុតិយោ ឫទ្ធិវគ្គោ

បឋមំ រតនសុត្តំ

(២០) យានីធ ភូតានិ សមាគតានិ
ភុម្មានិ វា យានិ ១ អន្តលិក្ខេ
សព្វេ ភូតា សុមនា ភវន្តុ
អថោបិ សក្កច្ច សុណន្តុ ភាសិតំ ។
តស្មា ហិ ភូតា និសាមេថ សព្វេ
មេត្តំ ករោថ មានុសិយា បជាយ
ទិវា ច រត្តោ ច ហរន្តិ យេ ពលិំ
តស្មា ហិ នេ រក្ខថ អប្បមត្តា ។
យំ កិញ្ចិ វិត្តំ ឥធ វា ហុរំ វា
សគ្គេសុ វា យំ រតនំ បណីតំ
ន នោ សមំ អត្ថិ តថាគតេន
ឥទម្បិ ពុទ្ធេ រតនំ បណីតំ ។
ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។

ចូឡវគ្គ ទី ២

រតនសូត្រ ទី ១

(២១) ពួកកូត (១) ណា ឋិតនៅលើផែនដីក្តី ពួកកូតណា ឋិតនៅឰដ៏អាកាសក្តី ដែលមកប្រជុំ ក្នុងទីនេះ សូមពួកសត្វទាំងអស់នោះ មានចិត្តល្អ មួយទៀត ចូរស្តាប់នូវការសិតដោយគោរព ។ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយ ជាកូតទាំងអស់ ចូរស្តាប់ ចូរធ្វើនូវមេត្តាចិត្ត ក្នុងពួកសត្វជាមនុស្សជាតិ ពួកមនុស្សណា នាំនូវពលិកម្ម ក្នុងវេលាថ្ងៃ ឬវេលាយប់ ព្រោះហេតុនោះ សូមអ្នកទាំងឡាយ កុំប្រហែស ចូរការពារនូវមនុស្សទាំងនោះ ។ ទ្រព្យជាទីគាប់ចិត្តណាមួយ ក្នុងលោកនេះ ឬក្នុងលោកដទៃ រតនៈដ៏ឧត្តមណាក្នុងស្ថានសួគ៌ក្តី (ទ្រព្យទាំងនោះ) ស្មើដោយព្រះតថាគតមិនមានឡើយ រតនៈគឺព្រះពុទ្ធនេះឯង ជារតនៈដ៏ឧត្តម ។ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសួស្តីកើតមាន ។

១- ចូរមើលតាមនយលក្ខណៈ ត្រង់សម្ភាទីដ្ឋិសូត្រ មជ្ឈិមទីកាយ មូលបណ្ណាសក-ឧបមាភាគ ២០ ។

សុត្តគ្គបិដកៗ ខុទ្ទកនិកាយសុត្ត សុត្តនិបាតៗ

១យំ រាតំ អមតំ បណីតំ
យេ ធម្ម្ យ សក្យមុនី សមាហិ តោ
ន ត្ថេ ន ជ្ជ ន ជ ន ន ន ន ។
ឥ ធ ម្ ជ ម ្ ម ត ំ ប ណ ី ត ំ ។
ឧ ត ្ ថ ្ ន ្ ន ្ ន ្ ន ្ ។
ន ្ ន ្ ន ្ ន ្ ន ្ ។
ន ្ ន ្ ន ្ ន ្ ។
ន ្ ន ្ ន ្ ។
ន ្ ន ្ ។
ន ្ ។
ន ្ ។

ព្រះសក្យមុនី មានព្រះហ្ជ័យដម្ពស់មាំ ចានគ្រាស់ដឹងហើយនូវព្រះធម៌ណា ជាគ្រឿងកម្ចាយកិលេស ប្រាសចាកពាគ: ជាធម៌មិនស្ងាប់ ជាធម៌ទ្ធ្ធ្ធ រៀបស់ម្ចាស់ដ្ឋ ដ្ឋ ដ្ឋ

យេ សុប្បយុត្តា មនសា ទឬ្ឍន
ធិតា្ការ ម៉ោ ០ តោ ០ ០ ០

អរិយបុគ្គលទាំងឡាយណា ក្នុងសាសនា នៃព្រះគោតម ប្រកបត្រូវល្អហើយ មានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួន មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា អរិយបុគ្គលទាំងឡាយនោះ ដល់ហើយនូវព្រះអរហត្តផល ហើយចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ចានទ្ទាការលត់ពន្លត់ដោយ ទេ គឺតតមានពន្លឺដូរឡើយ ហើយសោយ (នូវផល) រតនៈគឺព្រះសង្ឆនេះឯង ជារតនៈដ៏ឧត្តម ។ ដោយ ពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសួស្តីកើតមាន ។

ស្ពានមួយ ដែលគេចោះក្លាប់ទីធ្លាផែនដី ជារបស់ មិនកម្រើកដោយខ្យល់ព្យុះដែលបក់មកអំពីទិសទាំង ៤ យ៉ាង ណាមិញ បុគ្គលណាពិចារណាឃើញជាក់នូវអរិយសច្ចទាំង ឡាយ តថាគតហៅអ្នកនោះថាជាសប្បុរស (មិនញាប់ញ័រ) ក៏យ៉ាងនោះដែរ រតនៈគឺព្រះសង្ឆនេះឯង ជារតនៈដ៏ ឧត្តម ។ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសួស្តីកើតមាន ។

អរិយបុគ្គលទាំងឡាយណា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរិយ-សច្ច ដែលព្រះតថាគត មានប្រាជ្ញាដ៏ជ្រៅ សំដែងល្អហើយ

តាំញ្ចាបិ តេ ហោន្តិ កុសលាមត្តា
ន តេ ការ អដ្ឋមមានិយន្តិ
ឥធម្ម សង្ខ្ យតនំ បណីតំ ។
ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
សហាវសន្ត ឧសន្ធនសម្ម្ធាយ
ឥយសន្ត ជម្ម ជហ ឯតា ការ
សក្ការ ធិ ការ ច ជ ឯតញ
សីលញ្ចិ ការ ឯ យ ធ ការ
ធ ភ ហ ចាយ ហ ធ ។ ម ត
ន ចាកិ ហ ធ ធ(១) ។ ។ ។
ឥធម្ម សង្ខ្ យតនំ បណីតំ ។
ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
តាំញ្ចាបិ សោ ការ ការ ។ ។ ។
ការ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។
ការ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។
ការ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។

---

១ ម. ធ ហ ភ ហ ធ ធ ។

អរិយបុគ្គលទាំងនោះ ទុកជាប្រមាទដ៏លើសលន់ ក៏ដោយ អរិយបុគ្គលទាំងនោះ ទឹងមិនកាន់យកនូវភពជាគំរប់ ៨ (គឺ មិនកើតទៀតហួសពី៧ជាតិទៅ) រតនៈគឺព្រ សង្ឆនេះឯង ជារតនៈដ៏ខ្ពស់ ។ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសួស្តីកើតមាន ។

ធម៌ ៣ គឺ សក្កាយទិដ្ឋិ, វិចិកិច្ឆា, សីលព្វតបរាមាស, ឬការប្រព្រឹត្តិតាមណាមួយ ដែលសោតាបន្នបុគ្គលនោះបាន លះបង់ហើយ ជាមួយនឹងទស្សនៈសម្បត្តិ គឺសោតាបត្តិមគ្គ មួយវិញទៀតសោតាបន្នបុគ្គលបានរួចស្រឡះពីអបាយទាំង ៤ ហើយ មិនគួរធ្វើនូវអកិរិយាទ ៦ គឺអនន្តរិយកម្ម ៥ ទឹងការដាក ចិត្ត ៧ ការនៅសាសនាជនៃទៀតឡើយ រតនៈគឺព្រះសង្ឆនេះឯង ជារតនៈដ៏ខ្ពស់ ។ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសួស្តីកើតមាន ។

ទុកជាសោតាបន្នបុគ្គលនោះ ធ្វើនូវបាបកម្ម ដោយ កាយវាចាឬក៏ដោយចិត្ត (ព្រោះសេចក្តីភ្លាំងភ្លាត់) សោតា-បន្នបុគ្គលនោះ មិនគួរបិទបាំងនូវបាបកម្មនោះឡើយ ព្រោះ ភាពនៃបុគ្គលដែលឃើញផ្លូវព្រះនិព្វានហើយ ជាបុគ្គលមិនគួរ បិទបាំងនូវបាបកម្ម ដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយសំដែងហើយ

សុត្តន្ដំ ឯតេ ទុតិយស្ស ចូឬវគ្គស្ស បឋមំ រតនសុត្តំ

ឥធ មៃ សន្ដ្ យ រតនំ បណីតំ ។
ឯតេ ន សច្ចេ ន សុវត្ថ ហោតុ ។
ខ្ជ ម្ជ ១ ១ ១

រតនៈគឺព្រះសង្ឆនេះឯង ជារតនៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសួស្តីកើតមាន ។

គុម្ពឈើក្នុងព្រៃមានត្រួយលូតលាស់ ក្នុងខាងដើមគិម្ហៈ ជូវគឺខែក្តៅយ៉ាងណាមិញ ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ទ្រាំនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាធម៌អាចញ៉ាំងសត្វ ចាំងឡាយ ឲ្យដល់នូវព្រះនិព្វានដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ក៏យ៉ាងនោះឯង រតនៈគឺព្រះពុទ្ធនេះឯង ជារតនៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសួស្តីកើតមាន ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរ ទ្រង់ជ្រាបនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ប្រទានូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ទ្រង់នាំមកនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ព្រះអង្គប្រសើរ មិនមានអ្នកណាជាងឯ ទ្រង់សំដែងនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ រតនៈគឺព្រះពុទ្ធនេះឯង ជារតនៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូមសួស្តីកើតមាន ។

កម្មចាស់ អស់ហើយ កម្មថ្មី រមែងមិនកើតប្រាកដ អរិយបុគ្គលទាំងឡាយណា មានចិត្តទៀរណាយ ក្នុងភពតទៅ អរិយបុគ្គលទាំងនោះមានពួជអស់ហើយ មានធ្នូ: គឺសេចក្តីប៉ុនប៉ងក្នុងចិត្តមិនដុះឡើងឡើយ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាតែងលត់ទៅ ដូចជាប្រទីប (ដែលលត់)

ឥទមៀ សង្ឆ្យ រតនំ បណីតំ ។
ឱ្យេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ ។
យានីធ ភូតានិ សមាគតានិ
ភុម្មានិ វា យានិ ១ អន្តលិក្ខេ
តថាគតំ ទេវមនុស្ស្ យ្ជ ។ ១ ។
ពុទ្ធ ធម្ម ១ សង្ឆ ១ ។
ឥទ ១ ។ ១ ។ ១ ។

ភេនៈគឺព្រះសង្ឆនេះឯង ជាភេនៈដ៏ខ្ពស់ក្ត្ត ។ ដោយពាក្យ
សច្ចៈនេះ សូមសួស្ដីកើតមាន ។

ពួកកូតណា ឋិតនៅលើផែនដីក្ដី ពួកកូតណាឋិតនៅ
ឆ្លងដ៏អាកាសក្ដី ដែលមកប្រជុំគ្នា ក្នុងទីនេះ យើងចាំង
ឆ្ពាយ សូមនមស្ការនូវព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ចានត្រាស់មកហើយ
ដូចគ្នា ដែលទេវតានឹងមនុស្ស បូជាហើយ សូមសួស្ដី
កើតមាន ។

ពួកកូតណា ឋិតនៅលើផែនដីក្ដី ពួកកូតណា ឋិត
នៅឆ្លងដ៏អាកាសក្ដី ដែលមកប្រជុំគ្នា ក្នុងទីនេះ យើងចាំង
ឆ្ពាយ សូមនមស្ការនូវព្រះធម្ម ដែលមានមកហើយដូច
គ្នា ដែលទេវតានឹងមនុស្ស បូជាហើយ សូមសួស្ដី
កើតមាន ។

ពួកកូតណា ឋិតនៅលើផែនដីក្ដី ពួកកូតណាឋិត
នៅឆ្លងដ៏អាកាសក្ដី ដែលមកប្រជុំគ្នា ក្នុងទីនេះ យើងចាំង
ឆ្ពាយ សូមនស្ការនូវព្រះសង្ឆ ដែលមានមកហើយដូចគ្នា
ដែលទេវតានឹងមនុស្ស បូជាហើយ សូមសួស្ដីកើតមាន ។

ចប់ភេនសូត្រ ទី ១ ។

ទុតិយំ អាមគន្ធសុត្តំ

(៤៤) សាមាកនិន្ទុលកនីឌកាដ(១) ច
បត្តបួលំ ឫសបួលំ ឥរិយួលំ
ឆម្ពុន លន្ទុ សតមសួមានា(២)
ន ភាមភាមា អលំ ភណ្ដុ ។
យ ឧសួមានោ(៣) សុតវតំ សុនិដ្ឋិតំ
ឧបេហិ ធិន្ទ្ធ ឧយ្ជ ឧណ្ដ
សាលីនមន្ទ្ធ ឧរ្ជ ភុញ្ជមានោ
សោ ភុញ្ជសិ ភសួប អាមគន្ធ ។
ន អាមគន្ធោ ឧម ភ្ជតីតិ
ឥ្ជ ភ្ជ ភ្ជ ភាសសិ ព្រហ្ម ។
សាលីនមន្ទ្ធ ឧរ្ជ ភុញ្ជមានោ
ឧ ភ្ជ ភ្ជ ឧ ភ្ជ ។

---

១ ខ. ឥ្ជ ។ ២ ខ. ឧ ។ ២ ។ ២ ។ ២

អាមគ្គសូត្រ ទី ២

(២២) សប្ជ្ញៃ កាលបរិភោគនូវស្រូវស្រែ ស្រូវ
ក្ងុយ ដំណើងសណ្ដែកត្រៃ ចគ្ជ(១) ម្ជ(២) ទ្ធ
ត(៣) ដែលបានមកដោយធម្ម មិនពោលពាក្ស
ក្ងុហក ព្រោះសេចក្ដីប្រាថ្នានូវកាមទេ ។

ឯ ត្ត ក ស្ស ។ លោកនោះ កាលបរិភោគនូវសាច
ណាមួយ ដែលបុគ្គលធ្លីហើយដោយល្អ សម្រេចហើយ
ដោយល្អ តាក់តែងហើយដ ។ ត្ត ម ដែលជនទាំងឡាយ
ដ ។ ទ ។ ្ យ ។ ហើយ កាលបរិភោគនូវចាយស្រូវសាលី ឈ្ម ។ ះ
ថា បរិភោគនូវ ។ ្ ។ ម ។ ន ។ ្ ។ ន ។ ្ ។ ន ។ ្ ។ ប ។ ។

ម្ជ ។ ្ ។ ្ ។ ្

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

បុច្ឆាមិ តំ តាសច្ឆេ ឍតមត្ថំ
ការំ ២ តាវ ២ ២ អាមតន្ធ ។
ចាណាតិ ២ ២ ២

បពិត្រព្រះកស្សប ខ្ញុំនឹងសួរនូវសេចក្តីនុ៎ះនឹងលោក វត្ថុមានកូនឆ្នាមរបស់លោកមានប្រការដូចម្តេច ។ ការសម្លាប់សត្វ ១ យ ១ ១ ១

សុត្តន្តំ ជាតេ ទុតិយស្ស ភូមិវគ្គស្ស ទុតិយ អាបត្តិសុត្តំ

តោ តោ ម ធោ ជ ន្ត្ថ ឧ ឧ ន ន

ម យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ម ១

សេចក្តីក្រោធ ស្រវឹង រឹងត្អឹង បង្ករហេតុ ២ចប្ចាំ២ទោស ប្រវ៉ែន លើកខ្ពស់ ប្រកាន់ខ្ពស់ មើលងាយគេ ស្ងួតស្ងាត់ដោយពួកអសប្បុរស នេះហៅថា រ៉ាតមានកូនឆ្អាប មិនសំដៅយកការបរិភោគសាច់ទេ ។ ពួកជនណា មានចាបជាប្រក្រតី ចំពាក់ចំណុលគេ និយាយចាក់ដោតគេ ភ្ជាន់ដោយកេហារ ទ្រុស្តសីល ក្នុងសាសនានេះ ជាជនអាក្រក់ ជនណាធ្វើអំពើអាក្រក់ ក្នុងលោកនេះ នេះហៅថា រ៉ាតមានកូនឆ្អាប មិនសំដៅយកការបរិភោគសាច់ទេ ។ ពួកជនណា ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនសង្រ្ទម ក្នុងសត្វ ២ជ្រាយ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

ឯតេសុ តិន្ធា រ៉ុន្ធាតិ ចាតិ នោ
ជិច្ចុយ្យុតា ហេ ១ តមំ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឯ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ការមិនស៊ីត្រូវនឹងសាច់ មិនស៊ីចុយ អាក្រាត (ការសក់ ជួងសក់ លាបដោយកក់ ស្លៀកសែកខ្ចីឃ្ម) សេចក្ដីការបំរើក្ដីង មួយទៀត អមតៈ: ចាំងឡាយដ៏ច្រើន(១)ដែលមានក្នុងលោក ដែលមន្ត ការបូជាក្ដីង បូជាយញ្ញ (មានអស្សមេធ:) ជាដើម ទ្ធ ការបាត (ទ្ធវ ក្ដៅកន្ធ) ជាដើម ចាំងនេះញ្ជាំងសត្វដែលមិនចាន់ធ្ងន់ផុតសេចក្ដីសង្ស័យ ឲ្យស្អាតមិនបានទេ ។ បុគ្គលណាគ្រប់គ្រងក្នុងឥន្ទ្រិយ ចាំង ៦ នោះ ដ៏ចាស់ឥន្ទ្រិយ ចាំង ៦ ហើយគប្ប ប្រព្រឹត្ត តាំងនៅក្នុងធម្ម ត្រេកអរ ក្នុងការ ទ្ធ ត្រង់ នឹងសេចក្ដីទន់ភ្ងន់ កន្ធ ផុតគ្រឿងចំពាក់ លះបង់ទុក្ខ ចាំងអស់ មានប្រាជ្ញា មិនជាប់នៅ ក្នុងអារម្ម ណ៍ដែលខ្ញុំនយើញ ដែលឮ ។

---

១ - ការប្រព្រឹត្ដកំណ្ដើសរ:ដ៏ច្រើនប្រភេទ មានពាក្យយាមអង្គុយ ប្រហោងជាដើមដែលនាំឲ្យលំបាកកាយទេ ប្រព្រឹត្ដទៅព្រោះប្រាជ្ញានូវភាពជាទេវតា ។ អដ្ឋកថា ។

ឥត្ថេតមត្ថំ ភគវា សុនេមានំ
អត្ថាសិ ធំ ឯធយ៌ មច្ចាវ
ចិត្ត្រាហ៌ តាយ ហ៌ មុនិមប្ប្ការ យ៌
ធ៌ ភមតន្ត្ថ អសិ ធ ទុ ន្ទ្ធ យ ។
សុ ត្ថ ន ពុ ទ្ធ ស្ស ស ុ ភ ាសិ ត ំ ២ ០ ០
ធ ៌ ភ ម ត ន ្ត ំ (១) (២) (២) (២

ព្រះមានព្រះភាគ ជ្ញានត្រាស់សេចក្តីនេះរឿយ ៗ ដូច្នេះ
ហើយ តិស្សព្រាហ្មណ៍អ្នកដល់ទីបីត្រើយនៃមន្ត ក៏ដឹងនូវ
សេចក្តីនោះ ព្រះមុនីជាអ្នកមិនមានកិនកន្ធ ជ្ញាបនីកិលេស មិន
អាស្រ័យតណ្ហានិងទិដ្ឋ ឥតអ្នកណាមួយដឹកនាំ ឲ្យអាក្រក់ជ្ញាន
ទ្រង់ប្រកាសដោយគាថាតាមនាយ ដ៏ចិត្ត ។ ព្រាហ្មណ៍
ជ្ញានស្តាប់ចន្ទសុភាសិត ដែលមិនមានកិនកន្ធ ជាគ្រឿង
ចន្ទាបង់នូវទុក្ខ ជ្ញាតិ ជ្ញាតិ ជ្ញាតិ

អនន្ទយំ[1] ២ យំ ១ ១ ១

បុគ្គលណា ពោលវាចាជាទីស្រឡាញ់ ដែលខ្លួនមិនប្រព្រឹត្តតាម ចំពោះមិត្ត បណ្ឌិតទាំងឡាយ កំណត់ដឹង (ទ្រង់ជាបុគ្គលនោះ) ថា គ្រាន់តែជាអ្នកនិយាយ តែមិនធ្វើ ។

បុគ្គលណា មិនប្រមាទសព្វកាល មានសេចក្តីរង្គៀសក្នុងការបែកចាកគ្នា ជាអ្នកឃើញរឿយៗនូវទោស បុគ្គលនោះមិនហៅថា មិត្តទេ លុះតែបុគ្គលណា ដែលបុគ្គលដទៃ បំបែកមិនបាន ដេកនៅ (ឥតរង្គៀស) ក្នុងមិត្តណា បុគ្គលនោះឯង ទើបហៅថាជាមិត្ត ។

បុគ្គលជាអ្នកប្រាថ្នានូវផល កាលនាំមកនូវផ្ទះ: ជារបស់បុរស រមែងញ៉ាំងឋាន: គឺញ្ញាយាម ជាទីធ្វើឲ្យកើតបានមេជ្ជ: នាំមកនូវសេចក្តីសរសើរ ជាសុខ ឲ្យចំរើនបុគ្គលក្រេបផឹកនូវសេ នៃសេចក្តីស្ងប់ម្ងាប់ផង នូវសេនៃព្រះនិញ្ជានជាទីចូលទៅម្ងាប់ផង ផឹកនូវសេនៃបីតិ ដែលកើតអំពីអារម្មណ៍ធម៌ហើយ រមែងជាអ្នកមិនមានសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មិនមានចាប ។

ចប់ ហិរិសូត្រ ទី ៣ ។

បត្តំ មង្គលសុត្តំ

(២៤) ឯវម្ម សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា

សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស

អារាមេ ។ អថ ខោ អញ្ញតរា ទេវតា អភិក្កន្តាយ

រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱភា-

សេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-

មិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ សា ទេវតា ភគវន្តំ គាថាយ

អជ្ឈភាសិ

(២៥) ពហូ ទេវា មនុស្សា ច មង្គលានិ អចិន្តយុំ

អាកង្ខមានា សោត្ថានំ ब्रूहि មង្គលមុត្តមំ ។

អសេវនា ច ពាលានំ បណ្ឌិតានញ្ច សេវនា

បូជា ច បូជនីយានំ ឯតម្ពិ មង្គលមុត្តមំ ។

មង្គលសូត្រ ទី ៤

(២៤) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ-
មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថ-
បិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។

គ្រានោះឯង ទេវតាអង្គ ១ កាលវេលាកន្ត្រើបឋមយាម
កន្ធងទៅហើយ មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញុំាងវត្តជេតពនជុំវិញ
ទាំងអស់ ឲ្យភ្លឺស្វាង ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
ឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះទេវតានោះឈរ ក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាដូចខ្លះថា

(២៥) ទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយជាច្រើន ប្រាថ្នា
ទ្រង់ស្ងួតស្ពឹ ចូរនិតរកនូវមង្គលទាំងឡាយ សូមព្រះអង្គទ្រង់
សំដែងនូវមង្គលដ៏ឧត្តម ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា) ការមិនសេពគប់
បុគ្គលពាលទាំងឡាយ ១ ការសេពគប់បណ្ឌិតទាំងឡាយ ១
ការបូជាដល់បុគ្គលដែលគួរបូជា ទាំងឡាយ ១ (ទាំង ៣)
នេះ ជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

សុត្តន្តបិដកៃ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

បដិរូបទេសវាសោ ច បុព្វេ ច កតបុញ្ញតា
អត្តសម្មាបណិធិ ច ឯតម្ងគ្គលមុត្តមំ ។

ពាហុសច្ចញ្ច សិប្បញ្ច វិនយោ ច សុសិក្ខិតោ
សុភាសិតា ច យា វាចា ឯតម្ងគ្គលមុត្តមំ ។

មាតាបិតុឧបដ្ឋានំ បុត្តទារស្ស សង្គ្ហោ
អនាកុលា ច កម្មន្តា ឯតម្ងគ្គលមុត្តមំ ។

ទានញ្ច ធម្មចរិយា ច ញាតកានញ្ច សង្គ្ហោ
អនវជ្ជានិ កម្មានិ ឯតម្ងគ្គលមុត្តមំ ។

អារតី វិរតី ចាបា មជ្ជបានា ច សញ្ញមោ
អប្ប្ដមាទោ ច ធម្មេសុ ឯតម្ងគ្គលមុត្តមំ ។

គារវោ ច និវាតោ ច សន្ត្ដុដ្ឋី ច កតញ្ញុតា
កាលេន ធម្មស្ស្ដវនំ ឯតម្ងគ្គលមុត្តមំ ។

ការនៅក្នុងប្រទេសដ៏សមគួរ ១ ភាពនៃបុគ្គលបានធ្វើបុណ្យកុសក្នុងកាលមុន ១ ការដាក់ខ្លួនដោយប្រពៃ ១ (ចំនួន ៣) នេះ ជាមង្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

ពាហុសច្ចៈ ១ សិល្បសាស្ត្រ ១ វិន័យដែលសិក្សាដោយប្រពៃ ១ វាចាដែលពោលត្រឹមត្រូវ ១ (ចំនួន ៤) នេះ ជាមង្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

ការបំរើមាតាបិតា ១ សេចក្តីសង្គ្រោះបុត្រនិងកូន ១ ការងារចំនួនច្បាយមិនច្របូកច្របល់ ១ (ចំនួន ៣) នេះ ជាមង្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

ទាន ១ ការប្រព្រឹត្តធម៌ ១ ការសង្គ្រោះញាតិ ១ ការងារមិនមានទោស ១ (ចំនួន ៤) នេះ ជាមង្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

ការមិនត្រេកអរ ក្នុងបាបនិងកិរិយាវៀរចាកបាប ១ សេចក្តីសង្រួមចាកកិរិយាផឹកទឹកស្រវឹង ១ សេចក្តីមិនប្រមាទក្នុងធម៌ចំនួនច្បាយ ១ (ចំនួន ៣) នេះ ជាមង្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

សេចក្តីគោរពចំពោះបុគ្គលដែលគួរគោរព ១ ការប្រព្រឹត្តបន្ទាបខ្លួន ១ សេចក្តីត្រេកអរចំពោះបុគ្គលដែលមាន ១ ភាពនៃបុគ្គលអ្នកដឹងនូវការគុណដែលអ្នកដទៃធ្វើដល់ខ្លួន ១ ការស្តាប់ធម៌តាមកាល ១ (ចំនួន ៥) នេះ ជាមង្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

សុត្តនិបាតេ ទុតិយស្ស ចូឬវគ្គស្ស បញ្ចមំ ស្ងមណ្ឌលសុត្តំ

ខន្ធ ច សោវចស្សតា សមណានញ្ច ទស្សនំ

កាលេន ធម្មសាកច្ឆា ឯតម្ពលមុត្តមំ ។

តបោ ច ព្រហ្មចរិយញ្ច អរិយសច្ចាន ទស្សនំ

និព្ពានសច្ឆិកិរិយា ច ឯតម្ពលមុត្តមំ ។

ផុដ្ឋស្ស លោកធម្មេហិ ចិត្តំ យស្ស ន កម្បតិ

អសោកំ វិរជំ ខេមំ ឯតម្ពលមុត្តមំ ។

ឯតាទិសានិ កត្វាន សព្វត្ថមបរាជិតា

សព្វត្ថ សោត្ថិ គច្ឆន្តិ តន្តេ សិ មង្គលមុត្តមន្តិ ។

ឯ ។

សេចក្តីអត់ធន់ ១ ភាពនៃបុគ្គលដែលប្រដៅងាយ ១ ការបានឃើញ បានជួបសមណៈ:ចាំងឡាយ ១ ធម្មសាកច្ឆា តាមកាល ១ (ចាំង ៤) នេះ ជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

សេចក្តីព្យាយាមដកជាបធម៌ ១ ការប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ១ ការឃើញនូវអរិយសច្ចចាំងឡាយ ១ ការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ១ (ចាំង ៤) នេះ ជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

ចិត្តនៃបុគ្គលណា ដែលលោកធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ មិនរំភើបញាប់ញ័រ ១ មិនមានសេចក្តីសោក ១ មានធូលីគឺកិលៈ ទៅប្រាសហើយ ១ ចិត្តក្សេមក្សាន្ត ១ (ចាំង ៤) នេះ ជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

ទេវតានឹងមនុស្សចាំងឡាយ ធ្វើនូវមង្គលចាំងឡាយ ប្រាកដដូច្នេះហើយ ជាអ្នកមិនចាលចាញ់ ក្នុងទីចាំងពួង តែងដល់នូវសួស្តីក្នុងទីចាំងពួង (ម្នាលទេវតា អ្នកចូរប្រកាន់ដឿ) មង្គលចាំង ៣៨ ប្រការ មានការមិនសេពគប់នូវបុគ្គលពាលជាដើមនោះ ឬបស់ទេវតានឹងមនុស្ស ចាំងអម្បាលណោះ ជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

ចប់ មង្គលសូត្រ ទី ៥ ។

បញ្ចមំ សូចិលោមសុត្តំ

(៥៦) ឯវមេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា
ឥយាយំ វិហរតិ ជន្ទ្ធិតមនេ សូចិលោមយក្ខសេ
ភវេ ។ ត្រេ ខោ បន សមយេ ខរោ ច
យក្ខោ សូចិលោមោ ច យក្ខោ ភគវតោ អវិទូរេ
អតិក្ក្ហមន្ត ។ អថ ខោ ខរោ យក្ខោ សូចិលោមំ
យក្ខំ ឯតទវោច ឯសោ សមណោតិ ។
ន ខោ សមណោ សមណោ ឯសោ យាវ
អមាំ ជានាមិ យទិ វ សមណោ យទិ
ន សមណោ ១ អថ ខោ សូចិលោមោ
យក្ខោ យេន ភគវា ត្រេ ឧបសង្ក្ហមិ ឧបសង្ក្ហ-
មិត្ថ ភគវតោ ការណ ១ ឧបនាមេសិ ។ អថ ខោ
ភគវា ការណ អបនាមេសិ ។ អថ ខោ សូចិលោ-
មោ យក្ខោ ភគវន្ត ឯតទវោច ការណ មំ
សមណាតិ ។ ន ទ្ធ ១ ១ ១

សូចិលោមសូត្រ ទី ៥

(២៦) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់គង់លើគ្រែ ជាលំនៅនៃសូចិលោមយក្ស ទៀបគយាគ្រាម ។
សម័យនោះឯង ខយក្សទាំងសូចិលោមយក្ស នាំគ្នាដើរទៅជិតព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ខយក្សបាននិយាយនឹងសូចិលោមយក្សថា
ន៎ុ ព្រះសមណៈ ។ សូចិលោមយក្សឆ្លើយថា ន៎ុ មិនមែនព្រះសមណៈ
ទេ ន៎ុ គ្រាន់តែប្រហែល នឹងព្រះសមណៈ ចាំខ្ញុំសង្កេតឲ្យដឹងថា
ជាព្រះសមណៈ ឬប្រហែលនឹងព្រះសមណៈសិន ។ លុះនោះ សូចិ-
លោមយក្ស ក៏ចូលទៅជិតព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
បន្ទន់កាយ ទៅកាន់ព្រះមានព្រះភាគ ។ ចំណែកព្រះមានព្រះភាគ ដាក
ព្រះកាយចេញ ។ លំដាប់នោះ សូចិលោមយក្ស ទូលសួរព្រះមានព្រះ
ភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះសមណៈ ខ្លាចខ្ញុំឬ ។ ម្នាលអាវុសោ តថាគត
មិនខ្លាចអ្នកទេ ដែលសម្ផស្សរបស់អ្នកដ៏អាក្រក់ ។

សុត្តនិបាតេ ទុតិយស្ស ពុទ្ធវគ្គស្ស បញ្ចមំ សូចិលោមសុត្តំ

បញ្ហានំ សមណ បុច្ឆិស្សាមិ សចេ មេ ន ព្យាកាសិ(១)
ចិត្តំ វ តេ ខិបិស្សាមិ ហទយំ វ តេ ផាលេ-
ស្សាមិ ចាទេសុ វ ឥហេត្វា ចារកន្ត្វាយ ខិបិស្សា-
មីតិ ។ ន ខ្វាហន្តំ អាវុសោ បស្សាមិ សទេវកេ
លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ ស្សមណ្ណ ព្រាហ្ម-
ណ្ណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ យោ មេ ចិត្តំ
វ ខិបេយ្យ ហទយំ វ ផាលេយ្យ ចាទេសុ វ
ឥហេត្វា ចារកន្ត្វាយ ខិបេយ្យ អបិ ច ត្វំ អាវុសោ
ពុទ្ធ យទាសន្ធ្ជ្ជសីតិ ។ អថ ខោ សូចិលោមោ
យក្ខោ ឥមាហ គាថាយ អជ្ឌភាសិ

(២៧) ឥតោ ច ទោសោ ច ឥតោ ភយន្តិ
ឥតិ ឥតិ លោមមិទំ ឥតោ ជា
ឥតោ ឥតោ ជាយតិ ទានិ ទុក្ខា
ឥតោ ជរា ច ឧបវេ ជ្ជ(២) ។

---

១ ម, ព្យាករិស្សសិ ។ ២. ពុទ្ធ ។ ២ ម. ឧបវ ។

ព្រះសមណ: យើងនឹងសួរប្រស្នាចំពោះលោក បើលោកមិនធ្វើយ ក្រាបយើង យើងនឹងធ្វើចិត្តរបស់លោកឲ្យរើរាយ ឬនឹងរៃកហ្ជ័យ លោក ឬក៏នឹងចាប់ដើង ចោះទៅត្រើយម្ខាងទន្ទេគង្គា ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលណា គប្បីញ្ជាំងចិត្តតថាគតឲ្យពយមាយក្តី រៃកហ្ជ័យតថាគតក្តី គប្បីចាប់ដើងតថាគត ត្រាំចោះទៅត្រើយម្ខាងទន្ទេគង្គាក្តីតថាគត មិនឃើញបុគ្គលនោះ ពោះបីក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្ត្ব ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្ពត់ទេព ទាំងមនុស្សដ៏សេសទៀយ ម្នាលអាវុសោ មួយទៀត អ្នកក្រាបថ្ម (ទាំងសួរ) ប្រស្នាណា ចូរសួរប្រស្នានោះមកចុះ ។ លំដាប់នោះ សូចិលោមយក្ស ចានពោលទៅនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាដូចខ្ចីថា

(២៧) ភគ:ទាំងពោស: មានអ្វីជាហេតុ សេចក្តីមិនត្រេកអរ សេចក្តីត្រេកអរនឹងការព្រាងមេ កើតមកអំពីអ្វី មនោវិតក្ក: កើតមកអំពីអ្វី ដែលគួរលះបង់ចោល ដូចជាពួកគ្រូងលែងត្រូវ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

រាគো ច ទោសো ច ឥតោ និទានា

អរតី រតិ លោមហំសো ឥតោជា

ឥតោ សមុដ្ឋាយ មនោ វិតក្កា

តណ្ហាទុតិយា ពហវេ ១ ១

ស្នេហជា អត្តសម្ភូតា និគ្រោធស្សេវ ខន្ធជា

បុថូ វិសត្តា កាមេសុ មាលុវាវ វិតតា វនេ ១ ១

យេ នំ ប្បជានន្តិ យតោនិទានំ

តេ នំ វិនោទេន្តិ សុណោមិ យក្ខ

តទុត្តរិ ជិយមិមំ ឥតិ

អតិណ្ណាបុព្ពំ អនុនិត្ថរាមិ ១

ចូលនិទ្ទេសសុត្តំ ១

សុត្តនិបាត ចូឡវគ្គ សូចិលោមសូត្រ ទី ៥

ភគ: ទោស: មានអត្តភាពនេះជាហេតុ សេចក្តីមិនត្រេកអរ សេចក្តីត្រេកអរ ទាំងការព្រាងកម្ម កើតមកអំពីអត្តភាពនេះ មនោវិតក្ក: កើតមកអំពីអត្តភាពនេះ ដែលគេលះបង់ចោល ដូចជាពួកកូនក្មេង លៃងក្អែកចោល (១) ។

កិលេសទាំងឡាយ កើតមកអំពីសេចក្តីស្នេហាគឺតណ្ហា ក៏កើតអំពីខ្លួន ដូចជាពួងជ្រៃ ដែលកើតអំពីដើមជ្រៃ កិលេសដ៏ច្រើន ជាប់ចំពាក់ ក្នុងវត្ថុកាមទាំងឡាយ ដូចជាពួងឈើចាក់ស្រែះក្នុងព្រៃ ។

ពួកជនណា ដឹងនូវកិលេសនោះ ថាកើតអំពីហេតុណា ពួកជននោះ តែងបន្ទោបង់នូវហេតុនោះចេញ ម្នាលយក្ស ចូរអ្នកស្តាប់ចុះ ពួកជនទាំងនោះ តែងឆ្លងនូវអន្ទង់នេះ ដែលគេឆ្លងបានដោយក្រ ដែលខ្លួនមិនជ្រាបឆ្លង ដើម្បីដល់ព្រះនិព្វានដែលជាទីមិនកើតទៀត ។

ចប់ សូចិលោមសូត្រ ទី ៥ ។

---

១ - ភគ:ក្តី ទោស:ក្តី អកុសលវិតក្ក:មានកាមវិតក្ក:ជាដើមក្តី កើតមកអំពីអត្តភាពទាំងអស់ កាលបើធម៌ទាំងនោះកើតឡើងហើយ ក៏លះបង់នូវកុសលចិត្តស្រឡះ ដូចជាពួកក្មេងអ្នកស្រុកយកកន្ទ្រាមចងជើងក្អែកហើយត្រូវគេលៃងចោលទៅ ។ អដ្ឋកថា ។

ធម្ម ធម្មបរិយសុត្ត

(៦៨) ធម្មចរិយំ ព្រហ្មចរិយំ ឯតទាហុ វសុត្តមំ

បញ្ញដិតោបិ ចេ ហោតិ អតារស្ម អនតារិយំ ។

សោ ចេ មុខរជាតិកោ រិហេសាកិរតោ ម៉ីតោ

ជីវិតំ ឧស្ស(១) ចាបិយោ រជំ រេ្ចតិ អត្តនោ ។

ការហាកិរតោ ភិក្ខុ មោឃធម្មេ អារុតោ(២)

អក្ខាតម្ប ន ជានាតិ ធម្មំ ពុទ្ធេន ទេសិតំ ។

រិហេសំ ភាវិតត្តានំ អវិជ្ជាយ បុរក្ខតោ

សញ្ញ៉ាលេសំ ន ជានាតិ ទុក្ខំ ឯវ្យ ការមិ

ឯ ចិតំ សមាធេ្ន ភញ្ជ ភញ្ជ ឥមា ឥមំ

ស ១ តានិ ទ ១ ១ ១

ធម្មចរិយសូត្រ ទី ៦

(២៨) ព្រះអរិយៈ ចាំងឡាយ តែងពោលនូវធម្មចរិយៈ (១) ទ្ធ ព្រហ្មចរិយៈ (២) នេះ ថាជារតនៈដ៏ខ្ពង់ ប្រសិនបើ បុគ្គលចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងធម្មវិន័យ ។

បើបុគ្គលនោះ ជាអ្នកមានមាត់រាង ត្រេកអរក្នុងការ ប្រៀតប្រៀន ដូចជាសត្វម្រឹគ ជីវិតរបស់បុគ្គលនោះជាជីវិត អាក្រក់ក្រៃលែង បុគ្គលនោះ តែងញ៉ាំងធ្លាប់ គឺកិលេស ឲ្យចំរើនឡើងដល់ខ្លួន ។

ភិក្ខុអ្នកត្រេកអរ ក្នុងជម្ងោ ត្រូវមោហធម្មិ ចាក់ស្រែ ហើយ ក៏លែងដឹងធម្មដែលពួកភិក្ខុ ចាន ប្រាប់ហើយផង ដែល ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់សំដែងផង ភិក្ខុ ម្នាក ត្រូវអ្នកជ្ជ ប្ដូ ហើយ ប្រៀត ប្រៀន ទ្ធ ព្រះ ១ ណា ស្រ ពាំ ឡាយ ដែ ជ ម្ន ១ ១ អ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកេ ទុតិយស្ស ភ្ជម្ពវគ្គស្ស ឆដ្ឋំ ធម្មចរិយសុត្តំ

ភូតគ្ភូតោ[1]យថា អស្ស សម្ប្ជុណ្ណោ ឥណាវសិ្ជ្ជោ
យោ ច ឯវ្ជ្ជូ ចោ អស្ស ទុ ត្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ហ ។ សន្ត្ជ្ជ្ជ ។
យ ឯ ្ជ ្ជ ្ជ

មួយទៀត បុគ្គលដែលមានសភាពយ៉ាងនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយកិលេស ដូចទីទួល លាងដំរះបានដោយកម្រ ដូចជារណ្ដាលមក ពេញប្រៀបអួអាប់ពន្ធ (ដែលគេលាងសំអាតបានដោយកម្រ) ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងនូវបុគ្គល ដែលអាស្រ័យ នូវផ្ទះ គឺកាមគុណ ជាអ្នកមានសេចក្ដីប្រាថ្នាលាមក មានសេចក្ដីត្រិះរិះអាក្រក់ មានអាចារៈទ្រឹងគោចរៈអាក្រក់ បែបនេះ ។ អ្នកពាល់គ្នា គប្បីជាអ្នកត្រមេត្រៀងគ្នា ចៀសវាងនូវបុគ្គលនោះចេញ ចូរចុះបង់ចោល ដូចជាគេចាសសម្រាមចោល ចូរចាញ់ចេញនូវបុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តក្រខ្ជក់ តាមនោះទៅ គប្បីបណ្ដេញ នូវពួកបុគ្គលដែលដូចជាសំដ្ឋ ស្ងួត មិនមែនជាសមណៈ ប្រកាន់ថា ខ្លួនជាសមណៈចេញ ។ លុះអ្នកទាំងឡាយ បណ្ដេញបុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាអាក្រក់ មានអាចារៈទ្រឹងគោចរៈអាក្រក់ បានហើយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធ សម្រេចការនៅ ជាមួយនឹងបុគ្គលបរិសុទ្ធ អ្នកមានសេចក្ដីគោរព គោតក្រែងគ្នា ត្រៅទ្ធ ជាអ្នកត្រមេត្រៀងគ្នា មានប្រាថ្នាចាស់ក្លា ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ។

សត្តមំ ព្រាហ្មណធម្មិកសុត្តំ

(២៧) ឯវមេ្ម សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា
សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស
អារាមេ ។ អថ ខោ សម្ពហុលា គោសាលា
ព្រាហ្មណមហាសាលា ដ្ឋាណា ១ ១ មហាសាលា
អទ្ធុតា រាយោ អនុប្ផត្តា យេន ភគវា តេនុប-
សង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិং សម្មោទិំសុ
សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ
តេ ព្រាហ្មណមហាសាលា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ
សន្ធិស្សន្តិ នុ ខោ ភោ គោតម ឯតរហិ ព្រាហ្ម-
ណា ចោរណានំ ព្រាហ្មណានំ ព្រាហ្មណធម្មិកានំ ។
ន ខោ ព្រាហ្មណា សន្ធិស្សន្តិ ឯតរហិ ព្រាហ្មណា
ចោរណានំ ព្រាហ្មណានំ ព្រាហ្មណធម្មិកានំ ។

ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រ ទី ៣

(២៨) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ពួកព្រាហ្មណមហាសាល ជាច្រើនទាក់ នៅក្នុងដែនកោសល ជាមនុស្សចាស់គ្រាំគ្រា ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ មានអាយុច្រើនរស់នៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុកន្ត្រំជ្រុលចូលមក ក្នុងបច្ឆិមវ័យហើយ បានទាំងគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រាហ្មណមហាសាលទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូចតទៅថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍ប្រាកដ ក្នុងព្រាហ្មណធម្ម៌ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ជាន់ចាស់ដែរឬ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ឥឡូវនេះពួកព្រាហ្មណ៍ មិនប្រាកដក្នុងព្រាហ្មណធម្ម៌របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ជាន់ចាស់ទេ ។

សាធុ នោ ភវំ គោតមោ ទោ ភណ្ណានំ ព្រាហ្មណានំ ព្រាហ្មណធម្មំ ភាសតុ សចេ ភោតោ គោតមស្ស អតិរុចតិ ។ តេ ធ ហ ។ ព្រាហ្មណា សុណាថ សាធុ ភាសិ មនសិ ករោថ ភាសិ ។ ។ ។

បើព្រះគោតមដ៏ចំរើន មិនជូនព្រះទ័យទេ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន សំដែងព្រាហ្មណធម្ម រៀបរាប់ពួកព្រាហ្មណ៍ជាន់ចាស់ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គចាំងឡាយចុះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចាំងឡាយបើដូច្នេះ អ្នកចាំងឡាយ ចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ព្រាហ្មណមហាសាលចាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា

(៣០) ពួកឥសីជាន់មុន ជាអ្នកមានចិត្តសង្រួមហើយ មានតបៈ គឺឥន្ទ្រិយសំវរៈ លះបង់កាមគុណចាំង ៥ ធ្វើប្រយោជន៍បម្រុងខ្លួន ។

ពួកព្រាហ្មណ៍ មិនមានសត្វចិញ្ចឹម មិនមានប្រាក់ មិនមានស្រូវសន្សំទុក មានតែទ្រព្យនឹងស្រូវគឺការសូត្រ ក្សត្រតែព្រហ្មវិហារជាកំណប់ទ្រព្យ ។

ពួកឈ្មួញ គាត់តែងកត្តណាដ៏ធំ ដាក់ទៀបទ្វារផ្លូវ ដើម្បីពួកព្រាហ្មណ៍ចាំងនោះ ពួកឈ្មួញបានសំគាល់ទូវកត្តនោះ ដើម្បីឲ្យដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ កាលស្វែងរកទូវកត្តដែលគេបានចែងដោយសទ្ធា ។

សុត្តន្តបិដកៃ ១ទ្ធកនិកាយស្ស សុត្តន្ទ្ធ

ជាជារត្ថេហ៎ រត្ថេហ៎ សយនេ ហ៎ាវ សនេ ហ៎ ច
ជ ជ ជ

ពួកអ្នកជនបទនឹងអ្នកដែន ជាមនុស្សស្រមួរ ដោយ
សំពត់ជ្រលក់ដោយពណ៌ផ្សេង។ ដោយទីដេកនឹងទីនៅ
អាស្រ័យតាំងឡាយ តែងថ្វាយបង្គំពួកព្រាហ្មណ៍តាំងនោះ ។

ពួកព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកមិនត្រូវគេបៀតបៀន មិនត្រូវគេសង្កត់
សង្កិន ព្រោះធម៌ក្សត្រ ជនទីមួយ មិនហាមឃាត់ពួកព្រាហ្មណ៍
តាំងនោះក្នុងផ្ទះនៃត្រកូល ដោយប្រការតាំងពួងឡើយ ។

ព្រាហ្មណ៍តាំងនោះ ចូលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ (តាំងអំពី-
ក្មេង) អស់ ៤៨ ឆ្នាំ ពួកព្រាហ្មណ៍ ចូលប្រព្រឹត្តនូវការស្វែង
រកវិជ្ជានឹងចរណៈមុន ។

ព្រាហ្មណ៍តាំងនោះ មិនចូលទៅកាន់ផ្ទះនៃបុគ្គលដទៃ
នឹងមិនចិញ្ចឹកវិយ យកបាយនៅរួមសង្ឆាសគ្នា ដោយ
សេចក្ដីស្រឡាញ់ទេ ។

ពួកព្រាហ្មណ៍ មិនប្រព្រឹត្តមេថុនធម្មក្នុងចន្ទោះដែលដល់
នូវការរៀបចាកផ្ទះ រៀបលែងតែសម័យគួរនោះ ។

ពួកព្រាហ្មណ៍តែងសរសើរព្រហ្មចរិយៈ(១) សីល សេចក្ដី
ទៀងត្រង់ សេចក្ដីទន់ភ្លន់ តបៈគឺឥន្ទ្រិយសំវរៈ សេចក្ដី
ស្ងួតបូត សេចក្ដីមិនបៀតបៀន នឹងសេចក្ដីអត់ធន់ ។

១- មេថុនវិរតិ

សុត្តនិបាតេ ទុតិយស្ស ឧរគវគ្គស្ស សត្តមំ ព្រាហ្មណធម្មិកសុត្តំ

យោ ធនេ សំ ឧ រ មោ អ ាសិ ( ) ( ) ( )

ព្រាហ្មណ៍ស្មើដោយព្រហ្ម ជាអ្នកមានព្យាយាមមាំមួន ខ្ពង់ខ្ពស់ជាងពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ព្រាហ្មណ៍ស្មើដោយព្រហ្ម នោះ សូមប្រៃយ៉ាលស្ថិតិយើញសេពមេថុនធម្ម៌ក៏មិនដែលមាន ។

មនុស្សម្នាយពួកក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចេះដឹង កាលសិក្ខាតាមវត្តរបស់ព្រាហ្មណ៍ស្មើដោយព្រហ្មនោះ ចានសរសើរព្រហ្មចរិយ. សីល ទ្ធិ ១ ។

ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សូម អ្ន ទ ដេក សំពត់ ទ ដោះ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

សុខុមាហេ អមាតាយ ១ណ្ណ១ន្ត្ថ យសស្ស្ជ្ជ
ព្រាហ្មណា សេមិ ធម្ម្ជ ១ណ្ណ១ន្ត្ថ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
យ១ យ(១) ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ពួកព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកមានអាយុវ:ខន់ក្ងន់ មានកាយប្រសើរ មានសម្បុរស្អ មានយស ជាអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួយក្នុងកិច្ចតួចធំតាមធម្មិ របស់ខ្លួនបានប្រព្រឹត្តក្នុងលោកត្រឹមណា ពួកសត្វនេះក៏បានសេចក្ដីសុខ (ត្រឹមណោះ) ។

ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មានសេចក្ដីរីបណ្ដូស ព្រោះឃើញកាមសុខមានប្រមាណតិច ដែលកើតអំពីកាមគុណ មានប្រមាណតិចផង ទ្ធូវសម្ផត្ដិរបស់ស្ដេចផង ទ្ធូវនារីទាំងឡាយ តាក់ផ្ដងគ្រឿងប្រដាប់ផង ទ្ធូវរថដែលទឹមដោយសេះអាជ-ានេយ្យដែលផ្ចើស្ម ពាសដោយសែ្បក ដ៏រ៉ាប់ត្រផង ទ្ធូវទីផ្ទះទំនប់ផ្ទះដែលគេចែកពាក់ជាចំណែក ១ ផង ពួកព្រាហ្មណ៍ តែងចង់ចាន ទ្ធូវសម្ផត្ដិ ជារបស់មនុស្សដ៏លើសលុប ដេ-ជាសដោយហ្ជូងគោ ទ្ធំងប្រកបដោយពួកនារីដ៏ប្រសើរ ។

ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះតែងមន្ដ្ធ្រោះចង់ចានទ្ធ្ធ្ធ្ធ្ធ្ធ្ធ ចានចូលទៅកាត្ដ្ធ្ធ្ធ្ធ្ធ ក្ដ្ធ្ធ្ធ:ក្នុងវ្ធ្ធ្ធ្ធ ( ) ( ) ( )

សុត្តនិបាតេ ទុតិយស្ស ចូឡវគ្គស្ស សត្តមំ ព្រាហ្មណធម្មិកសុត្តំ

តតោ ច រាជា សញ្ជាត្តោ ព្រាហ្មណោ ហិ រថេសភោ

អស្សមេធំ បុរិសមេធំ (សម្ភាចាសំ)ភាជបេយ្យំ និរគ្គឬ ។

ឯតេ យាគេ យជិត្វាន ព្រាហ្មណានំ អនា ធនំ

ភាវៈ សយនញ្ច វត្ថញ្ច ឆារ៉ៃយ ច សមលង្ការ

រថ ចាជញ្ញសំយុត្តេ សុភាតេ ចិត្រសិព្ពនេ

ធិវេសនានិ រម្មានិ សុវិភត្តានិ សព្ពសោ

នានានញ្ញស្ស ភូបត្ថ ព្រាហ្មណានំ អនា ធនំ ។

ភេ ច ភត្ត ធនំ លទ្ធា សន្ធិំ សមភេចយុំ

ភេសំ ឥត្ថាវតិណ្ណានំ ភរ៉ៃយ្យា ភណ្ឌ ឧត្ត ១ ១

ភេ ភត្ត ឧន្ត ភន្ត្ថ ជ ជ ជ ១ ១ ១

គ្រានោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ចាត់ចែងរៀបចំ ព្រះពជ្ជ អ្នកមិនញ្ជាប់ញ្ជ៉ា ដូចគោ ១ សក្ខកន្ធ១ (ឲ្យធ្វើយញ្ញ: ៥ យ៉ាង) គឺ អស្សមេធ: (យញ្ញ:ជាទីបៀតបៀនសេះ) ១ បុរិសមេធ: (យញ្ញ: ជាទីបៀតបៀនបុរស) ១ សម្មាបាស: (យញ្ញ: ជាទីបោះពាន្ធរ) ១ វាជបេយ្យ: (យញ្ញ ជាទីផឹកនូវទឹកដោះជ្រូនឆ ទឹកឃ្មុំ ដែលគេតាក់ចែងឲ្យជាដើងនៃមទ្ទ) ១ និរគ្គឡ: (យញ្ញ:មិនមានសន្ទះទ្វារ) ១ ។

លុះព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ចាត់ចែងនូវការបូជាទាំងនោះរួចហើយ ក៏ចាត់ឲ្យទ្រព្យដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ឲ្យគោ ទីដេកសំពត់ ទ្រនាប់ដែលមានគ្រឿងប្រដាប់តាក់ចែង រថទ្រឹមដោយសេះអាជានេយ្យដែលធ្វើល្អ ពាសដោយស្បៃក ដ៏វិចិត្រ ដ៏ទៅជាទីត្រេកអរ ដែលគេចាត់ចែងដោយសព្វគ្រប់ ផ្ទុកទ្រព្យផ្សេងៗពេញហើយ ឲ្យទ្រព្យ ដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ។

លុះព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ចាត់ទ្រព្យក្នុងទីនោះហើយ ក៏សន្ធ្ងាគ្នាទុក ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះត្រូវសេចក្ដីប្រាថ្នាគ្រប់សង្ឃ ហើយ ឥណ្ហាក៏ចំរើនឡើងក្រៃលែង ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ដែលមានក្ដីនោះហើយចូលទៅគាល់ព្រះចាតុក្ខ:ទៀត ។

សុត្តន្តបិដកៃ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិកាតៃ

យថា អាកោ ច ឋមវី ច ហ ិ ញ្ ញ ំ ធ ន ណ ាន ំ យ ំ

ឯ ំ ត ាកៃ ម ន ុ ស ្ ស ាន ំ ប រ ិ ត ្ ត ាកៃ ស ោ ហ ិ ច ាណ ាន ំ

យ ជ ស ្ ស ុ ព ហ ុ ត ៃ ទ ិ ត ្ ត ំ យ ជ ស ្ ស ព ហ ុ ត ៃ ធ ន ំ ។

ត ត ោ ច ភ ជ ា ស ញ ្ ញ ត ្ ត ា ព ្ រ ោ ហ ្ ម ណ ោ ហ ិ រ ជ ស ៃ ភ ោ

ន ៃ ត ា ស ត ស ហ ស ្ ស ិ យ ោ ត ាកៃ យ ញ ្ ញ អ ឃ ាត យ ិ ។

ន ចា ន ា ន ិ ស ា ណ ោ ន ា ស ្ ស ុ ហ ំ ស ន ្ ធ ិ ភ ោ ន ច

ត ាកៃ ឯ ទ ្ ធ ភ ស ម ា ន ា ស ោ ត ា ភ ុ ម ្ ភ ទ ្ ធ ហ ា ន ា

ត ា ន ិ ស ា ណ ោ ភ ហ ោ ឆ ្ ឌ ា ន ភ ជ ា ស ន ្ ធ ន យ ាត យ ិ ។

ត ត ោ ច ន ៃ ភ ជ ា ម ិ ត ៃ ភ ណ ្ ដ ោ អ ស ុ រ ភ ្ ក ្ ខ ា

អ ជ ្ ឈ ោ ឥ ត ិ ប ភ ្ ភ ុ ំ យ ំ ស ត ្ ថ ុ ន ិ ម ិ ត ៃ ។

ទឹក ដ ក្រាក់ ទ្រព្យ ទ ធ ស្រូ យ៉ាង ណា គោ ចាំ ង ឆ្ងាយ

សម្រាប់ ប្រ ត ប ត ិ ច ្ ច ា រ ប ស ់ ម ន ុ ស ្ ស ក ំ ណ ា ន ោ ះ ដ ែ រ ព ្ រ ោ ះ

ថា ភ ្ ន ំ ម ា ន ទ ឹ ក ជ ា ដ ើ ម ន ោ ះ ជ ា ប រ ិ ក ្ ខ ា រ ប ស ់ ព ួ ក ស ត ្ វ ម ា ន ជ ី វ ិ ត

សូ ម ព ្ រ ះ អ ង ្ ค ป ជ ា ទ ូ ว (ទ ្ ร ព ្ យ) ដ ៏ ว ิ ช ិ ต ( ) ( ) ( )

១០០

សុត្តន្តបិដកៃ ១ ទ្ធ ១ ១ ១

ក្នុងបូរ៉ី មានពេត ៣ យ៉ាង គឺសេចក្ដីប្រាថ្នា ១ ការគ្មានស្មី ១ សេចក្ដីគ្រាំគ្រា ១ ចំរើនឡើងដល់ ៩៨ (មានពេតក្នុងជាដើម) ព្រោះបម្លាប់ទូវសត្វចិញ្ចឹម ។

នេះជាអធម្ម នៃពួកទណ្ឌ:ប្រព្រឹត្តយូរហើយ អ្នកបូជាចាំងឡាយ តែងបៀតបៀន ទូវគោចាំងឡាយ) ជាសត្វមិនប្រទូស្ត រមែងសាបសូន្យបាកធម្ម ។

នេះឯង ជាធម្មិយ៉ាកតាម មានមកតាំងពីកាលមុន ដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀលហើយ យ៉ាងនេះ ទ្រ ញ ជនឃើញទូវអំពើដូច្នេះ ក្នុងបុគ្គលអ្នកបូជាណា តែងតិះដៀលទូវបុគ្គលអ្នកបូជានោះ ។

កាលបើព្រាហ្មណធម្ម ទ្រ ទ្ធ ស យ៉ាងនេះហើយ ពួកសុទ្ធ: ទ្ធ ១ ១ ១

(៣១) ឯវំ ១ តេ ព្រាហ្មណមហាសាលា ភ-
 គវន្តំ ឯតទវោចុំ អត្ថិ ១ ១ គោ គោតម អត្ថិ
គោ គោតម សេយ្យថាបិ គោ គោតម ឯ ១ ១ ១
ឯ ១ ១ ១

(៣១) កាលបើព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ពួកព្រាហ្មណមហាសាលទាំងនោះ ក៏ទាន់ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចម្លាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចម្លាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម្មៃដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ ដូចគេផ្ងារទ្រនាប់ដែលផ្ទាប់ ឬបើកបង្ហាញរបស់ដែលកំបាំង ពុំនោះដូចគេប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងទិស ឬដូចគេត្រាលប្រទីបប្រេងក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា បុរសអ្នកមានចក្ខុ ឃើញនូវរូបទាំងឡាយបាន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនេះសូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចំរើនផង ព្រះធម្មៃផង ព្រះភិក្ខុសង្ឆផង ជាទីពឹង សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើនជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ ថាជាឧបាសកអ្នកដល់នូវសរណគមន៍ស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

ចប់ ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រ ទី ៧ ។

ឆ្ការ៉ាសូត្រ ទី ៨

(៣២) បុរសបានដឹងធម្មៃ អំពីសំណាក់អាចារ្យណា

ឥទ្ធិ ០ ០ ០

គប្បីបូជាអាចារ្យនោះ ដូចជាទៅតាបូជាព្រះឥន្ទ្រ អាចារ្យអ្នកចេះដឹងច្រើន ដែលមានសិស្សបានបូជាហើយនោះ ជាអ្នកមានចិត្តជ្រះថ្លាក្នុងសិស្សនោះ រមែងធ្វើធម៌ឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ សិស្សនោះ កាលបើបានធ្វើធម៌នោះ ឲ្យតាំងនៅហើយ បានពិចារណា ជាដរាន ប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ រមែងជាអ្នកដឹង ជាអ្នកធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ទាំងជាអ្នកមានបញ្ញាល្អិត បុគ្គលដែលមិនប្រមាទ រមែងសេពគប់អ្នកប្រាជ្ញដ្ឋិតនោះ ។ សិស្សកាលបើសេពគប់នឹងអាចារ្យ ជាអ្នកខន់ឌាម លូនខ្ចៅ មានប្រយោជន៍មិនខាន់សម្រេច មានតែសេចក្តីប្រណែនគ្នា រមែងមិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ទ្ធម្ម ធម៌ក្នុងសាសនានេះ មិនបានធ្លុងផុតសេចក្តីសង្ស័យ ដល់ទ្ធម្មណៈ ។ ជនចុះកាន់ទ្ទេមានទឹកច្រើន លំហាមហូរខ្ចាំង ជននោះកាលសោត់អណ្តែតទៅតាមវៃទ្ធ ធ្វើម្តេច នឹងអាចបម្ចងពួកជនឯទៀតបាន យ៉ាងណាមិញ ។

តតោ ឧម្ម អវ៉ាការយ៉ិត្វា
ពហុ ស្ស ្ តានំ អ ្ ឌ ្ ឌ ្ ាសាមយ ្ ត ្ ។
ស យ ្ ំ អ ្ ជ ្ ាឌ ្ ំ អ ្ ាវ ្ ណ ្ ណ ្ ាកន ្ ្ ។
ឥ ្ ំ ្ ។ ្ ។ ្ ។

បុគ្គលណា មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវធម៌ មិនបានស្គាល់
សេចក្តី (ក្នុងសំណាក់) នៃពួកពហុស្សុត មិនចាន់
យល់ដោយខ្លួនឯង ជាអ្នកមិនចាន់អស់សេចក្តីសង្ស័យ ធ្វើ
ម្តេច ទើរកាចញ្ជាំងជនឯទៀតឲ្យយល់បាន ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ ។ បុគ្គលខ្ជើងដ៏ទូកដ៏ធំ ចម្លងដោយចៃដន្ទ
ផ្ទាល ជាអ្នកដ៏ងងុយក្នុងការទូកនោះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ
មានគំនិត គប្បីចម្លងពួកជនដទៃជាច្រើន ក្នុងទូកនោះបាន
យ៉ាងណាមិញ ចំណែកបុគ្គលណា ជាអ្នកដល់នូវវេ
មានចិត្តបានអប់រំហើយ ជាពហុស្សុត មិនញាប់ញ័រ (ក្នុង
លោកធម៌) បុគ្គលនោះឯង ជាអ្នកចេះដឹង ញ្ជាំងពួកជន
ដទៃ ដែលជាអ្នកចម្លងដោយការត្រេតត្រាប់ទ្ធ ១ ១ ១ ១ ១
ឲ្យចេះដឹងបាន ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគួរសេពគប់សប្បុរស ជា
អ្នកមានប្រាជ្ញា ជាពហុស្សុត បុគ្គលនោះកាលដឹង
សេចក្តីហើយ ប្រតិបត្តិតាម ជាអ្នកដ៏ងធម៌ច្បាស់ រមែង
បាននូវសេចក្តីសុខ ។

ឧរៀម កីសិលសុត្ត

(៣៣) កីសិលោ កីសមាចារៀ ការ៉ ការ៉ ព្រហ្ម

ឆ្ការ សម្ភ៉ ដ៏ជ្ជ ... ឧត្តមត្ថ ... ចាបុ ... ។

ប្ដ ... ...

ការ ... ...

ធ ... ...

ស ... ...

ការ ... ...

ជ ... ...

អ ... ...

ធ ... ...

កំសិលសូត្រ ទី ៩

(៣៣) (ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ក្រាបទូលសួរថា) នរជន មានសីល ដូចម្តេច មានមារយាទ ដូចម្តេច ចំរើនទ្ធរ៉ាអំពើ ពាំងឆ្ពាយ ដូចម្តេច គប្បីជាបុគ្គលប្រតិស្ឋានមាំល្អ (ក្នុងសាសនា)ផង ដល់ទ្ធរ៉ាប្រយោជន៍ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺអរហត្ត-ផលផង ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រេ ត្រាស់ថា) បុគ្គលត្រូវប្រព្រឹត្ត ភាតត្រែ ចំពោះបុគ្គលដែលចំរើន ជាអ្នកមិនមាន សេចក្តីច្រណែន ស្គាល់ការគួរចូលនឹងគ្រូ ស្គាល់ខ្ពស់ : ស្តាប់ធម្មកថាដែលភ្ជាប់ពាល គប្បីស្តាប់សុភាសិតដ៏ទៀត ដោយគោរព ។

បុគ្គលគួរធ្វើការរាងគ្ងាន ឲ្យជ្រះស្រឡះ ប្រព្រឹត្តបន្ទាប ខ្លួន ហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ត្រូតាមកាលគួរ គប្បីរលឹកមើ ១ ពាំងប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃទ្ធ ( ) ធម៌ សីល ទ៌ព្ធ ( ) ( ) ។

សុត្តនិបាតេ ទុតិយស្ស ចូឡវគ្គស្ស នវមំ ធម្មិកសុត្តំ

ធម្មាភិកោ ធម្ម:ត្ថោ
ធម្ម្ម ឋិតោ ធម្ម:ជីវ:ជ្ជ:យ ញ
ធេ:ភ:ចេ ធម្ម:ស:ន្ធ:ស:ភ:ធ:
ត:ច្ច:ហ: ធ:យ:ធ: ស:ភ:ស:ធ:ត:ហ: ។
ហ:ស្ស: ច ធ:ម្ម: ម:ធ:ធ: ម:ធ:ស:
ម:យ:ភ:ធ: ភ:ហ:ធ: ធ:ទ:ម:ធ:
ស:ម:ភ:ភ:ភ:ស:ភ:ម:ច:(១)
ហ:ត្ថ: ចេ ម:ត:ធ: ម:ត:ត្ថ: ។
ញ:ណ:ស:ភ:ធ: ស:ភ:ស:ត:ធ:
ស:ត:ញ: ញ:ណ:ត ស:ម:ធ:ស: រ:
ន ត:ស្ស: ម:ញ្ញ: ច ស:ត:ញ: ជ:ឍ:ត:
យ: ស:ម:ហ:ស: ហ:ត: ធ:ម: ម:ត:ត្ថ:

---

១ ម. ស:ម:ត: ភ:ភ:ស:ម: ភ:ស:ម: ធ:ម:ច: ។

ឬគ្គលគួរជាអ្នកមានធម្មជាតីត្រេកអរ ត្រេកអរ ក្នុងធម្ម ឋិតនៅក្នុងធម្ម ចេះវិនិច្ឆ័យនូវធម្ម មិនគួរប្រព្រឹត្តនូវពាក្យដែលប្រកូសចំពោះធម្ម គប្បីញ៉ាំងកាល ឲ្យអស់ទៅដោយសុភាសិតចាំងឡាយដែលពិតៗ ។

ឬគ្គលគួរលះបង់នូវការសើច រីករាយ ការចរចាឥតប្រយោជន៍ ការរឹតខ្ជួល ការប្រកួត ការធ្វើនូវមាយា ការកុហក ការជាប់ចិត្ត ការប្រកាន់ ការប្រណាំងប្រជែង សំដីអាក្រក់ ទឹកអមួត្ត់គឹកគាទ ក្តីលេសនឹងការជ្រប់នៅដោយតណ្ហា គប្បីជាឬគ្គលប្រាសចាកសេចក្តីស្រវឹង មានចិត្តឋិតនៅមាំ ។

សុភាសិតចាំងឡាយ(ដែលប្រកបដោយសមថវិបស្សនា) គឺអ្នកប្រាជ្ញដឹងច្បាស់ថាមានសារៈ ឯញាណសំរេចអំពីសុតៈ គឺអ្នកប្រាជ្ញដឹងច្បាស់ថាមានសមាធិជាសារៈ ឯញ្ញាណនឹងសុតៈ រមែងមិនចំរើន ដល់ទ្រង់ដែលជាអ្នកមានចិត្តហ៊ាស ជាអ្នកគ្មានប្រហែស ។

ជម្ម ច យេ អរិយ្យវេទិនៃ ១តា

អនុត្តរា តេ ១ចសា មនសា ១ភិ១ន្ទ ច

តេ សន្តិសារ១ូ១ សមាធិ១ សណ្ឋិ១តា

សុ១ត១ស្ស ២ញ្ញាយ ច ១ សារ១ជ្ជ១ូ១ តិ ។

ពីសីលសុត្តំ ១ រមំ ។

ទ១ម ១ ១ដ្ឋ១ ១ សុ១ត្តំ

(៣៤) ១ ១ ១

មួយទៀត ជនពួកណា ត្រេកអរក្នុងធម្មៃដែលអរិយ-
ឫគ្គលសំដែងហើយ ជនពួកនោះ រមែងប្រសើរដោយ
វចីកម្ម មនោកម្ម ទាំងកាយកម្ម ជនពួកនោះ រមែង
ឋិតនៅ ក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ស្ងប់ស្ងៀម ទាំងសមាធិ
ហើយបានដល់នូវខ្ចឹមនៃការស្ងាប់ធង់ នៃប្រាជ្ញាផង ។

ចប់ កំសីលសូត្រ ទី ៩ ។

ឧដ្ឋានសូត្រ ទី ១០

(៣៤) (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ទាំងពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះថា)
អ្នកទាំងឡាយចូរក្រោក (ចូរអង្គុយចំរើនកម្មដ្ឋាន) ប្រយោជន៍
អ្វី ដោយការដេកលក់របស់អ្នកទាំងឡាយ ព្រោះថា អ្នក
ទាំងឡាយ ឈឺជានិច្ច ត្រូវសេរ៉ាគ្រាចិត្តលេសចាក់ដោត
ហើយ កំពុងតែលំបាក ម្តេចក៏នៅដេកលក់ ។

អ្នកទាំងឡាយ ចូរក្រោកអង្គុយ ចូរសិក្សាឲ្យមាំមួនដើម្បី
សេចក្តីស្ងប់ កុំឲ្យមច្ចុរាជ បានដឹងនូវអ្នកទាំងឡាយ ថាជា
អ្នកប្រមាទហើយធ្វើឲ្យវង្វេង លុះក្នុងអំណាចនៃខ្លួនឡើយ ។

យាយ ឧភ មនុស្សាច សិតា ឋិជ្ជន្តិ អត្ថិកា

ឥរជ្ជនំ វិសត្ថិកំ ១ណោ ភ(១) មា ឧបច្ចគា

១ណាតីតា ហិ សោចន្តិ ឯ១យម្ហិ សមប្ប១តា ។

ឧមាគោ ១ជ១ ឧមាគ ឧមាគ ១ុ១ត១ គ ១ជ

អ១ម្ហ ១ ១ ១

ពួកទេវតានឹងមនុស្ស ត្រូវការនឹងអារម្មណ៍ជាដើមអាស្រ័យ ជាប់នៅ (ក្នុងអារម្មណ៍នោះ) ព្រោះតណ្ហា ណា អ្នកចាំងឮ្ចាយ ចូរធ្វើងនូវតណ្ហា ជាគ្រឿងផ្ចាយ+ នុ៎ះ កុំឲ្យ ខណៈ កន្ធងផុតនូវអ្នកចាំងឮ្ចាយ ទេ ។ ព្រោះថា ពួកជនដែល ខណៈ កន្ធងហើយ រមែងសោកសៅ ណាន់ ក្នុងនរក ។

សេចក្តីប្រមាទ ជាធូលី ធូលីធ្លាក់ចុះ តាមសេចក្តីប្រមាទ ព្រោះតែសេចក្តីប្រមាទ កុលបុត្រដកចេញ នូវសរគឺ ពាក្យ ក្តៀសសរ ដ៏ខ្លួនបាន ដោយវិជ្ជាគឺអាសវៈក្ខយ ញាណ ព្រោះតែសេចក្តីមិនប្រមាទ ។

ចប់ ខ្ជាតសូត្រ ទី ១០ ។

រាហុលសូត្រ ទី ១១

(៣៩) (ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា) អ្នកមិនមើលឃើញ អ្នកប្រាជ្ញ ព្រោះតែនៅរួមគ្នារឿយ ៗ ទេ ឬ បុគ្គលអ្នកត្រាស គប់ភ្ជាប់ នឹងបំភ្ជាប់ ដល់ពួកមនុស្ស អ្នកកាន ក្រែងដែរ ឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

ឆាហំ អកិណ្ហាសំវាសា អវជានាមិ បណ្ឌិតំ

ទ្វិក្ខាជាតេ មនុស្សានំ ឯកំ អបចិតោ មយា ។

បញ្ចកាមគុណេ ហិត្វា បិយរូបេ មនោរមេ

សទ្ធាយ ឃរ ឯកម្ម ទុក្ខាសន្ត្ដកេ ករ ។

មិត្តេ ភជ្ជសុ កល្យាណេ បន្ត្ដញ្ច សយនាសនំ

វិវិត្ដំ អប្ដនិក្ខ្ដាសំ មត្ដញ្ញ ហោហិ ភោជនេ ។

ចីវរេ បិណ្ឌបាតេ ច បច្ចយេ សយនាសនេ

ឯតេសុ តណ្ហាមាកាសិ មា លោកំ បុនរាគមិ ។

សំវុតោ ចាតិមោក្ខស្មិ ឥន្ទ្រិយេសុ ច បញ្ចសុ

សតិ កាយគតា ត្យត្ដ ឯតិ ជាតិ ជហ ករ ។

(ព្រះកហុលដ៏មានអាយុក្រាបទូលថា) ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមើលឃើញអ្នកប្រាជ្ញព្រោះតែនៅរួមគ្នារឿយៗទេ បុគ្គលអ្នកគ្រាលគប់ក្តៅ ដ៏ចំក្ដីដល់ពួកមនុស្ស ខ្ញុំព្រះអង្គគោតក្រែងជានិច្ច។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា) អ្នកចូរលះនូវកាមគុណ ៥ មានសភាពជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរនៃចិត្ត ចេញចាកផ្ទះមកបួសដោយសទ្ធា ហើយធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខចុះ។

អ្នកចូរគប់រក នូវកល្យាណមិត្ត ទីដ៏ជិតស្និទ្ធ ទីអង្គុយដ៏ឆ្ងាយ ស្ងប់ស្ងាត់ មិនមានសំឡេងគឹកកង ចូរជាអ្នកស្គាល់ប្រមាណក្នុងភោជន ។

អ្នកកុំធ្វើបំណង ក្នុងបច្ចយទាំងនេះ គឺចីវរ ១ ១ ១

ជ៎ម៎ត្តំ បវ៎ាជ្ជ៎ហ៎ សុ្ករ៎ ភ្ក្ខ៎ូ ១ សញ្ញ៎ូ ១ ១ ១

អ្នកចូរលះនូវសុកនិមិត្ត ដែលប្រកបដោយពាគៈ ចូរ
ចំរើនចិត្តដោយអសុភ ឲ្យជាចិត្តមួលតែមួយ តាំងមាំដោយ
ប្រពៃ មួយទៀត ចូរចំរើន នូវអនិមិត្តវិបស្សនា ចូរលះ
នូវអនុស័យគឺមានៈ លំដាប់តអំពីនោះ អ្នកនឹងប្រព្រឹត្តស្ងប់
រម្ងាប់ ព្រោះលះបង់មានៈ ។

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទូន្មានព្រះពហុល ដ៏មានអាយុ
ជារឿយៗ ដោយគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ ពហុលសូត្រ ទី ១១ ។

ទ្ធិសសូត្រ ទី ១២

(៣៥) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សមយ៉ាមួយ ព្រះមានព្រះ
ភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងអគ្គាឡវ៉ាចេតិយវិហារ ជិតក្រុងអាឡ្ការ ។ សមយ
នោះឯង ព្រះថេរៈឈ្មោះ ឧត្រាធកប្ប: ជាឧបដ្ឋាយ៍ របស់ព្រះទ្ធិ្ធ:
មានអាយុ ទើបតែបរិនិព្វានថ្មីៗ ក្នុងអគ្គាឡ្ការ ។ ត្រានោះ

១១០

សុត្តន្តបិដកៃ ១ ១ ១

ព្រះវង្គីសៈដ៏មានអាយុ ទៅកន្លែងស្ងាត់ គេចចេញចាកការម្នាណ់
សម្ងំនៅ កើតមានសេចក្ដីត្រិះរិះក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះ ថាព្រះឧបជ្ឈាយ์
របស់អាត្មាអញ បានត្រាស់ដឹងហើយ ឬ មិនទាន់បានត្រាស់ដឹងទេ ។
លំដាប់នោះ ព្រះវង្គីសៈដ៏មានអាយុ ចេញចាកទីសម្ងំ ក្នុងសាយ-
ណ្ហសមយ ហើយចូលទៅ គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
ព្រះវង្គីសៈដ៏មានអាយុ លុះអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាប
បង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូចតទៅថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាល
ដែលខ្ញុំព្រះអង្គ ទៅកន្លែងស្ងាត់ ពួនសម្ងំនៅក្នុងអគ្គាឡវចៃយ-
វិហារនេះ កើតមានសេចក្ដីត្រិះរិះ ក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា ព្រះឧប-
ជ្ឈាយ์របស់អាត្មាអញបានត្រាស់ដឹងហើយ ឬ មិនទាន់បានត្រាស់ដឹងទេ ។

លំដាប់នោះ ព្រះវង្គីសៈដ៏មានអាយុ ក្រោកចាកអាសនៈ
ធ្វើចីវរឆៀងស្មាម្ខាង ប្រណមអញ្ជលី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
ហើយក្រាបបង្គំទូលសួរ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាថា

(៣៧) ឯកាមេ សត្ថារ អនោមបញ្ញ
ឯន្ទ ធម្ម យោ រ ចិ ឯ ជ
ជ ១ អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ជ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ញ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ជ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ស

សុត្តន្តបិដក ទ្ធសវគ្គ ទី ២ ឱឆ្ងីសសូត្រ ទី ១២

(៣៧) ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ សូមសួរព្រះសាស្តាព្រះអង្គមានបញ្ញាមិនខ្សោយ ខ្សោកថ្លាកតាបកិក្ខុណាជាអ្នកកាត់ផ្តាច់នូវសេចក្តីសង្ស័យក្នុងបច្ចុប្បន្ន មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ មានយស មានចិត្តត្រជាក់ ជានធ្លើមរណកាលក្នុងអគ្គាឡវ៉ាចេតិយវិហារ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ឈ្មោះរបស់កិក្ខុជាព្រាហ្មណ៍នោះ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ប្រទានហើយថា ទ្រាគ្រាធភប្ញកិក្ខុនោះ កាលនមស្ការនូវព្រះអង្គ ជាអ្នកត្រាច្ចាន្ទនូវការផ្ទុតស្រឡះ (ចាកកិលេស) ជានត្រាតេព្ភាយាម ឃើញនូវធម្មដ៏ចាំ ។ បពិត្រព្រះសក្យៈ មានចក្ខុដ៏ញ្ញាតនូវសព្វញ្ញុ ញ ណ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នា ចង់ដឹងនូវសាវ៉ាកនោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គជានប្រុងត្រចៀកនឹងស្តាប់ ជាស្រេចហើយ ព្រះអង្គជាគ្រូរបស់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រះអង្គជាបុគ្គលប្រសើរលើស ។ បពិត្រព្រះអង្គអ្នកមានត្រាជ្ញាត្រាស់ដូចជាផែនដី សូមព្រះអង្គកាត់ចង់នូវសេចក្តីសង្ស័យ របស់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទ្រង់សំដែងនូវសេចក្តីនុ៎ះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទ្រង់ត្រាស់ត្រាប់នូវកិក្ខុដែលបរិនិព្វានហើយ ។

មជ្ឈ ច ណោ ភាស សមន្ត្ត ចក្ខុ
សង្ការ ឧ ១ ១ ១ សហ ១ ១ ១ ១ ១
យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ត ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ច ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ណ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ភ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ត ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកមានចក្ខុដ៏ប៉ុវ៉ាញ សូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសក្នុងកណ្ណាលពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ដូចជាព្រះឥន្ទ្រ ជាសហស្សនេត្រ (ទ្រង់ប្រកាសក្នុងកណ្ណាល) ពួកទេវតា ។ គន្ថកិលេសណាមួយ ដែលជាផ្ទះនៃមោហៈ ជាពួកនៃកិរិយាមិនដឹង ជាទីតាំងនៃសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងលោកនេះ គន្ថកិលេសទាំងនោះ មានដល់ទ្រង់ព្រះតថាគត រមែងមិនមាន ព្រោះព្រះអង្គមានកែកដ៏ទត្តម ជាន់ទ្រជនទាំងឡាយ ។ ក៏ប្រសិនបើ ព្រះមានព្រះភាគ ជាវ៉ាញ្ញុបុរស មិនកំចាត់បង់កិលេស ដូចជាឃ្ញាល់កំចាត់ទ្រាំពពកនេ លោកទាំងអស់ ដែលមោហៈរួបរឹតហើយ ក៏ទៅជាងងឹតសូន្យ សូម្បីពួកនរជនដែលមានពន្លឺ ក៏មិនគប្បីកើតឃ្លាស់ចាន ។ មួយទៀត ពួកអ្នកប្រាជ្ញជាអ្នកធ្វើនូវពន្ធ្ទ ( ) ( ) ( )

សុត្តនិបាតេ ហ្ស្ស្ស ១ ១ ១

ពួកខ្ញុំព្រះអង្គដឹងថា ព្រះអង្គជាអ្នកឃើញតាមពិត ទើបនាំគ្នាចូលមកគាល់ ព្រះអង្គសូមព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ឲ្យប្រាកដនូវនិគ្រោធកប្ប ដ្ឋានចំពោះពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងពួកបរិស័ទ បពិត្រព្រះអង្គមានព្រះសូរសៀងដ៏ពីពោះ សូមព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ទ្ធ ព្រះវាចាជាទីគាប់ចិត្តជានាប់ សូមព្រះអង្គទ្រង់បញ្ចេញ ព្រះសូរសៀងសន្ធឹម ១ ដោយព្រះសូរសៀងមូលពីពោះ ដែលសង្ហារ តាក់តែងទុកដោយល្អ ដូចហង្ស ផ្ទងស្រែកសម្រែកបន្ទ្ចប ១ ខ្ញុំព្រះអង្គ ទាំងអស់គ្នា តាំងចិត្តត្រង់ ទ្ធ ប្រុងស្តាប់ព្រះអង្គ ១ ខ្ញុំព្រះអង្គ ទ្ធ សូមទទួលអាកប្ប ធ្ងាព្រះអង្គ អ្នកមានជាតិ ទ្ធ ដ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកៃ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតៃ

សម្ពុទ្ធវេយ្យាការណំ ភូយិនំ

សម្ពុជ្ឌបញ្ញស្ស សម្ពុទ្ធហ៊ានំ

អយមញ្ជលី បច្ឆិមោ សុណ្ណណាមិតោ

មា មោមាយ ជានមនោមបញ្ញ

បភេទំ អរិយធម្មំ ទ្ធិ

មា មោមាយ ជានមនោមរ

ភ៏ យថា យម្ហនិ យម្ហតត្ថ

ភ៏ជាកិកន្ធ្ទាមិ សុតស្ស ។

យនត្ថ្ងកំ ព្រហ្ម្ចរ៏យ អចារ

ភ៏ យ្ជាយនោ ឆ៏ញ្ជ៏ស្ស(១) ។ អ្ហ

ជ៏ញ្ជ៏ យ៏ សោ អ្ហ ។ ។ ។ ។ ។

យ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។

---

១ ខ. ភ ។ ។ ។

សម្ផ្ទ្ធវេយ្យាករណ៍ (ការព្យាករណ៍ដ៏ត្រឹមត្រូវ) នេះគឺ ព្រះអង្គមានបញ្ញារុងរឿងបានត្រាស់ប្រៀនហើយ អញ្ជលីជាទីបំផុតនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានប្រណម្យហើយដោយប្រៃ បពិត្រ ព្រះអង្គមានប្រាជ្ញា មិនទន់ចាប ការព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាប (ន្ទ្ធ) ឥតនៃព្រះនិគ្រោធកប្ប:) កុំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គវង្វេងឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គ មានព្យាយាម មិនទន់ចាប ព្រះអង្គបានជ្រាប ប្ផាស់ទ្ធ្ធ្ធ

សុត្តនិ៦ាតេ ទុតិយស្ស ជូរ្យវគ្គស្ស ទ្វាទសមំ រ៉ាធ្ងីសសុត្តំ

អ្ជេ្ជ(១) ឥណ្ហាំ ១ជ ជាមវ្ជបេ (១ន ភ្ជ)

ភ្ជ្ជ្ជ្ជ ១ សេ ១ ១ ១ ១ ១ ១

អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឯ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករថា) ទិគ្រាធភិក្ខុ ជាអ្នកមានកាត់ផ្តាច់ទ្រូវតណ្ហា ក្នុងនាមទ្រង់ជ្រូបនេះ ជាវ្យធម្មិ ខ្ចៅ គឺកិលេសមារ ដែលដេកត្រាំអស់ពីត្រីជាអង្ករ ជ្ងាន ជ្ងាន ផ្ទុតការកើតទ្ងន់ការស្ងាប់ មិនមានសេសសល់ ព្រះមានព្រះភាគ ប្រសើរជាងបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុ ជ្ងាន ត្រាស់ព្យាករដោយប្រការដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គ ជាឥសីគំរប់ ៧(១) ខ្ញុំព្រះអង្គ ជ្ងាន ជ្ងាន ជ្ងាន ជ្ងាន ជ្ងាន ។ ។ ។

ពេរសមំ សម្ចាបរិញ្ញាជនិយសុត្តំ

(៣៨) បុច្ឆាមិ មុនិ បហូតបញ្ញ
តិណ្ណាំ (ចារកតំ) ហិ ឥធ ឯកមេ
ឥត្ថត្ថ ឃាត បន្ធ ការាមេ
ការ ( ) សម្ចា សោ លោកេ ( ) ។
យ ( ) ( ) ( ) ( )
ឧ ( ) ( ) ( ) ( )
( ) ( ) ( )

សម្ភាបរិញ្ញជនីយសូត្រ ទី ១៣

(៣៨) (ព្រះពុទ្ធនិម្មិតទ្រង់សួរថា) ខ្ញុំសូមសួរនូវព្រះមុនីដែលមានប្រាជ្ញាប្រើន ជ្រៅ (ដល់នូវត្រើយគឺព្រះនិព្វាន) ជ្រៅ (ដ) ( ) ( ) (

រិបំ ដ្ឋ ភ ត្ថ(១) ទេ ឧ ណ ណ ធ

ភ ណ ធ ភ ណ ធ ណ ណ ធ ណ ណ

ណ ធ ណ ណ ធ ណ ណ ធ ណ ណ ធ

ភិក្ខុផ្ទ្រីចិត្តមិនឲ្យត្រេកអរ លះនូវពាក្យញុះញង់ ទាំងឡាយ
នូវសេចក្តីក្រោធនឹងសេចក្តីកំណាញ់ លះនូវពាត:ទឹងសេស:
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា រៀរដោយប្រពៃ ក្នុងលោក ។

ភិក្ខុលះបង់នូវសេចក្តីស្រឡាញ់ទឹងស្ងប់ មិនប្រកាន់
មាំ មិនអាស្រ័យ ក្នុងសការ:តិចតួច (ដោយតណ្ហានឹង
ទិដ្ឋិ) ឡើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ចាកសំយោជ-
ន៍យធម៌ទាំងឡាយ (ធម៌ជាអាម្មណ៍នៃសំយោជន:) ភិក្ខុ
នោះឈ្មោះថា រៀរដោយប្រពៃ ក្នុងលោក ។

ភិក្ខុនោះ បន្ទោបង់នូវធនូពាត ក្នុងខន្ធជាគ្រឿង
ប្រកាន់ មិនដល់ (នូវការបើញ) ថា មានខ្ចីម
ក្នុងឧបធិ គឺខន្ធទាំងឡាយនោះ ជាបុគ្គលមិនអាស្រ័យ
(ដោយធនូ:ទឹងពាត:) មិនចាប់មានបុគ្គលដទៃណានាំឡើយ
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា រៀរដោយប្រពៃ ក្នុងលោក ។

វចសា មនសា ច កម្មុនា ច
អវិរុទ្ធោ សម្ម វិនិត្វា ធម្មំ
ជំញ្ញនបនាភិបត្ថយានោ
សម្ម សោ លោកេ បរិព្ជេយ្ យ ។
យោ ឧន្ធតំ មន្ទ ន ឧណ្ណមេយ្ យ
អកុជ្ជាមិ ន សន្ធ្ជយេ ភិក្ខ
លន្ធ្ យ បរកោ ជ ន មជ្ជ
សម្ម សោ លោកេ បរិព្ជេយ្ យ ។
លោកញ្ ភវញ្ ១ ១ ១

ភិក្ខុមិនក្លាត់ខ្ទុស ដោយកាយ វាចានឹងចិត្ត ដ៏ឆ្លាស់ទ្ទូរធម៌ដោយប្រពៃ ប្រាថ្នាយកនូវបទគឺព្រះនិព្វាន ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា រៀរដោយប្រពៃ ក្នុងលោក ។

ភិក្ខុណា មិនក្រអឺតក្រទ្ធ ដោយគិតថា គេថ្វាយបង្គំអញ សូមីគេដេរ៉ាមិនតបត ឬ ១ ១ ១

យសប្ជនុសយា ន សន្តិ ឧកោ
ចូលា អកុសលា សមូហតា ឧ
ឧ ជ្ជ ជ្ជ ជ(១) អ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ។
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ។
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ។

---

១. ខ. ជ្ជ ។ ម. ជ ។

អនុស័យទាំងឆ្លាយណាមួយ មិនមានដល់ភិក្ខុណា អកុសលមូលទាំងឆ្លាយ ភិក្ខុណាបានដកចេញហើយ ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា មិនមានសេចក្តីអាឡោះអាល័យ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា រៀរដោយប្រពៃ ក្នុងលោក ។

ភិក្ខុអ្នកអស់អាសវៈហើយ លះបង់នូវមានៈ កន្ទងផុតនូវធម៌ ជាគន្ធងនៃពួកទាំងអស់ ទ្រទ្ទានខ្ជួន សម្រេចនូវព្រះនិព្វាន មានចិត្តតាំងនៅមាំ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថារៀរដោយប្រពៃ ក្នុងលោក ។

ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធា ប្រកបដោយសុតៈ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបរមត្ថ បានឃើញសម្មត្តនិយាមគឺមគ្គ ការពួកសត្វប្រព្រឹត្តទៅដោយទិដ្ឋិ ៦២ ក៏មិនប្រព្រឹត្តទៅដោយពួក ជាអ្នកប្រាជ្ញអាចបន្ទោបង់នូវលោកៈ ទោសៈនឹងសេចក្តីថ្នាំងថ្នាក់ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា រៀរដោយប្រពៃ ក្នុងលោក ។

សុត្តន្តបិដកៃ ១ ១ ១

ភិក្ខុបានឈ្នះកិលេស ដោយអរហត្តមគ្គដ៏បរិសុទ្ធ បើកបេញ្ញ ទ្វារកិលេសជាគ្រឿងប្រាក់ ជាអ្នកស្លាត់ក្នុងចតុសច្ចធម៌ ដល់ទ្វារត្រើយគឺព្រះនិព្វាន មានសន្ធានមិនរាកមជ្ឈ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងអរិយមគ្គ គ្រឿងដឹងទ្វារធម៌ជាទីលត់នៃសង្ខារ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា រៀរដោយប្រពៃក្នុងលោក ។

ភិក្ខុកន្ទ្ធនទ្វារកប្ប:(១)គឺតណ្ហាទឹងទ្ធ ក្នុងខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាអតីតនឹងអនាគត ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាដ៏បរិសុទ្ធ ព្រោះកន្ទ្ធធុត (ទ្វារអ្ជ្ឌ ៣(២)) មានចិត្តផ្ទុតស្រឡះចាកអាយតនៈទាំងពួង ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថារៀរដោយប្រពៃ ក្នុងលោក ។

ភិក្ខុកំណត់ដ៏ធ ទ្ធ្ជ ១ ១ ១

អត្ថា ហិ ភគវា ឥមេ ឆ ធម្ម
យោ សោ ឆវិវិហារី ឧបេក្ខ
សតិ ១ សំ ១ ជ ១ ១ ១

(ព្រះនិម្មិតពុទ្ធពោលសរសើរថា) សេចក្តីពិតថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកាយ៉ាងនេះ មានសេចក្តីបែបនោះដដែលថា ភិក្ខុណា មានការនៅយ៉ាងនេះ ជាអ្នកខ្ជិលខ្ជួន ប្រព្រឹត្តកន្ទ្រាន់ទ្រាំសំយោជនធម្មិតាងតួង ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា រៀរដាយប្រពៃ ក្នុងលោក ។

ចប់ សម្ចាបវិញ្ញាធនិយសូត្រ ទី ១៣ ។

ធម្មិកសូត្រ ទី ១៤

(៣៩) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបណ្ឌិកសេដ្ឋី ដ៏តក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ធម្មិកឧបាសក បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងពួកឧបាសក ប្រមាណ ៥០០ នាក់ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ធម្មិកឧបាសក លុះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាដូចតទៅ

(៤០) បុច្ឆាមិ តំ គោតម ភូរិបញ្ញ
ការ ជ ជ ជ

(៤០) បពិត្រព្រះគោតម ទ្រង់មានព្រះបញ្ញាដូចផែនដី ខ្ញុំសូមក្រាបទូលសួរព្រះអង្គ បុគ្គលដែលចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្តី ឬក៏ពួកចាស់ចាកមានផ្ទះក្តី ប្រតិបត្តិដូចម្តេច ទើបហៅថា សាវ៉ែកណ្ឌ ។

ព្រោះព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់ទូវគតិផង ទូវដំណើរទៅខាងនាយ (ចាកគតិ) ផង របស់សត្វលោកព្រមទាំងទេវលោក បុគ្គលជាអ្នកឃើញសេចក្តីស្ងប់ ស្មើដោយព្រះអង្គ មិនមានឡើយ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែងពោលសរសើរព្រះអង្គថាជាព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។

ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងហើយ ទ្រង់អនុគ្រោះពួកសត្វ ទ្រង់ប្រកាសញ្ញាណនឹងធម៌ទាំងពួង បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់មានចក្ខុគឺប្រាជ្ញាដ៏ជ្រៃ ព្រះអង្គជាបុគ្គលមានកិលេសគ្រឿងប្រកាន់បើកចេញហើយ មិនមានមន្ទិល រុងរឿង ក្នុងលោកទាំងពួង ។

ស្តេចដំរីឈ្មោះឯកវ៉ណ ជ្រាបពួកថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឈ្នះទូវជ្ជបធម៌ហើយ ក៏ទៅកាន់សំណាក់នៃព្រះអង្គ ស្តេចដំរីនោះ ប្រឹក្សានឹងព្រះអង្គ ហើយជ្ជានសម្រេចមគ្គផល ជ្ជានស្តាប់ធម៌មានចិត្តត្រេកអរ (អនុមោទនា) ថា សាធុ ។

សុត្តនិបាតេ ទុតិយស្ស ចូឡវគ្គស្ស ចតុទ្ទសមំ ធម្មិកសុត្តំ

ភជាមិ តំ វេសារ្ជវណ្ណ ការុណ្ណ

ឧបេត ធម្មំ បរិបុច្ឆមានោ

ឥសញ្ច មិ ត្វំ មុនិ ច្ឆិ ព្រវីសិ

សោ ចាមិ សុត្វាន ឥតីតរូបោ ។

យេ ភោ ចមេ ឥតិ ត្ថ្យា ភនន្ត

អាជីវកា ភ យនិ ភ ឯកច្ចា

ឧញ្ញាយ តំ ជាតិ តរន្តិ សព្ពេ

ហ៎ិ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ។

យេ ភោ ចមេ ព្រាហ្មណា ភនន្ត

ទ្ធ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ស្ដ្ដ ១ ១ ១

អយញ្ហិ ឆម្ភោ ជិណ្ណោ សុខោ ច
យោ យំ តយា ភណ្ណ សុមជ្ជ ត្តោ
តមេវ សព្ពេ មយំ សុស្ស(១)ម្ហា
តំ ន(២)ន ធុជ្ជ ! ពុទ្ធ ! ! ។
សព្ពេ ចមេ ភិក្ខវ សន្ធ្ន
ឧ ចាសតា ចាបិ ! ! ! ! ! ! ! ! !
សុណ ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! !
! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! !
! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! !
! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! !
! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! !
! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! !

---

១ ខ. សុស្ស្ស្ស ។ ម. ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! ! !

បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ធម្មៈណាដែលព្រះអង្គសំដែងដោយប្រពៃហើយ ធម្មៈនេះឯង ជាធម្មៈដ៏ល្អិតផង ជាធម្មៈនាំមកនូវសេចក្តីសុខផង ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នា បានស្តាប់នូវធម្មៈនោះឯង បពិត្រព្រះអង្គ ជាព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ កាលបើពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ទូលសួរហើយ សូមព្រះអង្គ សំដែងនូវធម្មៈនោះទៅចុះ ។

ពួកកិក្ខុទាំងពួកឧបាសក ទាំងអស់នេះ ក៏ចូលអង្គុយប្រជុំគ្នា ដើម្បីស្តាប់ក្នុងទីនោះដែរ ចូលស្តាប់នូវធម្មៈដែលព្រះពុទ្ធមិនមានមន្ទិល ត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាពួកទេវតា (អង្គុយប្រជុំគ្នា ដើម្បីស្តាប់)នូវសុភាសិតរបស់ព្រះឥន្ទ្រ ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ពាក្យតថាគតចុះ តថាគតនឹងញ៉ាំងអ្នកទាំងឡាយ ឲ្យស្តាប់ នូវធម្មៈជាគ្រឿងកំចាត់បង់នូវកិលេស អ្នកទាំងអស់គ្នា ចូរប្រព្រឹត្តធម្មៈជាគ្រឿងកំចាត់បង់នូវកិលេសនោះ បុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញា ឃើញនូវប្រយោជន៍ គប្បីសេពគប់នូវវិវេកធម៌ ដ៏សមគួរដល់ឌាន:ឋានៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ ទុតិយស្ស ភូមិវគ្គស្ស ចុទ្ទសមំ ធម្មិកសុត្តំ

នោ ១ វិកាលេ វិចរេយ្យ ភិក្ខុ
ការេ ច ម័ណ្ហាយ ចរេយ្យ ការេ
អការេ ចារ ហ ិ សជ្ជ ិ ្ជ ្ជ
ត ្ ្ ្

ភិក្ខុមិនគប្បីគ្រាប់ទៅ ក្នុងកាលខុស ត្រូវតែគ្រាប់ទៅ បិណ្ឌិបាត ក្នុងស្រុក ក្នុងកាលគួរ គឺពេលព្រឹកទល់ថ្ងៃត្រង់ ព្រោះថា កិលេសជាគ្រឿងជាប់ចំពាក់ចាំងឡាយ រមែងជាប់ទ្រប់ បុគ្គលអ្នកគ្រាប់ទៅ ក្នុងកាលមិនគួរ ព្រោះហេតុនោះ ព្រះពុទ្ធចាំងឡាយ មិនទៅក្នុងកាលខុសឡើយ ។

ធម្មិចាំងឡាយណា គឺរូប សម្លេង ក្លិន រស ផ្ទស្ព ដែលញ៉ាំងពួកសត្ត ឲ្យស្រវឹង ភិក្ខុនោះបន្ទោបង់ទ្ធ ស្ទេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងធម្មិចាំងឡាយ+ទ្ធ ហើយគប្បីចូលទៅ បិណ្ឌបាតក្នុងកាលគួរ លុះបានបិណ្ឌបាតក្នុងកាលគួរហើយ ត្រូវបៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង អង្គុយសម្ងំក្នុងទីស្ងាត់ គិតទ្ធ ១ទ្ធ សន្ធានខាងក្នុង គ្រប់គ្រងចិត្តបានល្អហើយ មិនគប្បីនាំចិត្តចេញទៅខាងក្រៅឡើយ ។ បើភិក្ខុនោះ ចរចាជាមួយនឹងសាវ័ក្ត អ្ន១ត១ណាមួយ ក្តី ភិក្ខុ ក្តី គួរពោលឡើងទ្ធ ធម្មិដ៏ឧត្តមនោះ មិនគួរពោលពាក្យ ញុះញង់ ផង មិនគួរពោលពាក្យ ត្ដិះដៀលអ្នកដទៃ ផង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

ភគវាតិ ឯតេ បដិសេធិយន្តិ
ន តេ បសំសាម ឧបាតិវត្តយ
ឥតោ ឥតោ ឯ ឧសវន្តិ សង្ខ
ឧត្តាតិ ឯ ឥត្ថ ឥមេ ទ្ធ ។
ឧណ្ហំ ទិយាវ សយនាសនញ្ច
អាមញ្ច សង្ខ ដ្ឋ ជ ។
ឧ ១ ១ ១

ព្រោះមានយុវជនពួកមួយ តែងតែលក្ខាត់ទូវការនិយាយ (ប្រណាំងប្រជែង) តថាគត មិនសរសើរនូវពួកជនដែលមានប្រាជ្ញាតិចតាំងនោះឡើយ ការជាប់ចំពាក់ (ដោយវ៉ាដ តាំងឡើង) អំពីតន្ទីនៃពាក្យនោះ ។ តែងជាប់ចំពាក់ទ្ធ ជនតាំងនោះ ជ្រៃតជនតាំងនោះ រមែងញ៉ាំងចិត្តឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងការនិយាយនោះ ដ៏ឆ្ងាយ (អំពីសមថៈនិងវិបស្សនា) ។ សាវ៉ែកអ្នកមានប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ ស្តាប់ធម៌ ដែលព្រះសុគត ទ្រង់សំដែងហើយ គប្បីពិចារណា ហើយសឹមសេត នូវ ចិណ្ឌបាតផង ទីហាវផង ទីដេក ទីអង្គុយផង ទឹកសម្រាប់ លាងធូលីជាប់ទ្ធ ជ្ជ ដ ផង ។ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុមិន ជាប់ចិត្តក្នុងធម៌ទាំងនុ៎ះ គឺចិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ទ្ធ ទ ទ ទ

ទ្ទាណាំ ន ហានេ ន ច យាតយេយ្យ
ន ជានុជញ្ញា ហនតំ បរេសំ
សព្ពេសុ ភូតេសុ និធាយ ទណ្ឌាំ
យេ ថាវរា យេ ច តសា សន្តិ លោកេ ។
តតោ អនិន្ទ្ធ បរិវជ្ជយេយ្យ
តាទិ ភ្ជ ភ្ជ ចិ សារតោ ពុជ្ឌមានោ
ន ហារយេ ហារតំ ជានុជញ្ញា
សព្ពំ អនិន្ទ្ធ បរិវជ្ជយេយ្យ ។
អព្រហ្មចរិយំ បរិវជ្ជយេយ្យ
អង្គារកាសុ ជលិតំ ១ ១ ១
អសម្ភណ្ណាតេ ២ ២ ២ ២ ២
ឧ ២ ២ ២ ២ ២

បុគ្គលមិនគប្បីសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯង មិនគប្បីប្រើអ្នកដទៃឲ្យសម្លាប់ មិនគប្បីពេញចិត្តនឹងពួកជនដទៃ ដែលសម្លាប់ ពួកសត្វណា មានសន្ធានចិត្តឆ្ងាប់ខ្លួនក្តី ពួកសត្វណាមានចិត្តតក់ស្លុតក្តី តែងមាននៅក្នុងលោក បុគ្គលគប្បីដាក់ចុះនូវអាជ្ញាក្នុងសត្វទាំងអស់នោះ ។ លំដាប់ពីនោះ សាវ័ককាលដ៏ធ គប្បីវៀរចង់នូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ មិនគប្បីលួចយកទ្រព្យតិចតួច ក្នុងទីណាមួយទេឡើយ មិនគប្បីពេញចិត្តនឹងពួកជន ដែលលួចទ្រព្យគេទេឡើយ គប្បីវៀរចង់នូវទ្រព្យទាំងពួងដែលគេមិនបានឲ្យ ។ ម្យ៉ាងទៀត គួរវៀរចង់នូវអព្រហ្មចរិយៈ ដូចជាបុគ្គលវៀរលណ្ដាប់ដើមកន្ទ្រើង កំពុងឆេះរន្ទាល កាលបើមិនអាចប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈទេ ក៏កុំគប្បីប្រព្រឹត្តកន្ទងនូវប្រពន្ធរបស់ជនដទៃ ។ បុគ្គលណាមួយ ចូលទៅកាន់ពេជ្ជប្រជុំក្តី ចូលទៅកាន់ក្នុងកណ្ដាលបរិសទ្យក្តី មិនគប្បីពោលពាក្យកុហក ចំពោះជនណាមួយ មិនគប្បីឲ្យអ្នកដទៃនិយាយកុហក មិនគប្បីពេញចិត្តនឹងពួកជន ដែលនិយាយកុហកទេឡើយ គប្បីវៀរនូវពាក្យមិនពិតទាំងពួង ។

មជ្ឌញ្ហ ចានំ ន សមាចរេយ្យ
ឆម្ចំ ឥទំ ភេចយេ យោ ភមាវ្ជ
ន ចាយយេ ២ិ២ិតំ ជាតុ ២ញ្ញ
ឧម្ជានន្ជ ២ត ២ ២ ២ ២ ។
ម ២ ២ ២ ២

បុគ្គលមិនគប្បីប្រព្រឹត្តផឹកនូវទឹកស្រវឹង គប្បីពេញចិត្តនឹងធម្ម
គឺកិរិយាវៀរចាកការផឹកនោះ ត្រហ.ស្ថណា ចានដឹងនូវ
កិរិយាផឹកនោះ ថា មានភាពធ្ងន់ជាបំផុត ត្រហ.ស្ថនោះ
មិនគប្បីផឹក មិនគប្បីពេញចិត្តនឹងបុគ្គល ដែលផឹកទ្បើយ ។
បុគ្គលពាលទាំងឡាយ ធ្វើនូវអំពើចាប ដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យ
ជនដែលមានសេចក្តីប្រមាទឯទៀតធ្វើក្តី ក៏ព្រោះតែសេចក្តី
ស្រវឹង (ហេតុនោះ) បុគ្គលគួរលះនូវការផឹកនូវទឹកស្រវឹង
ជាគ្រឿងបណ្តាល ឲ្យកើតចាប នាំឲ្យឆ្កួត នាំឲ្យវង្វេង
ទាំងនាំឲ្យលូងនុ+ះចេញ ។ បុគ្គលមិនគប្បីសម្ងាប់សត្វផង
មិនគប្បីកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យផង មិនគប្បី
និយាយពាក្យកុហកផង មិនគប្បីផឹកនូវទឹកស្រវឹងផង គប្បី
វៀរចាកការប្រព្រឹត្ត មិនប្រសើរ គឺសេពមេថុនធម្ម ផង
មិនគប្បីបរិភោគភោជន ក្នុងវេលាយប់ មិនគប្បីបរិ-
ភោគភោជន ក្នុងកាលខុស គឺថ្ងៃរសៀលផង មិនគប្បី
ទ្រទ្រង់នូវកម្រងផ្កាផង មិនគប្បីលាបនូវគ្រឿងក្រអូបផង
គប្បីដេកលើគ្រែដ៏គួរ ឬកម្រាលដែលក្រាលលើផែនដីផង

ឯតំ ហិ អដ្ឋង្គិកមាហុ០ មាសៃ
ពុទ្ធេន ទុក្ខន្តកុនា ២ បកាសិតំ ។
តតោ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ចាតុទ្ទសឺ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ចាដ្ឌ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
អ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ។
តតោ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
អ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ឯ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
ឯ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២
២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ២ ។

ធម្ម្ចកសុត្តំ ចុទ្ទសមំ ។

ជូឈ្ឌរត្តោ ទុតិយោ ។

ព្រោះអ្នកប្រាជ្ញ បានពោល ទ្ធូវ១ចោសថប្រកបដោយអង្គ ប្រាំបីទ្ធុ ថាជាឧចោសថ ដែលព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គទ្រង់ ដល់ទ្ធូវ១ទីបំផុតនៃទុក្ខ ប្រកាសហើយ ។

ព្រោះហេតុនោះ អ្នកចូរមានចិត្តជ្រះថ្លា រក្សាឧចោសថ ដែលប្រកបដោយអង្គប្រាំបី ឲ្យមានសភាពពេញលេញ្ជ អស់ថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ និងថ្ងៃ ទី ៨ នៃបក្ខផង អស់ ចាដិហារ១ក្ខបក្ខផង (១) ។

ន័យមួយទៀត វិញ្ញូជនដែលបានរក្សាឧចោសថ អំពី ព្រឹកហើយ គួរមានចិត្តជ្រះថ្លា រីករាយ អង្គាសភិក្ខុសង្ឆ ដោយចាយនិងទឹកតាមសមគួរ ។

វិញ្ញូជននោះ គួរចិញ្ចឹមមាតាបិតាដោយធម៌ គួរប្រកប ជំនួញ ដែលប្រកបដោយធម៌ គ្រហស្ថអ្នកមិនប្រមាទ ប្រព្រឹត្តវត្តបែបនេះ រមែងទៅកើត ក្នុងពួកទេវតាឈ្មោះថា សយម្ភូ (ទេវតាមានតាទ្ធីផ្ទាយចេញអំពីខ្លួន) ។

ចប់ ធម្មិកសូត្រ ទី ១៤ ។

ចប់ ភ្លេវ្ការ ទី ២ ។

---

១ រាងាង ១ ១ ១

ឥសិគ្ឃ្ជាតំ(១)

រតនាមកន្ធ្ជោ ហិរិ ច　　មង្ក្ខលំ ស្ជ ចិលោមេន
ឥមិលោ ព្រាហ្មណាមិ ច　　ឆាវ ឥ ១ សីលឧដ្ឋានោ
ភហ្ជុលោ ១ ១ ១

ឧទ្ទានគាថាចូឡវគ្គនោះគឺ

រតនសូត្រ ១ អាមគន្ធសូត្រ ១ ហិរិសូត្រ ១ មង្គលសូត្រ ១ សូចិលោមសូត្រ ១ ឥសិលសូត្រ ១ ធម្មចរិយសូត្រ ១ ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រ ១ នាវាសូត្រ ១ ឥសីលសូត្រ ១ ឧដ្ឋានសូត្រ ១ រាហុលសូត្រ ១ ១ ១ សម្ចាបរិញ្ញាជ-និយសូត្រ ១ ធម្មិកសូត្រ ១ អ្នកប្រាជ្ញតាំងឆ្ងាយ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកេ ឥតិយោ មហាវគ្គ

បឋមំ ឧបជ្ឌាសុត្តំ

(៤ ០) ឧបជ្ឌំ ឥត្ថយ៉ៃ សព្ជ្ជ ១ យថា ឧបជ្ឌំ ១ ១ ១ ១

យ ១ ១ ១ ១

សុត្តនិបាត មហាវគ្គ ទី ៣

បព្វជ្ជាសូត្រ ទី ១

(៤១) (ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ពោលថា) ខ្ញុំនឹងសំដែងនូវបព្វជ្ជា ដែលព្រះពុទ្ធមានចក្ខុនោះ ១ ១ ១

ឥមំ ភោន្តោ ឯសាមេថ អកិរូបោ ព្រហ្ម(១)សុចិ

ចរណេន ចេវ សម្ផន្ធ្ យុតមត្តញ្ច ចេ ក្ខតិ

ទ្ធ ក្ខ ត្ត ច ក្ខ ុ ស ត ិ ម ា ន ា យ ំ ន ិ ច ក ុ ណ ា ម ិ ។

ភ ជ ន ្ ធ ូ ត ា ភ ិ ជ ា ว ุ ก ุ ห ึ ก ิ ก ุ ก ม ิ ส ฺ ส ต ิ ។

ต ว ป ส ิ ต า ภ ช ธ ู ต า ป ิ ฏ ฐ โ ต อ ธุ ต ธ ู ส ุ ํ (๒)

ก ุ ห ึ ก ม ิ ส ฺ ส ต ิ ก ิ ก ุ ก ต ฺ ต ว ส ว ส ว ก ิ ส ฺ ส ต ิ ।

ส ป ท า น ํ จ ร ม า โ น ก ุ ต ฺ ต ั ว า ว ก ุ ส ํ ว ุ โ ต

ว ิ ป ฺ ป ํ (๓) ป ต ฺ ถ ํ อ ป ฺ ป ร ส ิ ส ํ ส ม ฺ ป ช า โ น ป ต ิ ส ฺ ส ุ โ ต ।

ส ป ิ ณ ฺ ฑ ป า ต ํ จ ร ิ ต ฺ ว า ธ ิ ก ุ ม ฺ ม น ก ว า ม ุ ข ํ

ป ณ ฺ ณ ํ อ ก ิ ม ห า ร ส ิ ํ ฉ ต ฺ ว า ว ส ว ส ว ก ิ ส ฺ ส ต ิ ।

---

๑ ข. ព្រហ្ម ។ ២ ម. អគុតធ្ធ ។ ៣ ១ ។

នៃអ្នកតាំងឆ្ពាយដ៏ចំរើន អ្នកតាំងឆ្ពាយ ចូរមើលសមណៈ
នេះ (សមណៈនេះ) មានរូបល្អ បរិបូណ៌ ដោយកំពស់
ទ្ធ ១ ១ ១

សុត្តនិបាតេ ឧតិយស្ស.មហាវគ្គស្ស បឋមំ ឧបជ្ឌាសុត្តំ

ឥស្ស្ជ ភ ស្ស្ជ ឧបតតំ ឧ យ ០ (១) ទ្ធ ០ ១ ០ ០ ០

ពួកទូត ៣ នាក់ លុះបានឃើញហើយ ក៏ចូលទៅ
រកព្រះអង្គដែលទៅគង់ក្នុងទីនោះ ចំណែកទូតម្នាក់បានមក
ក្រាបទូលស្តេចថា បពិត្រមហាពល ភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុង
ញាតក្នុងបណ្ណវ: ចៃមុខទៅខាងកើត (ឥតវន្ទត់) ដូចខ្ញុ
ំ គោទសក ទ្ធ ១ លុះព្រះមហាក្សត្រិយ៍
ទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់ពាក្យពួកទូតហើយ ទ្រង់ប្រញាប់ស្រេចពន
យាងចេញទៅកាន់ក្នុងបណ្ណវ: ដោយព្រះពលយានដ៏ច្រើន ១
ព្រះមហាក្សត្រិយ៍នោះ លុះទ្រង់យាងផុតទី ដែលទៅ
ដោយយានហើយ ក៏ចុះចាកយាន ស្តេចចូលទៅដោយព្រះ
បាទ បានដល់ហើយក៏ចូលទៅរកព្រះពោធិសត្ត ១ ព្រះ
ពលាទ្រង់គង់ហើយ ទ្រង់ថ្វាយសំណេះសំណាល ដោយ
ព្រះបន្ទូលគួររីករាយ លុះទ្រង់បញ្ចប់ព្រះបន្ទូលនោះហើយ ត្រាស់
សេចក្ដីនេះថា ខ្ញុំនលោក នៅកំពុងពេញវ័យ នៅក្នុង
កំឡោះ ដ៏ទន់ ទើបកើតឡើងបានត្រឹមតែបឋមវ័យ នៅដ៏ទន់
ជ្រាបណ្ដាដោយសម្ប្រនើងកំពស់ ដូចជាមានជាតិជាក្សត្រិយ៍

សោកយន្តោ អនិកកំ្ខ ជាតសន្ធ្យបុរក្ខតោ

ឧនាមិ ភោតេ ភុញ្ជស្ស ជានតំ(១) អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។

ឧជុ ជនបទោ រាជ ហិមវន្តស្ស បស្សតោ

ឧនវីសយេន សម្ម្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ(២) ឯកេ ឯ ឯ

ឯ ឯ ឯ(៣) ជាម ភោ ឯ ឯ ជាម ជ ជ

ឯ ឯ ឯ ( ) (៤) ឯ ភ ឯ ឯ

ភ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ ។

ឯ ។

---

១ ខ. ជានតិ ។ ២ ខ. ភោសលេសុ ។ ៣ ម. អាទិច្ចោ ។ ៤ ខ. ១ ១ ១

លោកចូរញ៉ាំងជន ជាប្រធានៃសេនា (មេទ័ពហាន) ឲ្យ
ក្ងុនរឿង ហើយចូរជាបុគ្គលមានពួកជន អ្នកមិនធ្វើអំពើ
អាក្រក់ជាបរិវារ ចូរបរិភោគនូវភោគៈ ចាំងឡាយចុះ ខ្ញុំឲ្យ
ដល់លោក កាលបើខ្ញុំសួរហើយ លោកចូរប្រាប់ជាតិ
ដល់ខ្ញុំ ។

(ព្រះពោធិសត្ត្រាស់ថា) បពិត្រមហាពល ត្រង់ទៅ
មានជនបទមួយ នៅប្រចក្ខ ំហ ិមវ ន្ត ជាជនបទ បរិបូណ ិ
ដោយទ្រព្យ ទ ំ ង ជ ន អ ្ន ក ម ា ន ព ្យ ា យ ាម អ ា ស ្រ ័ យ ន ៅ ទ ំ ង
ដ ែ ន ភ ោ ស ល (ម ា ន ជ ន ម ួ យ ព ួ ក) ម ា ន ភ ោ ត ្រ ជ ា អ ា ទ ិ ច ្ច
ភ ោ ត ្រ ម ា ន ជ ា ត ិ ជ ា ស ា ក ិ យ ៈ អ ា ត ្ម ា ភ ា ព ប ា ន ច េ ញ ព ី ក ត ្រ ក ូ ល
នោះមកជួស អ ា ត ្ម ា ភ ា ព ម ិ ន ត ្រ ូ វ ក ា រ ដ ោ យ ក ា ម (ាំ ង ឡ ា យ
ទ ្ម ើ យ អ ា ត ្ម ា ភ ា ព ប ា ន ម ើ ញ (ោ ម (((

ទុតិយំ បជានសុត្តំ

(៤២)តំ មំ បជានបហានត្ថំ ឆដ្ឋ ឧរញ្ជរម្ជតិ

រិបវ:ក្ខ្ម ណាយន្ត យោគក្ខ្ម:ម:ស្ស ឧត្ត:យោ

ឆមុ:ចិ ការុ:ណ: ភ:ចិ ភ:ាសមានោ ឧ:ាតមិ

ការ:ោ ភ:ូមសិ ធ:ូ:ណ្ណ:ា ឧ:ន្ត:ោ ម:ារ:ណ: ត:ា ។

ឧ:ាមស្ស:ាគ:ោ ម:ារ:ណ:ស្ស ឧ:ាកំ:ោ ត:ា ជ:ីវ:ិតំ

ជ:ីវ:ោ ជ:ីវ:ិតំ ឧ:ាយ:ា ជ:ីវ:ិ ធ:ុ:ញ្ញ:ាធ ភ:ាហ:ិ ។

ចរ:ោ ចរ:ោ ព្រ:ហ្ម:ចរ:ិយ:ំ អ:ត្ថ:ិ ហ:ុ:ត:ញ្ច ទ:ុ:ត:ោ

ឧ:ាហ:ារ:ំ ឧ:ាយ:ោ ធ:ុ:ញ្ញ:ំ ក:ឹ ជ:ាន:ាម:ិ ភ:ាហ:ិ ។

ធ:ុ:ត្ត:ោ ម:ត្ត:ោ ជ:ាន:ាយ ធ:ុ:ក្ខ:ោ ធ:ុ:ក:ិ:ស:ោ

ឧ:ាម:ា ភ:ាថ:ា ភ:ណ:ិ:ម:ោ អ:ដ្ឋ:ា ពុ:ទ្ធ:ស្ស ឧ:ន្ត:ោ ។

២ ជាតិ

(៤២) (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា) មារ ! ការ
ពោលនូវវាចាប្រកបដោយសេចក្តីអាណិត ចូលទៅដ៏តថាគត
នោះ ដែលមានចិត្តស្ងប់ទៅកាន់ការព្យាយាម ! ! !

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

តំ ឥមាភិធានំ មារ ភគវា ឯតទព្រវ
បមត្តពន្ធុ ចាបិម(១) យេនត្ថេន ឥធាគតោ
អណុមត្តោបិ(២) ឃ្ញាណ អត្ថ ម្ហិ ន វិជ្ជតិ
យេ សញ្ញ អត្ថ ឃ្ញាណ តេ មាភេ ១ ១ ១ ១ ១
អត្ថ សទ្ធា ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឯ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

---

១ ១. ១ បិម ។ ២ ១. អណុមត្ថេនបិ ។

ព្រះមានព្រះភាគ ជ្រាបនូវនិមិត្តនោះ ដែលមកនិយាយដូច្នោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលមារមានចិត្តបាប អ្នកមានសេចក្តីប្រមាទជាផ្លាតង្ស្ត តថាគតមកកន្លងទីនេះ ព្រោះសេចក្តីត្រូវការ(ដោយបុណ្យ)ណា សេចក្តីត្រូវការដោយបុណ្យនោះ សូម្បីបន្ទិចបន្ទួច មិនមានដល់តថាគតឡើយ បើពួកជនណាត្រូវការដោយបុណ្យ ទើបមានគួរនិយាយ (យ៉ាងនេះ) នឹងពួកជននោះចុះ ។

សទ្ធាផង តបៈផង វីរិយៈផង ឬបញ្ញាផង ក្នុងមានដល់តថាគត កាលបើយ៉ាងនេះ ហេតុអ្វី ក៏អ្នកមកសួរនូវការស្ទង់ទៅនឹងតថាគត ដែលមានចិត្តស្ងប់ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។

សូម្បីខ្សល់នេះ ដែលអាចញ៉ាំងខ្សែទឹកស្ទឹងទាំងឡាយ ឲ្យរីងស្ងួតបាន ក៏មិនអាចញ៉ាំងឈាម របស់តថាគត ដែលមានចិត្តស្ងប់ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឲ្យរីងស្ងួតបានតិចតួចឡើយ។

កាលបើឈាមរីងស្ងួតហើយ ប្រមាត់ទឹងស្ងួតក៏រីងស្ងួត កាលបើសាច់អស់ហើយ ចិត្តតថាគតរឹងតែកែជ្រះថ្លា សតិផង ឬបញ្ញាផង សមាធិផង របស់តថាគត ក៏ជាប់ជាប់ជានៅមាំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ឆតិយស្ស មហាវគ្គស្ស ទុតិយ៌ ឧធានសុត្តំ

តស្ស មេរុ វិហារតោ ឧត្តស្ស្ជ្ជ្ជ

ចិត្តរបស់តថាគតនោះ កាលសម្រាកសម្រាន្តនៅយ៉ាងនេះ ដល់នូវទុក្ខវេទនាដ៏ក្រៀវក្រា ក៏មិនទឹកនានូវកាមតាំងឡាយ ទេឬ អ្នកចូរមើលសេចក្តីបរិសុទ្ធិរបស់សត្វចុះ ។

កាមតាំងឡាយ ជាសេនាទី ១ របស់អ្នក សេចក្តីអផ្សុក ជាសេនាទី ២ សេចក្តីឃ្លានទឹកស្រេក ជាសេនាទី ៣ របស់អ្នក តណ្ហា ជាសេនាទី ៤ ថីនមិទ្ធៈ ជាសេនាទី ៥ សេចក្តីតក់ស្លុត ជាសេនាទី ៦ សេចក្តីសង្ស័យ ជាសេនាទី ៧ របស់អ្នក ការមិលគុណនឹងសេចក្តីរឹងត្អឹងជាសេនាទី ៨ របស់អ្នក លាភ សេចក្តីសរសើរ សក្ការៈនិងយស ដែលបានដោយពាំអើពុស បុគ្គលណា លើកដំកើងខ្លួនឯងផង បង្ហាប់ប្រមាថពួកជនដទៃផង ម្នាលមារ នេះជាសេនារបស់អ្នក ជាសេនាសម្រាប់ប្រហាររបស់មារ បុគ្គលមិនក្រៀវក្រា មិនឈ្នះនូវសេនានោះទេ លុះតែឈ្នះសេនានោះ ទើបបានទទួលសេចក្តីសុខ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

ឯស មុញ្ចិ បរិហារេ ធីរត្ថុ(១) មម ជីវិតំ

សន្ត្ថេ មេ មមតំ សេយ្យ យញ្ចេ ជីវេ បរាជិតោ ។

បតាន្ត ឯត្ថ ធិ សង្ខ្ត ឯកេ សមណ ព្រាហ្មណា

ឥញ្ច មក្ខ ន ជានន្ត យេន ឆិជ្ជ សុត្ត ។

សមត្ត ជដ ធិ ស្ស យុត្ត ម ។ សហ

យុជ្ជ ។ ។ ។ ។ ។

យ ។ ។ ។ ។ ។

ន ។ ។ ។ ។ ។

។ ។ ។ ។ ។

។ ។ ។ ។ ។

។ ។ ។ ។ ។

១.ខ. ម: ធីរត្ថ ។ ២ ខ. ឥជ្ជ ។ ។ ។ ។ ។

តថាគតនុ៎ះគួរកន្ត្រាក់ទុក នូវស្នាមយ៉ាងនេះ (ដូចខាងក្រោម) តថាគតខ្ជិមដ៏រាងរបស់តថាគត (ដែលចាញ់សេនាមារ) ការស្លាប់របស់តថាគត ក្នុងសង្គ្រាមប្រសើរជាង តថាគតចាញ់សេនាមារ ហើយរស់នៅមិនប្រសើរសោះឡើយ ។

សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ដែលលិចលង់ក្នុងកាមតាំងនុ៎ះ រមែងមិនប្រាកដ ដោយ (សីលាទិគុណ) ឡើយ ពួកជនអ្នកមានវត្ត្ថុ រមែងទៅ (កាន់ព្រះនិព្វាន) តាមផ្លូវណា មារក៏មិនដឹងនូវផ្លូវនោះទេ ។

តថាគតបានឃើញនូវសេនាព័ទ្ធជុំវិញ ហើយក៏ចែកមុខ ឆ្ពោះទៅដើម្បីតយុទ្ធនូវមារ ដែលលើកចូលមកព្រមតាំងវាយនៃ: ដោយវាចាថា អ្នកកុំញ៉ាំងតថាគត ឲ្យឃ្លាតចាកទីឡើយ លោកព្រមតាំងទេ លោកមិនអាចគ្រប់សង្កត់នូវសេនារបស់អ្នកណា តថាគតអាចគ្រប់សង្កត់នូវសេនារបស់អ្នកនោះ ដោយប្រាជ្ញា ដូចជាយកថ្មមកសង្កត់នូវកាដ៏ដ៏ធ្ងន់ជាន ។

តថាគតទ១ងធ្វើនូវសម្ងាត់ប្ស: ឲ្យស្អាតផង ធ្វើស្ពានឲ្យតាំងនៅមាំផង ទ១ងទ្ទ្ធានពួកសាវ័កជាច្រើន ចេញអំពីដែនមួយ ទៅកាន់ដែនមួយ ។

សុត្តន្តបាឬ ឥតិយសូ្ម មហាវគ្គសូ្ម ទុតិយំ បឋមសុត្តំ

ឯ អប្ប្ប្

ពួកសាវ័កនោះ មិនប្រមាទ មានចិត្តសុដន់ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ជាអ្នកធ្វើតាមពាក្យប្រៅតថាគត អ្នកមិនច្ចុ (ទ្ធ្ចវ) (( )) ( ) ( ) (

ततियं सुभासितसुत्तं

[៤៣] ឯវម្ម សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា

សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។

តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។

ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សុសុំ ។

ភគវា ឯតទវោច ចត្តារិ ភិក្ខវេ អន្ធេហិ សមន្នាគតា

ឯកច្ចា សុភាសិតា ទោតិ ច ទុព្ភាសិតា អនវជ្ជា

ច អនវជ្ជា ច វិញ្ញូនំ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។

ឥធ(១) សុភាសិតញ្ច ភាសតិ នោ ទុព្ភាសិតំ

ធម្មញ្ច ភាសតិ នោ អធម្មំ ប្បិយញ្ច ភាសតិ

នោ អប្ប្បិយំ សច្ចញ្ច ភាសតិ នោ អលិកំ ។

---

១ ឩ. ម. ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ។

សុភាសិតសូត្រ ទី ៣

(៤៣) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម្ព័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វាចាដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ឈ្មោះថាជាសុភាសិត មិនមែនជាទុព្ភាសិតទេ ។ ជាវាចាមិនមានទោសផង ដែលពួកវិញ្ញូជន មិនគប្បីតិះដៀលផង ។ ប្រកបដោយអង្គ ៤ តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលក្នុងលោកនេះ និយាយតែវាចាជាសុភាសិត មិននិយាយវាចា ជាទុព្ភាសិត ១ និយាយវាចាជាធម្មិតែម្យ៉ាង មិននិយាយវាចា មិនមែនជាធម្ម ១ និយាយតែវាចាគួរស្រឡាញ់ មិននិយាយវាចា ដែលមិនគួរស្រឡាញ់ ១ និយាយតែវាចាពិត មិននិយាយវាចាលេះលោះ ១ ។

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ អង្គេហិ សមន្នាគតា

ភិក្ខា សុភាសិតា ហោតិ ន ទុព្ភាសិតា អនវជ្ជា ច

អនុវជ្ជា ច វិញ្ញូនន្តិ ។

ឥធមេកេ ភិក្ខវ ឥធ ១ វ្ត្ថាន សុភនោ

អថាបរំ ឯតទេកេ ១ សត្ថ

សុភាសិតំ ឧត្តមមាហុ សន្តោ

ធម្មំ ភណ ន អធម្មំ ១ ទុតិយំ

ប្បិយំ ភណ ន អប្ប្បិយំ ១ ១ ១ ១

សច្ចំ ភណ ១ ១ ១ ១

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ។ ។

ភគវន្ត្ តតនកៃ ១ បដិ្ឌ្ឍ ១ ១ ១

ព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ បពិត្រព្រះសុគត ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមសំដែងធម៌ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលវង្គីស: អ្នកចូរសំដែងធម៌ចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ វង្គីស: ដ៏មានអាយុ បានសរសើរ ដោយគាថាតាំងទ្រាយ ដ៏សមគួរ ក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រថា

បុគ្គល មិនញ៉ាំងខ្លួនឲ្យក្តៅក្រហាយ មិនបៀតបៀន ពួកជនដទៃ ដោយវាចាណា បុគ្គលគួរពោលវាចា នោះឯង វាចានោះ ឈ្មោះថាជាសុភាសិត ។ វាចាណា ដែលគួរត្រេកត្រអាល (ឬ) បុគ្គលមិន ប្រកាន់ នូវពាក្យអាក្រក់ ហើយពោលវាចាណាជា ទីស្រឡាញ់ នៃពួកជនដទៃ បុគ្គលគួរពោលវាចា ជាទីស្រឡាញ់នោះឯង ។ វាចាពិត ជាវាចាមិន ស្វាប់ នេះជាធម៌មានមកយូរហើយ ពួកសប្បុរស ជានតាំងនៅក្នុងអត្ថផង ក្នុងធម៌ផង ព្រោះសច្ចៈ ។

យំ ពុទ្ធោ ភាសតិ ភិក្ខុ ទ្វេមេ ឯញ្ញនមត្តិយា
ទុក្ខាសន្ធ្ យ ការ ១ យ សា ២ ភ ១ ១ ១

ព្រះពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ នូវព្រះវាចា ណា ជាគ្រឿងក្សេម ដើម្បីដល់ នូវព្រះនិព្វាន ដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ វាចានោះឯង ឈ្មោះថាជាវាចាដ៏ឧត្តម ។

ចប់ សុភាសិតសូត្រ ទី ៣ ។

សុន្ទរិកសូត្រ ទី ៤

(៤៥) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ប្រុងនឡូវ ស្ទឹងឈ្មោះ សុន្ទរិកា ក្នុងកោសលជនបទ ។ សម័យនោះឯង សុន្ទ-ឥតការ ជាព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកភ្ជួរ ធ្លាប់ការភ្ជួរ ប្រុងនឡូវ ស្ទឹងសុន្ទរិកា ។ សុន្ទរិកការ ជាព្រាហ្មណ៍ លុះភ្ជួរ ធ្លាប់ ធ្លាប់ការភ្ជួរ ១ ១ ១

អន្ធសា ខោ សុន្ទរិកភារទ្វាជោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ
អារ្ធ្ធេ អញ្ញតរស្មិ រុក្ខមូលេ សសីសំ ចារុតំ ឯសំ ន
ឯ្ស្ថាន ភ្ជមេន ហត្ថេន ហត្ថ្យសេសំ ឥហ្ការ ឧក្ខ-
ណេន ហត្ថេន ឥមណ្ណ្ណ(១) យេន ភគ្ភ ឯ្ស ឧ-
ប្ប ន្ត ។ អ ខ ោ ភ គ ្ ភ ។ ។ ។

សុន្ទរិកភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគគង់ផណ្តប់ព្រះកាយ ត្រមមាំងព្រះសិរ្ស ប្រឋមល់ឈើមួយដើមក្នងទ ដ ត លុះឃើញហើយ ក៏កាន់យកឋេស ជាសំណល់អំពីយ ញ ដោយដៃឆ្វេង កាន់យកល ក្ក ចាន ដោយដៃស្តាំ ចូលទៅកព្រះមានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បើកព្រះសិរ្ស ដោយ (ឦ) ស្ងួរដើង នៃសុន្ទរិកភារ-ទ្វាជព្រាហ្មណ៍ ។ លំដាប់នោះ សុន្ទរិកភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ មានក្ដីថ្នាក់ត្រឡប់ អំពីទីនោះមកវិញ ដោយគិតថា យ៉ើអើ អ្នកដ៏ចំរើននេះ ជាអ្នកកំណាចទេតើ យ៉ើអើ អ្នកដ៏ចំរើននេះ ជាអ្នកកំណាចទេតើ ។ លំដាប់នោះ សុន្ទរិក-ភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រាហ្មណ៍ពួកខ្ញុំកន្លងលោកនេះ សូម្បីជាអ្នកកំណាចក៏មាន ដ្ឋ ( ) ( ) ( )

អថ ខោ ភគវា សុន្ទរិកភារទ្វាជំ ព្រាហ្មណំ
គាថាយ អជ្ឈភាសិ

(៤៥) ន ព្រាហ្មណោ នោម្ហិ ន ភវិ ន ភវិ ១ បុត្តោ
ន ១ សន្ធ្យាយ នោ ១ ន ១ ១ ១

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ នឹងសុន្ទរិក-
ភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ ដោយគាថា ដូចខ្នុះថា

(៤ខ) តថាគតមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍ មិនមែនជាភព
ឬត្ត មិនមែនជាវ៉ៃស្យ: ឬជាវ៉ណ្ណ: ណាមួយក៏មិនមែន
តថាគត ចានកំណត់ដឹង ខ្ទប់គ្រាបបស់ពួកបុថុជ្ជន
ហើយជាអ្នកមិនមានកង្ខ្ល ប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រាជ្ញា
ក្នុងលោក តថាគតជាអ្នកអាស្រ័យនៅ នឹងសង្ហ្ការ
ដ
មិនមានសេចក្ដីប្រកាន់ ប្រាសចាកសក់ មានចិត្ត
ត្រជាក់ មិនជាប់ចំពាក់នឹងពួកមនុស្ស ក្នុងលោក
(ម្ចាលព្រាហ្មណ៍ ថ្ងៃ) អ្នកមកសាកសួរប្រាជ្ញាចំពោះ
គ្រ ដ
ដ
ដ

តំ តំ សារត្តំ បុត្តានិ តិបទំ ចតុវីសតក្ខរំ ។

ឥ ជ ដ ណ ត ថ ទ ធ ន ប ផ ព ភ ម យ រ ល ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ២ ២ ២

តថាគតសូមសួរនូវសាវិត្តិសាស្ត្រ ដែលមានបទ ៣ មានអក្ខរៈ ២៤ ទ្រង់ អ្នក ។

(ព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលសួរថា) ពួកឥសី មនុស្ស ក្សត្រិយ៍ ទ្រង់ព្រាហ្មណ៍ ជាច្រើន ក្នុងលោកនេះ អាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ទើបតាក់តែងនូវគ្រឿងយ័ញ្ញ ចំពោះពួកទេវតា ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) តថាគតពោលថា បុគ្គលណា ដល់នូវទីបំផុតនៃវដ្តទុក្ខ ដល់នូវវេទ (បុគ្គលនោះ) គប្បីបានទទួលគ្រឿងបូជារបស់ជនណា ក្នុងកាលជាទីបូជា គ្រឿងបូជារបស់ជននោះ រមែងសម្រេច គឺមានផលច្រើន ។

(ព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលថា) ខ្ញុំព្រះអង្គបើយើញបុគ្គលណាមួយ ជាអ្នកដល់នូវវេទ ប្រហែលទ្រង់ព្រះអង្គ គ្រឿងបូជារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះគង់សម្រេច ដោយពិត ព្រោះមកពីខ្ញុំព្រះអង្គ មិនបានដួចប្រទះនឹងពួកជនប្រហែលទ្រង់ព្រះអង្គ ទើបជនឯទៀតបរិភោគនូវទំនៃ ឈ្ងោះ ឬ ឆ្ងាស: របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

តស្មាតិហ ត្វំ ព្រាហ្មណ អត្ថេ
អត្ថិកោ ឧបសង្ក្រម ភុត្ត
សន្តំ ទិដ្ឋមំ អនិឃំ ឯកាសំ
អបេក្ខិត អកិរិយ្ហ សុមេធ ។
យញ្ញ រតោហំ(១)(ភោ គោតម)យញ្ញ យិដ្ឋកាមោ(២)
ឆាហំ ឧជាជាមិ អនុសាសតុ មំ ភវំ
យត្ថ ហុតំ ឥជ្ឌតេ ព្រូហិ មេធ ។
ភេន ហិ ត្វំ ព្រាហ្មណ ទ្វិនមាសុ ្ម ភោតំ
ធម្ម តេ ទេសិ ្ សាមិ
ម ជាតិ ភុត្ត ជរណ ្ ភុត្ត
ភជ្ជ ហវ ជាយតិ ជាតវ ្ ជ
ឆិ ្ ជ ្ ្ ្

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះឯង អ្នកត្រូវការដោយប្រយោជន៍ដ្ឋអ្នកចូលទៅសួរនូវបុគ្គលអ្នកសូមប៉ះម្ងាប់ ក្រាសចាកផ្សែងគឺសេចក្តីក្រោធ មិនមានទុក្ខ មិនមានសេចក្តីក្រាញ ។ អ្នកមុខជានឹងបានលោកអ្នកមានប្រាជ្ញាលក្ខណ៍សាសនានេះមិនខាន ។

(ព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលថា) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គត្រេកអរនឹងគ្រឿងយញ្ញ ចង់ប្ជាគ្រឿងយញ្ញ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹង សូមព្រះអង្គដ៏ចំរើន ប្រៀនប្រដៅខ្ញុំ ការប្ជាចំពោះបុគ្គលណាមានផលច្រើន សូមព្រះអង្គ ប្រាប់ប្ជាគ្គលនុ៎ះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នេះ អ្នកចូរប្រុងសោតប្ សាទ តថាគតនឹងសំដែងធម៌ដល់អ្នក អ្នកកុំសួរជាតិ សួរតែក្រិត្យគ្រឿងប្រព្រឹត្តចុះ ក្ងៃនៃតងកើតអំពីអ្ន ព្រះខ្ញុំណាសម្ដុ សូមីជាអ្នកមានត្រកូលជាកតាប រមែងជាអ្នកទ្រទ្រង់គុណជាអាជានិយ: ហាមឃាត់ទោសដោយហ៊ានបានដែរ ។

សង្ខេន ឧន្ត្ថា ឧមសា ឧបេតោ
ជ្ជ្ជ្ជ ... ...
ជ្ជ្ជ ... ...
ជ្ជ ... ...
ជ្ជ ... ...

(ឬ)គ្គលណា) បានទ្ធូនានទ្ធនដោយបរមត្ថសច្ចៈ ប្រកប
ដោយការទ្ធូនានឥន្ទ្រិយ ជាអ្នកដល់ទ្ធូរមគ្គញាណទី ៤
ជាទីបំផុតនៃវេទ បានប្រព្រឹត្តមគ្គព្រហ្មចរិយៈ ចប់
ហើយ ព្រាហ្មណ៍ណា ក្រាជ្ញាបុណ្យ ហើយបូជា
(ព្រាហ្មណ៍នោះ) គួរឲ្យទេយ្យធម៌ ចំពោះបុគ្គលនោះ
តាមកាលគួរ ។ ពួកជនណា បានលះបង់កាមតាំង
ឡាយ មិនមានសេចក្ដីប្រកាន់ មានចិត្តសង្រ្ដមត្រង់
ល្អដូចខ្នារ ព្រាហ្មណ៍ណា ក្រាជ្ញាបុណ្យ ហើយបូជា
គួរឲ្យទក្ខិណាទានចំពោះពួកជននោះ ក្នុងកាលគួរ ។
ពួកជនណា ក្រាសចាកតម្រេក មានឥន្ទ្រិយតាំងមាំ
ល្អដូចជាព្រះចន្ទ្រផុតចាកពពកគ្រោះ ព្រាហ្មណ៍គួរឲ្យ
ទក្ខិណាទាន ចំពោះពួកជននោះ ក្នុងកាលគួរ ។
ពួកជនណា មិនជាប់ចំពាក់ ត្រាច់ទៅក្នុងលោក មាន
ស្មារតីសព្វកាល លះបង់ផ្ទ្ធូរសេចក្ដីប្រកាន់ ព្រាហ្មណ៍
គួរឲ្យទក្ខិណាទានចំពោះពួកជននោះ ក្នុងកាលគួរ ។

យោ តាមេ ហិត្វា អកិលុយ្ហ ចារី

យោ ឯធ ជាតីមរណាស្ស អន្តំ

ឧរ៉ានិ ពុ្ធ ១ ១ ១

ព្រះតថាគតណា ជាអ្នកលះបង់ នូវកិលេសកាម ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តគ្រប់សង្កត់ នូវតណ្ហា ឬក៏ព្រះតថាគតណា
ដ៏ងប្ចាស់ នូវទីបំផុត នៃជាតិមរណៈ ជាបរិនិព្វាន
មានចិត្តត្រជាក់ដូចអន្ទង់ទឹក ព្រះតថាគតនោះ ទើប
គួរទទួលគ្រឿងបូជា ឈ្មោះបូរណ្ឌ: ។ ព្រះតថាគត
ស្មើដោយព្រះសម្ពុទ្ធ ទាំងឡាយ ដែលមានគុណស្មើ
គ្នា ឲ្យអំពីពួកជនដែលមានគុណមិនស្មើ ទ្រង់មាន
ប្រាជ្ញាមិនមានទីបំផុត មានព្រះទ័យមិនជាប់ចំពាក់ក្នុង
លោកនេះ ទាំងលោកខាងមុខ ព្រះតថាគត ទើបគួរ
ទទួលគ្រឿងបូជា ឈ្មោះបូរណ្ឌ: ។ មាយានិងមាន:
មិនមាននៅក្នុងព្រះតថាគតណា ព្រះតថាគតណា ប្រាស
ចាកសេចក្តីលោភ មិនមានសេចក្តីប្រកាន់ មិនមាន
សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបន្ទោបង់នូវសេចក្តីក្រោធ មានចិត្ត
ត្រជាក់ ឬថាព្រះតថាគតណា ជាអ្នកបណ្តេញចោលនូវ
បាប ជាលះបង់មន្ទិលគឺសេចក្តីសោក ព្រះតថាគត
នោះ ទើបគួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ឈ្មោះបូរណ្ឌ: ។

ឯវមេសំ យោ មនសោ អហាសិ
ឧរក្ខហា យស្ស ន សន្តិ ពោធ
អនុចាដ្ឋាយោ ២ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឥជ្ឌាកតោ អរហតិ ទ្ធ្ យ្ យ
សមាហិតោ យោ ទ្ធ ១ ១ ១ ១ ១
ឆ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ទ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឥជ្ឌាកតោ អរហតិ ទ្ធ្ យ្ យ
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ស ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឥជ្ឌាកតោ អរហតិ ទ្ធ្ យ្ យ

ព្រះតថាគតណា ចានលះបង់ទ្ធវកិលេស ជាគ្រឿងអាស្រ័យនៅនៃចិត្ត គឺតណ្ហានិងទិដ្ឋិ ឬថាសេចក្តីប្រកាន់ណាមួយ ក៏មនមាន ដល់ព្រះតថាគតណា ព្រះតថាគតនោះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ ក្នុងលោកនេះ ទាំងលោកខាងមុខ ទើបគួរទទួលគ្រឿងបូជា ឈ្មោះបូរណ្ឌ: ។ ព្រះតថាគតណា ជាអ្នកមានចិត្តតាំងមាំ ចានគ្ងងុយ: ចានដឹងធម៌ដោយទិដ្ឋ ដ៏ចត្តម ជាអ្នកអស់អាសវ: ទ្រទ្រង់កាយជាទីបំផុត ព្រះតថាគតនោះ ទើបគួរទទួលគ្រឿងបូជា ឈ្មោះបូរណ្ឌ: ។ ភាវៈ:ចាំងឡាយផង រាងកាយក្រក់ផង ដែលព្រះតថាគតណា កំចាត់បង់ហើយ ដល់ទ្ធវការតាំងនៅមិនចាន គឺថាមិនមាន ព្រះតថាគតនោះ ជាអ្នកចានទ្ធវវេទ មានចិត្តផុតចាកធម៌ មានខ្ទង់ជាដើមចាំងអស់ ទើបគួរទទួលគ្រឿងបូជាឈ្មោះបូរណ្ឌ: ។

សង្ខ្លាតិតោ យស្ស ន សន្តិ សង្ខ្លា
យោ ញានសង្ខ្លេសុ អមានសត្តោ
ទុក្ខ(១) ប្រហ្ម ... ...
ឥជ្ជាតិ អ្នកតោ ... ...
ឥជ្ជាតិ ... ...
ឥជ្ជាតិ ... ...
ឥជ្ជាតិ ... ...
ឥជ្ជាតិ ... ...
ឥជ្ជាតិ ... ...
ឥជ្ជាតិ ... ...
ឥជ្ជាតិ ... ...

---

១ ម. ទុក្ខ២ ។ ២. ...

កិលេស ជាគ្រឿងជាប់ចំពាក់ទាំងឡាយ មិនមានដល់
ព្រះតថាគតណា ព្រះតថាគតណា កន្ធងផុតនូវកិលេស
ជាគ្រឿងជាប់ចំពាក់ កាលពួកសត្វជាប់ ដោយមាន:
ព្រះអង្គក៏មិនជាប់ ដោយមាន: ចានកំណត់ដឹងនូវ
ទុក្ខត្រមទាំងខ្លួនវ គឺហេតុនឹងបច្ច័យ ព្រះតថាគត
នោះ ទើបគួរទទួលគ្រឿងបូជា ឈ្មោះបូរណ្ឌ: ។
ព្រះតថាគតណា មិនអាស្រ័យ នូវសេចក្ដីត្រិះ
យើញនូវព្រះនិព្វានជាធម្មជាតស្ងប់ស្ងាត់ ប្រព្រឹត្តកន្ធងនូវ
មិច្ឆាទិដ្ឋិដែលជនឯទៀតគប្បីឲ្យដឹង ធម្មទាំងឡាយ
ណាមួយជាអារម្មណ៍ គឺជាបច្ច័យ មិនមានដល់ព្រះតថា-
គតណា ព្រះតថាគតនោះ ទើបគួរទទួលគ្រឿងបូជា
ឈ្មោះបូរណ្ឌ: ។ ធម្មទាំងឡាយ ទាំងខាងក្នុ
ងនឹងខាងក្រៅ មិនមាន ដែលព្រះតថាគតណា ចាន
ត្រាស់ដឹង កំចាត់បង់ហើយ ជាធម្មដល់នូវកិរិយា
តាំងនៅមិនចាន គឺថាមិនមាន ព្រះតថាគតនោះ ជា
អ្នកមានចិត្តស្ងប់មានចិត្តផុតស្រឡះ ព្រោះអស់ទៅនៃ
ឧបាទាន ទើបគួរទទួលគ្រឿងបូជាឈ្មោះបូរណ្ឌ: ។

សំយោជនំ ជាតិ១យន្ត្ងនស្ស
យោ ចានុមេ រាគបថំ អសេសំ
ឧប្ផ្ងោ ឯន្ទ្ងោសោ ១ មៃលោ អតារោ(១)
ឥជ្ជាតិ ១ អ ១ ១ ១

ព្រះតថាគតណា ជ្ញានយើញនូវធម៌ ជាទីអស់ទៅនៃ
សំយោជនៈផង យើញនូវធម៌ ជាទីអស់ទៅនៃជាតិ
ផង ជ្ញានបន្ទោបង់នូវគន្ធនៃកាគៈ មិនមានសេសសល់
ជាអ្នកបរិសុទ្ធ មិនមានទោស ប្រាសចាកមន្ទិល
ចាំងមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ព្រះតថាគតនោះ ទើបគួរ
ទទួលគ្រឿងបូជាឈ្មោះបូរណ្ឌ្ល: ។ ព្រះតថាគត
ណាមិនយើញខ្លួន (១) ដោយខ្លួនឯង ជាអ្នកមានចិត្ត
តាំងមាំ មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់ មានចិត្តនឹងធ្ងន់
ព្រះតថាគតនោះ មានព្រះទ័យមិនរំកើប មិនរាងរ
មិនសង្ស័យ ទើបគួរទទួលគ្រឿងបូជាឈ្មោះបូរណ្ឌ្ល:។
សភាវធម៌ទាំងឡាយ ដែលមានមោហៈ ជាហេតុ
ណាមួយ មិនមានដល់ព្រះតថាគតណា ព្រះតថាគត
ណា ជ្ញានយើញដោយប្រាជ្ញា ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ
ទាំងពួង ហើយទ្រទ្រង់នូវសរីរៈជាទីបំផុតទាំងសម្រេច
នូវសម្ពោធិញ្ញាណ ជាគ្រឿងកម្ចាយយ៉ាងប្រសើរ ព្រះ
អង្គមានសេចក្តីបរិសុទ្ធ យ៉ាងអស់ដើម ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ

---

១ យើញតែត្រឹមខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ ។

សុត្តនិបាតេ ឥតិយត្ថ មហាវគ្គស្ស ចតុត្ថំ សុន្ទរិកសុត្តំ

(ឥមាកតោ អវមាតិ ឆ្លាសំ) ។

ហុតញ្ច យញ្ញំ ហុតមត្ថុ សច្ចំ

យំ ឥធ ទានិ ១ ១ ១

(ព្រះតថាគតនោះ ទើបគួរទទួល ទ្ធូវគ្រឿងបូជា ឈ្មោះបូរណ្ណ:) ។

(ព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលថា) ការបូជារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាការបូជាមានផលពិត ។ ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ ជានបុគ្គលអ្នកដល់ទ្ធូវវេ ប្រហែលនឹងព្រះអង្គ ហេតុនេះ សូមព្រះមានព្រះភាគ ជាបន្ទាល់ដ៏ប្រសើរ ទទួលគ្រឿងបូជារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះមានព្រះភាគ សោយគ្រឿងបូជាឈ្មោះបូរណ្ណ: របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ត្រេស់ថា) តថាគតមិនគួរបរិភោគគ្រាជន ដែលជានមកអំពីការពោលគាថាទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះមិនមែនជាធម្មតារបស់ពួកបុគ្គលអ្នកឃើញ (ធម្ម) ទេ ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ តែងបន្ទោបង់ទ្ធូវអាហារ ដែលពោលគាថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កាលបើធម្មមានហើយ នេះឯងជាគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិត ។ អ្នកចូរទំនុកបំរុង បុគ្គលជាខ្ញីណាស្រព មានគុណដ៏ចម្រើនណា អ្នកស្វែងកេ ទ្ធូវគុណដ៏ធំ អ្នកអ្ចាប់សេចក្ដីតាមដោយ ចាយ ទ្ធ ទ ទ ដ ទ ព្រោះ ថ នោះជាខេត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាបុណ្យ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

សាធាមហं ភគវា ឥមា ១ គាថា

យោ ឧក្ខិណ្ណសិ ១ ១ ១

(ព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលថា) បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ទក្ខិណេយ្យបុគ្គលណា គួរ បរិភោគទក្ខិណាទានរបស់បុគ្គលដូចជាខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះ អង្គបានដល់នូវសាសនានៃព្រះអង្គសែងរកទក្ខិណេយ្ય-បុគ្គលណា ទ្រង់ទំនុកបម្រុងក្នុងកាលដែលបូជា ខ្ញុំព្រះ អង្គដឹងច្បាស់ (នូវទក្ខិណេយ្យបុគ្គលនោះ) ដោយ ប្រការដូច្នោះ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា) សេចក្តីប្រណាំង ប្រជែង របស់បុគ្គលណា ទៅប្រាសហើយផង ចិត្ត របស់បុគ្គលណា មិនលុះក្នុងផ្លូវបុគ្គលណាផ្ទុតស្រឡះចាក កាមតាំងឡាយផង សេចក្តីរោកធ្លាក់ ដែលបុគ្គលណា បន្ទោបង់ហើយផង អ្នកតាំងឡាយ ចូរបំបាត់នូវការក្រញ្ជូវ មុខ ហើយផ្ទង់អញ្ជលីនមស្ការ ចូរជាបុគ្គលអ្នកទ្ធានន្ទ្ធ ពួកបុថុជ្ជន ទ្រង់សេក្ខបុគ្គលអ្នកដឹងច្បាស់ នូវជាតិនិង មរណៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ បរិបូណ៌ ដោយប្រាជ្ញា ប្រាកដ ដូច្នោះ មកកាន់ទីជាទីបូជានោះ ដោយម្ហូបចំណីនិងទឹក កាលបើយ៉ាងនេះទក្ខិណាទានតាំងឡាយ រមែងសម្រេចៗ

ពុទ្ធោ ភវំ អរហតិ ឬ ទ្ធ្ យ សំ ឬ ញ ្ ជ ្ ជ ្ ជ

(ព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលថា) ព្រះពុទ្ធដ៏ចំរើន ព្រះអង្គ
ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ គួរទទួលគ្រឿងបូជាឈ្នះបូ-
ឡាស: ជាការបូជា ក្នុងលោកទាំងអស់ ទានដែល
បុគ្គលឲ្យហើយចំពោះព្រះពុទ្ធដ៏ចំរើន មានផលច្រើន ។

(៤៧) លំដាប់នោះ សុន្ទរិកភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ឫស្សាសពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ឫស្សាសពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម្មដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើនសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ ដូចជាគេផ្ទាន្ទរបស់ដែលផ្កាប់ ឬបើកបង្ហាញនូវបរបស់ដែលកំបាំង ពុំនោះសោតដូចគេប្រាប់ផ្លូវដល់មនុស្សវង្វេងផ្លូវ ឬដូចជាគេត្រាំលប្រទីបប្រេងបំភ្លឺក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា ឲ្យពួកមនុស្សមានភ្នែកមើលឃើញរូបទាំងឡាយបាន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ សូមដល់ព្រះគោតមដ៏ចំរើនផង ព្រះធម្មផង ព្រះភិក្ខុសង្ឆផង ជាសរណៈ ខ្ញុំព្រះអង្គ គួរបានទទួលបព្វជ្ជា គួរបានទទួលឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ។ សុន្ទរិកភារទ្វាជព្រាហ្មណ៍ បានបព្វជ្ជា បានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ បណ្តាព្រះអរហន្ត ទាំងឡាយ ព្រះសុន្ទរិកភារទ្វាជៈដ៏មានអាយុ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយដែរ ។

បញ្ចមំ មាឃសុត្តំ

(៤៨) ឯវម្ម សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា ភ១ត្ថេ វិហរតិ តិណ្ឌ្ឍ្ការេ ១ព្ភ១ត្ថេ ។ អ១ខោ មាឃো មាណ១ កំ យេន ភគវា ត១ុ១ សង្កមិ ១ុ១ សង្កមិត្វា ភគ១តា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯ១មន្តំ និសីទិ ។ ឯ១មន្តំ និសិន្នោ ខោ មាឃো មាណ១ ភគ១ន្តំ ឯ១ត១១ អ១ាច្ចិ ១ោ ១ោ១ម ១ាយ១ោ ១ានប១ិ ១ន្ធ ១ាយ១ោ ១ម្ម១ ១ោ១ ១ម្ម១ ១ោ១ ១ម្ម១ ១ោ១

មាឃសូត្រ ទី ៥

(៤៨) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅនាក្នុងដីដ្ឋក្ងូង ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ មាឃមាណព បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាបបង្គំទូលសំណេះសំណាល ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យគួរជាកាយ គួរលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ មាឃ-មាណព លុះអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាទាយក ជាទាន-បតី អ្នកដឹងនូវពាក្យពេចន៍ (របស់ស្ងួម) អ្នកគួរគេសូមបាន ស្វែងរកនូវភោគៈទាំងឡាយតាមធម៌ លុះខ្ញុំព្រះអង្គស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយតាមធម៌បានហើយ (ក៏យក) នូវភោគ ទាំងឡាយ ដែលបានមកតាមធម៌ សម្រេចមកតាមធម៌នោះ ឲ្យដល់បុគ្គលម្នាក់ខ្លះ ឲ្យដល់បុគ្គលពីរនាក់ខ្លះ ឲ្យដល់បុគ្គល ៣ នាក់ខ្លះ ឲ្យដល់បុគ្គល ៤ នាក់ខ្លះ ឲ្យដល់បុគ្គល ៥ នាក់ខ្លះ ឲ្យដល់បុគ្គល ៦ នាក់ខ្លះ ឲ្យដល់បុគ្គល ៧ នាក់ខ្លះ ឲ្យដល់បុគ្គល ៨ នាក់ខ្លះ ឲ្យដល់បុគ្គល ៩ នាក់ខ្លះ ឲ្យដល់បុគ្គល ១០ នាក់ខ្លះ ឲ្យដល់បុគ្គល ២០ នាក់ខ្លះ ឲ្យដល់បុគ្គល ៣០ នាក់

ឧត្ដានីសាយ ឧនាមំ ឧញ្ញាសាយ ឧនាមំ
សតសួ ឧនាមំ ភិយ្យ ឧនាមំ ភិក្ខវេ
ភោ ភោតម ឃ ឧនន្ដ ឃ យ ដ ន្ដ(១)
ពហុ ឧ ញ ឧ ២ ២ ។ ត ១ ១ ១ ១ ១
ឃ ឧ ២ ២ ២

ខ្ញុះ ឲ្យដល់បុគ្គល ៤០ នាក់ខ្ញុះ ឲ្យដល់បុគ្គល ៥០ នាក់ខ្ញុះ ឲ្យដល់បុគ្គលមួយរយនាក់ខ្ញុះ ឲ្យដល់បុគ្គលច្រើនជាងនោះខ្ញុះ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យយ៉ាងនេះ បូជាយ៉ាងនេះ តើបានបុណ្យច្រើនដែរឬ ? ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា អើមាណព កាលបើអ្នក ឲ្យយ៉ាងនេះ បូជាយ៉ាងនេះ រមែងបានបុណ្យច្រើន ? ម្នាលមាណព បើតាយក ទានបតី អ្នកដឹងនូវពាក្យពេចន៍ (ចេស់ស្ងួម) អ្នកគួរគេសូមបាន ដែលស្វែងកេកោគ:ចាំងឡាយតាមធម៌ លុះស្វែងកេកោគ:ចាំងឡាយតាមធម៌ហើយ (ក៏យក) កោគ:ចាំងឡាយតាមធម៌ សម្រេចមកតាមធម៌នោះ ឲ្យដល់បុគ្គលម្នាក់ខ្ញុះ ? បេ ? ឲ្យដល់បុគ្គលមួយនាក់ខ្ញុះ ឲ្យដល់បុគ្គលច្រើនជាងនោះខ្ញុះ តាយកនោះ រមែងបានបុណ្យច្រើន ? លំដាប់នោះ មាឃមាណព បានគ្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដោយគាថាដូចេ្នះថា

(៤៩) ខ្ញុំសូមទូលសួរព្រះគោតម ព្រះអង្គ
ទ្រង់ជ្រាបនូវពាក្យពេចន៍ ទ្រង់អាស្រ័យនៅដោយ
សំពត់កាសាយ: មិនមានផ្ទះ គ្រាប់ទៅផ្សេង ?
ត្រហស្ថណា ជាម្ចាស់ទាន គួរគេសូមបាន

យោ យាចយោគো ទានបតី គហាដ្ឋো

បុញ្ញត្ថិកো យជតិ បុញ្ញបេក្ខো

ឧធំ បរេសំ ឥធ អត្ថចារិ

ភវំ ហុតំ យជមានស្ស ស្ជ ។

(យោ) យាចយោគো ទានបតី គហាដ្ឋ (ម្ហាយ ភ ភ)

បុញ្ញត្ថិកো យជតិ បុញ្ញបេក្ខো

ឧធំ បរេសំ ឥធ អត្ថចារិ

អាភជយ ឧត្ត្ជ្ជ ណ្ណ ។

(យោ) យាចយោគো ទានបតី គហាដ្ឋ (ឥ ម្ហ

ណ) ។

បុញ្ញត្ថិកো យជតិ បុញ្ញបេក្ខো

ឧធំ បរេសំ ឥធ អត្ថចារិ

អត្ថ ម ម ភ ឧត្ត្ជ ។

ជាអ្នកត្រូវការដោយបុណ្យ ប្រាថ្នាបុណ្យ កាលឲ្យ
ទ្ធវ៉ាយទឹក បូជាដល់ពួកជនដទៃក្នុងលោកនេះ ការ
បូជារបស់បុគ្គលដែលបូជានោះ តើបរិសុទ្ធដូចម្តេច ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្នាល
មាណព គ្រហស្ថ (ណា) ជាម្ចាស់ទាន គួរគេសូម
ចាន ជាអ្នកត្រូវការ ដោយបុណ្យ ប្រាថ្នាបុណ្យ
កាលឲ្យ ទ្ធវ៉ាយនឹងទឹក បូជាដល់ពួកជនដទៃក្នុង
លោកនេះ គ្រហស្ថប្រាកដដូច្នោះ គប្បីញ៉ាំងទក្ខិ-
ណេយ្យបុគ្គលទាំងឡាយឲ្យត្រេកអរបាន ។

(មាយមាណព ក្រាបទូលថា) គ្រហស្ថ (ណា)
ជាម្ចាស់ទាន គួរគេសូមចាន ជាអ្នកត្រូវការដោយ
បុណ្យ ប្រាថ្នាបុណ្យ កាលឲ្យទ្ធវ៉ាយនឹង
ទឹក បូជាដល់ពួកជនដទៃក្នុងលោកនេះ បពិត្រព្រះ
មានព្រះភាគ សូមព្រះអង្គប្រាប់ទ្ធវ៉ាទក្ខិណេយ្យបុគ្គល
ទាំងឡាយ (របស់គ្រហស្ថនោះ) ចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គ ។

យេ ១ អលត្ថ(១) វិជ្ជាធ្ម លោកេ
អត្ថញ្ចនា ភោវលិនោ យតត្ត
ការ លេន ភេសុ ហាញ្ជ ១ បវ ១ ១
យោ ព្រាហ្មណោ ១ ១ ១ ១ ១
យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ធ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ការ លេ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ធ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ការ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

---

១ ១.ម. អ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា) ពួកជនណា មិនមានចិត្តជាប់ចំពាក់ក្នុងលោក មិនមានកង្វល់ មានកិច្ចសម្រេចហើយ ជាអ្នកគ្រប់គ្រងចិត្ត ព្រាហ្មណ៍ណា ប្រាថ្នាបុណ្យហើយបូជា ព្រាហ្មណ៍នោះ គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទាន ចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

ពួកជនណា បានផ្តាច់ចំណងគឺសំយោជនៈ ទាំងពួង ជាអ្នកបានទូន្មានទូវតន្ទ្រិយ មានចិត្តផុតស្រឡះ មិនមានទុក្ខ មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ព្រាហ្មណ៍ណា ប្រាថ្នាទូវបុណ្យហើយបូជា ព្រាហ្មណ៍នោះគប្បី បរិ-ច្ចាគទក្ខិណាទានចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។ ពួកជនណា ផុតស្រឡះ ចាកសំយោជនៈ ទាំងពួង ជាអ្នកទូន្មានទូវតន្ទ្រិយ មានចិត្តផុតស្រឡះ មិនមានទុក្ខ មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ព្រាហ្មណ៍គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទាន ចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

ភគវា នោ សាវ្ហ បមាយ មោហាំ
ខ្ជីណាសវ ជ្ជ ជ្ជ ជ្ជ

(ពួកជនណា) ចានលះបង់ឱ:ផង ទោស:ផង មោហ:ផង មានអាសវ:អស់ហើយ មានមគ្គព្រហ្មចារ្យ ប្រព្រឹត្តរួចហើយ ព្រាហ្មណ៍ គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទាន ចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

ការបំផ្ទាំងទោសខ្លួន នឹងការប្រកាន់ មិនមាននៅ ក្នុងពួកជនណា ដែលមានអាសវ:អស់ហើយ មានមគ្គព្រហ្មចារ្យប្រព្រឹត្តរួចហើយ ព្រាហ្មណ៍ គួរបរិ-ច្ចាគទក្ខិណាទាន ចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

ពួកជនណា ច្រាសចាកសេចក្តីលោភ មិនប្រកាន់ មិនមានសេចក្តីច្រណែន មានអាសវ:អស់ហើយ មានមគ្គព្រហ្មចារ្យ ប្រព្រឹត្តរួចហើយ ព្រាហ្មណ៍ គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទាន ចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

ពួកជនណា មិនដល់នូវការភ្ជាក់ចុះ ក្នុងតណ្ហាទាំងឡាយ មិនប្រកាន់ហើយធ្វើអនុធ់ចាន ព្រាហ្មណ៍គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទាន ចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

យេសំ ឥណ្ហា ឆត្តំ ការុមាញ្ចិ លោកេ
ភវភវយ ឥធ ភ ហុវ ភ
ការ លេ ឆ ឆ ហ ១ ១ ១ ១ ១ ១
យ ការ ម ២ ១ ១ ១ ១ ១ ១
សុ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ការ លេ ឆ ឆ ហ ១ ១ ១ ១ ១ ១
យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឆ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ការ លេ ឆ ឆ ហ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ស ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ការ លេ ឆ ឆ ហ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ជ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ការ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ការ លេ ឆ ឆ ហ ១ ១ ១ ១ ១ ១

---

(១) ម. ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

តណ្ហារបស់ពួកជនណា ដើម្បីកើតមាន ទៅទៀត ក្នុងលោកនេះ ឬលោកខាងមុខណាមួយ មិនមានទេ ព្រាហ្មណ៍ គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទាន ចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

ពួកជនណា ចាន់លះបង់តាមតាំងឡាយ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ សង្រ្ទម ចិត្តត្រង់ល្អដូចខ្នារ ព្រាហ្មណ៍ គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទានចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

ពួកជនណា ប្រាសចាកពាគ: មានឥន្ទ្រិយតម្កល់មាំល្អ ដូចព្រះចន្ទ្រដែលផុតស្រឡះចាកពពហ្ត្រាះ ព្រាហ្មណ៍ គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទានចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

ពួកជនណា ជាអ្នកស្ងប់ចាកកិលេស ប្រាសចាកពាគ: មិនមានសេចក្តីក្រោធ គតិរបស់ជនណាមិនមាន ព្រោះលះបង់ (ទ្ធ្ជ) ក្នុងលោកនេះ ព្រាហ្មណ៍ គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទានចំពោះជននោះ តាមកាលគួរ ។

ពួកជនណា លះបង់ជាតិនិងមរណ: មិនមានសេសសល់ ឆ្ងាយផុតសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ត្រប់យ៉ាង ព្រាហ្មណ៍ គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទានចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

យេ អត្ថនីធ ១ វិចរន្តិ ១ លោកេ
អតិតិណ្ណា ១ សព្ពធិ ១ ១ ១

ពួកជនណា មានខ្លួនជាទីពឹង ត្រាច់ទៅកាន់លោក មិនមានកង្វល់ ផ្ទុតស្រឡះចាកសការៈធម៌ទាំងពួង ព្រាហ្មណ៍ គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទាន ចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

ពួកជនណា ដឹងកន្លងសការៈធម៌ទុ៎ះ តាមសេចក្តីពិតថា ជាតិនេះជាជាតិចុងក្រោយ ភពថ្មីមិនមានតទៅទៀតឡើយ ព្រាហ្មណ៍ គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទាន ចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

ជនណា ចាន់ជល់ទ្ធរវេទ ត្រេកអរក្នុងឈានជាអ្នកមានស្មារតី ចានសម្រេចទ្ធរសម្ពោធិញ្ញាណ ជាទីពឹងរបស់ជនច្រើន ព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រាថ្នាទ្ធរបុណ្យហើយបូជាព្រាហ្មណ៍នោះ គួរបរិច្ចាគទក្ខិណាទាន ចំពោះពួកជននោះ តាមកាលគួរ ។

(មាយមាណព ក្រាបបង្គំទូលថា) បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ការក្រាបទូលសួរ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនមែនជាការតតអំពើដោយពិត ព្រះអង្គចានសំដែងប្រាប់ទក្ខិណាយ្ញបុគ្គលចាំងច្បាយ ចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គ

ត្វំ ហេត្ថ ជានាសិ យថាឥទ្ធ ឥទំ
ឥទ្ធ ហិ តេ ទ្ធិតោ ឯស ធម្ម ។
(យោ) យាចយោគោ ទានបតី ឥហ ជ្ជ
(ឥតិ ម្យាយ ម្យាណ្ឌ)
ឧ្ញាតិ្ត ១ យ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១

ទើបខ្ញុំព្រះអង្គ ជ្ញានដ ដ ដ

ៃ ១ ១ ១

(មាឃមាណព ក្រាបទូលថា) បុគ្គលដូចម្តេច ឈ្មោះ បុគ្គលដូចម្តេចវិញ បុគ្គលដូចម្តេចជាប់នៅ ក្នុងលោកានុត្តរ ជាមួយនឹងលោកានុត្តរ ... ...

(៥០) ឯវំ វុត្តេ ភាយោ ភាណវកា ភគវន្ត ឯតទវោច អភិក្ក្ជ្ជ ភោ គោតម ។ បេ ។ អជ្ជតគ្គ ចាណុបេតំ សរណ ឧ្ជ្ជ ។

ភាយ ។ ធ្ជ ។ ។

ធ្ជ សភិយ

(៥១) ឯវ ។ ១ ១ ១

(៩០) កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ មាយមាណព ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រ ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ ។ បេ ។ ថាជាអ្នកដល់នូវ ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាសរណៈ ស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះ តរៀ ។

ចប់ មាយសូត្រ ទី ៥ ។

សភិយសូត្រ ទី ៦

(៩១) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម្យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ៉ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម្យនោះឯង ទេវតាជាសាលេហិតព័ណ្ណ បានសម្ដែងនូវប្រស្នាតាងឆ្លាយថា ម្នាលសភិយៈ សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ណា ដែលអ្នកសួរប្រស្នាតាងនេះ ហើយនៃ្ទយរួច អ្នកត្រូវ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម្ម ក្នុងសំណាក់នៃសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍នោះចុះ ។ គ្រានោះ សភិយបរិព្វាជក រៀនប្រស្នាតាងឆ្លាយ ក្នុងសំណាក់ទេវតានោះ

យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា សង្ឆ្ជៃនោ គណិនោ គណាចរិយា ញាតា យសស្ជិនោ តិត្ថ្ថ្ថ្ថ សាធុសម្ម្ម ពហុជនស្ស សេយ្យ ជ ជ ជ

ទើបចូលទៅរកពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកមានពួក មានក្រុម (ប្តេជ្ញាខ្ជួនថាជាសត្ថុញ្ញាសាស្តា) ជាគណាចារ្យ (១) ដែលអ្នកផងធ្លាប់ស្គាល់ ជាអ្នកមានយស (២) ធ្វើទ្ធវ៉ែកពង់គឺទិដ្ថ ដែលជនច្រើនគ្នា សន្ទ្ធតថាជាសប្បុរស គឺគ្រូឈ្មោះបូរណកស្សប ឈ្មោះមក្ខលិគោសាល ឈ្មោះអជិតកេសកម្ពល ឈ្មោះបកុទ្ធកច្ចាយន: ឈ្មោះសញ្ជយវេឡដ្ថបុត្ត ឈ្មោះនិគន្ធនាដបុត្ត ហើយសួរប្រស្នាពាំងនោះ ។ គ្រូពាំងនោះ លុះត្រូវសកិយបរិព្វាជក សួរប្រស្នាពាំងឆ្លាយ ក៏ធ្វើយមិនរួច កាលបើធ្វើយមិនរួចក៏ធ្វើទ្ធវ៉ែសេចក្តីក្រោធ ប្រទូស្ត អាក់អន់ចិត្ត ឲ្យប្រាកដឡើងរួចក៏សួរត្រឡប់ទៅរកសកិយបរិព្វាជកវិញ ។ ត្រាមនោះ សកិយបរិព្វាជកមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សមណព្រាហ្មណ៍ពាំងឆ្លាយដ៏ចំណែនណា ជាអ្នកមានពួក មានក្រុម ជាគណាចារ្យ ដែលអ្នកផងធ្លាប់ស្គាល់ ជាអ្នកមានយស ធ្វើទ្ធវ៉ែកពង់គឺទិដ្ថ ដែលជនច្រើនគ្នាសន្ទ្ធតថាជាសប្បុរស គឺគ្រូឈ្មោះបូរណកស្សប ។ បេ ។ ឈ្មោះនិគន្ធនាដបុត្ត សមណព្រាហ្មណ៍ពាំងនោះ លុះត្រូវអញសួរប្រស្នាពាំងឆ្លាយហើយ ក៏ធ្វើយមិនរួច

---

១ ជាអាចារ្យនៃពួកបរិព្វាជកនឹងគ្រហស្ថដោយអំណាចនៃខន្ធទ្វេសនឹងបរិបុណ្ណ ។

២ បរិបូណ៌ដោយលាភនឹងបរិវារ ។ អដ្ឋកថា ។

អសម្ភាយ ន្តា ។ តោ ។ ១ ។ ១ ។ ១

កាលបើធ្វើយមិនរួច ក៏ធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធ ប្រទូស្ត អាក់អន់ចិត្ត ឲ្យប្រាកដ
ឡើង រួចក៏សួរត្រឡប់មកកេអញ ក្នុងប្រស្នាចំនួនវិញ បើដូច្នោះ
គួរតែអាត្មាអញ ត្រឡប់មកកាន់កេខ្យោកខាប គឺកេខ្ទ្រហស្ត ចរិកោត
ភាមវិញចុះ ។ លំដាប់នោះ សភិយបរិព្វាជក មានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតមនេះឯង ក៏ជាអ្នកមានពួក មានក្រុម
ជាគណាចារ្យ ដែលអ្នកផងធ្លាប់ស្គាល់ ជាអ្នកមានយស ធ្វើនូវកំពង់
គឺទិដ្ឋិ ដែលជនច្រើនគ្នា សន្ទនថាជាសប្បុរសដែរ បើដូច្នោះ
គួរតែអាត្មាអញ ចូលទៅកេព្រះសមណគោតម ហើយសួរប្រស្នាចំនួ
នេះ ។ លំដាប់នោះ សភិយបរិព្វាជក មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
នេះទៀតថា សមណព្រាហ្មណ៍ចាំងឡាយដ៏ចំណែនណា ដែលចាស់ទ្រាំគ្រា
ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ មានអាយុច្រើន ស្រេចនៅយូរនាំមកហើយ មានអាយុ
ក៏ជ្រុលចូលមកក្នុងបច្ឆិមវ័យហើយ ជាអ្នកឆ្ងាប់ខ្ជួន (ក្នុងសមណធម្ម)
ស្គាល់ពាក្យច្រើន ជួសយូរយារហើយ ជាអ្នកមានពួក មានក្រុម
ជាគណាចារ្យ ដែលអ្នកផងធ្លាប់ស្គាល់ ជាអ្នកមានយស ធ្វើនូវកំពង់
គឺទិដ្ឋិ ដែលជនច្រើនគ្នា សន្ទនថាជាសប្បុរស គឺគ្រូឈ្មោះបូរណ-
កស្សប ។ បេ ។ ឈ្មោះនិគ្គន្ថនាដបុត្ត សមណព្រាហ្មណ៍
ចាំងនោះសោត លុះត្រូវអញសួរប្រស្នាចំនួនហើយ ក៏ធ្វើយមិនរួច

អសម្ភាយន្តា គោបញ្ច គោសញ្ច អជ្ជ ច ទ្ធយញ្ច
ចាតុកៃ ភេន្ត អមិ ច ម ញ្ញោ ជ ដ ដ ។ ។ ។

កាលបើធ្វើយមិនរួច ក៏ធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធ ប្រទូស្ត អាក់អន់ចិត្តឲ្យ
ក្រាកដឡើង រួចក៏សួរត្រឡប់មកអញ ក្នុងប្រស្នាចំនួនវិញ ។
ចុះព្រះសមណគោតម កាលបើត្រូវអញសួរប្រស្នាចំនួនហើយ តើ
ទ្រង់ធ្វើយយ៉ាងណាទៅអេះ ។ ព្រោះថា ព្រះសមណគោតម ក្នុងដោយ
ជាតិផង ថ្មីដោយផ្នែកផង ។ លំដាប់នោះ សកិយមរិញ្ជាដក មាន
សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម អញមិនត្រូវមើលងាយ
មិនត្រូវពេជ្ជាយថា ក្មេងទេ ទោះបីព្រះអង្គជាសមណ:ក្មេងក៏ពិត
ប៉ុន្តែព្រះអង្គជាអ្នកមានបុទ្ធិប្រើន មានអានុភាពប្រើន ។ ដូច្នេះ គួរតែ
អញចូលទៅកព្រះសមណគោតម ហើយសួរប្រស្នាចំនួនេះ ។ គ្រានោះ
សកិយមរិញ្ជាដក ក៏ចៀសចេញទៅកាន់ចារិក សំដៅទៅក្រុងពាជគ្រឹះ
កាលដើរទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ក៏ចូលទៅកព្រះមានព្រះភាគ
ដ
ត្តវិទ្ធ្ស
ជ
ាកលន្ធ
ក
ន
ិ
ាមស
ា
ន ក្នុងក្រុងពាជគ្រឹះ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏ពោលពាក្យរីករាយ ស្មោះសរ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ
លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយគួរឲ្យរលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តំ ចាតេ ឥតិយស្ស ឧបាវត្តស្ស ទ្វេ សតិយសុត្តំ

ឯតមត្ថំ ជិនសិន្ធោ ខោ សកិយោ ឧទ្ទាវ ជនតោ

ភគវន្តំ តាថាយ អជ្ឌ្ឌ ភាសិ

(ជ២) ភន្តេ ឯតិ ភិក្ខ អាតមំ (ឥតិ សកិយោ)

ឧញ្ញោ ឧ្ជ្ជ ឧ្ជ្ជ អកិតន្ធ្ធ ម្ហានោ

ឧ្ជ្ជ ឧ្ជ្ជ ឧ្ជ្ជ ម្ហ ម ម ម

សកិយបរិព្វាជក លុះអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថា

(៥២) (សកិយបរិព្វាជកពោលថា) ខ្ញុំព្រះអង្គ មានសេចក្តីផ្ទឿងធ្ងន់សង្ស័យ ១ ទីបមក ប៉ុនប៉ងនឹងសួរប្រស្នាចាំងឡាយ (ហេតុនេះ) ព្រះអង្គ កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គសួរប្រស្នាចាំងឡាយហើយ សូមធ្វើនូវទីបំផុតនៃប្រស្នាចាំងនោះ សូមព្រះអង្គ សំដែងធម៌តាមសមគួរដល់សេចក្តី ជាលំដាប់លំដោយ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ឲ្យ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសកិយៈ) អ្នកមកអំពីចម្ងាយ ប៉ុនប៉ងនឹងសួរប្រស្នាចាំងឡាយ តថាគត កាលបើអ្នកសួរប្រស្នាចាំងឡាយហើយ នឹងធ្វើនូវទីបំផុត នៃប្រស្នាចាំងនោះ តថាគតនឹងដោះស្រាយនូវធម៌ដ៏សមគួរដល់សេចក្តី ជាលំដាប់លំដោយ ដល់អ្នក ១ ម្នាលសកិយៈ អ្នកប៉ងក្នុងចិត្តចំពោះប្រស្នាណាមួយ ចូរសួរប្រស្នានោះ មកតថាគតចុះ តថាគតនឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃប្រស្នានោះ ១ ដល់អ្នក ១

(៥៣) អជ្ជេវ សកិយស្ស បរិញ្ញាវ ភិក្ខុ ឯតមេ ហោ សិ អជ្ជ ឯ ១ ១ ១

(៥៣) គ្រានោះ សកិយបរិព្វាជក នឹកយ៉ាងនេះថា យើអើ អស្ចារ្យណាស់ យើអើ ចំឡែកណាស់ អញមិនដែលបាន សូម្បីត្រឹមតែកម្មគឺទ្ធកាស ក្នុងសំណាក់នៃសមណព្រាហ្មណ៍ចាំងឡាយ ដូច្នេះ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ព្រះសមណគោតម បានធ្វើ កម្មគឺទ្ធកាសនោះដល់អញហើយ ។ ក៏ត្រេកអរ រីករាយ មានចិត្តអណ្តែត ឡើង កើតជាតិសោមនស្ស ហើយសួរប្រាប់ទ្រង់ព្រះមានព្រះភាគ

(សកិយបរិព្វាជកសួរថា) បណ្ឌិតចាំងឡាយ ហៅ

ឫ

ឫ

ឫ

សុត្តនិបាតេ ឥតិយត្ថ មហាវគ្គត្ថ ឆដ្ឋំ សភិយសុត្តំ

ទ្វិភវញ្ច ភវញ្ច ទ្វិត្ថមាយ

ឧសិតភ ខ្ចីណាបុនព្ភវ ស ភិក្ខុ ។

សព្ពត្ត ឧបេក្ខកោ សតីមា

ន ហេ ហ៊ីសតិ សព្ពលោកេ

ឆិន្ទ្ធ្ លោ សមណ អនាវិលោ

ឧ ស្ស ធ យ ស ន ឆ ន ន ន ។ ។ ។

យ ស ្ ្ ្

លះបង់ ទ្ទ្ធ្ធ្ធ

សំសារំ ទុក្ខយំ(១) ចុតូបបាតំ

វិភវាជមនន្ត្ថណ្ហំ វិសុទ្ធិ

បត្តំ ដាតក្ខយំ ឥមាហុ ពុទ្ធនុ ។

(ជ២) អជ្ជេវ សកិយោ បរិញ្ញជ្ជេ ភវតោ

ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា អត្ត្ថមនោ ឧមុទ្ធិតោ

ឧដ្ឋាយ ឯតិ សោមនស្ស ជាតោ ភគវន្ត ខុត្ត្ថ ឯ ឯ ។ អ ។

ភ ។ ។ ។

ទ្ធិ ទ្ធិសង្ខ្យ (១) ចុតិ ទ្ធិបដិសន្ធិ ពាំងពីរ បណ្ឌិត ពាំងឡាយហៅបុគ្គល ដែលមានធូលីគឺកិលេសតិចស្រាលហើយ អ្នកមិនមានធ្ងន់ធ្ងរ ធូលីគឺកិលេស ស្អាតដោយវិសេស ដល់ទ្ធូវព្រះនិព្វាន ជាគ្រឿងកន្ទ្រាយនៃជាតិនោះ ឋាជាព្រះពុទ្ធ ។

(៥៤) គ្រានោះ សកិយមរិញ្ជជក មានចិត្តត្រេកអរខ្ពស់ឡើងកើតមានសេចក្តីត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះកាសិតព្រះមានព្រះភាគ ហើយសួរប្រស្នានឹងព្រះមានព្រះភាគ តទៅ

(សកិយមរិញ្ជជក សួរថា) បណ្ឌិតពាំងឡាយ ហៅបុគ្គល អ្នកមានគុណវិសេសដូចម្តេច ឋាជាព្រាហ្មណ៍ ឋាជាសមណៈ ដោយហេតុដូចម្តេច អ្នកជនតែងហៅថាជាអ្នកផ្ទ្រតលាង (កិលេស) ដោយប្រការដូចម្តេច ហៅថានាគ តើដោយប្រការដូចម្តេច បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គ កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គសួរហើយ សូមឆ្លើយ ឲ្យមាន ។

---

២ លំដាប់ខ្ទង់ ធាតុ អាយតនៈ ។ ន័យមួយទៀតថា ពិចារណាកម្ម ធ្ងន់រំជ្ជកម្ម រិវជ្ជកម្ម នេះជាបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ សំសារធ្ងន់ចុតិបដិសន្ធិសត្ត នេះជាចុតូបបាតញ្ញាណ អស់ធូលីគឺទ្ធូល អស់ជាតិ នេះជាអាសវក្ខយញ្ញាណ ។

ពាហេត្វា សព្វបាបកានិ (សកិយានិ ភគវា)
ទ្វិមនោ សាធុសមាហិតោ ឋិតត្តោ
សំសារមតិច្ច ឥមំ សុ
អនិស្សិតោ(១) តានិ ឧ ប្ជ្ជ ។
ឧ ប ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសភិយ:) បុគ្គលណា បន្ទាត់ចង់ទ្រូវចាបចាំងពួងប្រាសចាកមន្ទិល មានចិត្តតាំងនៅល្អ មានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួន ក្នុងផ្លូវនូវសង្ខារ មានកិច្ចសម្រេចហើយ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកមិនអាស្រ័យ (ដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិ) ជាអ្នកនឹងធ្លាក់ ១ បុគ្គលនោះ តថាគតហៅថា ព្រាហ្មណ៍ ១ បុគ្គលណា រម្ងាប់ (កិលេសដោយអរិយមគ្ត) លះបុណ្យនិងបាប ប្រាសចាកធូលីគឺកិលេស ដឹងច្បាស់ទ្រូវលោកនេះ ទាំងលោកខាងមុខ ប្រព្រឹត្តកន្ទ ទ្រូវជាតិនិងមរណ: បុគ្គលនោះជាអ្នកនឹងធ្លាក់មានសភាពដូច្នោះ តថាគតហៅថាសមណ: ១ បុគ្គលណា លាងចាបចាំងពួងចាំងខាងក្នុងនិងខាងក្រៅ ក្នុងលោកចាំងមូល មិនដល់ទ្រូវកប្ប:គឺតណ្ហានិងទិដ្ឋិ ក្នុងពួកទេវតានិងមនុស្ស ដែលគួរដល់កប្ប: បណ្ដិតចាំងហ្ម្ចាយ ហៅបុគ្គលនោះ ថាជាអ្នកដ្ឋិតលាងទ្រូវកិលេស ១

អាតុំ ឆ ឥកវេតិ ឥតិ ញ្ចិ លោកេ
សញ្ញសំយោគេ វិសជ្ជ ពន្ធនានិ
សញ្ញត្ត ឆ សជ្ជតិ វិប្ផុត្តោ(១)
ឆាគោ ឥតិ ឯ ឯ ឯ ឯ ។

(ជ ជ) អជ្ជ ខោ ឯ ឯ ឯ ។ ។ ។ ។

ភគវន្តំ ឥត្ថ ! ! ! ! !
ឯ ! ! ! !

បុគ្គលណា មិនបានធ្វើបាបណាមួយ ក្នុងលោក លះបង់ទូវគ្រឿងប្រកបសត្វទុកចាំងពួង ទូវកិលេសជាគ្រឿងចង មិនជាប់ក្នុងគ្រឿងជាប់ចាំងពួង (មានខន្ធជាដើម) ជាអ្នកដួចស្រឡះ បុគ្គលជាអ្នកទំនងធ្ងន់ មានសភាពដូច្នោះនោះ តថាគតហៅថា នាគ ។

(៥៥) ត្រានោះ សក្ក្យបរិព្វាជក ។ បេ ។ សួរទូវប្រស្នាទ្ធ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ តទៅ

(សក្ក្យបរិព្វាជក សួរថា) ព្រះពុទ្ធចាំងឡាយ ហៅបុគ្គលណា ជាអ្នកឈ្នះទូវខ្ពស់ គឺអាយតនៈ ហៅបុគ្គលអ្នកប្ដូតកាត់ទូវស្រមៃគ្ងាមដោយហេតុដូចម្ដេច ហៅថា បណ្ឌិត តើដោយហេតុដូចម្ដេច ហៅថា មុនិ តើដោយហេតុដូចម្ដេច បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គ កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គសួរហើយ សូមធ្វើយ ១ ១ ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រេ ត្រាស់ថា ម្ចាលសក្ក្យៈ) បុគ្គលណា ពិចារណាទូវខ្ពស់ គឺអាយតនៈ ចាំងអស់ គឺ ខ្ពស់ជាទ្ធ ខ្ពស់ជាបស់មនុស្ស ខ្ពស់ជាបស់ព្រហ្ម

(ឥ) ខេត្តមូលពន្ធនា ឧមុត្តោ
ខេត្តជនោ តាធ ឧប្ចតេ ឥជ្ជ ។
ពោសានំ ភ្ជេយ្ យ ពោសលានំ
ធ ជ ។ ម ។ ។ ។

ប្រសម្ភ:ចាកចំណង (គឺអវិជ្ជាតណ្ហាជាដើម) ជាឫសគល់នៃខន្ធ (ចំណងអស់) បុគ្គលនឹងធ្វើមានសភាពដូច្នោះនោះ ឈ្មោះថា អ្នកឈ្នះនូវខន្ធគឺអាយតន: ព្រោះមានចិត្តទៀងទាត់ ។ បុគ្គលណា ពិចារណា ឃើញនូវស្រាម គឺកម្ម ចំណងអស់ គឺស្រាមជាទិព្យ ជារបស់មនុស្ស នឹងស្រាមជារបស់ព្រហ្ម ប្រសម្ភ:ចាកចំណង (គឺអវិជ្ជាតណ្ហាជាដើម) ជាឫសគល់ នៃស្រាមចំណងអស់ បុគ្គលនឹងធ្វើមានសភាពដូច្នោះនោះ ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិកាត់នូវស្រាមគឺកម្ម ។ បុគ្គលណា មានបញ្ញាស្អាត ពិចារណាឃើញ នូវធម្មជាតិស្អាត គឺអាយតន: ចំណីពីរ ចំណីខាងក្នុងខាងក្រៅ ក្នុងនូវធម្មិ:ទ្ធ ទាំងធម្ម គឺបាបនឹងបុណ្យ បុគ្គលនឹងធ្វើមានសភាពដូច្នោះនោះ ឈ្មោះថាជាបណ្ឌិត ។ បុគ្គលណា ដឹងច្បាស់ធម្មិ:ទ្ធរបស់ពួកអសប្បុរសនឹងសប្បុរស ក្នុងលោកចំណីមួយ ចំណីខាងក្នុង ចំណីខាងក្រៅ ក្នុងបន្ទ:ទ្ធ:ត្រឿងជាប់ចំពាក់ដោយបណ្ដាញ ។ បុគ្គលនោះ គួរទេវតានឹងមនុស្សប្ជូជា ។ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មុនី ។

(៥៦) អដ្ឋោ សកិយោ បរិញ្ញាជកោ ។ បេ ។

ភគវន្តំ ខុត្តរិ បញ្ហំ អបុច្ឆិ

ឥមត្ថនមាហុ ១ ១ នរុ (ឥតិ សកិយោ)

អនុវិធិតំ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

អាជានិយោ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

(៥៦) គ្រានោះ សកិយបរិព្វាជក ។បេ។ បានសួរប្រស្នានឹងព្រះមានព្រះភាគ ១ទៀ

(សកិយបរិព្វាជកសួរថា) បណ្ឌិតទាំងឡាយហៅបុគ្គល អ្នកបានគុណវិសេសដូចម្តេច ថាជាអ្នកដល់ទីបំផុតវេទ ហៅថា អ្នកត្រាស់ដឹងតាម តើដោយហេតុដូចម្តេច ហៅថា អ្នកមានញ្ញាយោម តើដោយប្រការដូចម្តេច ហៅថា អាជានេយ្យ តើព្រោះហេតុដូចម្តេច បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គ កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គសួរហើយ សូមឆ្លើយ ឲ្យបាន ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្នាលសកិយៈ) បុគ្គលណា ពិចារណាឃើញនូវវេទទាំងអស់ ដែលជាវេទរបស់ពួកសមណៈព្រាហ្មណ៍ ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងវេទនាទាំងពួង ក្នុងបដិនូវវេទទាំងអស់ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ដល់ទីបំផុតវេទ ។

បុគ្គលណា ពិចារណារឿយៗ នូវបញ្ចក្ខន្ធមិនមានរូប ជាឫសគល់នៃរោគ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ

(ស១) ភេតមូលពន្ធនា បមុត្តោ

អនុរ៉ាធ៎ោ តានិ ឧប្ចុ្ចតេ ឥជ្ជ ។

រ៉ាតោ(១) ស១ចាបកេហ

ដ៎ាយ ទុ្ក្ខមតិ១ រ៉ាយ ។ ស

ស ។ ១ ។ ១ ។ ១ ។

ជ៎ាតេ តានិ ឧប្ចុ្ចតេ ឥជ្ជ ។

យ ១ ១ ១ ១ ១(២) ១ ១ ១

អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ស ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ជ

រួចស្រឡះចាកចំណង គឺអវិជ្ជាកាតណ្ហា ជាដើម ជាឫសគល់នៃភេគ ចាំងអស់ បុគ្គលអ្នកនឹងធ្វើមានសភាពដូច្នោះនោះ ហៅថា អ្នកគ្រាស់ដឹងតាម ។

បុគ្គលណា រៀរចាកឫបចាំងពួង ក្នុងបង់ និរយទុក្ខ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា អ្នកមានព្យាយាម បុគ្គលអ្នកមានព្យាយាមមាំ ជាធីរជន (អាចកំចាត់បង់ កិលេសជាដើម) ជាអ្នកនឹងធ្វើមានសភាពដូច្នោះនោះ ហៅថា អ្នកមានព្យាយាម ។

បុគ្គលណា ប្រួតកាត់ទ្ធវចំណង (គឺសំយោជនៃ) នឹងឫសគល់នៃគ្រឿងជាប់ចំពាក់ ចាំងខាងក្នុង ចាំងខាងក្រៅ ជាអ្នករួចស្រឡះចាកឫសគល់ នៃគ្រឿងជាប់ចំពាក់ ដោយចំណង (គឺសំយោជនៃ) ចាំងអស់ បុគ្គលអ្នកនឹងធ្វើមានសភាពដូច្នោះនោះ ហៅថា អាជានេយ្យបុរស ។

(៥៧) ត្រានោះ សក្យិយបរិព្វាជក ។ បេ ។ ចូលទៅជ្រកកោនក្នុងនឹងព្រះមានព្រះភាគ ត្រេ

ឥមិ ត្ថ ជនមាហុ សោត្ថិយំ(១) (ឥតិ សកិយោ)

អវិយំ ភោ ជ ឥ ១ ១ ១

(សកិយបរិព្វាជក សួរថា) បណ្ឌិតទាំងឡាយ ហៅបុគ្គល អ្នកបានទ្រទ្រង់គុណវិសេសដូចម្តេច ថាជាសោត្តិយបុគ្គល ហៅថាអរិយៈ ដោយហេតុដូចម្តេច ហៅថា អ្នកមានចរណៈ ដោយប្រការដូចម្តេច ហៅថាបរិព្វាជក ព្រោះហេតុដូចម្តេច បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គ កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គសួរហើយ សូមធ្វើយឲ្យមានៗ

(ព្រះមានព្រះភាគត្រេចត្រាស់ថា ម្នាលសកិយៈ) បុគ្គលណា ចានស្តាប់ ហើយដឹងច្បាស់ទ្រទ្រង់ធម៌ទាំងពួង ទ្រទ្រង់អំពើមានគោសនឹងមិនមានគោសណាមួយ ក្នុងលោក បណ្ឌិតទាំងឡាយហៅបុគ្គលអ្នកគ្រប់សង្កត់ (ធម៌ជាទីតាំងនៃកិលេស) មិនមានសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ រួចស្រឡះ (ចាកចំណងគឺកិលេស) មិនមានសេចក្តីបង្អ្រៀតបង្អ ក្នុងធម៌ទាំងពួងនោះថា ជាសោត្តិយបុគ្គលៗ

បុគ្គលណា កាត់ផ្តាច់ទ្រទ្រង់អាល័យ ទាំងអាសវៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ បុគ្គលនោះ មិនចូលទៅកាន់ដំណើរក្នុងគតិ បុគ្គលណា បន្ទោបង់ទ្រទ្រង់សញ្ញា ៣ប្រការ[1] ទាំងកត់ (គឺកាម)

---

១ កាមសញ្ញា ១ អាឃាតសញ្ញា ១ ឬវិតសញ្ញា ១ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តនិបាតេ ពជ្ឈិយ្ យ្ យ មហាវ្ យ្ យ ឆ្ នំ លកិយ្ យ្ យ ្ ្

ការ ្ ្ ្

មិនដល់ទ្រទ្ធ: គឺតណ្ហាទាំងទ្រទ្ធ ២ ១ ២ ១ ២ ១

(៥៨) អថ ខោ សក្យានោ ឧបាលិ ១ គហបតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា អត្តមនោ ឧទគ្គោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជ-លិ បណ្ណាមេត្វា ភគវន្តំ សម្មុខា សារុប្បាហិ គាថាហិ អភិត្ថវិ

យានិ ច តីណិ យានិ ច សដ្ឋិ
សមណាព្រាហ្មណានិ ២ ក្ខរិ ២ ១ ១ ១

(៤៨) ត្រាមោះ សកិយបរិព្វាជក ត្រេកអរកាយចំពោះកាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគ ជាអ្នកមានចិត្តត្រេកអរ មានចិត្តអណ្តែតឡើង រីកកាយ កើតបីតិនឹងសោមនស្ស ហើយក្រាកចាកអាសនៈ ធ្វើឧត្តរាសង្គៈផ្ចង្អាងស្មាម្ខាង ប្រណម្យអញ្ជលីចំពោះព្រះមានព្រះភាគ សរសើរព្រះមានព្រះភាគ ចំពោះព្រះភក្ត្រ ដោយគាថាតាំងឡាយដ៏សមគួរថា

> បពិត្រព្រះអង្គ ជាបុគ្គលមានប្រាជ្ញា ស្ទើរដោយផែនដី ទិដ្ឋិតាំងឡាយ ៣ ណា ទាំង ទិដ្ឋិតាំងឡាយ ៦០ ណា ដែលអាស្រ័យ នៅដោយកាលសាស្ត្រ របស់សមណៈ (ជាអន្យតិត្ថិយ) អាស្រ័យនៅនឹងពាក្យ (ថាស្ត្រី–បុរស) ទាំងសញ្ញា (ខ្ទុសរបស់មនុស្ស ពាល) ជាកំពង់ជាទីចុះរបស់សត្ត ព្រះមានព្រះភាគ ជានកំចាត់ចោល (នូវទិដ្ឋិតាំងនោះ) ជាន ក្ងន់ផ្ទុតនូវដងទឹកគឺតណ្ហា ។ ព្រះអង្គជាអ្នកដល់នូវ ទីបំផុត ជាអ្នកដល់នូវត្រើយនៃទុក្ខ គឺព្រះនិព្វាន

សុត្តនិបាតេ ឥតិយត្ថ្ស ឧហារ្ជ្ជ ឆដ្ឋ សភិយសុត្ត

អរហាសិ (សម្ម្ាសម្ពុទ្ធោ) ទ្ធ្ាណ្ាសរ ំ ធ ំ ម ញ

ជ ុ ត ិ ម ា ម ត ិ ម ា ប ហ ុ ត ប ញ

ទ ុ ក ្ ខ ស ្ ស ន ្ ត ក រ ំ អ ត ា រ េ ស ិ ម ំ ។

យ ំ ម េ ก ด ្ ฐ ิ ต ม ญ ្ ญ ส ิ ว ิ จ ิ ก ิ ฉ ฺ ฉ ํ ม ํ อ ต า ร ย ิ (๑)

ธ ม ฺ ม ํ ต ํ (ม ุ ข ํ) โ อ ธ ป ถ ส ุ ป ต ฺ ต ป ต ฺ ต

อ ท ิ ล า ธ ิ ฐ ฺ ว ต ฺ ว ุ ส ห ร ต ส ิ ។

ย า ม ม ก ด ฺ ฐ า ป ุ ร ม ก ส ิ ต ส ฺ ม ฺ ป ฺ ป า ก า ส ิ ต ฺ ว ต ฺ ว ุ ม า

อ ฐ า ม ุ ธ ิ ส ิ ส ม ฺ พ ุ ท ฺ ธ ฺ ว า ธ ต ฺ ถ ิ ธ ิ ว ณ ฺ ณ า ต ว ។

ข ุ ท า ย ภ ส า ต ต ส ต ฺ ว ฺ ว ิ ท ฺ ธ ฺ ว า (๒) ว ิ ธ ฺ ย ฺ ก ต า

---

๑ ข. ว ិ ចិ ក ិ ច ្ ច ํ ม ํ អ ต ា ร េ ស ិ ។ ម. ว ิ ចិ ក ិ ច ្ ច ា ต ា ร េ ស ិ ។ ๒ ម. ว ิ ธ ส ฺ ว า ។

១៨១
សុត្តន្ត៖ ១ ១ ១

ស៊ីតិ ភ្ជ្ជ ១ ១ ១

ព្រះអង្គ ជាបុគ្គលត្រជាក់ ដល់ទូវការទ្ធានឥន្ទ្រិយ
មានប្រាជ្ញ មានព្យាយាមដោយទៀងទាត់ ។

កាលព្រះអង្គជាមហាវីរបុរសដ៏ប្រសើរ ក្រៃលែង
នោះកំពុងសំដែង ពួកទេវតាចាំនពួង រមែងអនុមោទនា
ចាំងទេវតាពីរពួក គឺនារទ:ទ្ធ ឬ ក៏អនុមោទនា ។

បពិត្រព្រះអង្គ ជាបុរសអាជានេយ្យ ខ្ញុំព្រះអង្គសូម
នមស្ការព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គជាបុរសឧត្តម ខ្ញុំព្រះ
អង្គសូមនមស្ការព្រះអង្គ ព្រះអង្គមិនមានបុគ្គលប្រៀប
ធ្ងឹមក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក ។

ព្រះអង្គជាអ្នកត្រាស់ដឹង ព្រះអង្គជាសាស្តាចារ្ય
ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ ត្រាស់ដ្ឋ (ចាំងបួន)
ព្រះអង្គកាត់ផ្តាច់ទូវអនុសយ ក្លិសៈ ឆ្លងបានហើយ
ទើបចំឡងពពួកសត្វ ចាំងនេះ ។

ព្រះអង្គបានកន្ទ្ធ ១ ១ ១

បុណ្ណារីកានិ យថា ឯវ្ហ ; ឯ(១) ; ឯ ; ; ;

ផ្ការីកសដ៏ល្អ មិនជាប់ក្នុងទឹក យ៉ាងណាមិញ ព្រះ
អង្គមិនជាប់ក្នុងអំពើពាំងពីរ គឺបុណ្យនឹងបាប ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ បពិត្រព្រះអង្គជាវីរបុរស សូមព្រះអង្គសណ្ឋកព្រះបាទ
សកិយបរិព្វាជកឡាយចង្គ៉ី (ព្រះបាទ) ព្រះសាស្តា ។

(៥៨) គ្រានោះ សកិយបរិព្វាជក ឆន្ទសិរ្យៈ ទៀបព្រះបាទ ពាំង
គួរ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយ សរសើរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះ ថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ល្អណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ល្អ
ណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម្មៃដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែង ហើយ
ដោយអនេកបរិយាយ យ៉ាងនេះ (ក្តីល្អណាស់) ដូចជាគេផ្ការបស
ដែលផ្កាប់ចុះ ពុំនោះ ដូចជាគេបើកបង្ហាញ របស់ដែលកំបាំង ពុំនោះ សោត
ដូចជាគេ ប្រាប់ផ្លូវ ដល់អ្នកវង្វេងទិស ឬក៏ដូចជាគេ ត្រាស ប្រទីប ប្រេង ចំ ក្នុ
ក្នុងទីងងឹត ឲ្យ មនុស្ស មានចក្ខុ មើលឃើញ នូវ រូបទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំ ព្រះ
អង្គ ទ្ធ ; សូមដល់ នូវ ព្រះ មានព្រះ ភាគ ផង ; ព្រះ ធ ម ្ម ផ ង ; ព្រ ះ ភ ិ ក ្ខ ុ ស ង ្ឆ
ផ ង ; ជ ា ស ណ ៈ ; ប ពិ ត ្រ ព ្រ ះ អ ង ្ គ ដ ៏ ច ំ រ ើ ន ; ខ ្ញ ុ ំ ព ្រ ះ អ ង ្ គ ; ( ) ;
ជ ា ន ុ ប ស ម ្ ព ; ( ) ; ( ) ; ( )

សោ ចត្តារោ មាសេ បរិវសតិ ចតុន្នំ មាសានំ
អច្ចយេន បរិវុដ្ឋបរិវាសំ អារាធ្ចិត្តា ភិក្ខូ បញ្ជាដេន្ត
ឧបសម្ជាដេន្ត ភិក្ខុភាវាយ(១) អលំ ដេត(២) បុត្ត-
ដេមត្ត តា ដ្ឋិតាតិ ។ សដេ ភន្ដ អញ្ញតិត្ថ្ថយ ១ ១
ឆមស្ម ធម្ម ដ្ឋានេ អាភន្ធ្ធ បព្ជ្ជ អាភន្ធ្ធ
ឧបសម្ជ ចត្តារោ មាសេ បរិវសន្ធ ចតុន្នំ មាសានំ
អច្ចយេន បរិវុដ្ឋបរិវាសេ អារាធ្ចិត្តា ភិក្ខូ បញ្ជា-
ដេន្ធ ឧបសម្ជាដេន្ធ ភិក្ខុភាវាយ ។ អលំ
ចត្តារ ១ ១ ១

អ្នកនោះនៅបរិវាសអស់ ៤ ខែសិន លុះអំណើះ ៤ ខែហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកមានចិត្តប្រាសប្រាណ ទើបញ្ជាំងបុគ្គលអ្នកនៅបរិវាសហើយ ឲ្យបព្វជ្ជ ឲ្យឧបសម្បទា ដើម្បីឲ្យបានជាភិក្ខុ តែថាសេចក្តីផ្សេងនៃបុគ្គលក្នុងកិច្ចបរិវាសនោះ តថាគតដឹងច្បាស់ហើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បើពួកជនដែលភ្ជាប់ជាអន្យតិត្ថិយ ប្រាថ្នាបព្វជ្ជ ប្រាថ្នាឧបសម្បទា ក្នុងធម្មវិន័យនេះ នៅបរិវាសអស់ ៤ ខែសិន លុះអំណើះ ៤ ខែហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកមានចិត្តប្រាសប្រាណ ញ្ជាំងពួកកុលបុត្តអ្នកនៅបរិវាសរួចហើយ ឲ្យបព្វជ្ជ ឲ្យឧបសម្បទា ដើម្បីឲ្យបានជាភិក្ខុ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមនៅបរិវាសអស់ ៤ ឆ្នាំ លុះកន្ទួង ៤ ឆ្នាំ ហើយ សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកមានចិត្តប្រាសប្រាណ ញ្ជាំងខ្ញុំព្រះអង្គអ្នកនៅបរិវាសរួចហើយ ឲ្យបព្វជ្ជ ឲ្យឧបសម្បទា ដើម្បីឲ្យបានជាភិក្ខុ ។ សក្យ-បព្ជិតក ក៏ចានបព្វជ្ជ ចានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះសក្យៈដ៏មានអាយុ ចានឧបសម្បទា មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង មិនធ្វេសប្រហែស មានព្យាយាមដុតកំដៅកំលោស

ឧមាតន្ត្ថ ១ មារន្ត្ថ ២ ០ ០ ០

មានចិត្តស្ងប់ទៅ (កាន់ព្រះនិព្វាន) កុលបុត្រទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្ទះ ដោយត្រឹមត្រូវ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម្មណា មិនយូរប៉ុន្មាន (លោក) ក៏ចានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវអនុត្តរធម្ម នោះ: មានព្រហ្មចរិយធម្មជាទីបំផុត ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ របស់ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ចានដឹងថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម្ម អាត្មាអញ ប្រព្រឹត្តចប់ហើយ កិច្ចដែលគួរធ្វើ ចានធ្វើរួចហើយ មគ្គកាវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ បណ្ដាព្រះអរហន្ដទាំងឡាយ សកិយៈដ៏មានអាយុ ចានជាព្រះអរហន្ដ ១ អង្គដែរ ។

ចប់ សភិយសូត្រ ទី ៦ ។

សេលសូត្រ ទី ៧

(៦០) ខ្ញុំចានស្ដាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ ទៅកាន់ចារិក ក្នុងអង្គគ្ពជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឆប្រាំនូប គឺភិក្ខុមួយពាន់ពីរយហាសិប (១២៥០) យាងសំដៅទៅនិគមឈ្មោះអាបណៈ: របស់ពួកអ្នកអង្គ្ពជនបទ ។ ភេណិយជដិល ចានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម ជាសក្យ-បុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្ទះ កំពុងធ្វើពុទ្ធដំណើរ មកកាន់ចារិក ក្នុងអង្គ្ពជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឆប្រាំនូប

អង្ឍ្យតេ ឧ្យសេ យ៉ា ភ ក្ខ ុ ស ត ត ហ ា អ ាបណ ាំ អ ន ុ ប ្ ប ន ្ ត ា ។

ទ ំ ខ ោ ប ន ភ ាវ ន ្ ធ ំ ត ោ ត ម ំ ឃ ៈ ក ល ្ យ ា ណ ោ ក ា ត ្ ត ិ-

ស ន ្ ធ ោ អ ព ្ ភ ុ ណ ្ ណ ោ ឥ ត ិ ប ិ ។ ស ោ ភ ិ ក ្ ខ ូ អ ា ម ន ្ ត ិ

ស ម ្ ធ ា ស ម ្ ធ ុ ន ្ ធ ោ ។ ជ ្ ឈ ា ន ណ ា ស ម ្ ធ ន ្ ធ ោ ។ ស ុ ភ ត ោ ។ ណ ោ ភ-

ទ ិ ន ្ ធ ូ ។ អ ន ុ ត ្ ត ភ េ ។ ប ុ រ ិ ส ธ ม ฺ ม ส า ร ถิ ។ ส ต ฺ ถา ฯ ธ ว ม นุ ส ฺ ส า นํ

ต ุ ท ฺ ธ า ฯ ภ ค ว า (๑) ฯ ส ห ฯ ม ํ ฯ ล ห ก ํ ฯ ส ท ว ก ํ

ส ม า ร ก ํ ฯ ส พ ฺ ร ห ฺ ม ก ํ ฯ ส ส ฺ ส ม ณ พ ฺ ร า ห ฺ ม ณ ิ ํ ฯ ป ช ํ

ส ท ว ม นุ ส ฺ ส ํ ฯ ส ย ํ ฯ อ ภิ ญ ฺ ญ า ฯ ส จ ฺ ฉิ ก ต ฺ ว า ฯ ป ว ท ติ ฯ

ส ห ฯ ธ ม ฺ ม ํ ฯ ท ส ติ ฯ อ า ท ิ ก ล ฺ ย า ณ ํ ฯ ม ช ฺ ฌ ิ ก ล ฺ ย า ณ ํ ฯ

ป ร ิ ย ห ส า น ก ล ฺ ย า ณ ํ ฯ ส า ต ฺ ถ ํ ฯ ส พ ฺ ย ญ ฺ ช น ํ ฯ ก ฺ ข ร ล-

ป ร ิ ป ุ ณ ฺ ณ ํ ฯ ป ร ิ ส ุ ท ฺ ธ ํ ฯ พ ฺ ร ห ฺ ม จ ริ ย ํ ฯ ป กา ส ติ ฯ ส า ธุ

ข ฺ ว า ป น ฯ ต ถา รู ป า น ํ ฯ อ ร ห า ท ี ฯ ท ส ฺ ส น ํ ฯ ห ว า ติ ฯ ฯ

---

๑ ม. ภคฺคาติ ฯ

គឺកិត្តិកូមួយពាន់ពីរយហាសិប មកដល់ទ្រឹតមណ្ឌ:ហើយ ។
ក៏ត្ដិសព្ទដ៏ពីរោះ ១ចស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ឦ្ជ១ខ្ចាយសុ:សាយយ៉ាង
នេះថា ព្រះមានព្រះភាគនោះ ព្រះអង្គ១ាយ១ាកសេចក្ដីសៅហ្មងគ្រប់
យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងទូវ១ាញ១ាធម៌ចាំងពួងដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ
ព្រះអង្គ១ាបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណ: គឺសេចក្ដីចេះដឹងនិងក្រិត្យ ដែល
ឫគ្គលគប្បីប្រព្ដឹត្ត ព្រះអង្គមានដំណើរល្អ១ៅកាន់ព្រះនិ១្ជាន ព្រះអង្គ
ជ្រាបច្បាស់ទូវ១ៃ្ជ១ាលោក ព្រះអង្គ១ាប្រសើ១ដោយសីលាទិគុណ ១ាកឫគ្គល
ណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្ដកទូ១ាន១ទូវ១ុ១ុ១ាសដែលគួ១ទូ១ាន១ាន ១ាន
ព្រះអង្គជាគ្រូនៃ១ទ១ាតានិងមនុ១ស្ស១ាំងឦ្ជ ១ាន ព្រះអង្គ១ានត្រាស់ដឹងទូ១ាសច្ច-
ធម៌ ១ាន ព្រះអង្គ១ាលងវិ១ាត្ដ១ាប់ម១ាកកាន់ភពថ្មីទ្ដ១ៀត ១ាន ១ាមានព្រះភាគនោះ
ព្រះអង្គ១ានធ្ដ១ីទ្ដ១ាជាក់ច្បាស់ ដោយ១ាញ១ាជ្ញាដ៏ទ្ដ១ាមដោយ១ាន ១ាន ១ាហើយ
ញ១ាុ១ាងលោកនេះ ១ាមាំ១ាងទ១ាលោក ១ាមារលោក ១ាមហ្ម១ាលោក ញ១ាុ១ាងពួ
ពសត្ដ ១ាមាំ១ាងសមណ១ាហ្ម១ាណ៍ ១ាាំ១ាងមនុ១ស្ស១ាជាសម្ដ១ាតទ១ាត ១ាងនិ
ងមនុ១ស្ស១ាដ៏ស១ាស ១ាត្រាស់ដឹ១ាងផ១ ១ាន ១ាន ១ាព្រះអង្គ១ាទ្ដ១ាន់ សំ១ៃ១ាងធ១ាម៌ពីរោះ១ាទ១ាដើ
ម១ាទ១ាកណ្ដាល ១ាងនិ១ាទ១ាចុង ១ាន ១ាន ១ាព្រះអង្គ១ាប្ដ១ាកាសទូ១ាព្ដ១ាហ្ម១ាចរ១ាយធ១ាម៌ ១ាមាំ១ាង
អ១ាត្ដ១ាងនិ១ាងញ១ាន:ពេ១ាញ១ាបរ១ាបូណ៌ និ១ាសុ១ាទ្ធ១ាាំ១ាងអ១ាស់ ១ាកដំណើ១ាចា១ាន១ាយ១ាញ១ាចា១ាន
ជួ១ាបនិ១ាងព្ដ១ាះ១ាអ១ាហ១ាន្ដ១ាាំ១ាងឦ្ជ១ាយ ១ាមានសភ១ាពយ៉ា១ាងនោ១ា ១ាជ១ាការ១ាប្ដ១ាពៃ១ាពក ។

អថ ខោ តេ កោណ្ឌ ញ្ញ ជដិលា យេន ភគ្គ តេ ឧ-
ប សង្ក មិ ។ ឧ ប សង្ក មិ ត្វា ភគ្ត តា ស ទ្ធឹ ស ម្ម ន
ស ម្ម ន ន ីយ ំ ក ថ ំ ស ា ព ណ ីយ ំ ។ ត ំ ស ា ព ណ ីយ ា ។
ឯ ក ម ន្ដ ំ ឯ ស ី ន ។ ឯ ក ម ន្ដ ំ ឯ ស ិ ន្ដ ិ ។ ខ ោ ។ ។ ។

គ្រានោះ កេណិយជដិល ចូលសំដៅទៅត្រង់ទីដែលព្រះមានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីកេពយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរកេពយ ទីឆ ពាក្យដែលគួរលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះកេណិយជដិល អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង ពន្យល់ណែនាំ ធ្វើឲ្យអាចហាន ឲ្យកេពយដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ កេណិយជដិល ដែលព្រះមានព្រះភាគពន្យល់ ណែនាំ ធ្វើឲ្យអាចហាន ឲ្យកេពយដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រាបទូលនិមន្តព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឆ ទទួលចង្ហាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងថ្ងៃស្អែកឲ្យបាន ។

(៦១) កាលដែលកេណិយជដិល ក្រាបទូល យ៉ាងនេះហើយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់នឹងកេណិយជដិលដូច្នេះថា ម្នាលកេណិយ:ភិក្ខុសង្ឆប្រើនណាស់ គឺភិក្ខុមួយពាន់ពីរយហាសិប អ្នកសោតក៏ជ្ជាប់ជ្រះថ្លាក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ហើយ ។ កេណិយជដិល ទូលព្រះមានព្រះភាគ អស់រ៉ាវ:ពីដងយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភិក្ខុសង្ឆប្រើនរូប គឺភិក្ខុមួយពាន់ពីរយហាសិប ខ្ញុំព្រះអង្គសោតជាអ្នកជ្ជាប់ជ្រះថ្លាក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ក៏ពិតមែន

អធិវាសេតុ មេ ភវं គោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធឹ
ភិក្ខុសង្ឆេនាតិ ។ ទុតិយម្ពិ ខោ ភគវា គោណ-
យំ ជដិលំ ឯតទវោচ មហា ខោ គោណាយ
ភិក្ខុសង្ឆោ អឌ្ឍតេឡ្ហសតានិ ភិក្ខុសតានិ ត្វញ្ហ(១)
ព្រាហ្មណោសុ អភិប្ឆសន្ធេតិ ។ តតិយម្ពិ ខោ
គោណាយោ ជដិលោ ភគវន្តំ ឯតទវោচ ភិញ្ជមិ
ភោ គោតម មហា ភិក្ខុសង្ឆោ អឌ្ឍតេឡ្ហសតានិ
ភិក្ខុសតានិ អហញ្ហ ព្រាហ្មណោសុ អភិប្ឆសន្ធេ
អធិវាសេតុ មេ(២) ភវं គោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ
សទ្ធឹ ភិក្ខុសង្ឆេនាតិ ។ អធិវាសេសិ ភគវា
តុណ្ហីភាវេន ។ អថខោ គោណាយោ ជដិលោ
ភគវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន
សគោ អស្ស្រមោ តេនុបសង្កមិ ។ ឧបសង្កមិត្វា
មិត្តាមច្ចេ ញាតិសាលោហិតេ អាមន្តេសិ

---

១ ម. ត្វញ្ហ ។ ២ ម. អធិវាសេត្វេ មេ ។

តែថា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើនព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឆ ទទួលចង្ហាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងថ្ងៃស្អែកឲ្យបាន ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងកេណិយជដិលអស់រាវ: ពីរដងយ៉ាងនេះថា ម្នាលកេណិយ: ភិក្ខុសង្ឆច្រើន គឺភិក្ខុមួយពាន់ប្រាយហាសិប អ្នក:សាតជាអ្នកធ្វាប់ជ្រះថ្លា ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ហើយ ។ កេណិយជដិល ទូលព្រះមានព្រះភាគអស់រាវ: ៣ ដងយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភិក្ខុសង្ឆច្រើនរូប គឺភិក្ខុមួយពាន់ពីរយហាសិប ខ្ញុំព្រះអង្គសោត ជាអ្នកធ្វាប់ជ្រះថ្លា ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ក៏ពិតមែន តែថាសូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឆ ទទួលចង្ហាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងថ្ងៃស្អែក ឲ្យបាន ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្ត ដោយតុណ្ហីភាព ។ លំដាប់នោះ កេណិយជដិលដឹងច្បាស់ នូវការទទួលនិមន្តន៍ របស់ព្រះមានព្រះភាគហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសន: ចូលសំដៅទៅត្រង់អាស្រមរបស់ខ្លួន លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ប្រាប់ពួកមិត្រអមាត្យ ទាំងញាតិសាលោហិតថា

សុណន្ត្ យេ ភោន្តោ ម៉ាតាមត្ថ ញាតិសាលោហិតា សមណោ យេ ភោតមោ ឯមន្ត្ដោ ស្ងាតជាយ ភត្ត សន្ទ្ធ ភ ត្ត ្ធ សន្ទ្ធ យេន យេ ការយ្យ ការ ដ ការ ការ ការ ។ ឬ ភោ ខ ភោ ។ ។ ។

ពួកមិត្រអមាត្យ ទ្រង់ញាតិសាលោហិតដ៏ចំណែន ចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ព្រោះខ្ញុំ
ជានទ្រមន្ត ព្រះសមណគោតម ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឆ ដើម្បីចង្ហាន់ ក្នុងថ្ងៃ
ស្អែក អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវជួយធ្វើការខ្ទាស់ខ្ទាយ ដោយកាយដល់ខ្ញុំ ។
ពួកមិត្រអមាត្យ ទ្រង់ញាតិសាលោហិត របស់ក្សត្រិយ៍ជដិល ក៏ទទួល
ស្តាប់ពាក្យក្សត្រិយ៍ជដិលថា អើលោក ពួកខ្លះដីកចង្ក្រានដីកគុក
ពួកខ្លះ ពុះឈូស ពួកខ្លះ លាងកាដង ពួកខ្លះផ្ទុលតាងទឹក ពួកខ្លះ
ក្រាលអាសនៈ ឯក្សត្រិយ៍ជដិល ក៏ចាត់ចែងធ្វើ ដោយខ្លួនឯង ។

(៦២) សម័យនោះឯង សេលព្រាហ្មណ៍នៅអាស្រ័យ ក្នុងទ្រឹតម
ឈ្មោះអាបណៈ ជាអ្នកដល់ទីត្រើយនៃវេទ ៣ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះ
និឃណ្ឌុ ទ្រឹងគម្ពីរឈ្មោះកេដុភៈ ទ្រឹងអក្ខរប្ប្ដេទ មានគម្ពីរឈ្មោះ
ឥតិហាសជាគំរប់ ៥ ជាអ្នករៀនទ្រទ្ធ ចេះព្យាករណ៍ មិនទើស
ចាល់ ក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ ទ្រឹងមហាបុរិសលក្ខណសាស្ត្រ
ប្រជ្រៀនមន្ត ទាំងឡាយ ដល់មាណពប៉ារយនាក់ ។ សម័យនោះឯង
ក្សត្រិយ៍ជដិល ក៏ជាអ្នកគ្រាប់ជ្រះថ្លា ក្នុងសេលព្រាហ្មណ៍ដែរ ។

អជ្ជៃ ខោ សៃ លោ ព្រាហ្មណោ ឥមាំ មាណវកសតៃ ហ
ប្ប ១ ១ ១

ព្រាហ្មណ៍ មានមាណពម៉ាយ១ចាមរ៉ាម ត្រាច់ដើរ១ម៉ាមកសម្រាកស្នូន
ក្នុងកំចូលសំដៅ១ ត្រង់អាស្រមកណ្ណិយជដិល ។ សេលព្រាហ្មណ៍
ចានឃើញមនុស្សពួកខ្លះ កំពុងដីកចង្ក្រានដីកគុកនៅអាស្រមកណ្ណិយ-
ជដិល ។ ២ ។ មនុស្សពួកខ្លះ កំពុងក្រាលអាសនៈ ចាំងកណ្ណិយ-
ជដិល ក៏កំពុងចាត់ចែងចានកាំ ដោយខ្លួនឯង លុះឃើញហើយក៏ស្តី
កណ្ណិយជដិល យ៉ាងនេះថា កណ្ណិយៈដ៏ចំរើន ទ្រង់មានកិច្ចអាវាហៈ ឬ
វិវាហៈ ឬរៀបចំមហាយញ្ញ ឬក៏អញ្ជើញព្រះចាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយ
ព្រមទាំងពួកពល ដើម្បីដប់លៀងក្នុងថ្ងៃស្អែកឬ ។ បពិត្រសេល-
ព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើន អាត្មាមិនមានកិច្ចអាវាហៈ មិនមានកិច្ចវិវាហៈទេ
ទាំងមិនចានអញ្ជើញព្រះចាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយ ព្រមទាំងពួកពល
ដើម្បីដប់លៀងក្នុងថ្ងៃស្អែកទេ ។ ប៉ុន្តែអាត្មាមានការរៀបចំមហាយញ្ញ
ព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្នួស

អន្ធុត្តរាបេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឆេន
សទ្ធិ អឌ្ឍតេឌ្ឍសេហិ ភិក្ខុសតេហិ អាបណំ
អនុប្បត្តោ តំ ខោ បន ឋានំ ពោតមំ ឬ
ការណ្យាណោ ភិត្តិសង្ខេ អញ្ញតរោ ឥតិបិ សោ
ភគវា ។បេ។ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ សោ មេ ឯមត្ថ្ងោ
ស្សុតជាយ ភត្ត សទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឆជាតិ ។ ពុទ្ធោតិ ភោ
ភោណ្ណាយ ១ ។ ពុទ្ធោតិ ភោ ១ ។ ពុទ្ធោតិ ភោ
ភោណ្ណាយ ១ ។ ពុទ្ធោតិ ភោ ១ ។ ពុទ្ធោតិ ភោ
ភោណ្ណាយ ១ ។ ពុទ្ធោតិ ភោ ១ ។ ១ ១ ១
ភោ ១ ១ ១

ធ្វើពុទ្ធដំណើរ មកកាន់ចារិកក្នុងអង្គតាមជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឆ ជាច្រើនរូប គឺភិក្ខុមួយពាន់ពីរយហាសិប យាងមកដល់អាបណានិគម ហើយ ភិក្ខុសង្ឆដ៏ពីពេះ របស់ព្រះគោតម ដ៏ចំរើននោះ ឮខ្ជរ ខ្ជាយ សុះសាយយ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគនោះ ។ បេ ។ ព្រះ អង្គបានត្រាស់ដឹង នូវសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភព ថ្មីទៀត ។ អាត្មាបានទទួលនូវ ព្រះសមណៈគោតមនោះ ព្រមទាំងភិក្ខុ សង្ឆ ដើម្បីចង្ហាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ បពិត្រកេណិយ:ដ៏ចំរើន លោក និយាយថា ព្រះពុទ្ធឬ ។ ម្នាលសេលព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើន អាត្មា និយាយថា ព្រះពុទ្ធ ។ បពិត្រកេណិយ:ដ៏ចំរើន លោកនិយាយថា ព្រះពុទ្ធឬ ។ ម្នាលសេលព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើន អាត្មានិយាយថា ព្រះពុទ្ធ ។ ម្នាលសេលព្រាហ្មណ៍ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាង នេះថា សំឡេងគឺកកងថា ពុទ្ធ:នេះ គេកកបានដោយក្រក្នុងលោក ។ មហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ មានមកហើយ ក្នុងមន្ដទាំងឡាយ របស់យើង មហាបុរិសដែលប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈទាំងនោះ រមែងមានគតិពីរយ៉ាង មិនប្រែកអំពីនេះទេ គឺនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ នឹងបាន ជាស្ដេចចក្រពត្ដិ ព្រះអង្គជាធម្មិកធម្មរាជ ជាឥស្សរៈ លើផែនដី ប្រដាប់ ដោយទ្វីប ៤ មានសមុទ្រជុំវិញ ៤ ជាទីបំផុត ទ្រង់មានជ័យជំនះ

ជនបទ ត្ថាវ[illegible]យ ឃ្ជ[illegible]ត្ថ សត្ថ[illegible]ន សមណ្ណ[illegible]ត[illegible] ត[illegible]ម[illegible]ន
[illegible]ន[illegible] ក[illegible] [illegible]យ[illegible]ន[illegible] [illegible]ន[illegible] [illegible]ន[illegible]
[illegible]ន[illegible] [illegible]ណ[illegible]ន[illegible] [illegible]ន[illegible] [illegible]ន[illegible] [illegible]ណ[illegible]-
[illegible]ន[illegible] [illegible] [illegible] ។ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ក[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ។ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ។ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ខាងក្នុងនឹងខាងក្រៅ ដល់ទូវ:ភាពមាំមួនក្នុងជនបទ ទ្រង់ចម្រើណ:ដោយ
រតន:៧ប្រការ ឯរតន:៧ប្រការ របស់ស្តេចចក្រពត្តិ:នោះគឺ ចក្ករតន:
១ ហត្ថិរតន:១ អស្សរតន:១ មណិរតន ១ ឥត្ថីរតន:១ គហបតិរតន:
១ បរិណាយករតន: ១ រួមត្រូវជា ៧ ប្រការ ឯស្តេចចក្រពត្តិ:នោះ
មានព្រះរាជបុត្ត:ច្រើនពាន់ ប្រកបដោយជាតិដ៏ថ្លៃថ្នូ សុទ្ធសឹងតែក្លៀវក្លា
មានរូបឆោមល្អ អាចសង្កត់សង្កិន ទូវ:សេនារបស់ស្តេចដទៃបាន ។
ស្តេចចក្រពត្តិ:នោះ ទ្រង់ត្រួតត្រាគ្រប់គ្រងផែនដីនេះ មានសាគរជាព្រំ
ប្រទល់ ដោយធម៌ មិនចាប់ប្រើអាជ្ញា មិនចាប់ប្រើគ្រឿងសស្ត្រាវុធ(នេះ
១)។ ប្រសិនបើចេញចាកពីផ្ទះដំណាក់ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ទ្រង់ក្លាយជាអរហន្ត-
សម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងលោក ហាងផ្ទាល់ផ្ទះ គឺកិលេសបើកហើយ (១)។
សេលព្រាហ្មណ៍ ក្រាបទូលថា ម្នាលគោតមៈដ៏ចំរើន ប៉ុន្តែឥឡូវនេះព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ:នោះ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងទីណា ។

[២៣] កាលសេលព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះ គោណ៑ាយដដែលក៏
ឆ្ពុងដៃខាងស្តាំនិយាយទៅសេលព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះว่า ម្នាលសេល-
ព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើន ផ្លូវនៃព្រៃ១ដ៏ធំ ១ នុ៎ះ មានក្នុងចំណោមទិសណា (ព្រះ
អង្គគង់ក្នុងចំណោមទិសនោះ) ។ លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍ព្រមទាំង
អ្នកណាអ្ន ១០០ នាក់ ក្រាបលំនៅទៅត្រង់ក្នុងដែលព្រះមានព្រះភាគនៅ ។

អជ្ជេ សេលោ ព្រាហ្មណោ តេ មាណវកេ
អាមន្ដេសិ អម្ជសន្ដា ភោន្ដោ អាកច្ចន្ដុ បនេ បនំ
ឯត្ថ ឯកមន្ដ ឧភ្ជសន្ដ ហ ! ! !

លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍ ប្រាប់ពួកមាណពទាំងនោះថា អ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ ចូរនិយាយគ្នាតិច ១ ចូរដើរជាក់ជើងជិតជើង (ដើរសន្សឹម) ព្រោះលោកដ៏ចំរើនទាំងនោះមកអំពីចម្ងាយ ដើរតែម្នាក់ឯង ដូចម្តេចហ: ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ ខម្រាំអញប្រឹក្សានឹងព្រះសមណៈគោមតសិន ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំស្តាត់សំដីអញ ត្រង់ចន្ទោះ ១ ឡើយ អ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ ចូរតាំងចាំនូវទីបំផុតនៃពាក្យអញសិន ។ លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍ ចូលសំដៅទៅត្រង់កន្លែងដែលព្រះមានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួរលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ សេលព្រាហ្មណ៍ លុះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពិនិត្យមើលមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ ក្នុងព្រះកាយ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ។ សេលព្រាហ្មណ៍ បានឃើញនូវមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ ក្នុងព្រះកាយ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ជាច្រើន លើកលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ពីរប្រការ ក៏សង្ស័យ ងឿងឆ្ងល់ មិនចុះចិត្តសិប់ មិនយល់ច្បាស់

តោសោហិតេ ច វត្ថុស្មេ បហុតជិវ្ហាយ ច ។
អថ ខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ ។ ឥមេ ខោ ។ ។
អយំ សេលោ ព្រាហ្មណោ ទ្ធ្ជ្ជ្ជ ។ ។ ។
ណានំ យេ ។ ។ ។

ក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ គឺវត្ថុគុយ្ហប្រទេស ដែលស្រោមដោយស្រោម ១ ព្រះដំហ្ករ១ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ មានព្រះតម្រិះយ៉ាងនេះថា សេលព្រាហ្មណ៍ ឃើញតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ របស់តថាគត ដោយច្រើនលើកលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ កំសត់ស្រយ ដើរ១ងូលមិនចុះចិត្តសិប់ មិនយល់ច្បាស់ ក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ គឺវត្ថុគុយ្ហប្រទេស ដែលស្រោមដោយស្រោម ១ ព្រះដំហ្ករ ១ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់និម្មិតរូម ដែលតាក់តែងដោយឫទ្ធិ មានទំនងស្មុមនឹងសេលព្រាហ្មណ៍ឃើញ ១ ១ ១

សុតំ ខោ មយានេតំ ព្រាហ្មណានំ ឧត្តានំ មហាសូ ការានំ
អាចរិយបាចរិយានំ ការសមានានំ យេ តេ ភគវន្តោ(១)
អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេ សកេ ឆណ្ណ ភញ្ញមានេ
អត្តានំ ចាតុ ការ ភេ ន្ត្ថ យ ន្ត ជ ហ ំ ស ម ណ ំ គ ោ ត ម ំ
ស ម ្ព ុ ទ ្ ធ ា ส า ร ุ ป ្ ป ห ิ ั ต า ห ิ ั อ ก ิ ต ្ ต ว ย ្ ย ุ ํ ๆ
អ ថ ខ ោ ส ោ ณ ោ ព ្ ร ห ្ ม ณ ោ ภ ค ว ํ ํ ส ม ฺ พ ุ ท ฺ ธ า
ส า ร ุ ป ฺ ป ห ิ ั ต า ห ิ ั อ ก ิ ต ฺ ต ว ํ

ป ริ ป ุ ณ ฺ ณ ก า ย ํ ส ุ ว ฑ ฺ ฒ ํ ส ุ ช า ต ํ จ า รุ ท ฺ ท ส ฺ ส น ํ
ส ุ ว ิ ณ ฺ ณ า ว ณ ฺ ณ า ส ํ ภ ค ว า ส ุ ส ุ ก ฺ ก ท า ฐ ี ย า ส ํ (๒) ว ิ ย ภ ว
ท ร ส ฺ ส น ํ ห ิ ส ุ ช า ต ท ส ฺ ส น ํ ย ํ ภ ว ํ ธ ี ย ญ ฺ ญ า
ส า ฑ ฺ ฒ ํ ต ํ ต ว ํ ก า ย ส ฺ ส ํ ม ห า ป ุ ริ ส ล ก ฺ ข ณ า ๆ
ป ส ฺ ส ฺ ส ิ น ฺ ต ิ ต ฺ ถ า ส ุ ม ุ ข ี ห ิ ต ฺ ว า ส ุ ต ฺ ต ว า ป ิ ต ฺ ต ว า
ม ช ฺ ฌ ส ฺ ส ม ณ ฺ ฑ ล ส ฺ ส ฺ ส ม ฺ ป ท า ส ฺ ส ฺ ส ม ฺ ป ท า ๆ
ก ล ฺ ย า ณ ท ส ฺ ส น ํ ภ ิ ก ฺ ข ุ ก า ม ํ ท ฺ ส น ํ ก ต ร ว า

---

๑ ข. ภวนฺตํ ๑ ๒ ขุ. ม. สุสุกฺกทาฐีสํ ๑

ប៉ុន្តែអញបានឮពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍ចាស់ទុំ មានអាយុច្រើន ជាអាចារ្ય ប្រជានលើអាចារ្យនិយាយថា ពួកជនណា ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ពួកជននោះ កាលបើត្រាតែថ្វាយគុណជារបស់ខ្លួន រមែងសំដែងខ្លួនឲ្យប្រាកដ បើដូច្នោះ គួរតែអញសរសើរព្រះសមណៈគោតម ក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រ ដោយសារុម្ម្ យគាថាចុះ ។ លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍សរសើរព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រដោយសារុម្ម្ យគាថាដូចតទៅ

ព្រះអង្គជាបុគ្គលមានព្រះកាយបរិបូណ៌ មានពន្ធ្ទ ១ ១ ១

ការ្ជ(១) សមណាការ្ជ ២រ ១ ១ត្តមវណ្ណ្ជ ។
ភជ អរហ ២ ២ ១ ១ ១

ប្រយោជន៍អ្វីដោយភាពជាសមណៈ ដល់ព្រះអង្គដែលមាន
សម្បុរដ៏ចម្លែកយ៉ាងនេះ ។ ព្រះអង្គគួរជាស្តេចចក្រពត្តិ្ដ ជាទ
ុសក្ខត្តិ្ដ ជាឥស្សរៈលើផែនដីប្រជាប់ដោយទ្វីប ៤ មាន
សមុទ្រ ៤ ជាទីបំផុត មានជ័យជំនះ ជាធ្ងន់ក្នុងទ្ធ ជាធ
ក្រៅ ជាឥស្សរៈរបស់ជនទ្វីប ក្សត្រ ជាស្តេចបំរើ
ចូលព្រះអង្គ ចាត្ត្រ ព្រះគោតម ព្រះអង្គជាស្តេចដែលពួកស្តេច
គោរពបូជា ជាធំជាងពួកមនុស្ស សូមសោយភាពជ្យ ។

(៦៤) (ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្នាល
សេលៈ តថាគតជាស្តេច ធម្មរាជ ជាបុគ្គលប្រសើរ ញ្ជាំង
ចក្រ ឲ្យប្រព្រឹត្ត ទៅដោយធម្ម ជាចក្រដែលអ្នកណាមួយ ឲ្យ
ប្រព្រឹត្ត ទៅមិនបាន ។

(សេលព្រាហ្មណ៍ទូលថា) ព្រះអង្គ ប្ដេជ្ញាជាព្រះ
សម្ពុទ្ធ ជាធម្ម រាជ ជាបុគ្គលប្រសើរ ចាត្ត្រ ព្រះគោតម
ដ៏ចំរើន ព្រះអង្គ ត្រាស់ថា តថាគត ញ្ជាំងចក្រ ឲ្យ ប្រព្រឹត្ត
ទៅដោយ ធម្ម ចុះ សាវ័ក ណា ជាសេនាបតី ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
តាមព្រះ ស្ដាប់ ដ៏ចំរើន សាវ័ក ណា ញ្ជាំ ធម្ម ចក្រ ជា ក្ដ
ដ ណ ល ប ស ់ ព ្ រ ះ អ ង ្ គ ន េ ះ ឲ ្ យ ប ្ ร ព ្ ឤ ត ្ ត ទ ៅ ប ា ន ។

មយា បវត្តិតំ ចក្កំ (សេលាតិ ភគវា) ធម្មចក្កំ អនុត្តរំ
សារីបុត្តោ អនុវត្តេតិ អនុជាតោ តថាគតំ ។
អកិញ្ចយ្ហំ អកិញ្ចានំ ភាវេតព្ពេ ភាវិតំ
បហីនតុ្ចំ បហីនម្ហេ ឥស្ម ពុទ្ធោ ព្រាហ្មណ
ឯ ១ យ ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសេល:) សារីបុត្ត ជាអនុជាត ញ៉ាំងធម្មចក្រ ជាចក្រដ៏ប្រសើរដែលតថាគត ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ (នោះ) ឲ្យប្រព្រឹត្តតាមតថាគត ។ រីឯនឹងវិមុត្តិដែលគប្បីដឹងច្បាស់ តថាគតដឹងច្បាស់ហើយ មគ្គសច្ច ដែលគប្បីចំរើន តថាគតចំរើនហើយ សមុទយសច្ច ដែលគប្បីលះ តថាគតលះបង់ហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ ទើបតថាគតឈ្មោះថាពុទ្ធ: ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរកំចាត់សេចក្តីសង្ស័យ ចូរជ្រះថ្លាចំពោះតថាគតចុះ ការបានជួបប្រទះនឹងព្រះសម្ពុទ្ធ ពិតជាកម្រណាស់ ។ ជាការបានដោយក្រ ។

ការកើតឡើងនៃព្រះសម្ពុទ្ធក្នុងលោកណាស់ ។ ជាការបានដោយក្រ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតនោះជាអ្នកត្រាស់ដឹងជាអ្នកកាត់ផ្តាច់នូវសេចក្តីកិលេស ជាបុគ្គលប្រសើរ ។

តថាគត ជាបុគ្គលប្រសើរ កន្ទ្រាំនូវសេចក្តីប្រៀបផ្ទឹមញ៉ាំញ៉ីនូវមារសេនា ឥតមានភ័យអំពីទីណាមួយ រមែងរីករាយ ព្រោះបានផ្ទាស់ត្រាតាំងអស់ ឲ្យលុះក្នុងអំណាច ។

ឥមំ ភោន្តោ ឦសាមេធ យថា ភាសតិ ចក្ខុមា

សល្ហកត្តោ មហាវីរោ សីហោវ ឧទតិ រវេ ។

ព្រហ្មភូតំ អតិតុលំ មារសេនប្ប មទ្ទនំ

តោ ធិស្ស នប្ប សីនេយ្ យ អបិ ភណ្ហាភិជាតិកោ ។

យោ មំ ឥច្ចតិ អនុ ភុ យោ ច ឦ ច ន ភុ

ឥជ្ឌាមិ ( ) ( ) ( )

(សេលព្រាហ្មណ៍និយាយថា) ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើនចាំងឡាយ ព្រះពុទ្ធអ្នកមានចក្ខុ ទ្រង់កាត់ទ្រាំសរគឺពាក្យ ក្តីលេស ជាមហាវីរបុរស ដូចជាសីហៈ:ចន្ទ្ធីក្នុងព្រៃ សំដែងយ៉ាងណា អ្នកចាំងឡាយចូរស្តាប់ ទ្ទ្ធវ:ពាក្យនេះ យ៉ាងនោះចុះ ។

បុគ្គលណា ឃើញព្រះសម្ពុទ្ធជាបុគ្គលប្រសើរ ក្នុងទ្ទ្ធ:ទ្ទ្ធ: សេចក្តីប្រៀបផ្ទឹម ញ្ញាំញ ីទ្ទ្ធ:មានសេនា ហើយមិនតប្ជ ជ្រះថ្លា សូម្បីតណ្ហាក៏ជាតិកជន (ជនកើតក្នុងត្រកូលថោកទាប មានត្រកូលចណ្ឌាលជាដើម ក៏ជ្រះថ្លាដែរ) ។

អ្នកណាចង់ (ជួស) ចូរមកតាមខ្ញុ ំ អ្នកណាមិនចង់ ចូរត្រឡប់ត្រ ញ ុ ះ ខ្ញ ុ ំ ទ ន ៏ ជ ួ ស ក ្ន ង ស ំ ណ ាក ់ ព ្រ ះ ព ុ ទ ្ធ ម ាន ប ្រ ាជ ្ញ ាដ ៏ ប ្រ ស ើ រ ក ្ន ង ទ ី ន េ ះ ។

(ពួកមាណពនិយាយថា) បើលោកដ៏ចំរើនតាប់ចិត្តនឹ ងសាសនារបស់ព្រះសម្ចាស់ សម្ពុទ្ធយ៉ាងនេះ ពួកយើងក៏ទ ន ៏ ជ ួ ស ក ្ន ង ស ំ ណ ាក ់ ព ្រ ះ ព ុ ទ ្ធ ម ាន ប ្រ ាជ ្ញ ាដ ៏ ប ្រ ស ើ រ ដ ែ រ ។

(សេលព្រាហ្មណ៍និយាយថា) ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំ ង ៣ យ ន ា ក ់ ទ ាំ ង ន េ ះ ប ្រ ណ ម ្ម ក ញ ្ជ ល ីស ូ ម (ផ ្ទ ួ ស) ម ាត ិ ត ្រ ព ្រ ះ ម ាន ព ្រ ះ ភ ាគ ពួ ក យ ើ ង ទ ន ៏ ជ ួ ( ) ( ) ( )

ស្ស ភិក្ខាតំ ព្រហ្មចរិយំ (ទេសិតំ ភគវតា)

ឯកិ ដ្ឋិតំ ឯកាលិកំ

យត្ថ អមោឃា ឧ ជ្ជ ្ជ ្ជ

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសេល:)
បព្វជ្ជារបស់កុលបុត្ត អ្នកមិនធ្វេសប្រហែសកាលសិក្សា
ជាគុណជាតិ មិនឥតអំពើ ក្នុងព្រហ្មចរិយធម្មណា
ព្រហ្មចរិយធម្មនោះ តថាគត សំដែងទុកល្អហើយ
ជាគុណឲ្យផលជាក់ច្បាស់ មិនកំណត់កាល ។

(៦៥) សេលព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងបរិសទ្យ ក៏ចានបព្វជ្ជា ចានឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ ។ លុះជាប់នោះ លុះកន្ទងពាក្យនោះហើយ ពេណិយជដិល ក៏ឲ្យគាត់ដែងភាជនីយភោជ-នីយ ហារដ៏ផ្ងែតផ្ងង់ ក្នុងអាស្រមរបស់ខ្លួន ហើយឲ្យក្រាបទូលកត្តកាលដល់ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ ភត្តសម្រេចហើយ ។ ត្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់ចាត្រចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយទ្រង់យាងសំដៅចូលទៅ ឯអាស្រមពេណិយជដិល លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឆ ។ ត្រានោះ ពេណិយជដិលចានអង្គាសភិក្ខុសង្ឆមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដោយភាជនីយភោ-ជនីយ-ហារដ៏ផ្ងែតផ្ងង់ដោយដៃខ្លួនឯង ឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ១ លាងដៃហាមឃាត ។

អថខោ កោណ្ឌ៑ញ្ញោ ជដិលោ ភគវន្តំ ភុត្តាវី ឧ០ តមត្ថ ញាណ៑ អញ្ញតរំ ឋានំ អាសនំ ភហ្ម ឯ ភគ្ គ ០ ០ ០

លំដាប់នោះ កេណិយជដិល (ចានចូលទៅគាល់) ព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់សោយភត្តរួចហើយ មានព្រះហស្ត ដាក់ចេញពីចានត្រហើយ ក្រោកគាន់យកអាសនៈ ១ ដ៏ពាយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ កាលដែលកេណិយជដិល អង្គុយសម្រាប់ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនា ដោយគាថាទាំងនេះថា

ការបូជាទាំងឡាយ មានការបូជាភ្លើង ជាប្រធាន
គម្ពីរសាវិត្តិសាស្ត្រ ជាប្រធាន នៃគម្ពីរឆន្ទសាស្ត្រ
ព្រះរាជា ជាប្រធាន នៃមនុស្សទាំងឡាយ
សាគរជាប្រធាន នៃទន្ទីទាំងឡាយ ។ ព្រះចន្ទ
ជាប្រធាន នៃផ្កាយទាំងឡាយ ព្រះអាទិត្យ
ជាប្រធាន នៃកំដៅទាំងឡាយ (យ៉ាងណាមិញ)
ព្រះសង្ឆ ជាប្រធាន នៃជនទាំងឡាយ កាល
បូជាគ្រាជ្ញាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១១] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ លុះទ្រង់អនុមោទនាចំពោះកេណិយ-ជដិល ដោយគាថាទាំងនេះហើយ ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ យាងកៀស-

សុត្តន្ដបិដកេ ឥតិយត្ថ្ស មហាវគ្គស្ស សត្ដមំ សេលសុត្ដំ

អថខោ អាយស្មា សេលោ សបរិសោ ឯកោ
រូបកវដ្ដោ អម្ពមត្ដោ អាតាបី បហិតត្ដោ វិហរន្ដោ
ឆដ្ឋេ ១ យស្ស ១ ១ ១

ចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសេលៈដ៏មានអាយុ ព្រមទាំងបរិសទ្យ
គេចចេញទៅ (ចាកពួក) តែម្នាក់ឯង ។ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាម
មានចិត្តស្ទុះទៅ (កាន់ព្រះនិព្វាន) កុលបុត្រទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះចូល
កាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម្មណា មិនយូរយារ
ប៉ុន្មាន ក៏ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចទ្រទ្រង់អនុត្តរធម្មនោះ ជាទីបំផុតនៃ
ព្រហ្មចរិយៈ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដឹង
ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញ ប្រព្រឹត្តចប់ហើយ
សោឡសកិច្ចដែលគួរធ្វើ អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ច
ដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បណ្តា
ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ព្រះសេលៈដ៏មានអាយុ ព្រមទាំងបរិសទ្យក៏ពាក់
ថាជាព្រះអរហន្តមួយរូបដែរ ។ គ្រានោះ ព្រះសេលៈដ៏មានអាយុ
ព្រមទាំងបរិសទ្យ ចូលសំដៅទៅត្រង់ទី ដែលព្រះមានព្រះភាគគង់
លុះចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើចីវរឆៀងស្មាម្ខាង ក្រាបប្រណម្យអញ្ជលីទៅ
ត្រង់ទីដែលព្រះមានព្រះភាគគង់ ហើយបានទូលព្រះមានព្រះភាគ
ដោយគាថាដូចតទៅ

យន្តំ សរណមាគម្ម ឥតោ អដ្ឋមិ ចក្ខុមា
សត្ថារត្ថេន ភគវា ធម្ម្ហា ឥវ សាសនេ ។
ឥមំ ពុទ្ធោ ឥមំ សត្ថា ឥមំ មារភិភូ មុនិ
ឥមំ អនុសយេ ជេត្វា តិណ្ណោ តារេសិមំ បជំ
ឧបធី តេ សមតិក្ក្ម្ម អាសវា តេ បទាលិតា
សីហោ សិ អនុ ចាតោ ២ បហីនភយភេរវោ
ភិក្ខវោ ! តិសតា ឥមេ តិដ្ឋន្តិ ២ ញ្ជលីកតា
ចាតេ ! ! ! ២ ! ! !

បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានបុណ្ឍ ពួកយើងបានជាប់ទ្ធ
ព្រះអង្គជាទីពឹង ក្នុងថ្ងៃទី ៨ អំពីថ្ងៃនេះ ជាបុគ្គលរៀបរយហើយ
ក្នុងសាសនា របស់ព្រះអង្គ ដោយកាលត្រឹមតែ ៧ ០ ត្រី ។ ព្រះ
អង្គជាអ្នកត្រាស់ដឹង ព្រះអង្គជាសាស្តាចារ្យ ព្រះអង្គជាអ្នកគ្រប
សង្កត់ទ្ធមារ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ព្រះអង្គកាត់ចង់អនុសយ ក្លិសស ធ្ងន
ចាកកិលេសបានហើយ ចំឡងពួកសត្វនេះ ព្រះអង្គបានកន្ទ្ធងផុត
ឧបធិហើយ ព្រះអង្គបានលំលាយអាសវៈហើយ ព្រះអង្គជាបុគ្គល
ដូចសីហៈ មិនមានឧបាទាន ចានលះបង់ភ័យនឹងសេចក្តីស្ងប់
ស្ងែងហើយ បពិត្រព្រះអង្គជាវីរបុរស ពួកភិក្ខុចាំង ៣ ០ ០ រូបនេះ
ធ្លាក់ក្រាបលី (ចំពោះព្រះអង្គ) សូមព្រះអង្គសណ្ឋកព្រះបាទ ចាំងគ្ន
ពួកភិក្ខុជ ម្ចាស់ ។ សូមជ្ជាយ ១ ១ ១

ន ហិ សោ ឧបក្លេសោ អត្ថិ យេន ជាតា ន ម៉ាយ្យរ
ជរម្ប៉ិ ឥត្ថ មរណំ ឆ្លាំ ឆ ម្ហ ហ ិ ចាណ ាតោ ។
ជ ណ ាន ម ិ ៎ ២ ២ ២

ពួកសត្វដែលកើតហើយ រមែងមិនស្លាប់ ដោយសេចក្តីញ្ជាយាមណា សេចក្តីញ្ជាយាមនោះ មិនមានឡើយ ការដល់នូវសេចក្តីគ្រាំគ្រាហើយស្លាប់ តែងមាន ព្រោះពួកសត្វ ចាំងឡាយ មានយ៉ាងនេះជាធម្មតា ។ ផ្លែឈើ ចាំងឡាយ ដែលចុំហើយ តែងមានភ័យអំពីការជ្រុះ ក្នុងពេលព្រឹកយ៉ាងណាមិញ សត្វ ចាំងឡាយ ដែលកើតហើយ តែងមានសេចក្តីភ័យ អំពីសេចក្តីស្លាប់ អស់កាលជានិច្ច យ៉ាងនោះដែរ ។ ភាជនៈដ ចាំងឡាយ ដែលសន្ធ ចាំងធ្លាយហើយ ភាជនៈ ចាំងអស់នោះ សុទ្ធតែមានកិរិយាបែកជាទីបំផុត យ៉ាងណាមិញ ជីវិតរបស់សត្វ ចាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ពួកជនណា ក្មេងក្តី ចាស់ក្តី ពាលក្តី បណ្ឌិតក្តី ពួកជន ចាំងអស់នោះ តែងលុះក្នុងអំណាចនៃមច្ចុ ពួកជន ចាំងអស់ មានមច្ចុ ទៅស្លាក់ ចាងមុខ ។ កាលពួកជន ចាំងនោះ ត្រូវមច្ចុគ្របសង្កត់ហើយ កាលទៅកន្លងបរលោក បិតា ការពារ បុត្ត មិនបាន ឬ ពួកញាតិ ក៏ការពារ ញាតិ មិនបាន ។

ទេក្ខ្ជ តំ យេវ ញ្ញាតីនំ អ ស្ស លាលប្ជ តំ ២ ១ ១

ឯ ១ ១ ១

អ្នកបូរមើល ទ្ធូវការរៀបចាប់ជាច្រើន របស់ពួកញាតិដែលកំពុងការឡោះការយ៉ា ឯណ្ណាសត្វតាំងឡាយ សត្វតែម្នាក់ ។ ដែលត្រូវមច្ចុនាំទៅ ដូចជាគោ ត្រូវគេសំឡាប់សត្វលោក ត្រូវមច្ចុនឹងជាក្រុមសង្ក្តត់ហើយយ៉ាងនេះ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញតាំងឡាយ រមែងមិនសោកស្តាយឡើយ ព្រោះដឹងច្បាស់ទ្ធូវមរិយាយនៃសត្វលោក ។ អ្នកមិនស្គាល់ផ្ទ្ធូវរបស់សត្វណា ដែលមកឬទៅ មិនឃើញជាក់លាក់ទ្ធូវចំណែកតាំងពីរ របស់សត្វនោះ អ្នកទ្រឹកទ្ធូលឥតអំពើទេ បើបុគ្គល រង្ស្ងងរង្ហ្ងាន់ ទ្រឹកទ្ធូល ផ្ទ្ធូលទ្ធូន ហើយបានទ្ធូប្រយោជន៍តិចតួច ម្ល៉ះសមអ្នកប្រាជ្ញឈ្វាសរៃគប្ប៉ីធ្ងៃ ទ្ធូវសេចក្ដីទ្រឹកទ្ធូលនោះដែរ ។ បុគ្គលមិនមែនដល់ទ្ធូវការស្ងប់ម្ងាប់ចិត្ត ព្រោះការយ៉ំ ការសោកទេ ពុក្ខកើតឡើង ដោយក្រៃលែង ដល់បុគ្គលការយ៉ំសោកនោះ តាំងសរីរៈ ក៏លំបាក ។ បុគ្គលដែលផ្ទ្ធូលទ្ធូន ដោយទ្ធូនឯង ត្រែងជាអ្នកស្ងួម អាចសម្ងួរ អ្នកបែកហានតាំងឡាយ រមែងមិនរសាត់ញ្ជាបាន ដោយការទ្រឹកទ្ធូលនោះទេ ការទ្រឹកទ្ធូល ជាការឥតអំពើ ។

សោកមប្ជនមាំ ជន្តុ ភិយ្យោ ទុក្ខាំ ឯតមត្ថតំ
អនុត្ថុនន្ត្ថ ការ.លកតំ សោកស្ស ១ សមត្ថ ១ ។
អញ្ញេ ១ ១ ១

សត្វកាលជួបស្ពាយបុគ្គល ដែលធ្លាប់ធ្លាប់ណាកាល លុះអំណាចសេចក្តីសោក មិនលះចង់សេចក្តីសោកចេញទេ រមែងដល់ទ្ទ្ធ្ធ ១ ១ ១

ទ្ធិ ១ ១ ១

គប្បីកំចាត់បង់ផ្សាធាប់ហើយនូវសេចក្តីសោក ដែលកើតឡើងដូចឈ្លប់ចំប៉ើងប៉ុយគរ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គលកាលស្វែងរកសេចក្តីសុខបម្រុងខ្លួន គប្បីដកចេញនូវសរ គឺសេចក្តីខ្ជឹកខ្ជួលរបស់ខ្លួន ចាំងតណ្ហានឹងគោមនស្សរបស់ខ្លួនចេញ បុគ្គលមានសរដកហើយ មិនអាស្រ័យ (ដោយតណ្ហានឹងទិដ្ឋ) គប្បីដល់នូវសេចក្តីស្ងប់នៃចិត្ត កន្ទងផុតសេចក្តីសោកចាំងអស់ ហើយជាអ្នកមិនមានសោក ជាអ្នកលត់ទុក្ខ ។

ចប់ សល្លសូត្រ ទី ៨ ។

វាសេដ្ឋសូត្រ ទី ៩

(៦៨) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម្ព័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុងដងវ៉ៃព្រៃឈ្មោះឥច្ឆានង្គលៈ ជិតស្រុកឈ្មោះឥច្ឆានង្គលៈ ។ សម្ព័យនោះឯង ពួកព្រាហ្មណ៍មហាសាលជាច្រើនមានឈ្មោះល្បីល្បាញ អាស្រ័យនៅក្នុងស្រុកឈ្មោះឥច្ឆានង្គលៈ គឺចង្កីព្រាហ្មណ៍ តារុក្ខព្រាហ្មណ៍ ចោក្ខសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ តោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ទាំងពួកព្រាហ្មណ៍មហាសាលដទៃត ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ ។

អថ ខោ ភាសេ ដ្ឋការ ទ្វាជានំ មាណ ភ ជ ជ ១ ១ ១

គ្រានោះ វាសេដ្ឋមាណព ទទួលការទូលមាណព កំពុងដើរទៅ ដើរមកសម្រាកស្មង់ ក៏កើតមន្ទ្រាកថានេះឡើងថា ម្នាលគ្នាយើង បុគ្គលឈ្មោះថាជាព្រាហ្មណ៍ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ការទូលមាណពនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន បុគ្គលដែលមានកំណើតល្អ ទាំងពីរចំណែក គឺខាងមាតាទាំងខាងបិតា ជាអ្នកកើតក្នុងផ្ទៃ របស់ព្រាហ្មណ៍ដែលបរិសុទ្ធ ដរាបអំពីគ្នានៃដូនជីតា ៧ ដំណមក មិនមានអ្នកណាពោលពាក្យតិះដៀល ដោយការពោលអំពីជាតិបាន ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន បុគ្គលបានឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍ ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។ វាសេដ្ឋមាណព និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន លុះតែបុគ្គលមានសីលផងបរិបូណ៌ដោយវត្តផង ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន បុគ្គលនោះទើបហៅថាព្រាហ្មណ៍ ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។ ការទូលមាណព មិនអាចញ្ជាំងវាសេដ្ឋមាណព ឲ្យយល់យើញបាន ទាំងវាសេដ្ឋមាណព ក៏មិនអាចញ្ជាំងការទូលមាណព ឲ្យយល់យើញបាន ។ គ្រានោះ វាសេដ្ឋមាណពហៅការទូលមាណពថា ម្នាលការទូលដ៏ចំរើន ព្រះសមណគោតមនេះ

សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ជិតោ ឥច្ចានន្ទ លេ
ណ្ឌ ឥច្ចានន្ទ លេណ្ឌ ។ ឥ ។ ។ ។

ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្នួស (ឥឡូវនេះ) គង់
នៅក្នុងដងវ៉ែ្ត ឥច្ឆានង្គល: ដ៏ត្រកូលឈ្មោះឥច្ឆានង្គល: ក៏ត្ពិស ព្ធ ជ ដ ពីកេះ
របស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ខ្ញុំខ្ញុយសុះសាយ ទៅយ៉ាងនេះថា ព្រះ
មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងចតុរ៉ាយសច្ច ព្រះ
អង្គលែងត្រឡប់មកកើតក្នុងភពថ្មីទៀត ម្ន្ទាលការ ទ្ធ: ។ ។ ។

(៥៩)អនុញ្ញាតញ្ច ជ ញ្ញាតា តេវិជ្ជ មយមស្ស្ម គោ

អមាំ ទោ ក្ខ្ការ ស្ស្ម ឯ ត ស្ស តារ ក្ខ ស ្ម ្ម ្ម

(៦៩)បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងជាអ្នកមានត្រៃវិជ្ជា ដែលអាចារ្ય
អនុញ្ញាតនឹងប្ដេជ្ញាហើយ ដោយពិត ខ្ញុំព្រះអង្គជាសិស្សរបស់ក្ងុសាតិ
ព្រាហ្មណ៍ មាណពនេះ ជាសិស្សរបស់តាក្ងុព្រាហ្មណ៍ ។ ពាក្ស
ណារបស់អ្នកមានត្រៃវិជ្ជាទាំងឡាយ ដែលអាចារ្យបានប្រាប់ហើយ
ពួកយើងជាអ្នកសម្រេចក្នុងពាក្សនោះហើយ យើងទាំងឡាយជាអ្នក
ចេះបទ ចេះវេយ្យាករណ៍ក្នុងវេទ ប្រកៃលនឹងអាចារ្ស ។ បពិត្ર
ព្រះគោតម ពួកយើងនោះមានការជជែកគ្នាក្នុងការពោលអំពីជាតិ
ការទ្ជមាណពនិយាយថា បុគ្គល ជាព្រាហ្មណ៍ ព្រោះជាតិ ។
ឯខ្ញុំព្រះអង្គនិយាយថា បុគ្គលដែលឈ្មោះថា ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះកម្ម
បពិត្រព្រះអង្គ ជាបុគ្គលមានបក្ខ សូមព្រះអង្គជ្រាបយ៉ាងនេះ ។
យើងទាំងពីរនាក់នោះ មិនអាចញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យយល់ឃើញបាន
ទេ (ព្រោះហេតុនោះ) ទើបយើងទាំងឡាយមក ដើម្បីសួរព្រះ
អង្គដ៏ចំរើន ដែលល្បីល្បាញថាជាអ្នកត្រាស់ដឹងឯង បពិត្រព្រះ
គោតម ពួកជន ផ្ដងអញ្ជលី ចូលទៅ កាលថ្វាយបង្គំ ក៏ថ្វាយបង្គំ
ព្រះចន្ទ្រ ដែលកន្ទ្ងន់ទ្ងរការអស់ទៅនៃងងឹត (ព្រះចន្ទ្ងពេញវង្ស)
យ៉ាងណាមិញ ពួកជនក្នុងលោក(ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ) យ៉ាងនោះដែរ ។

ចក្ខុំ លោកេ សមុប្ផន្នំ មយំ បុច្ឆាម គោតមំ
ជាតិតោ(១) ព្រាហ្មណោ ហោតិ ឧ ជាហុ កវតិ ឥធ
អជានន្តំ ឥធ ប្ពូហិ យថា ជានេមុ ព្រាហ្មណំ ។
តេសំ ហ្ការ ព្យ ក្ខ ិ ស្ស (((

ពួកយើង សូមសួរព្រះគោតម ដែលមានចក្ខុកើតហើយ ក្នុងលោក បុគ្គលឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍ ព្រោះជាតិឬព្រោះកម្ម សូមព្រះអង្គសំដែងប្រាប់ពួកយើង ដែលជាអ្នកមិនទាន់ស្គាល់ឲ្យ ចាស់ដែលពួកយើងស្គាល់ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលវាសេដ្ឋ:) បើដូច្នោះ តថាគតនឹងសំដែងឲ្យពិស្តារអំពីជាតិ របស់សត្វតាំងច្បាយ តាមពិត ដោយលំដាប់ ដល់អ្នកតាំងច្បាយនោះ ធម្មតា សត្វតាំងច្បាយ រមែងមានជាតិផ្សេង ១ គ្នា ។ អ្នកតាំងច្បាយស្គាល់ស្មៅនឹងឈើ (ឬទេ) ឬក៏មិនដែលប្តេជ្ញាថាស្មៅនឹងឈើទេ លិង្គគឺកេនរបស់ស្មៅ នឹងឈើតាំងនោះ តែងសម្រេចអំពីជាតិ ព្រោះថាសត្វតាំងច្បាយ មានជាតិផ្សេងៗគ្នា ។ លិង្គគឺកេតាំងអំពីកណ្តាលនឹងមមងរហូតដាច់ ស្រមោចខ្មៅ នឹងស្រមោចក្រហម តាំងនោះ តែងសម្រេចអំពីជាតិ ព្រោះថាសត្វតាំងច្បាយមានជាតិផ្សេងៗគ្នា ។ អ្នកតាំងច្បាយស្គាល់ ពួកសត្វមានដើងបួន តាំងតូចតាំងធំ(ឬទេ)លិង្គគឺកេនរបស់សត្វតាំង នោះតែងសម្រេចអំពីជាតិ ព្រោះថាសត្វតាំងច្បាយមានជាតិផ្សេងៗគ្នា។

ចាទ្ធនវេបិ ជាតាជ ខុរេ ធ ទ្ធ ជ ជ ជ

អ្នកចាំងឡាយ ស្គាល់ពស់មានជ្រូងជាដើង មានខ្នងវែង (ឬទេ) លិង្គគឺកេសរបស់ពស់ចាំងនោះ តែងសម្រេចអំពីជាតិ ព្រោះថា សត្វចាំងឡាយមានជាតិផ្សេង ១ គ្នា ។

លំដាប់អំពីនោះ អ្នកចាំងឡាយ ស្គាល់ពួកត្រីក្នុងទឹក មានទឹកជាគោចរ (ឬទេ) លិង្គគឺកេសរបស់ត្រីចាំងនោះ តែងសម្រេចអំពីជាតិ ព្រោះថាសត្វចាំងឡាយមានជាតិផ្សេង១គ្នា ។

លំដាប់អំពីនោះ អ្នកចាំងឡាយ ស្គាល់ពួកសត្វស្លាបមានស្លាបជាយាន ដែលហើរឯអាកាស (ឬទេ) លិង្គគឺកេសរបស់សត្វស្លាបចាំងនោះ តែងសម្រេចអំពីជាតិ ព្រោះថា សត្វចាំងឡាយមានជាតិផ្សេង១គ្នា ។

លិង្គគឺកេសក្នុងជាតិចាំងឡាយនោះ សម្រេចអំពីជាតិជាច្រើន យ៉ាងណាមិញ លិង្គគឺកេស ក្នុងមនុស្សចាំងឡាយ សម្រេចអំពីជាតិមិនច្រើនយ៉ាងនោះទេ ។ លិង្គគឺកេសមិនហៅ ព្រោះសក់ចាំងឡាយ មិនហៅព្រោះក្បាលចាំងឡាយ មិនហៅព្រោះត្រចៀកចាំងឡាយ មិនហៅព្រោះភ្នែកចាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

ន មុខេន ន ឆាសាយ ន ជិវ្ហេហិ ភមូហិ ច

ន ឆវិយ ន អំសេហិ ន ឧទរេន ន ជិវ្ហាយ

ន សោណ្ឌិយា ន ឆុរសា ន សម្ពាធា ន មេថុនា(១)

ន ហត្ថេហិ ន ចាគេហិ ន អង្គុលីហិ ន ខេ ច

ន ជង្ឆាហិ ន ឆុរូហិ ន វណ្ណេន ន ស្ទ្ធ ច

លាជ្ជ ជាតិ ជាតិ ជាតិ ។ ២ យ ជ ជ ជ ។

ឧ ១ ២ ១ ២ ១ ២

មិនហៅ ព្រោះប្រមាត់ មិនហៅ ព្រោះច្រមុះ មិន
ហៅ ព្រោះបបូរមាត់ចាំងឡាយ មិនហៅ ព្រោះ
ចិញ្ចើមចាំងឡាយ មិនហៅព្រោះក មិនហៅព្រោះ
ស្នាចាំងឡាយ មិនហៅព្រោះពោះ មិនហៅព្រោះ
ខ្នង មិនហៅ ព្រោះត្រគាក មិនហៅ ព្រោះទ្រូង
មិនហៅព្រោះទីបង្ហៀត មិនហៅ ព្រោះមមុន មិន
ហៅ ព្រោះដៃចាំងឡាយ មិនហៅ ព្រោះជើងចាំង
ឡាយ មិនហៅ ព្រោះស្រមោមចាំងឡាយ មិនហៅ
ព្រោះក្រចកចាំងឡាយ មិនហៅ ព្រោះស្នងចាំង
ឡាយ មិនហៅព្រោះភ្លៅចាំងឡាយ មិនហៅព្រោះ
ពណ៌ មិនហៅព្រោះសំឡេងទេ លិង្គគឺកេតបស់
មនុស្ស សម្រេចពីជាតិ មិនដូចជាកេតក្នុងជាតិចាំង
ឡាយឯទៀតៗ ទេ ។ លិង្គគឺកេតផ្សេងជាយសណ្ឋាន
មានសក់ជាដើមដូចជាលិង្គគឺកេតតិរច្ឆានទ្ការ: មិនមាន
ប្រាកដក្នុងសរីរៈ របស់ខ្លួនចាំងឡាយ ក្នុងពួក
មនុស្សទេ ពាក្យសម្រាប់ហៅ (ថាព្រាហ្មណ៍ជាដើម)
គេតែងហៅតាមឈ្មោះ ក្នុងមនុស្សចាំងឡាយ ។

យោ ហិ គោត្តំ មនុសេ្ជ្ជ គោរក្ខ្ជ ឧបជីវតិ

ឆ ភាសេ ជ្ជ ជាតា ហិ ភ ស្ជ្ជ គោ សោ ន ព្រាហ្មណោ ។

យោ ហិ គោត្តំ មនុសេ្ជ្ជ ឧ ជ្ជ សិ ប្ជ ជ ជីវតិ

ឆ ភាសេ ជ្ជ ជាតា ហិ សិ ប្ជ គោ សោ ន ព្រាហ្មណោ ។

យោ ហិ គោត្តំ មនុសេ្ជ្ជ ភ ហ ជ ជីវតិ

ឆ ភាសេ ជ្ជ ជាតា ហិ ភ ណ ជ ជ សោ ន ព្រាហ្មណោ ។

យោ ហិ គោត្តំ មនុសេ្ជ្ជ ធ ធ ជ ជីវតិ

ឆ ភាសេ ជ្ជ ជាតា ហិ ធ ជ គោ សោ ន ព្រាហ្មណោ ។

យោ ហិ គោត្តំ មនុសេ្ជ្ជ អ ធ ជ ជីវតិ

ឆ ភាសេ ជ្ជ ជាតា ហិ ធ ភ ធ ជ ជ ជ

បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ នរណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយការកសាងស្រែចំការ ម្នាលវាសេដ្ឋ: អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ អ្នកនោះជាអ្នកភ្ជួរវាស់ មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ ។ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ នរណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយសិល្បៈច្នៃនយ៉ាង ម្នាលវ-សេដ្ឋ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ អ្នកនោះជាអ្នកចិញ្ចឹមជីវិតដោយសិល្ប: មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ ។ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ នរណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយការដូរញ្ជ្រៃ ម្នាលវាសេដ្ឋ: អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ អ្នកនោះជាពាណិជ មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ ។ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ នរណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយការបំរើអ្នកដទៃ ម្នាលវាសេដ្ឋ: អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ អ្នកនោះជាអ្នកបំរើ មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ ។ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ នរណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយការលួចប្រឡាគេ ម្នាលវាសេដ្ឋ: អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ អ្នកនោះជាចោរ មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ ។

យោ ហិ គោត្តំ មនុស្សេសុ ឧ ឧ ឧ

បណ្តាមនុស្សពាន់ឆ្នាយ នរណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយ
ភាពជាអ្នកកាន់អាវុធ (ពហាន) ម្នាលវាសេដ្ឋ: អ្នកចូរ
ដឹងយ៉ាងនេះចុះ អ្នកនោះ ជាអ្នកចិញ្ចឹមជីវិតដោយភាពជា
ពហាន មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ ។ បណ្តាមនុស្សពាន់
ឆ្នាយ នរណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយភាពជាបុរេហិត
ម្នាលវាសេដ្ឋ: អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ អ្នកនោះ ជាអ្នកបូជា
មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ ។ បណ្តាមនុស្សពាន់ឆ្នាយ នរណា
មួយ បរិភោគនូវផលណាដែលកើតអំពីស្រុក ឬដែន
(ស្តេច) ប្រើប្រាស់ ម្នាលវាសេដ្ឋ: អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ
អ្នកនោះជាស្តេច មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ ។ តថាគតមិនហៅ
បុគ្គលដែលមានកំណើតកើតអំពីមាតា ថាជាព្រាហ្មណ៍ទេ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ភោវាទី បុគ្គលនោះប្រកប ដោយ
គ្រឿងកង្វល់ តថាគតហៅបុគ្គល ដែលមិនមានគ្រឿង
កង្វល់ មិនមានកំណាន់នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា កាត់សំយោជនៈចាងអស់ហើយ មិនតក់
ស្លុត តថាគត ហៅបុគ្គលអ្នកកន្លងសង្គ្គហធម្ម ប្រាសចាក
យោគៈ ចាង ៤ នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

សុត្តនិបាតេ ឧតិយស្ស មហាវគ្គស្ស ទុតិយំ ឯកវីសតិសុត្តំ

ឆេត្វា ធនុំ វត្តញ្ច សន្ធានំ សហានុក្ក្រមំ
ឧក្ខិត្តបលិឃំ ពុទ្ធំ តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ ។
អក្ក្ហាសំ ឯកពន្ធញ្ច អនុជ្ជាយ តតំ ក្ខតំ
ឧន្ទ្ធិតលំ ពលានីកំ តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ ។
អក្ក្ហានំ ឯត្ថ(១) សីលវន្ត អនុស្ស្ហ
ធនំ អន្ទ្ធមសារីកំ តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ ។
ឯកំ ចោ ក្ខ្ការ ចត្ត អារ ក្ខ្ការ សាសចោ
យោ ធ លមិ្ជ ឯ ការ ១ តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ ។
យោ ធ ក្ខ្ការ ១ ១ ១

បុគ្គលណា កាត់ផ្សាយនូវសេចក្តីក្រោធផង ព្រ័ត្រគឺតណ្ហាផង ទីតគឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ព្រមទាំងអនុសយកិលេសផង ជាអ្នកបានដកនូវគឺអវិជ្ជា ត្រាស់ដឹងសច្ចធម៌ ៤ តថាគតហៅបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា មិនប្រកូសស្ត ចេះអត់ធ្មត់ចំពោះពាក្យដ៏ផងការវាយនឹងការបង្ហ័ផង តថាគតហៅបុគ្គល អ្នកមានខន្តីធម៌ជាកំឡាំង មានខន្តីធម៌ជាកងកម្លាំងនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

តថាគត ហៅបុគ្គលមិនខឹង ជាអ្នកមានវត្ត មានសីលធម៌ មិនមានចំហាយគឺតណ្ហា មានឥន្ទ្រិយបានទូន្ទាន មានសរីរៈកើតក្នុងទីបំផុតនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា មិនជាប់ក្នុងកាមទាំងឡាយ ដូចទឹកលើស្លឹកឈូក ឬដូចគ្រាប់ស្ពៃលើចុងនៃដែកស្រួច តថាគតហៅបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា ដឹងច្បាស់ នូវការអស់ទៅនៃសេចក្តីទុក្ខរបស់ខ្លួន ក្នុងលោកនេះ តថាគតហៅបុគ្គល អ្នកដាក់ភារៈចុះហើយ ប្រកបដោយគុណ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

សុត្តន្តបិដកៃ ១ ១ ១

តថាគតហៅបុគ្គល មានប្រាជ្ញាជ្រាលជ្រៅ មានប្រាជ្ញាធ្ងុះធ្ងាយ ឆ្លៀវឆ្លាសក្នុងមគ្គនិងមិនមែនមគ្គ ចានសម្រេចប្រយោជន៍ខ្ពង់ខ្ពស់នោះ ឋាជាព្រាហ្មណ៍ ។

តថាគតហៅបុគ្គល អ្នកមិនច្រឡូកច្រឡំ ដោយបុគ្គលពីរពួក គឺគ្រហស្ថ ១ បព្វជិត ១ ដែលត្រាច់ទៅដោយមិនប្រកាន់លំនៅ មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នានោះ ឋាជាព្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា ដាក់ចេញនូវអាជ្ញា ក្នុងពួកសត្វអ្នកតក់ស្លុតនិងពួកសត្វនិងនួន មិនសម្ងាប់ មិនបៀតបៀនសត្វ តថាគតហៅបុគ្គលនោះ ឋាជាព្រាហ្មណ៍ ។

តថាគតហៅបុគ្គល អ្នកមិនមានគំនុំ ក្នុងពួកជនដែលមានគំនុំ អ្នកមានចិត្តត្រជាក់ ចំពោះអាជ្ញារបស់ខ្លួន ជាអ្នកមិនប្រកាន់ក្នុងពួកជនដែលប្រកប ដោយអំពើគួរប្រកាន់នោះ ឋាជាព្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា ចានទំលាក់ចោលចេញនូវកាត: ទោស: មាន: និងមក្ខ: ដូចគ្រាប់ស្ពៃ ដែលជ្ងាក់អំពីចុងដែកស្រួច តថាគតហៅបុគ្គលនោះ ឋាជាព្រាហ្មណ៍ ។

សុត្តន្តបាតេ ឥតិយសុ្ស មហាវគ្គសុ្ស នវមំ ឯសេដ្ឋសុត្តំ

អតក្ខាសិ ១ ១ ១

បុគ្គលណា ពោលវាចាមិនត្រគោះ វាចាញ៉ាំងគេឲ្យស្គាល់ច្បាស់ទូវប្រយោជន៍ ជាសំដីពិត ដែលមិនញ៉ាំងគេឲ្យបំពាក់ចិត្តតិចតួច (ដោយអំណាចញ៉ាំងគេឲ្យខឹង) តថាគត ហៅបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា មិនកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ពោះជាទ្រព្យវែងក្តី ខ្លីក្តី តូចក្តី ធំក្តី ល្អទាំងមិនល្អក្តី ក្នុងលោក តថាគតហៅបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា មិនមានសេចក្តីប៉ុនប៉ង ក្នុងលោកនេះក្តី ក្នុងលោកខាងមុខក្តី តថាគតហៅបុគ្គល អ្នកមិនមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងប្រាសចាកកិលេសនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា មិនមានសេចក្តីអាល័យ មិនមានការងឿងឆ្ងល់ ព្រោះដឹងច្បាស់ តថាគតហៅបុគ្គល អ្នកដល់ទូវធម៌ជាគ្រឿងឈមទៅរកព្រះនិព្វានឈ្មោះអមតៈនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា (កាត់ចង់) អំពើទាំងពីរ គឺបុណ្យ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកៃ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតៃ

ឥន្ទ្រំ វិមលំ សុទ្ធំ　　វិប្ប្រសន្ទមនាវិលំ

ឆន្ទ្ធ្ការមរ៉ាក្ខ្ការ(១)　　តមហំ ព្ជ្ជមិ ព្រាហ្ម ណ ។

យោមំ បលិបថំ ទុក្ខ　　សំសារ មោហ ត្ត ្ត

ត្ថ ណ្ណ ្ណ ្ត ្ត ្ត

តថាគត ហៅអ្នកស្អាត ដូចព្រះចន្ទ ប្រាសចាកមន្ទិល មានចិត្តថ្លា មិនល្អក់ដោយកិលេស មានតណ្ហា ក្នុងភពអស់ហើយនោះ ជាជ្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណាកន្ទងនូវផ្លូវវង្ក គឺកាត: នូវផ្លូវពុគ្គិមគឺកិលេស នូវសង្សារវដ្ត នូវមោហ: ជាអ្នកឆ្លង (នូវទុយ: ចាំង ៤) ជានដល់ត្រើយ គឺព្រះនិព្វាន ជាអ្នកមានឈាន មិនមានសេចក្តីញាប់ញ័រ មិនមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនប្រកាន់មាំ ជាអ្នកលត់កិលេស តថាគតហៅបុគ្គលនោះ ជាជ្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា លះកាមចាំងឡាយក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនមានផ្ទះ ជ្ជ តថាគតហៅបុគ្គល អ្នកមានកាមកាត:អស់ហើយនោះ ជាជ្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា ជានលះតណ្ហាក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនមានផ្ទះ តថាគតហៅបុគ្គលដែលមានតណ្ហានឹងភពអស់ហើយនោះ ជាជ្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា លះយោគ: (១) ជារបស់មនុស្ស ក្នុងផ្ទុតនូវយោគ: (២) របស់ទិព្ស តថាគតហៅបុគ្គល ដែលប្រាសចាកយោគ: ចាំងអស់នោះ ជាជ្រាហ្មណ៍ ។

១- ២ អាយុនឹងកាមគុណ ១ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តនិបាតេ ឥតិយត្ថ មហាវគ្គស្ស ទុតិយំ ឧរគសុត្តំ

ហិត្វា រតនញ្ច អរតនញ្ច សីតីភូតំ និរូបធិ

សព្វលោកាភិភុ វីរ តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ ។

ចុតិ យោ វេទិ សត្តានំ ឧបបត្តិញ្ច សព្វសោ

អសត្តំ សុគតំ ពុទ្ធ តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ ។

យស្ស គតិ ន ជានន្តិ ទេវា គន្ធព្ពមានុសា

ខីណាសវំ អរហន្ត តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ ។

យស្ស បុរេ ច បច្ឆា ច មជ្ឈេ ច ន្ត្ថ កិញ្ចនំ

អកិញ្ចនំ អនាទានំ តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ ។

ឧសភំ បវរំ ធីរ(១) មហេសិ វិជិតាវិនំ

អនេជំ ន្ហាតកំ ពុទ្ធ តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ ។

---

១ ខ. ធីរ ។

តថាគតហៅបុគ្គល អ្នកលះសេចក្តីត្រេកអរ (ក្នុងកាមគុណ) ទាំងសេចក្តីអផ្សុក មានចិត្តត្រជាក់ មិនមានទុក្ខ ត្រាស់ដឹងនូវលោកទាំងអស់ ជាអ្នកមានព្យាយាមនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

បុគ្គលណា ចាន់ដឹងច្បាស់នូវបុត្តទាំងឆ្នាំ ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ១ ២ ៣ ១ ២ ១ ២ ១ ២

ឧត្ត្ធនិ ភ្ជសំ យោ ១ ១ ១ សត្ត ១ ១ ១

ឬបុគ្គលណា ដឹងច្បាស់នូវបុព្វេនិវាសផង ឃើញឋានសួគ៌និងអបាយផង ចាំងដល់នូវធម៌ជាទីក្សយនៃជាតិ តថាគតហៅបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ។

នាមនិងគោត្រណា ដែលគេបានកំណត់ទុកហើយ (ថាព្រាហ្មណ៍ ក្សត្រិយ៍) នេះគ្រាន់តែជាឈ្មោះ (ជាបញ្ញត្តិវោហារ) ក្នុងលោក (ព្រោះនាមនិងគោត្រនោះ) គឺពួកញាតិសាលោហិតបានផ្សំផ្គុំកំណត់ទុកហើយ ក្នុងកាលដែលកើតមកនោះ។ ។

ទិដ្ឋិរបស់ពួកជនដែលមិនដឹង តែងជេកត្រាំ អស់កាលអង្វែងពួកជនដែលមិនដឹងហ្នឹងឯង តែងនាំគ្នានិយាយថា បុគ្គលឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍ ព្រោះជាតិ ។

បុគ្គលមិនមែនឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍ ព្រោះជាតិទេ បុគ្គលមិនមែនព្រាហ្មណ៍ ក៏មិនមែនព្រោះជាតិដែរ បុគ្គលឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍ ព្រោះកម្ម (ការងារ) ឈ្មោះថាមិនមែនព្រាហ្មណ៍ ក៏ព្រោះកម្ម ។

បុគ្គលឈ្មោះថាអ្នកភ្ជួរភ្ជាស់ ព្រោះកម្ម ឈ្មោះថាអ្នកមានសិល្បសាស្ត្រ ក៏ព្រោះកម្ម ឈ្មោះថាអ្នកជំនួញក៏ព្រោះកម្ម ឈ្មោះថាអ្នកបំរើ ក៏ព្រោះកម្ម ។

សុត្តន្តបិដកៃ ឥតិយុត្ត មហាវគ្គស្ស នវមំ ភាសេដ្ឋសុត្តំ

ជាតេកេ កម្មុនា ហោតិ យោ ជាតីកេ កម្មុនា

យាជកោ កម្មុនា ហោតិ ភជ្ជាមេ ហោតិ កម្មុនា ។

ឯវ ហេតំ យថាភូតំ កម្មំ ហសន្ធិ ២ ណ្ហ ១ តា

ជដ្ឋ ១ ២ ១ ២ ១ ២

ឬគ្គលឈ្មោះថាចោរ ព្រោះកម្ម ឈ្មោះថាយោធាជីវ: ក៏ព្រោះកម្ម ឈ្មោះថាយាជក: (អ្នកបូជា) ក៏ព្រោះកម្ម ឈ្មោះថាស្តេច ក៏ព្រោះកម្ម ។

បណ្ឌិតទាំងឡាយ អ្នកឃើញបដិច្ចសមុប្បាទ (ថាវត្តយ៉ាងនេះ កើតឡើងដោយបច្ច័យនេះ) ឈ្លាសវៃក្នុងកម្មនឹងវិបាក រមែងឃើញកម្ម+ នុ: តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះ ។

លោករមែងប្រព្រឹត្តទៅ ព្រោះកម្ម ប្រជាជន ក៏ប្រព្រឹត្តទៅ ព្រោះកម្ម ពួកសត្វជាប់ចំពាក់ ដោយកម្ម (ទើបប្រព្រឹត្តទៅបាន) ដូចក្ងាវនៃរថដែលវិលទៅ ។

ឬគ្គលឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍បាន ដោយកម្មនេះ គឺតបធម៌ (ការសង្រ្ទមឥន្ទ្រិយ) ១ ព្រហ្មចរិយ: (ការប្រព្រឹត្តប្រសើរ) ១ សញ្ញម:(ការសង្រ្ទមក្នុងសីល) ១ ទម: (ការទូន្មាន) ១ កម្មដ៏ទុត្តមនេះឯងដែលធ្វើឲ្យទៅជាព្រាហ្មណ៍ ឬគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជា ៣ ប្រការ ជាអ្នកសូប់ មានកតជ្ញូតាស់ហើយ ទើបឈ្មោះថាព្រះព្រហ្ម ឈ្មោះថាព្រះឥន្ទ្រ បានជាអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ម្ចាស់វាសនា: អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ ។

(៧០) ឯវំ វុត្តេ ភគវតោ ជាណុ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ អភិក្ខន្តំ ភោ គោតម ។បេ។ ឧបាសកោ ០ ភវំ គោតមោ ជានាតុ អជ្ជតគ្គេ ជាណុបមោ សរណាគតន្តិ ។

ជាណុសុត្តំ ០ នវមំ ។

ទសមំ ពោកាលិកសុត្តំ

(៧១) ឯវមេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថ ខោ ពោកាលិកោ(១) ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ០ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិ-ន្នោ ខោ ពោកាលិកោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច ចាបិ ១ ភន្តេ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា ចាបិ ១ តាទិ ១ ១ ១

(៧០) កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងយ៉ាងនេះហើយ រ៉ាសេដ្ឋមាណព ទទួលការត្រេកអរមាណព ក៏សរសើរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចំណាំនូវពួកយើង ថាជាឧបាសក អ្នកដល់សរណគមន៍ស្មើដោយជីវិត ក្នុងកាលតាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមតរៀងទៅ ។

ចប់ រ៉ាសេដ្ឋិសូត្រ ទី ៩ ។

ពោកាលិកសូត្រ ទី ១០

(៧១) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម្ព័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ពោកាលិកភិក្ខុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ពោកាលិកភិក្ខុ លុះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សារីបុត្តនិងមោគ្គល្លាន ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ។

៦២៣

សុត្តន្ទ៌ជាតេ ឥតិយត្ថ្ម មហាវគ្គ្ម ទ្ធ្ម ១ សមំ ០ ០ ០

(៧២) លុះពោកាលិកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងពោកាលិកភិក្ខុដូច្នេះថា នែពោកាលិក អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ នែពោកាលិក អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ នែពោកាលិក អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ នែពោកាលិក អ្នកចូរធ្វើចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានចុះ ដ្បិតសារីបុត្តនឹងមោគ្គ-ល្លានមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។ ពោកាលិកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ជាគំរប់ពីរដងទៀតដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគ គួរខ្ញុំព្រះអង្គជឿ គួរខ្ញុំព្រះអង្គចូលចិត្ត ពិតមែន តែថា សារីបុត្តនឹងមោគ្គ-ល្លាន ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក លុះអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នាលា-មក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងពោកាលិកភិក្ខុ ជាគំរប់ពីរដងទៀតដូច្នេះថា នែពោកាលិក អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ នែពោកាលិក អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ នែពោកាលិក អ្នកចូរធ្វើចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុងសារីបុត្ត-នឹងមោគ្គល្លានចុះ ដ្បិតសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។ ពោកាលិកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ជាគំរប់បីដងទៀតដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគ គួរខ្ញុំព្រះអង្គជឿ គួរខ្ញុំព្រះអង្គចូលចិត្ត ពិតមែន តែថា សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក លុះអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ។

ឥតិយម្ប៎ ខោ ភគវា គោកាលំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច
មា ហោវ គោកាលក មា ហោវ គោកា-
លក ឧសាទេហ គោកាលក សារីបុត្តមោគ្គ្លានេសុ
ចិត្តំ ១ បសាទ សារីបុត្តមោគ្គ្លានានំ ។ អថ ខោ
គោកាលោ ភិក្ខុ ១ ១ ១

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ នឹងកោកាលិកភិក្ខុ ជាគំរប់បីដងទៀត ដូច្នេះថា នែកោកាលិក អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ នែកោកាលិក អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ នែកោកាលិក ចូរអ្នកធ្វើចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានចុះ ដ្បិតសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន មានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។ គ្រានោះ កោកាលិកភិក្ខុ ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។ កាលកោកាលិកភិក្ខុ ចៀសចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ស្រាប់តែពងកាយទាំងមូលមានពកប្រមាណប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃដុះជារឡើង ។ ពកប្រមាណប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃ ក៏ធំឡើងប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកចាយ ។ ពកប្រមាណប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកចាយ ក៏ធំឡើងប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកខ្មៅ ។ ពកប្រមាណប៉ុនគ្រាប់សណ្តែកខ្មៅ ក៏ធំឡើងប៉ុនគ្រាប់ផ្ទៃពុត្រា ។ ពកប្រមាណប៉ុនគ្រាប់ផ្ទៃពុត្រា ក៏ធំឡើងប៉ុនផ្ទៃពុត្រា ។ ពកប្រមាណប៉ុនផ្ទៃពុត្រា ក៏ធំឡើងប៉ុនផ្ទៃសម៉ ។ ពកប្រមាណប៉ុនផ្ទៃសម៉ ក៏ធំឡើងប៉ុនកូបញ្ចៅ ។

ទ្ធាសលាដ្ឋកមត្តាយោ ហុត្វា ១ ១ ១

ពតប្រមាណប៉ុនក្តីបញ្ចៅ ក៏ធំឡើងប៉ុនផ្ទៃញ្ចៅ ។ ពតប្រមាណប៉ុនផ្ទៃញ្ចៅ ក៏ចែក (ពេញទាំងសរីរៈ) ។ ខ្ទុះនឹងឈាម ក៏ហូរហៀរចេញ ។ លំដាប់នោះ ពោកាលិកភិក្ខុក៏ធ្វើមរណៈដោយអាពាធនោះឯង ។ ពោកាលិកភិក្ខុ លុះធ្វើមរណកាលហើយ ក៏ទៅកើតក្នុងបទុមនរក ព្រោះបងចិត្តអាឃាតក្នុងព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាន ។ គ្រានោះ ពត្រីបមយាមកន្ទ្ធងទៅ សហម្បតីព្រហ្ម មានរស្មីរុងរឿង បណ្ណាលវត្តជេតពនជុំវិញ ចាំងអស់ទ្សៀកភ្ជ្រាល ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយឋិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។ សហម្បតីព្រហ្ម លុះឋិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពោកាលិកភិក្ខុធ្វើមរណកាលហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពោកាលិកភិក្ខុ លុះធ្វើមរណកាលហើយ ក៏ទៅកើត ក្នុងបទុមនរក ព្រោះបងចិត្តអាឃាត ក្នុងព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាន ។ សហម្បតីព្រហ្ម ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះរួចហើយ លុះពោលពាក្យនេះហើយ ធ្វើប្រទក្សិណរួចក៏ចាត់ទៅក្នុងទីនោះឯង ។

អជ្ជេវ ភគវា ឥសិ្ស រត្តិយា អច្ចយេន ភិក្ខូ អាម-ន្តេសិ ឥមំ ភិក្ខវេ រត្តឺ ព្រហ្ម សហាម្ប្ដ អភិក្ខ្ណាយ រត្តិយា ។ បេ ។ ឥនមវោច ភិក្ខវេ ព្រហ្ម សហាម្ប្ដ ឥនំ ១ ត្វា បនក្ខ្ជ ណ ត្ថ ១ ១ ១

គ្រានោះ លុះកន្ធ៦ត្រីនោះ៧ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុ ថា ម្នាលភិក្ខុ ចាំ៦ឆ្នាយ យប់ម៉ិញនេះ នាពត្រីបឋមយាម ក១ន្ធ៧ ហើយ សហម្បតីព្រហ្ម ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ ចាំ៦ឆ្នាយ សហម្បតីព្រហ្ម ១ នេ ។ ម្នាលភិក្ខុ ចាំ៦ឆ្នាយ សហម្បតីព្រហ្ម ១ នេ ។ ១ ១ ១

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ រីសតិ ខារិ តោ តោ សលៈ-
តោ តិលកាហោ ឥតោ ឥតោ ឧ ១ ១ ១

ម្នាលភិក្ខុ ដូចរេះសម្រាប់ផ្ទុកគ្រាប់ល្ងរបស់ម្នាក់ដែនកោសល មានចំណុះ ២០ ខារី(១) មានបុរសម្នាក់ លុះកន្ទងទៅ ១ រយឆ្នាំ ១ ពាន់ឆ្នាំ ១ សែនឆ្នាំ ទើបរើសគ្រាប់ល្ង ម្តងមួយគ្រាប់ ១ អំពីរេះនោះ ម្នាលភិក្ខុ រេះសម្រាប់ផ្ទុកគ្រាប់ល្ង របស់អ្នកដែនកោសល ចំណុះ ២០ ខារីនោះ ដល់ទីការអស់ទៅដោយពាក្យយាមនេះ ឆាប់ជាង ឯកាលយូរអង្វែងរបស់អត្ថុទនកមួយ(២) មិនដាច់ទ្ធ ដល់ទីការអស់ចាន ឡើយ ម្នាលភិក្ខុ អត្ថុទនក(៣) ២០ ដង (ឃ្លះ) យ៉ាងណា ទ្ធិវត្ថុទនកតែមួយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុ ទ្ធិវត្ថុទនក ២០ ដងឃ្លះយ៉ាងណា អតពនកតែមួយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ

---

១ រាប់តាមលំដាប់យ៉ាងនេះ ៤ តាឡាអ្នកស្រុកមគធៈ ជា ១ តាឡានៃអ្នកស្រុកកោសល, ៤ តាឡាអ្នកស្រុកកោសល ជា ១ អាឡ្ហក, ៤ អាឡ្ហក គឺ ១៦ តាឡា ជា ១ ទោណ, ៤ ទោណ គឺ ៦៤ តាឡា ជា ១ មានិកា, ៤ មានិកា គឺ ២៥៦ តាឡា ជា ១ ខារី ១ អម្រែក; ២០ ខារី គឺ ៥១២០ តាឡា ជា ១ គិលភិហៈ (១ រេះ) ។

២ ជាឈ្មោះរបស់នរក ១ រណ្ដា ដែលសត្វត្រូវរងទុក្ខយូរអង្វែងរាប់ដោយរយសែនពាន់ (ឆ្នាំ) ដើរាប់តាមសំ១ា មានចំនួន ៥៦ ពាន់ ទើបជាអត្ថុទ ១ (ប្រហែល ៨ ពាន់ឆ្នាំ) ។ អដ្ឋកថា អភិធាន ១ ១ ១

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ រាសតិ អពលា និរយា ឱរមេតោ
អហោ និរយោ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ រាសតិ អហោ
និរយ ឱរមេតោ អជដោ និរយោ សេយ្យថាបិ
ភិក្ខុ រាសតិ អជដ និរយ ឱរមេតោ ឥមុ្ទ
និរយោ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ រាសតិ ឥមុ្ទ និរយ
ឱរមេតោ សោកន្ធ្ងតោ និរយោ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ
រាសតិ សោកន្ធ្ងតា និរយ ឱរមេតោ ឧប្ផ្ងលតោ
និរយោ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ រាសតិ ឧប្ផ្ងលតា និ-
រយ ឱរមេតោ បុណ្ណ្ងរ៉ាតោ និរយោ សេយ្យថាបិ
ភិក្ខុ រាសតិ បុណ្ណ្ងរ៉ាតា និរយ ឱរមេតោ បទុ-
មោ និរយោ បទុមំ ខោ បន ភិក្ខុ និរយំ
តោ តាលិ តោ ភិក្ខុ ឧបមន្ត្ងា សារ៉ាបុត្តមោ ក្ខណ្ដ-
ជេសុ ធ្ងតុ អាយ្ងកេ ត្ងាតិ ។

ឥធ ភេ ភគ ឥធ ១ ១ ១ ១ សុ ១ ១
អ ១ ១ ១ ១

ម្នាលភិក្ខុ អតពនរក ២០ ជន យ៉ូរយ៉ាងណា អហហនរកតែមួយ ក៏យ៉ូរយ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុ អហហនរក ២០ ជន (យ៉ូរ) យ៉ាងណា អដដនរកតែមួយ ក៏យ៉ូរយ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុ អដដនរក ២០ ជន (យ៉ូរ) យ៉ាងណា កុមុទនរកតែមួយ ក៏យ៉ូរយ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុ កុមុទនរក ២០ ជន (យ៉ូរ) យ៉ាងណា សោគន្ធិកនរកតែមួយ ក៏យ៉ូរយ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុ សោគន្ធិកនរក ២០ ជន (យ៉ូរ) យ៉ាងណា ឧប្បលនរកតែមួយ ក៏យ៉ូរយ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុ ឧប្បលនរក ២០ ជន (យ៉ូរ) យ៉ាងណា បុណ្ឌរីកនរកតែមួយ ក៏យ៉ូរយ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុ បុណ្ឌរីកនរក ២០ ជន (យ៉ូរ) យ៉ាងណា បទុមនរកតែមួយ ក៏យ៉ូរយ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុ ឯកាកាលិកភិក្ខុ ចូលទៅកើត ក្នុងបទុមនរក (នោះ) ព្រោះបង់ចិត្តអាឃាត ក្នុងសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ។

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះ ព្រះសុគតជាសាស្តាលុះទ្រង់ត្រាស់ ព្រះពុទ្ធដីកានេះរួចហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់គាថាពន្ធ តទៅទៀតថា

(៧២) ឧរ៉ាសស្ស ហ៊ ជាតស្ស ឧ្ការ(១) ជាយតេ ទុ១
យាយ ឆិន្ទ តំ អត្ថានំ ពាលោ ទុ្ភ្ភសិតំ ភណ ។
យោ ឆិន្ទ្ធ យំ ឧ្ការ
តំ ភ ឆិន្ទ យោ ឧ្ការ
ជ្ជ ជាតំ ទ ១ ១ ១

(៧៤) បុគ្គលពាលពោលពាក្យទុក្ខសិត រមែងកាត់ទូវឫសគល់នៃ
ខ្លួន (ក្នុងលមួល) ដោយផ្លុសវាចា ណា វាចា (នោះ) ដូចជាដំនាំ
ក្តីតក្ខ ដ៏មាត់នៃបុរស (នោះ) ។ បុគ្គលណា សរសើរទូវបុគ្គលដែល
គួរនិន្ទា ឬនិន្ទាទូវបុគ្គលដែលគួរសរសើរវិញ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា
សន្សំទូវទោសកំហុសដោយមាត់ មិនបានទូវសេចក្តីសុខ ដោយ
ទោសកំហុសនោះទេ ។ ក៏ឃាតញ៉ាដោយទ្រព្យ ទាំងអស់ឬ
ជាមួយនឹងខ្លួនផង ព្រោះលែងក្ងាល់ទាំងឆ្អាយណា ការចាញ់
នេះ ជាទោសកំហុស មានប្រមាណតិចទេ បុគ្គលណា ធ្វើចិត្ត
ប្រទូស្តក្នុងព្រះសុគត គឺព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បច្ចេកពុទ្ធ ពុទ្ធសាវ័ក
ការប្រទូស្តនេះឯង ជាទោសកំហុសធំជាង ។

បុគ្គលតិះដៀលព្រះអរិយៈ ដ៏ពាល់វាចាចិត្តលាមក រមែង
ចូលទៅកាន់ឋានមនរក អស់កាលណា កាលនោះ កំណត់
ចំនួនពិតប្រាកដ: ៣៦ នឹង ៥ អាត្មាទទួលកន្លៃ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

អត្ថតាធី ធីរយំ ខុ ១ បេតិ
យោ ភាមិ ភត្ថ ១ ១ ១

បុគ្គលណា ពោលពាក្យមិនពិត ឬបុគ្គលណា ធ្វើហើយ និយាយថា អាត្មាអញមិនធ្វើវិញ រមែងទៅនរក បុគ្គលទាំងពីរពួក នោះ ជាមនុស្សមានកម្ម ដ៏ថោកទាប លុះលះទុក្ខកាយនេះទៅ រមែងស្លាប់ ក្នុងលោកខាងមុខ ។

បុគ្គលណា ប្រទូស្តចំពោះជនដែលមិនប្រទូស្ត ជាបុរស បរិសុទ្ធ មិនមានកិលេស ចាបរមែងត្រឡប់ត្រូវបុគ្គលពាលនោះ វិញ ដូចជាធូលីដ៏ល្អិតដែលបុគ្គលចាចទៅកាន់ទីប្រាសចាស់ ។

បុគ្គលណា ប្រកបរឿយ ១ ក្នុងលោកគុណ (ឥណ្ហ) បុគ្គលនោះមិនមានសទ្ធា មានតែសេចក្តីកំណាញ់ស្ងួតស្ងាញ មិន ស្គាល់ពាក្យទុកខ ជាអ្នកកំណាញ់ ប្រកបរឿយ ១ ក្នុង បិសុណាវាចា រមែងតិះដៀលនូវបុគ្គលដទៃដោយពាក្យ ។

ម្នាលអ្នកមានមាត់ក្រាស់ ពោលពាក្យគ្មានពិត មិនប្រសើរ បំផ្លាញនូវសេចក្តីចំរើន ជាមនុស្សលាមក ធ្វើអំពើអាក្រក់

ឧ្ចាសន្ត ការ សំ អវជ្ជ
ម ពហុការ ណ ជ ដេរយ ០ ០ ។
ជ ម ការ ០ ០ ០ ០ ០
ស ន្ត ការ ០ ០ ០ ០ ០
ព ហ ០ ០ ០ ០ ០
ក ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ។
ន ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០
ឧ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០
ន ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០
ន ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ។
 អ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០
ត ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០
ន ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០
ភ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ។

---

១ ខ. ពហ្ជ ០ ។ ២ ខ. ឥ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ។ ២ ម. ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០

ជាបុរសថោកទាប បុរសឥតបុណ្យ មានកំណើតថោកទាប អ្នកឯង

ដូចជាសត្វនរក អ្នកកុំនិយាយច្រើនក្នុងទីនេះទៀយ ។ អ្នកពោយចុះ

ទូរជួលលើខ្លួន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ អ្នកតិះដៀលពួកសប្បុរស

ធ្វើអំពើអាក្រក់ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតច្រើនប្រការ អ្នកនឹងទៅកាន់នរក

អស់កាលយូរអង្វែង ។ កម្មរបស់សត្វនីមួយ ។ មិនវិនាសទេ

សត្វជាម្ចាស់ រមែងជួបនូវកម្មនោះ សត្វលង់ទៅ អ្នកធ្វើកម្មអាក្រក់

ឃើញនូវទុក្ខចំពោះខ្លួន ក្នុងលោកខាងមុខ ។ អ្នកធ្វើអំពើអាក្រក់

តែងចូលទៅកាន់ចំណែកដ៏ងងឹត ជាទីដែលនាយនិរយបាល ចាក់

ទំនឹងដែកស្រួច ចាំងដុំដែកមានសណ្ឋាន ប្រហែលផ្ទៃញ្ចៅ ដ៏ក្តៅ

សមគួរដល់កម្មនោះ ជាកោដន (របស់សត្វទាំងនោះ) ។

ន ហិ វក្ខ្យ ១ ១ ១ ១

ធាតិ ១ ១ ១ ១ ១ ១

អ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ពួកនាយនិរយបាល កាលទ១ណ៍ពោល មិនពោលពាក្យពីពេះឡើយ

មិនស្ទុះទៅដោយមុខរីកកាយ មិនមែនចូលទៅឲ្យជាទីពឹងបានទេ ឲ្យ

ដេកលើកម្រាលដើកភ្លើង បញ្ចូលទៅកាន់អណ្ណាតភ្លើងដែលនេះ

សន្ធោសន្ធៅ ។ ពួកនាយនិរយបាល ពន្ធដោយសំណាញ់ រាយដោយ

ញញ្ជ្រៃដែក ក្នុងទីនោះ សត្វនរក ដើរទៅកាន់នរក(ឈ្មោះធូមពោរុត)

ដ៏ងងឹតល្ងង់ ដែលធ្វើឲ្យភ្ជាក់ នរកនោះ ធំទូលាយដូចជាវិមានដ៏ ។

មួយវិញទៀត សត្វនរក ចូលទៅកាន់លោហកុម្ភីនរក ដែលមាន

អណ្ណាតភ្លើងនេះសន្ធោសន្ធៅ ជាសត្វបិចអណ្ណាត ។ នេះនៅក្នុ

លោហកុម្ភីនោះ ដែលមានភ្លើងនេះជុំវិញ អស្សកាលយូរអង្វែង ។

អថ បុត្ត្ថលោហិតមិត្ថ
ឥត្ថ ឯ បត្ថ ឯ ឯ ត្ថ ការ
យ យ ន ្ធ (១) ឯ ឯ ត
ឥត្ថ ឯ ត ្ថ ត ្ថ ។
ឯ ្ធ ្ធ ្ធ ្ធ ្ធ ្ធ
ឥ ្ធ ្ធ ្ធ ្ធ ្ធ ្ធ

ឬ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

អជ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឥ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឥ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ទ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ (១) ។

ទ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ស ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ស ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ (២)

ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ។

ក ១ ១ ១ (៣) ១ ១ ១ ១ ១ ១

យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ត ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ។

---

១ ឲ. ១ បកក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ។ ម. ១ បកក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ។ ២ ឲ. ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឥតមានោះ សត្វនរកស្ទុះចូលទៅកាន់ស្ទឹងទឹកផ្ទៃ (ទឹកក្រូត) ដែលសត្វហែលទៅបានដោយកម្រ ឬស្ទុះចូលទៅកាន់មុខកាំបិតកោរមានមុខដ៏មុត សត្វលង់ខ្ទៅ ជាអ្នកធ្វើអំពើលាមក លុះធ្វើអំពើលាមកចាំងភ្លាយហើយ រមែងធ្លាក់ទៅ ក្នុងនរកនោះ ។ ហ្ជូងក្អែកខ្មៅ ហ្ជូងក្ដ្ត សម្ប្ដ្ដ្ដ្ដ្ដ្ដ្ដ្ដ្ដ ហ្ជូងចចក ហ្ជូងគ្នាត ហ្ជូងតាជក់ ហ្ជូងក្អែក-ស តែងចឹកជញ្ជ្ជ្ជ្ជ (ខ្ទ្ជ្ជ្ជ្ជ) ដែលកំពុងស្រែកយំ ក្នុងនរកនោះ ។ ជនអ្នកធ្វើទ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ឃើញទ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ក្ដ្ត ដ្ជ្ជ ណា ... ...

តេ ឥណ្ហ៑ាតា ១ ទ្ធ្ហ៑ា ១ ១ ១

ពួកសត្វណា ចូលទៅកើតក្នុងបទុមនរក អស់១នហុត (មួយរយ
សែនកោដិឬកោដិ) ទំនង ៥ កោដិឆ្នាំទៀត ឬអស់ ១២ រយ
កោដិដទៃទៀត ពួកសត្វនរកទាំងនោះ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយពាប
ហើយដោយការនេះ ។ សេចក្តីទុក្ខក្នុងនរក ដែលលោកពោល
ហើយក្នុងទីនេះយូរត្រឹមណា ពួកកាលិកកិ្ខុគប្បីទៅ ក្នុងនរកនោះ
អស់កាលយូរត្រឹមនោះ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បីរក្សាវាចាចិត្ត
ឲ្យល្អជាប្រក្រតី ក្នុងគុណដ៏ប្រពៃ គឺសេចក្តីស្អាតនឹងសីលជាទី
ស្រឡាញ់ចុះ ។

ចប់ ពោកាលិកសូត្រ ទី ១០ ។

នាឡកសូត្រ ទី ១១

(៧៤) អសិតតាបសី សម្រាកនៅក្នុងទីកន្លែងវិហារ ចានឃើញ
នូវពួកទេវតាជាន់តាវត្តឹង្ស មានសេចក្តីសោមនស្ស រីករាយផង
នូវសក្ក្ទេវរាជ ជាធំជាងទេវតាផង នូវពួកទេវតាដែលស្ទុះ
សំពត់ស្អាតផង ក៏ទ្រនំ្ទ្ធសំពត់ហើយ ដ្ឋានសើរក្រពេក ។

ធិស្ហាន ទេវ បមុនិតមនេ[1] ខុនក្ខ
ចិត្តំ ការ ត្ហ ឥនមកេ[2] ឥត្ត
ការ ទេវ ជ្ជ អតិ ការ ការ ស្ស ្ យ
ទុ ស្ស ្ ការ ហេ ត្ហ រ ម យ ជ[3] ការ ជ ជ ។
យ ន ជ អ ស ្ អ ្ ្ ្ ្ ្ ្
ជ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្
ត ន ជ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្
ការ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្
ជ

លុះឃើញទេវតា (ចាំងនោះ) មានចិត្តរីករាយ មានចិត្តខ្ពស់ឡើង ក៏ធ្វើនូវសេចក្តីអើពើ សួរដូច្នេះថា ពួកទេវតាកន្ធជាន់តាវត្តឹង្ស នោះ មានសភាព រីករាយក្រៃពេក ព្រោះហេតុអ្វី អ្នកចាំងឡាយ ក្រាន់សំពត់ត្រកអរ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ (អសិតឥសី ដឹងថា) ក្នុងវេលាណា មានសង្គ្រាមជាមួយពួកអសុរ ដ័យជំនះ មានដល់ពួកទេវតា ពួកអសុរចាញ់ ក្នុងវេលានោះ ពួកទេវតាក៏ មិនមានការព្រឺព្រេមក្រាកដូច្នោះឡើយ ពួកទេវតាត្រេកអររីករាយ ព្រោះឃើញ នូវហេតុចំឡែកដូចម្តេច ។ ពួកទេវតាហួចផង ច្រៀងផង ប្រគំផង ទះដៃចាំងសងខាងផង ពាំផងថា នែ ទេវតាចាំងឡាយ ជាបុគ្គលនិរទុក្ខ ខ្ញុំសួរអ្នកចាំងឡាយដែលនៅ លើកំពូលភ្នំមេរុ គឺជាន់តាវត្តឹង្ស (នេះ) សូមអ្នកចាំងឡាយ បន្ទោចផ់សេចក្តីសង្ស័យ របស់ខ្ញុំជាយឆាប់ ។ (ពួកទេវតា តបថា) ពោធិសត្វនោះ ដូចជាកែវដ៏ប្រសើរ ឥតមានអ្វីនឹង ធ្ងន់ចាន ទ្រង់ត្រើត ក្នុងព្រៃលុម្ពិនីវ័ន ក្នុងជនបទ ជាស្រុករបស់ ពួកសក្យៈ ក្នុងមនុស្សលោក ដើម្បីជាប្រយោជន៍ទទួលសេចក្តីសុខ

សុត្តនិបាតេ ឥតិយស្ស មហាវគ្គស្ស ឯកាទសមំ ឥសិកសុត្តំ

តេនម្ហ ភុជ្ជា អតិរេ ការ្យ្ជ្ជ ។
សោ សព្ជ្ជសត្តានមោ អក្ខុមុក្ខ្ជ
ឯកសេ សព្ជ្ជ ជ្ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ

ព្រោះហេតុនោះ ចានជាយើងខ្ញុំមានសេចក្ដីត្រេកអរ មានសតាត
រីកពយ៉ាត្រេតេត ។ ពោធិសត្ត្វនោះ ប្រសើរជាងសត្ត្វ
(ទេវតានឹងមនុស្ស) ជាអគ្គបុគ្គល ជានរៈអង់អាច ឧត្ដមជាង
ពួកសត្ត្វ ១ ១ ១

តាកសកំវ ឧកសិតមិ វិសុទ្ធំ
សុរិយន្ត្ថបន្ត្ថ សារទវ៉ាភ្ជមុត្ត
អានន្ទជាតោ វិបុលមលត្ត ២ត ។
អនេកសាខ្ជ សហ្ស្ស្ស ណ្ណ
ឆ្ត ២ ជ ១ យ្ស ២ ១ ១ ១

ដូចព្រះចន្ទ្រដ៏រុងរឿង ក្នុងកណ្ដាលហ្គងផ្ការីយ ឋិតនៅក្នុងដ៏អាកាសបរិសុទ្ធ ដូចព្រះអាទិត្យ ផ្ទុតអំពីពពក រុងរឿងក្នុងសាទេ:ដូវ មានសេចក្ដីកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ចាន្ទ្ទូ:ឋិតនៅ ។ ពួកទេវតាចាំងធ្ត្រ-ស មានធ្ងន់ច្រើន មានមណ្ឌលមួយពាន់ (សំរេចអំពីមាសធ្ងន់) នាកណ្ដាលអាកាស ចាមរៀងឡាយ មានដងផ្ការីការ:នៃមាស សំយុងចុះ ពួកទេវតាអ្នកកាន់ចាមរនឹងធ្ត្រក៏មិនប្រាកដឡើយ ។ ជដិល ផ្ការីឈ្មោះកណ្ហាសិរ៍ លុះឃើញព្រះពជ្ជកុមារមានស្នាមរុងរឿងដូចដុំមាស លើកម្រាលសំពត់ឯ្ហកមួល ដែលពួកទេវតាចាំងស្ងួតធ្ត្រលើព្រះសិរ្សហើយ ក៏មានចិត្តអណ្ដែតខ្ពស់ឡើង មានចិត្តរីកពយហើយទទួលយក (ព្រះពជ្ជកុមារនោះ) ។ តាបសនោះ ជាអ្នកត្រិះរិះ រំពឹងទ្ទ្ធ:ការ:ជាអនាគត ជាអ្នកចេះចប់ទ្ទ្ធ:មន្ត្ត:សម្រាប់ស្គាល់ទ្ទ្ធ:លក្ខណ: លុះទទួលព្រះពជ្ជកុមារដ៏ប្រសើរ របស់ពួកសក្ស:ហើយ មានចិត្តរីកពយ បានញ្ជ្ញ:ណ:ចេញ ( ) ( ) ( )

អ១ត្តនោ ឥមនមនុស្សរត្តោ
អកាលញ្ញូ១ោ ឥទ្ធ្យយ(១) អស្ស្ជ្ជ
ធិស្ជ្ជ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ធ ១

លំដាប់នោះ កណ្ហសិរី ពុកឃើញដំណើរបស់ខ្លួន ក៏មានសភាពមិនរីកចម្រើន ទើបយំសម្រក់ទឹកភ្នែកវិញ ពួកសក្យៈឃើញហើយ ក៏សួរនាងដែលកំពុងយំថា សេចក្តីអន្តរាយនឹងមានដល់ព្រះពជកុមារនៃយើងឬ ? ឥសីលុះឃើញពួកសក្យៈមិនរីកចម្រើនហើយ ទើបពោលថា អាត្មាមិនបានពុក ទ្រង់អំពើមិនមែនជាប្រយោជន៍ចំពោះព្រះពជកុមារឡើយ មួយទៀត សេចក្តីអន្តរាយនឹងមិនមានដល់ព្រះពជកុមារទេ ព្រះពជកុមារនេះមិនបោកបោកឡើយ សូមអ្នកទាំងឡាយមានចិត្តរីកចម្រើនចុះ ។ ព្រះពជកុមារនេះ នឹងបានត្រាស់ដឹងនូវសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរ ព្រះពជកុមារនេះ ជាអ្នកឃើញនូវព្រះនិព្វានដ៏ចាស្ទុនក្រៃលែង ព្រះពជកុមារនេះ ជាអ្នកអនុគ្រោះនូវប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន នឹងញ៉ាំងព្រះធម្មចក្រ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ព្រហ្មចរិយៈគឺសាសនារបស់ព្រះពជកុមារនេះនឹងសាយភាយទៅ ។ ឯអាយុរបស់អាត្មាមិនបានតាំងនៅយូរ ក្នុងមនុស្សនេះទេ កាលកិរិយារបស់អាត្មានឹងមានក្នុងរវាង(នេះ)ឯង អាត្មានឹងមិនបានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះពជកុមារអ្នកមានព្យាយាម មិនមានអ្នកណាស្តីឡើយ

២៤០

សុត្តន្តបិដកៃ ១១ ១ ១

ព្រោះហេតុនោះ ចានជាអាត្មាស្ពាយក្រោយ ព្រួយចិត្តកើតទុក្ខ ។
តាបសអ្នកមានព្រហ្មចរិយធម៌នោះ ញ៉ាំងចិត្តដ៏ធំទូលាយ ឲ្យកើត
ឡើងដល់ពួកសត្ត: ហើយក៏ចៀសចេញ អំពីបរមាជវ៉ាងវៀ
តាបសនោះ មានសេចក្តីអនុគ្រោះចំពោះក្មួយរបស់ខ្លួន ក៏បណ្ត
ឲ្យកាន់យកធម៌ របស់មហាបុរស អ្នកមានព្យាយាម មិនមាន
អ្នកណាស្មើ ថាបើ អ្នកបានឮសំឡេងថា ពុទ្ធ អំពីសំណាក់
បុគ្គលដទៃហើយ (ត្រូវដឹងថា) មហាបុរសដល់នូវការត្រាស់ដឹ
ហើយ បើកផ្លូវទៅកាន់ព្រះនិព្វានហើយ អ្នកគប្បីចូលទៅសាកសួ
លទ្ធ ក្នុងសំណាក់នៃមហាបុរសនោះ ហើយប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ-
ធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគនោះចុះ ។ នាឡកកុមារនោ
ជាបុគ្គលមានបុណ្យសន្សំទុកហើយ ដែលឥសីនោះ មានចិត្តប្រកប
ដោយប្រយោជន៍មិនញាប់ញ័រ ឃើញថា ព្រះនិព្វានបរិសុទ្ធក្រ
លែង ក្នុងអនាគត ប្រៀនប្រដៅហើយ ក៏ទៅវន្ទ៍ចំព្រះជ័ងស្រ
ក្បាសាតិទ្ធ្ងិយ ជួសដោយភេទនៃខ្លួនជាតាបស ។ នាឡក-
តាបស លុះឮសំឡេងគឹកកង (ដែលទេវតាចាំងឡាយធ្វើហើយ)
ក្នុងកាលដែលព្រះជ័ងស្រ ញ៉ាំងចក្រដ៏ប្រសើ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ

ឥន្ទ្រាន ធិស្ស ឥសិនិសភំ ឧសន្ធ

ទោនេយ្យសេដ្ឋំ ២ មុនិវរ អមុត្ត

ឧមាកតេ អសិតាយ្យ ២ សាសនេតិ ។

ឧត្តរ ២ ។

(៧៦) អញ្ញាតមេតំ ២ ១ ១ ២ ១ ១ ២ ១ ១

ក៏ទៅ (កាន់ទីនោះ) លុះទៅដល់ហើយ ឃើញព្រះមានព្រះភាគដូចឥសី ក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា ចូលសាកសួរនូវមោនេយ្យវត្ត គឺមគ្គញាណដ៏ប្រសើរ ធ្លាប់ព្រះពុទ្ធជាមុនវិសេស តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់អសិតឥសីទូន្មានហើយ ។

ចប់ វត្ថុកថា ។

(៧៦) នាឡកតាបស សួរថា បពិត្រព្រះគោតម នេះជាពាក្យពិតរបស់អសិតតាបស ដែលខ្ញុំព្រះអង្គដឹងហើយ ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរព្រះអង្គ អ្នកដល់ត្រើយនៃធម្មមិ ចាំ ១ ... ...

សមានការ[1] ឥត្ថេជ តាមេ អត្ថុជ្ជវន្ធិតំ

មនោបនោសំ រក្ខេយ្យ សន្តោ អនុណ្ណតោ[2] ១

ឧត្ថ្ការ ជ ជ ជ

ឬគ្គលត្រូវធ្វើខ្លួនឲ្យមានភាពស្មើ ចំពោះបុគ្គលអ្នកដ្ឋានទ្ធ និងអ្នកថ្វាយ
ទ្ធ ក្នុងស្រុក ឬគ្គល (បើគេដ្ឋ) ត្រូវកម្ចាស្ថេចក្តីប្រកួតស្ពក្ខ ក្នុងចិត្ត
(បើគេថ្វាយ) ត្រូវស្ងប់ក្ងុ ចាំ ងតាមអារម្មណ៍ ។ អារម្មណ៍ខ្ពស់ ទ្ធ
ពាបតាំ ងឡាយ (អារម្មណ៍ល្អ ទ្ធ ងអាក្រក់) ដែ ងផ្ទ្ធ យ ១ ១ ១ ១ ១
(ការ ១ ១ ១ ១ ១) ១ ១ ១ ១ ១

ឧ០ គោនកេ[1] មិតាហារេ អប្ប០ ជ្ជ០ អ០ លោ០ ០ ០

ឬ ក្ខ្ជ ( ) ។ ( ) ( ) ( )

សុត្តន្តបិដកៃ ១១ ១ ១

មុនីមានចិត្តក្នុងដៃគ្រាប់ទៅ មិនគ សន្ទតថា ដូចគ មិនគួរពេជ
ជ្ឈាយនឹងទានដែលមានប្រមាណតិច មិនគួរមើលងាយនូវបុគ្គ
ម្នាក់ឲ្យទាន ។ ឯបដិបទាដែលខ្ពស់នឹងទាប សមណៈបានប្រ-
កាសហើយ ធម្មតាព្រះអរិយបុគ្គល មិនដែលទៅកាន់ត្រើយទាង
ទាយ គឺព្រះនិព្វានដល់ពីរដងឡើយ ព្រះនិព្វាននេះ មិនគួរបាន
ដោយគុណតែមួយទេ ។ ភិក្ខុណា មិនមានតណ្ហាសេចក្តីក្រហល
ក្រហាយ នឹងមិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកមានវៀកិលេសកាត
ហើយ អ្នកលះចោលនូវកិច្ចតូចនឹងកិច្ចធំហើយ ។

(ព្រះមានព្រះភាគ) ទ្រង់ត្រាស់ថា តថាគតនឹងបញ្ជាក្ត នូវមោ-
នេយ្យបដិបទាដល់អ្នក ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្ត នូវមោនេយ្យបដិបទា គប្បី
ប្រៀបធៀបខ្លួនដូចមុខកាំបិតកោរ គប្បីទល់ពីតានដោយអណ្តាត
ហើយសង្ត្រមផ្ទៃ (ដោយការមិនសេពបច្ច័យដែលកើតឡើងដោយ
ផ្លូវសៅហ្គន) ។ ភិក្ខុនោះមិនមានចិត្តខ្ជិលផង កុំគិតច្រើនផង ជា
អ្នកមិនមានកិលេសផង មិនអាស្រ័យតណ្ហាផង មានសាសនព្រហ្ម-
ចរិយៈជាខាងមុខផង គួរសិក្សាបម្រុងនឹងសេពនូវអាសនៈស្ងាត់ម្នាក់
ឯងផង បម្រុងសេពអាម្ពណ៍ ដែលសមណៈគប្បីចូលទៅដាក់ផង

សុត្តន្ទ្ធ១ បាតេ ឥតិយស្ស មហាវគ្គស្ស ឯកាទសមំ ឆាឡកសុត្តំ

ឯកត្តំ ហោនមត្ថាតំ(១) ឯកោ ១(២) អកិរមិ ស្ស ។

(៣)

(អ ១ ភាសិ ហ ១ ១ ១

អ្នកជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ចាំនត្រេកអរនូវមោនេយ្យ ឬដ្ឋិ ជាចំណែកមួយ ដែលតថាគត សំដែងហើយដោយពិត ។

(អ្នកនឹងលឺពួកខ្ញុំ ខ្ញុំយើងទៅកាន់ទិសចាំង ១០ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ) អ្នកឮសំឡេងលឺ (អំពីសំណាក់) អ្នកប្រាជ្ញចាំងឡាយ ជាអ្នកមានឈាន លះបង់កាម គប្បីធ្វើដោយត្រៃលក្ខណ៍ទាំងពីរ ទាំងសទ្ធាផង ក្នុងកាលនោះ ទើបឈ្មោះថាជាសាវ័ករបស់តថាគត ។ អ្នកត្រូវដឹងបរិយាយនោះ ដោយសេចក្តីឧបមា ដោយទន្ទ្រាំងឡាយ (ត្រូវដឹងបរិយាយផ្សេងទៀត) ចំពោះបឹងនឹងស្ទឹងចាំងឡាយថា ស្ទឹងតូចចាំងឡាយ តែងធ្លាក់សំឡេង ហូរទៅឯស្ទឹងធំ តែងហូរទៅស្ទ្រាម ១ ។ ទឹកណា ដែលកន្ទុះ ទឹកនោះតែងឮសូរ ទឹកណា ដែលពេញ ទឹកនោះតែងស្ងប់ ជនពាលមានឧបមាដូចទឹកកន្ទុះក្ដុម ជនបណ្ឌិតមានឧបមាដូចអន្ទ្រង់ទឹកដ៏ពេញ ។ សមណៈគឺព្រះពុទ្ធ តែងសំដែងនូវធម៌ដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ដ៏ច្រើន សមណៈនោះជ្រាបច្បាស់ ទើបសំដែងនូវធម៌ សមណៈនោះជ្រាបច្បាស់ ទើបសំដែងដោយច្រើន ។

យោ ច ជ្ឈានំ សំយតត្តោ ជ្ឈានំ ន ឥមាយ ភាសតិ
ស មុនិ មោនមរហតិ ស មុនិ មោនមជ្ឈគ្គតិ(១) ។

ឥទ្ធកសុត្តំ ឯកាទសមំ ។

ទ្វាទសមំ ទ្វយតានុបស្សនាសុត្តំ

[៧៧] ឯវ្ហេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា
សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស
ការាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា ឥធ ភិក្ខវេ
ឥធ ភិក្ខវេ ១ ២ ១.ម. ១ ២ ១.ម. ១ ២ ១.ម.

មួយទៀត មុនីណា ជ្រាបប្រាកដនូវធម៌ មានចិត្តសង្រួមហើយ ជ្រាបប្រាកដនូវធម៌ មិននិយាយច្រើន មុនីនោះ គួរដល់ មោនេយ្យ ឬ ដ្ឋិតិ មុនីនោះ ចានដល់នូវអរហត្តមគ្គញ្ញាណ ។

ចប់ តាឡកសូត្រ ទី ១១ ។

ទ្វយតានុបស្សនាសូត្រ ទី ១២

(៧៧) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម្ព័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងបុព្វារាម មិគារមាតុប្រាសាទ ដ៏តក្រុងសាវ៉ាត្ថី ។ សម្ព័យ នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ មានភិក្ខុសង្ឆ ១ ចោមរោម គង់ក្នុងទីវាល នាពត្រីពេញបូណ៌មី ក្នុងថ្ងៃឧបោសថទី ១៥ នោះ ។ ត្រានោះ ព្រះ មានព្រះភាគ ទ្រង់ឈ្ងៀងមើលនូវភិក្ខុសង្ឆ ដែលស្ងៀមស្ងាត់ហើយ ទ្រង់ហៅពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ណា ជាអរិយធម៌ ជានិយ្យានិកធម៌ ជាធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសម្ពោធិញ្ញាណ

ឆៃសំ ភេ ភិក្ខវេ កុសលានំ ធម្មានំ អវិ-
យានំ និយ្យានិកានំ សម្ពោធិគាមីនំ ការ ឧបនិសា
សវនាយ ឥតិ ចេ ភិក្ខវេ ឧជ្ជិតាភេ
អស្ស ឆៃ ឋានេ ឯ ១ យ ១ ១ ១

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ មានគេសួរអ្នកទាំងឡាយថា ប្រយោជន៍អ្វីដល់អ្នកទាំងឡាយ ក្នុងកិរិយាស្តាប់នូវកុសលធម៌ទាំងឡាយនោះ ដែលជាអរិយធម៌ ជានិយ្យានិកធម៌ ជាធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសម្ពោធិញ្ញាណ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកពាល់គ្នា គួរពោលយ៉ាងនេះទៅនឹងជនទាំងនោះ វិញថា ប្រយោជន៍ដើម្បីដឹងតាមពិតនូវសភាពនៃធម៌ជាគួរនឹងគ្នាជាកំណត់ អ្នកពាល់គ្នាពោលនូវសភាពនៃធម៌ ដែលគួរនឹងគ្នា តើដូចម្តេច (គប្បីពោល) ថា នេះជាទុក្ខ នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ នេះជាអនុបស្សនា ទី ១ នេះជាទីរំលត់ទុក្ខ នេះជាបដិបទាទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ នេះជាអនុបស្សនា ទី ២ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវសភាពនៃធម៌ជាគួរនឹងគ្នា ដោយប្រភេទយ៉ាងនេះហើយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជារឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បណ្តាផលទាំងពីរប្រការ ផលណាមួយនឹងប្រាកដ គឺនឹងបានទទួលអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬមួយបើនៅសល់ សេសដែលគប្បីកើតតទៅទៀតនៅមាន នឹងបានផលនូវអនាគามิផល ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះ លុះព្រះសុគត ជាសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់គាថាតទៅ ទៀតថា

២៤៨

សុត្តន្តបិដកៃ ១ ១ ១

(៧៨) ពួកជនណា មិនដឹងច្បាស់នូវទុក្ខ ទាំងនូវហេតុនាំ
ឲ្យកើតទុក្ខ នូវព្រះនិព្វានជាទីរំលត់ទុក្ខ មិនសេសសល់ដោយ
សព្វគ្រប់ ទាំងមិនដឹងនូវផ្លូវ ទៅកាន់ទីរម្ងាប់ទុក្ខនោះ ពួកជន
នោះ សាបសូន្យហើយចាកបេតាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ពួកជននោះ
មិនគួរ ដើម្បីនឹងធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ជាទីបំផុតនៃវដ្តទុក្ខបាន ពួកជន
នោះ ចូលទៅកាន់ជាតិនឹងជរាតែម្យ៉ាង ។ ពួកជនណា ដឹងច្បាស់
នូវទុក្ខ នូវហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ នូវព្រះនិព្វាន ជាទីរំលត់ទុក្ខ ឥត
សេសសល់ ដោយសព្វគ្រប់ ទាំងដឹងច្បាស់នូវផ្លូវដែលទៅកាន់ទី
រម្ងាប់ទុក្ខនោះ ពួកជននោះ ប្រកបណាដោយបេតាវិមុត្តិនឹងបញ្ញា-
វិមុត្តិ ពួកជននោះ ទើបគួរនឹងធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃវដ្តទុក្ខ
បាន ពួកជននោះ មិនចូលទៅកាន់ជាតិនឹងជរាឡើយ ។

(៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ គេសួរថា ការពិចារណា
នូវសភាពនៃធម្មដែលជាគូនឹងគ្នាដោយប្រពៃ ដោយបរិយាយដទៃទៀត
មានដែរឬ អ្នកពាល់គ្នាគួរប្រាប់ថា មាន តើមានដូចម្តេច (ត្រូវប្រាប់ថា)
ទុក្ខនីមួយទាំងអស់តែងកើតឡើង ព្រោះឧបធិជាបច្ច័យ នេះជាអនុបស្ស-
នាទី ១ មួយទៀត ការកើតឡើងនៃទុក្ខមិនមាន ព្រោះរលត់ដោយប្រាស
ចាកតម្រេកមិនសេសសល់នៃពួកឧបធិដ្ឋមិគ្គ នេះជាអនុបស្សនា ទី ២

ឋិតំ សម្ពាទ្វយតានុបស្សិនោ ។ បេ ។ អជ្ឌាបនំ
ឯវមនេកេ ។ សត្ថា

ទ្ឍបនិនានា ២ភវន្តិ(១) ទុក្ខា
យេ ០ ០ ០

តិក្ខុអ្នកពិចារណាឃើញនូវសភាពនៃធម្ម ដែលជាគូទំនឹងគ្នា ដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់គាថាព័ន្ធដទៃ តទៅទៀតថា

ទុក្ខទាំងឡាយ រមែងកើតឡើង ព្រោះមានឧបធិ (កម្ម) ជាបច្ច័យ ពួកសត្វណានីមួយក្នុងលោក មានរូបច្រើនប្រការ (រមែងទទួលនូវទុក្ខនោះ) បុគ្គលពាលណា មិនស្គាល់ច្បាស់ហើយ ធ្វើនូវឧបធិ បុគ្គលពាល (នោះ) តែងបានទទួលនូវទុក្ខរឿយៗ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញពិចារណាឃើញនូវឧបធិ ជាហេតុឲ្យកើតទុក្ខ ជាស្គាល់ច្បាស់ មិនគប្បីធ្វើនូវឧបធិឡើយ ។

(៨០) ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើមានគេសួរថា ការពិចារណានូវសភាពនៃធម្ម ដែលជាគូទំនឹងគ្នាដោយប្រពៃ ដោយបរិយាយដទៃទៀតមានដែរឬ អ្នកពាល់គ្នាគប្បីតបថា មាន តើមានដូចម្តេច (ត្រូវប្រាប់ថា) ទុក្ខទីមួយ ទាំងអស់តែងកើតឡើង ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ នេះជាអនុបស្សនាទី ១ មួយទៀត ការកើតឡើងនៃទុក្ខមិនមាន ព្រោះលត់ដោយប្រាសចាកតម្រេក មិនមានសេសសល់នៃអវិជ្ជា នេះជាអនុបស្សនាទី ២ តិក្ខុពិចារណាឃើញនូវសភាពនៃធម្ម ដែលជាគូទំនឹងគ្នាដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ។ បេ ។

អថាបរំ ឯតទវោច សត្ថា

ជាតិមរណសំសារំ យេ ១ ជន្តុ បុនប្ផ្ជនំ[1]

ឧត្តការ ២ ញ ១ ជ ១ ការ ២ ១ ១ ១

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់គាថាព័ន្ធដទៃ តទៅទៀតថា

ពួកសត្ត រមែងទៅកាន់ជាតិមរណៈ ទ្រង់ការអន្ទោលទៅក្នុងភពថ្មីរឿយ១ (ដោយអវិជ្ជាគតិណា) អវិជ្ជាគតិនោះ មិនដឹងនូវសភាព ជាមនុស្សនេះផង ទ្រង់ភាពនៃនិកាយដទៃផង ។ ការអន្ទោលទៅ (ក្នុងភព) អស់កាលដ៏វែងនេះ ក៏ព្រោះតែអវិជ្ជាគឺមោហៈធំនេះឯង ពួកសត្តណាដែលមានវិជ្ជាគតិ ពួកសត្តនោះ រមែងមិនទៅកាន់ភពថ្មីទៀតឡើយ ។

(៨១) ដោយបរិយាយ ដទៃទៀត មានដែរឬ ។ បេ ។ តើមានដូចម្តេច (ត្រូវប្រាប់ថា) ទុក្ខនីមួយ ចាំងអស់ តែងកើតឡើង ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ នេះជាអនុបស្សនាទី១ ការកើតឡើងនៃទុក្ខមិនមាន ព្រោះលត់ដោយប្រាសចាកតម្រេក មិនមានសេសសល់នៃសង្ខារ នេះជាអនុបស្សនាទី២ ភិក្ខុអ្នកពិចារណាឃើញនូវសភាព នៃធម្មដែលជាគូនឹងគ្នាដោយប្រពៃយ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់គាថាព័ន្ធដទៃ តទៅទៀតថា

ទុក្ខនីមួយ ចាំងអស់ តែងកើតឡើង ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ការកើតឡើងនៃទុក្ខមិនមាន ព្រោះលត់ទៅនៃសង្ខារចាំងឡាយ ។

ឯតមាទីនវំ ញត្វា ទុក្ខំ សង្ខារបច្ចយា
សព្វសង្ខារសមថា សញ្ញានំ(១) ឧបភេទនា
ឯវំ ទុក្ខក្ខយោ ហោតិ ឯវំ ញត្វា យថាតថំ ។
សម្ពុទ្ធសា ឯតភុនោ សម្ពុទ្ធញ្ញាយ ឋណ្ហិតា
អតិកុយ្ យ មារសំយោគំ ន ភច្ចន្តិ បុនព្ភវន្តិ ។

(៨២) សិយា អញ្ញេនបិ ឥរិយាយេន ។ បេ ។ ភាវនាយ សិយា យំ ភិក្ខុ ទុក្ខំ សម្ភោតិ សព្វំ វិញ្ញាណប្ចច្ចយាតិ អយមេតានុបស្សនា វិញ្ញាណស្ស ភ្ជៃ អសេសវិរាគនិរោធា ឋានំ ទុក្ខស្ស សម្ភវោតិ អយំ ទុតិយានុបស្សនា ឯវំ សម្ម្ទ្ធយ្ យ តានុបស្សនោ ។ បេ ។ អថាបរំ ឯតទេវ សត្ថា

យំ ភិក្ខុ ទុក្ខំ សម្ភោតិ សព្វំ វិញ្ញាណបច្ចយា
វិញ្ញាណស្ស និរោធេន ឋានំ ទុក្ខស្ស សម្ភវោ ។
ឯតមាទីនវំ ញត្វា ទុក្ខំ វិញ្ញាណបច្ចយា
វិញ្ញាណូបសមា ភិក្ខុ និច្ចោ ឋានេ ឋិតោ ឋិតោតិ ។

---

(១) ខ. សញ្ញាយ ។

អ្នកប្រាជ្ញប្រាជ្ញ ជ្រាបនូវគោ+ សនុ+ ៖ ទុក្ខកើតឡើង ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ព្រោះអម្ចាប់នូវសង្ខារ ទាំងពួង ព្រោះរំលត់ទៅនៃកាមសញ្ញាជាដើម ១ ១ ១

(៨៣) យំ យា អញ្ញេនម ២ បរិយាយេន ។ បេ ។ ១ កេ ១ ១ ១

(៨៣) ដោយបរិយាយដទៃទៀត មានដែរឬ ។ បេ ។ តើមានដូចម្តេច (ត្រូវប្រាប់ថា) ទុក្ខទីមួយចាំងអស់តែងកើតឡើង ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ នេះជាអនុបស្សនាទី១ ការកើតឡើងនៃទុក្ខមិនមាន ព្រោះលត់ដោយប្រាសចាកតម្រេក មិនមានសេសសល់នៃផស្សៈ នេះជាអនុបស្សនាទី ២ ភិក្ខុអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ ៗ នូវសភាពធម្មជាតដែលជាគូនឹងគ្នាយ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់គាថាព័ន្ធដទៃតទៀតថា

ការអស់សំយោជនៈជាធម្មជាតរបស់ពួកជនទាំងនោះ ដែលមានផស្សៈគ្របសង្កត់ហើយ ប្រព្រឹត្តតាមវិញ្ញាណ ក្នុងកាយ ជាអ្នកប្រតិបត្តិតាមផ្លូវខុស ។ ពួកជនណា កំណត់ដឹងនូវផស្សៈគ្រប់អាកប ព្រះនិព្វានជាទីរម្ងាប់ (សង្ខារទាំងពួង)ដោយបញ្ញា ពួកជននោះ មិនមានតណ្ហា រមែងបរិនិព្វាន ព្រោះលត់ចង់នូវផស្សៈ ។

(៨៤) ដោយបរិយាយដទៃទៀត មានដែរឬ ។ បេ ។ តើមានដូចម្តេច (ត្រូវប្រាប់ថា) ទុក្ខទីមួយចាំងអស់ តែងកើតឡើងព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ នេះជាអនុបស្សនាទី ១ ការកើតឡើងនៃទុក្ខមិនមាន ព្រោះលត់ដោយប្រាសចាកតម្រេក មិនមានសេសសល់នៃវេទនា នេះជាអនុបស្សនាទី ២

ឯវំ សម្ភាទ្វយតានុបស្សនៃ ។ បេ ។ អថាបរំ ឯតទវោច សត្ថា

សុខំ ឯ យទិ ឯ ទុក្ខំ អទុក្ខមសុខំ សហ(១)
អជ្ឈត្តញ្ច ពហិទ្ធា ច យំ តេ ញ្ញូ អត្ថ ឯទិតំ
ឯតំ ទុក្ខន្តិ ញត្វាន ឆោសធម្មំ ឧបោ តេ ជ
ជុ ស្ស ជុ ស្ស ១ យំ ឧ ស ្ស ្ស ឯ ១ ១ ១

ភិក្ខុអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ ៗ នូវសភាពធម្មជាតដែលជាគូនឹងគ្នា ដោយ ប្រពៃយ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់គាថាព័ន្ធដូចតទៅទៀតថា

អ្នកប្រាជ្ញប្រាប់ថា ធម្មជាតនីមួយ ពោះបីជាសុខឬជាទុក្ខ ព្រមទាំងមិនទុក្ខមិនសុខ ដែលមានខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី ដែលសត្វទទួលហើយ ធម្មជាតនុ+ះសុទ្ធតែជាទុក្ខ ចានតាប់ត្រូវសំរេចនូវធម្មិសម្រាប់ វិនាសនូវធម្មិសម្រាប់ទ្រុះទ្រោម (ដោយទុយតាញ្ញាណ) ឃើញនូវការសូន្យ ដ៏ធ្ងន់ចាស់ នៃវេទនានោះ ដោយប្រការដូចនេះ ។ ការកើតឡើងនៃទុក្ខមិនមាន ព្រោះអស់ទៅនៃវេទនាទាំងឆ្លាយ ។

(៨៥) ដោយបរិយាយ ដទៃទៀត មានដែរឬ ។ បេ ។ តើមានដូចម្តេច (ត្រូវប្រាប់ថា) ទុក្ខនីមួយទាំងអស់ តែងកើតឡើងព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ នេះជាអនុបស្សនា ទី ១ ការកើតឡើងនៃទុក្ខមិនមាន ព្រោះលត់ដោយប្រាសចាកតម្រេក មិនមានសេសសល់នៃតណ្ហា នេះជាអនុបស្សនា ទី ២ ភិក្ខុអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ ៗ នូវសភាពធម្ម ដែលជាគូនឹងគ្នា ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់គាថាព័ន្ធដូចតទៅទៀតថា

តណ្ហាទុតិយោ បុរិសោ ទីឃមទ្ធាន សំសរំ
ឧច្ឆេទញ្ច ឧបាទាយ សំសារំ នាតិវត្តតិ ។
ឯតមាទីនវំ ញត្វា តណ្ហា ទុក្ខស្ស សម្ភវំ
វីតតណ្ហា អនាទានា សតោ ភិក្ខុ បរិព្ជជេតិ ។

[ជ០] សិយា អញ្ញេនបិ បរិយាយេន ។ បេ ។ ភគវតា សិយា យំ ភិញ្ជ ទុក្ខំ សម្ភោតិ សព្ជ ឧចាទានបច្ជយាតិ អយមេកា ឧបស្ជនា ឧចាទានស្ស ត្ជេ(១) អសេសវិរាគនិរោធា ឧត្តិ ទុក្ខស្ស សម្ភវោតិ អយំ ទុតិយា ឧបស្ជនា ឯវំ សម្ភាទ្ជយតានុបស្ជនោ ។ បេ ។ អថាបរំ ឯតទវោច សត្ជា ឧចាទានបច្ជយា ភវោ ភ្ជតោ ទុក្ខំ ឯកច្ជតិ ជាតស្ស មរណំ ហោតិ ឯសោ ទុក្ខស្ស សម្ភវោ ។

---

(១) ១. ១ បាទ ត្ជេ ។

ឬបុរសដែលមានតណ្ហាជាគំរប់ពីរ (ទីងមួន) រមែងអន្ទោលទៅ
កាន់អត្តភាពនេះទីងអត្តភាពដទៃ អស់កាលយូរអង្វែង មិនងាយ
ទីងប្រព្រឹត្តកន្ទងសង្សារបានឡើយ ។ ភិក្ខុលុះដឹងទោសនៃតណ្ហា
ន្ទុះជាហេតុឲ្យកើតទុក្ខ គប្បីជាអ្នកប្រាសចាកតណ្ហា មិនមាន
សេចក្តីប្រកាន់ មានសតិរៀរបេញ (ចាកតណ្ហាឧបាទាន) ។

(៨៥) ដោយបរិយាយ ដទៃទៀត មានដែរឬ ។ បេ ។
តើមានដូចម្តេច (ត្រូវប្រាប់ថា) ទុក្ខទីមួយទាំងអស់ តែងកើតឡើង
ព្រោះឧបាទានជាបច្ច័យ នេះជាអនុបស្សនាទី ១ ការកើតឡើងនៃទុក្ខ
មិនមាន ព្រោះរលត់ដោយប្រាសចាកតម្រេក មិនសេសសល់នៃឧបាទាន
នេះជាអនុបស្សនាទី ២ ភិក្ខុអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ ៗ នូវសភាព
ធម្មជាតដែលជាគូទីងគ្នា ដោយប្រភៃយ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ព្រះសាស្តា
ទ្រង់ត្រាស់គាថាពន្ធដទៃ តទៅទៀតថា

ភពកើតឡើង ព្រោះឧបាទានជាបច្ច័យ សត្វដែលកើតហើយ
រមែងបានទទួលទុក្ខ មរណៈក៏កើតមាន ដល់សត្វដែលកើតហើយ
ដែរ នេះជាសភាវៈ កើតឡើងព្រមនៃទុក្ខ ។

តស្មា ឧចានានក្ខយា សម្ផុដ្ឋាយ បណ្ឌិតា
ជាតិក្ខយំ អកិញ្ចាយ ន ឥច្ឆន្តិ ឧបគ្គហំ ។

(៨៧) សិយា អញ្ញេនបិ ២ បរិយាយេន ។ បេ ។
ឥធ ភិក្ខវេ សិយា យំ ឥមិនា ទុក្ខេន សម្ផុដ្ឋោ
អាកម្ប្ផ ១ ១ ១

ព្រោះហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិនត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីវិញទៀត ព្រោះអស់ទុក្ខាទាន ព្រោះដឹងត្រូវ ព្រោះជ្រាបច្បាស់ នូវព្រះនិព្វាន ជាទីអស់ទៅនៃជាតិ ។

(៨៧) ដោយបរិយាយ ដទៃទៀត មានដែរឬ ។ បេ ។ តើមានដូចម្តេច (ត្រូវប្រាប់ថា) ទុក្ខទីមួយ ទាំងអស់ តែងកើតឡើង ព្រោះព្យាយាម (ដ៏សម្បយុត្តដោយកម្ម) ជាបច្ច័យ នេះជាអនុបស្ស-នាទី ១ ការកើតឡើងនៃទុក្ខមិនមាន ព្រោះលត់ដោយប្រាសចាកតម្រេក មិនមានសេសសល់នៃព្យាយាម នេះជាអនុបស្សនាទី ២ ភិក្ខុអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ ៗ នូវសភាពធម្មជាតដ្ឋសជាគូនឹងគ្នា ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់គាថាជាន្ទដទៃ ទៅទៀតថា

ទុក្ខទីមួយ ទាំងអស់ តែងកើតឡើង ព្រោះព្យាយាម ជាបច្ច័យ
ការមិនកើតឡើងនៃទុក្ខ ព្រោះលត់នូវព្យាយាម ។ អ្នកប្រាជ្ញ
ជ្រាបនូវគោសន្ទុះថា ទុក្ខកើតឡើង ព្រោះព្យាយាម ជាបច្ច័យ

សុត្តន្តបិដកៃ ១ ១ ១

ហើយក៏លះចោលនូវព្យាយាមទាំងពួនចេញ ។ កាលតិក្ខុដ្ឋើសិប់ក្នុងព្រះទីញ្ជានដ្ឋដែនមិនមានព្យាយាម ។ ចាន់ផ្ចាច់ផ្ចិលនូវតណ្ហាក្នុងកាយ ។ មានចិត្តស្ងប់ម្ងាប់ហើយ ។ ការអន្ទោលទៅកាន់ជាតិក៏អស់លីងតិក្ខុនោះមិនមានកាយថ្មីទៀតឡើយ ។

(៨៨) ដោយបរិយាយដទៃទៀត ។ មានដែរឬ ? ។ បេ ? ។ តើមានដូចម្តេច (ត្រូវប្រាប់ថា) ទុក្ខទាំងពួងអស់ ។ តែងកើតឡើង ។ ព្រោះអាហារជាបច្ច័យ ។ នេះជាអនុបស្សនា ទី ១ ។ ការកើតឡើងនៃទុក្ខ ។ មិនមាន ។ ព្រោះលត់ដោយប្រាសចាកតម្រេក ។ មិនមានសេសសល់ ។ នៃអាហារ ។ នេះជាអនុបស្សនា ទី ២ ។ តិក្ខុអ្នកតិចារណាឃើញរឿយ ? ។ នូវសភាពធម្មជាតដែលជាគូទាំងគ្នា ។ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ? ។ បេ ? ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់គាថាពន្ធដទៃ ។ ត្រាស់ទៀតថា

ទុក្ខទាំងពួងអស់ ។ តែងកើតឡើង ។ ព្រោះអាហារជាបច្ច័យ ។ ការកើតឡើងនៃទុក្ខមិនមាន ។ ព្រោះលត់អាហារ ? ។ អ្នកប្រាជ្ញលុះជ្រាបនូវហេតុនុ៎ះហ៎ ។ ទុក្ខ (កើតឡើង) ។ ព្រោះអាហារជាបច្ច័យ

សញ្ញាហារេ(១) ឧបាទាយ សញ្ញាហារមេវ ឆន្ទោ

អាវេកស្ស សម្ពន្ធនាយ អាសវានំ ឧបាទានាយ

ឆន្ទាយ ឆន្ទោ ជាតោ ឆន្ទ្យាគ្ឃោ ។ ១ ។

(៨៩) ឆន្ទោ អាសវានំ ឧបាទានាយ ។ បេ ។

ឧបាទានាយ ឆន្ទ ។ ១ ។

ឧបាទានាយ ឆន្ទ ។ ១ ។

ឧបាទានាយ ឆន្ទ ។ ១

ហើយមិនអាស្រ័យនូវអាហារ ( ) ( ) ( )

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

ឯតមាទីនវំ ញត្វា ទុក្ខំ ឧញ្ជិតមត្តយា
ឥស្ភ ហិ ឯកំ ភេសជ្ជ សង្ខារេ ឧបរុន្ធិយ(១)
អនេជោ អនុបាទានោ ឥតោ ភិក្ខុ បរិព្ជជេ ។

(ឯ០) សិយា អាញ្ញេ ២ ។ បេ ។
ភាគ ២ ។ សិយា ជិនសាសនេ ចលិតំ ។ ១ ។ ១ ។ ១

ភិក្ខុដឹងនូវគោសន្ទុះ+ថា ទុក្ខ (កើតឡើង) ព្រោះសេចក្តីញាប់ញ័រ ជាបច្ច័យ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុគប្បីលះបង់តណ្ហា រំលត់សង្ខារ ចាំងឡាយ ជាអ្នកមិនមានតណ្ហា មិនមានឧបាទាន រៀរស្រឡះ ចាកសេចក្តីញាប់ញ័រនោះ ។

(៩០) ដោយបរិយាយដទៃទៀត មានដែរឬ ។ បេ ។ តើមានដូចម្តេច (ត្រូវប្រាប់ថា) សភាពញ ញ ១ ១ ១

(៩១) សិយា អញ្ញេនមិ បរិយាយេន ។ បេ ។ ភាវ ១ ញ្ច សិយា ១ ១ ១

(៥១) ដោយបរិយាយដទៃទៀត មានដែរឬ ? បេ ? តើមានដូចម្តេច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអរូបល្អិតជាងពួករូប នេះជាអនុបស្សនា ទី ១ ព្រះនិព្វានជាធម្មិល្អិតជាងពួកអរូប នេះជាអនុបស្សនា ទី ២ ភិក្ខុអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ ? នូវសភាពធម្ម ដែលជាគូនឹងគ្នា ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះឯង ? បេ ? ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់គាថា-ព័ន្ធដទៃ ១ ទៀតថា

ពួកសត្វណា តាំងនៅក្នុងរូបកពណ្ណ ពួកសត្វណា តាំងនៅក្នុងអរូបកពណ្ណ ពួកសត្វទាំងនោះ មិនស្គាល់ច្បាស់ នូវព្រះនិព្វានជាអ្នកត្រឡប់មក ១ ១ ១

តតមវិយោនំ ឯកំ មុសាតំ យថាភូតំ សម្ម្ទ្ធ ញ្ញាយ
សុនិដ្ឋ អយ្យ ទ្ធ ១ ១ ១

តែនាមនឹងរូបនោះ ព្រះអរិយៈ:ចាំងឡាយ ឃើញច្បាស់ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតថា នេះជារបស់មិនពិត នេះជាអនុបស្សនា ទី ១ ម្នាលភិក្ខុ ចាំងឡាយ ព្រះនិព្វានណា ដែលលោកព្រមទាំងទេវៈលោក ។បេ។ ចាំងមនុស្សជាសម្ពត្តិទេពនឹងមនុស្សដ៏សេសពិនិត្យឃើញថា នេះជារបស់មិនពិត តែព្រះនិព្វាននោះ ព្រះអរិយៈ:ចាំងឡាយ ឃើញច្បាស់ដោយចក្ខុដ៏ប្រពៃតាមពិតថា ទុ:ជារបស់ពិត នេះជាអនុបស្សនា ទី ២ ភិក្ខុអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ ១ ទ្ធវិសភាពធម្មដែលជាគ្នានឹងគ្នា ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ឯង ។ បេ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់គាថាពន្ធនៅទៀតថា

> អ្នកចូរមើលទ្ធវិលោក ព្រមទាំងទេវៈលោក ដែលតាំងនៅក្នុងនាមនឹងរូប បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ថា ខ្ញុំ ក្នុងរបស់ដែលមិនមែនខ្ញុំ តែងសំគាល់ថា នេះទៀង ។ ពួកសត្វតែងសំគាល់ដោយរូបជាដើមណា ១ ថា (រូបរបស់អញ វេទនារបស់អញ) នាមនឹងរូបនោះ ទៅជារបស់ដទៃអំពីការសំគាល់នោះ ព្រោះនាមនឹងរូបនោះ របស់សត្វនោះ ជារបស់មិនពិត ជាធម្មជាតិសូន្យទេ ។

អមោសធម្មំ ឥញ្ជនំ ឥនវិយា សត្ថ្ងតោ ទ្ធ

ត្ថ ។ ។ សត្ថ្ងាតិ សមយា ឥច្ឆ្ងតា ។ ។ ។ ។

(៩៣) ។ ។ ។

ព្រះអរិយៈ:ចាំងឡាយ ដឹងច្បាស់ទ្វៃព្រះនិព្វានៅ:ដែលជាធម្ម
មិនសោះសូន្យដោយពិត ទើបព្រះអរិយៈ: ចាំងនោ: មិនមាន
ត្ណា ចានដល់ព្រះនិព្វាន ព្រោះចានគ្រាស់ដឹងទ្ធ:ស:ចធម្ម ។

(៩០) ម្ចាលភិក្ខុចាំងឡាយ ប្រសិនបើគេសួរថា ការពិចារ-
ណាឃើញរឿយ ១ ទ្ធ:ស:ភាពធម្ម ដែលជាគ្ធ:ន:ចាំងគ្ន ដោយប្រពៃ
ដ:ទ:ទ:ត ម្ចានដ:ម្ម ត្រ:ត្រ:ចាប់ថា ម្ចាន តើម្ចាន ដូចម្ដេច ម្ចាលភិក្ខុ
ចាំងឡាយ អារម្ម:ណ៍ចាំង ៦ ប្រការ ម្ចានទ្ធ:ចារម្ម:ណ៍ជាដើមណា ដែល
លោកព្រមចាំងទ:ទ:លោក ម:ន:លោក ព្រហ្ម:លោក ពពួកសត្ធ:ព្រមចាំង
សមណៈព្រាហ្ម:ណ៍ ចាំងមនុ:ស:ជាសម្ធ:ត:ទ:ពនៃចាំងមនុ:ស:ដ៏:ស:ស ពិនិ:ត:
ឃើញថា នេ:ជាសុ:ខ ឯអារម្ម:ណ៍នោ: ព្រះអរិយៈ:ចាំងឡាយឃើញច្បាស់
ដោយ:ប:ញ:ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតថា នេ:ជាទុ:ក្ខ:ញ នេ:ជាអនុ:ប:ស:ន:ទី ១ ម្ចាលភិ
ក្ខុចាំងឡាយ ព្រះនិព្វានណា ដែលលោកព្រមចាំងទ:ទ:លោក ។ ម:ន:
ចាំងមនុ:ស:ជាសម្ធ:ត:ទ:ពនៃចាំងមនុ:ស:ដ៏:ស:ស ពិនិ:ត:ឃើញថា នេ:ជា
ទុ:ក្ខ: ឯព្រះនិព្វានៅ: ព្រះអរិយៈ:ចាំងឡាយ ឃើញច្បាស់ ដោយ
ប:ញ:ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតថា នេ:ជាសុ:ខ:ញ នេ:ជាអនុ:ប:ស:ន:ទី ២

សុត្តន្តបិដកៃ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតៃ

ឯវំ សុតោ ទ្វយតានុបស្សនោ ទ្វោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ-
នោ អជ្ឌមត្តស្ស អាតាបិនោ ឧបាតត្តស្ស វិហ-
រតោ ទ្ធុំ ជលានំ អញ្ញតរំ ជលំ ចាដ្ឌ ភ្ជ
ធ្ជ ធម្ម អញ្ញ ឧ ១ ១ ១

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ ៗ ទ្រឹស្តីតាតធម្ម ដែលជាគ្នាគ្នា ដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានញ្ញាយមជាគ្រឿងដុតកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ២ ណ្ណាផលទាំងពីរ ផលណាមួយនឹងកើតប្រាកដ គឺមិនបានទ្ទួលអរហត្តផល ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬមួយបើខន្ធដ៏សេសដែលគប្ប៉ាកើតតទៅទៀត នៅមាន ទ្ធ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកៈ ឆក្ខាយសូត្រ មហាវគ្គសូត្រ ទី១ សម្ភាសន៍ ទី១ យ៉ាងនុបសូត្រ

យំ ឧបេ សុខតោ អាហុ ឆនិយ្យ អាហុ ទុក្ខតោ

យំ ឧបេ ទុក្ខតោ អាហុ ឆនិយ្យ សុខតោ ទ្វេ

ឧបេក្ខ ធម្មំ ទុភតោ ឆ សមារ្ភ ហ្ន្ត អ្ជ្ជ ។

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ។

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ។

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ។

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ។

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ។

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ។

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ។

ពួកជនពាលដទៃ ពោលនូវតួកាមណាថាជាសុខ ព្រះអរិយៈ: ចាំងឡាយ ពោលនូវតួកាមនោះថាជាទុក្ខ ពួកជនពាលដទៃ ពោលនូវព្រះនិព្វានណាថា ទុក្ខ ព្រះអរិយៈ: ចាំងឡាយដឹងច្បាស់នូវព្រះនិព្វាននោះថាជាសុខ អ្នកចូរឃើញនូវនិព្វានធម្មជាតដែលដឹងបានដោយក្រ ពួកអ្នកមិនដឹងវង្វេងហើយក្នុងធម្មជាតនុ៎ះ ។ សេចក្តីងងឹតធ្វើនូវភាពខ្វាក់ តែងប្រាកដដល់ពួកជនពាល ដែលអាស្ថិតនៅ មិនឃើញនូវព្រះនិព្វាន ឯព្រះនិព្វានដូចជាពន្លឺ រមែងបើកបង្ហាញដល់ពួកសប្បុរសអ្នកឃើញ ពួកជនអ្នកមិនឈ្លាសវៃនូវធម្មជាតគឺព្រះនិព្វាន រមែងមិនដឹងច្បាស់ (នូវព្រះនិព្វាន សូម្បីមាន) ក្នុងទីជិតឡើយ ។ ព្រះនិព្វាននេះ ពួកជនពាលដែលមានតណ្ហា: គ្របសង្កត់ហើយ កំពុងអន្ទោលទៅ តាមខ្សែក្នុងកាយ ដើតហើយក្នុងកន្ទុងរបស់មារ មិនងាយនឹងត្រាស់ដឹងបានឡើយ ។ នរណាហ្ន៎ រៀវរៃលងតែព្រះអរិយៈ:ចេញ គួរនឹងត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វានបាន ព្រះអរហន្ត ចាំងឡាយ មិនមានអាសវធម្ម បរិនិព្វានហើយ ព្រោះបានត្រាស់ដឹងដោយប្រពៃ នូវព្រះនិព្វាន ។

(៥៤) ឥធមេកេ ភិក្ខវ ។ អត្ថមនា តេ ភិក្ខូ ភិក្ខវោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ ។ ឥមស្មិញ្ច បន វេយ្យាការណស្មិ ភញ្ញមានេ សដ្ឋិមត្តានំ ភិក្ខូនំ អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តានិ វិមុច្ចិំសូតិ ។

ទ្វយតានុបស្សនាសុត្តំ ទ្វាទសមំ ។

គាថ្ម

សន្ធ ១ ១ ១

(៥៤) ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សូត្រនេះរួចហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ រីករាយនឹងភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគ ។ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពោលវេយ្យាករណ៍នេះ ពួកភិក្ខុប្រមាណ ៦០ រូប មានចិត្តរួចស្រឡះចាកអាសវធម៌ ព្រោះមិនមានឧបាទាន ។

ចប់ ទ្វយតានុបស្សនាសូត្រទី ១២ ។

ខុទ្ទាន

ក្នុងទ្វយតានុបស្សនាសូត្រនោះគឺ

និយាយអំពីចតុព្រហ្មសច្ច ១ ឧបធិ ១ អវិជ្ជា ១ សង្ខារ ១ វិញ្ញាណ ១ ជាគម្រប់ប្រាំ ផស្ស: ១ វេទនា ១ តណ្ហា ១ ឧបាទាន ១ អារម្ភ: (ព្យាយាម) ១ អាហារ ១ សេចក្តីញាប់ញ័រ ១ ការនន្ទត់ ១ រូប ១ សច្ច ១ ទុក្ខ ១ ជា ១៦ ។

ចប់ មហាវគ្គ ទី ៣ ។

ខុទ្ទាន

នៃមហាវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីបព្ជ្ជាសូត្រ ១ បធានសូត្រ ១ សុភាសិតសូត្រ ១ សុន្ទរិកការ ១ ភារ្ទ្វាជសូត្រ ១ មាឃសូត្រ ១ សភិយសូត្រ ១ សេលសូត្រ ១ សលូ-សូត្រ ១ សេដ្ឋសូត្រ ១ កោកាលិកសូត្រ ១ នាឡកសូត្រ ១ ទ្វយតា-នុបស្សនាសូត្រ ១ សូត្រទាំង ១២ ទុ:ហៅថា មហាវគ្គ ។

ឧបមំ កាមសុត្តំ

[៩៥] កាមំ កាមយមានស្ស តស្ស ចេ តំ សមិជ្ឌតិ
អទ្ធា ปีติมโน โหติ ลทฺธา มจฺโจ យថិច្ឆតិ ។
តស្ស ចេ តាមយានស្ស(១)ឆន្ទជាតស្ស ជន្តុនោ
តេ តាមា ปริหายន្តិ សល្លវิទ្ធោว ทุปฺปតិ ។
យោ ការេ ปริวชฺเชติ សប្ប្ស្ស ปทา ยថា
សោ ิมํ วิสตฺติกํ โลเก สาโต สมติวตฺตติ ។
ขิปฺปํ ทุกฺขํ ปริญฺญาย ตทาสฺสุ ธาสโต วิสํ
ปิโย ตสฺส ปุถู กาเม យោ ธីรោ អនุกកិជ្ឌតិ
អ ตលោ(២) ธํ ตลียนฺติ ปทฺธเจฺจ ธํ ปริสฺสยา
ตาโต ธํ ทุกฺขมเนฺวติ ธาวํ ภิทฺธมิวาโก ธกํ ។
ตสฺมา ชนฺตุ สธา สาโต กามาธิ ปริวชฺชเย
เต ปหาย ตเร ชุ ยํ ธาวํ สิทฺธาว(๓) ปารคูติ ។

ឧបមំ កាមសុត្តំ ។

---

១ ម. ការ ចយមានស្ស ។ ២ ម. អ ตลาวํ ธํ ។ ๓ ម. ปิทฺธาว ។

កាមសូត្រ ទី ១

(៧៥) កាលសត្វ ប្រាថ្នាកាមណា បើកាមនោះសម្រេច ដល់
សត្វនោះ លុះសត្វ (នោះ) បានតាមប្រាថ្នាហើយ រមែង
មានចិត្តប្រកបដោយបីតិ ដោយពិត ។ កាលបើ សត្វនោះ
ប្រាថ្នា មានតណ្ហានៃកើតហើយ កាមនោះសាបសូន្យ ។ សត្វក៏
សុបសៅ ។ ដូចជាមុតដោយសរ ។ សត្វណា រៀរស្រឡះចាក
កាមទាំងឡាយ ដូចជាបុរសគេចនឹងក្បាលពស់ ដោយជើងរបស់
ខ្លួន សត្វនោះ ជាអ្នកមានសតិ ប្រព្រឹត្តកន្ទងនូវតណ្ហាជាគ្រឿង
ផ្សាយ ។ នេះ ក្នុងលោកបាន ។ មួយទៀត ជនណាជាប់ចំពាក់
នឹងស្រី ចំការ ក្នុងផ្ទះ ប្រាក់ គោ សេះ នឹងបុរសជាខ្ញុំ ពួកស្ត្រី
ពួកផ្ទៅ ។ ១ ។ ១ ។ ១

ទុតិយំ គុហដ្ឋកសុត្តំ

(៥០) សត្ថា ភុមាយ៉ំ ពហុនាកំនន្ធ
តំដ្ឋ ន្ធ ០ មោហ ន ស្ម ២ ២ ២
ន្ធ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០
ន ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០
ន ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០
ន

គុហដ្ឋកសូត្រ ទី ២

(៥០) ជនដាប់ចំពាក់ក្នុងគូហាគឺកងកាយ ស្រោបដោយកិលេសច្រើនប្រការ ធ្លាក់ចុះក្នុងមោហៈគឺកាមគុណ ហើយបិតនៅ ជនមានសភាពដូច្នោះ ឈ្មោះថា ឆ្ងាយអំពីវិវេក ព្រោះថាកាមទាំងឡាយក្នុងលោក បុគ្គលមិនងាយនឹងលះបានឡើយ ។ សត្វទាំងនោះ ជាប់ចំពាក់ដោយសេចក្តីស្រេកឃ្លានក្នុងភព ព្រោះសេចក្តីប្រាថ្នាជាហេតុ អាឡោះអាល័យនូវកាមទាំងឡាយក្នុងអនាគតផង ក្នុងអតីតផង ប្រាថ្នានូវកាមទាំងឡាយ ជាបច្ចុប្បន្ននេះនឹងអតីត អនាគត ជាសត្វរួចបានដោយក្រ មិនរួចដោយហេតុដទៃបាន ។ សត្វទាំងនោះ ជាប់ចំពាក់ខ្ជាប់ខ្ជួយវង្វេង ក្នុងកាមទាំងឡាយ មិនកាន់យកពុទ្ធវចនៈ តាំងនៅមាំក្នុងធម្មមិនស្មើ គឺកាយទុច្ចរិត ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ។ តែងរៀកឃ្លាលថា ឆ្ងាយ អាត្មាអញ ឬ ត្រូតអំពីអត្តភាពនេះ ទៅកើតក្នុងទីណាអេះ ។ ព្រោះហេតុនោះ សត្វគប្បីសិក្សាក្នុងសាសនានេះ

សុត្តន្ដ៑ យេ ចតុត្ថ្ស្ស អដ្ឌ្ឍ្ការ ទ្ស្ស ទុតិយ ភ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ

យ៑ ការ ញ ជ ញ ។ ។ ។

អ្នកប្រាជ្ញគប្បីដឹងនូវកម្មនីមួយ ថាជាកម្មមិនពិតមានក្នុងលោក មិនគប្បីប្រព្រឹត្តធម្មមិនពិតឯ ព្រោះហេតុនៃកម្មនោះ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយតែងតោលនូវជីវិតនោះ ថាជារបស់មានប្រមាណតិច ។ តថាគតឃើញនូវពួកសត្វនេះដែលកំពុងអន្ទះអន្ទែងក្នុងលោក លុះក្នុងអំណាចតណ្ហាក្នុងកពទាំងឡាយ ពួកជនអ្នកថោកថយ មិនប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងកពតូចកពធំទាំងឡាយ រមែងវិកក្ខេបក្នុងមាត់នៃមច្ចុ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើលពួកសត្វកំពុងអន្ទះអន្ទែងក្នុងវត្ត ជាកំណាន់ ដូចជាមច្ឆជាតិដែលកំពុងអន្ទះអន្ទែង ក្នុងទីមានទឹកតិចមានខ្សែទឹកដាច់អស់ហើយ អ្នកប្រាជ្ញមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ លុះឃើញនូវសេចក្តីនុះហើយ មិនគប្បីសង្ឃឹមនូវតណ្ហាគ្រឿងជាប់ចំពាក់ក្នុងកពហើយគ្រាប់ទៅ ។ អ្នកប្រាជ្ញកំណត់ដឹងនូវផស្ស: ហើយលះបង់នូវឆន្ទរាគ: ក្នុងផស្ស: ទាំងពីរប្រការគឺ ផស្ស:ដែលកើតហើយ ១ ដឹងហេតុដែលនាំឲ្យកើតផស្ស: ដ៏លាមក ១ មិនជាប់ចំពាក់(ក្នុងផស្ស:ទាំងនោះ) អ្នកប្រាជ្ញមិនតិះដៀលអាត្មាឯងដោយកម្មណា មិនធ្វើនូវកម្មនោះ មិនជាប់នៅក្នុងអារម្មណ៍ដែលបានឃើញបានឮ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

សញ្ញ សញ្ញ រតិវេយ្ យ ជ ិ ិ ិ

អ្នកប្រាជ្ញកំណត់ដឹងនូវកាមសញ្ញា ហើយធ្លងចាកអន្ទង់ មានចិត្ត
មិនជាប់ចំពាក់ ក្នុងបរិគ្គហធម៌ គឺតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ ។ ជាយ ១ ។ ឡើយ
ដកចេលនូវសរ គឺពាក្យ ១ ។ ១ ។ ១ ។

សុត្តន្ដបិដកេ ចតុត្ថស្ស អង្គុត្ដរនិកាយស្ស ឥតិយ ទុកនិបាតស្ស

អនរិយធម្មំ(១) ភិក្ខុ សលា ឥមាហ

យោ អាត្ដមានំ សយមេវ ជាហ ។

ស ន្ដ ច ភិក្ខ អភិ ន ព្ភ ន ន ន ន

ឥតិ ហ ន្ដ ស ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។

ឥមរិយធម្ម ភិ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។

យ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។

ប ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។

ប ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។

យ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។

ម

សត្វណាពោលសរសើរខ្លួនដោយខ្លួនឯង អ្នកឈ្លាសវៃតំណឡាយ ពោលនូវកំណត់ របស់សត្វនោះ ថាជាធម្មមិនប្រសើរឡើយ ។ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកស្លាប់ម្ចាស់ហើយ មានខ្លួនរលត់ហើយ មិនពោលអួតព្រោះសីល (ទប់ខ្លួន) ថាអាត្មាអញមានសីល ដូច្នេះ។ ឬមួយធម្មជាតិ ចំហាយគឺពាក្យ ក្នុងលោកនីមួយ មិនមានដល់ភិក្ខុណា អ្នកឈ្លាសវៃតំណឡាយ ពោលនូវការមិនពោលអួត របស់ភិក្ខុនោះ ថាជាធម្មជាប្រសើរ ។ ធម្មគឺទិដ្ឋិ ៦២ ដែលបច្ច័យកំណត់ការ ត្រេតធ្លើតាងមុខ មិនផ្ទះផង់មានដល់សត្វណាមួយ (ជាទិដ្ឋិគតិក:) បុគ្គលនោះ ឃើញអានិសង្សណា ក្នុងខ្លួន ក៏អាស្រ័យអានិសង្ស នោះ ទ្ធ ក្ងុ ប្ប ប ដ ិ ច ្ច ស ន ្ត ទ ិ ដ ្ឋ ិ (១) ។ សេចក្តីប្រកាន់ទិដ្ឋិ គឺសត្ត មិនអាចប្រព្រឹត្តកន្ទ្ធ ១ ១ ១

ណោ ឧស្ស ហិ ឧត្តុ(១) ត្ថុ ហិ ញ្ចិ ណោ ណ
ឧ ត ម្ហ ណ ត ឧ ណ ។
ឧ ណ ។ ។ ។

ព្រះអរហន្តក្នុងលោក មិនមានទិដ្ឋិដែលបុគ្គលកំណត់ ក្នុងកពតួចកពធំ ក្នុងលោកតិចតួចឡើយ ព្រះអរហន្តនោះលះបង់មាយាផងមានៈផង គប្បីទៅដោយគតិវិសេសដូចម្តេច ព្រះអរហន្តនោះមិនផ្ចុកផ្ចិតនូវតណ្ហានឹងទិដ្ឋិទៀតទេ ។ ព្រោះបុគ្គលអ្នកផ្ចុកផ្ចិតនូវតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ តែងបួលទៅជិតកាន់ភព: ក្នុងទិដ្ឋធម្មិ ។ ចំណែកឡើយ បុគ្គលគប្បីពោលទោស ចំពោះបុគ្គល អ្នកមិនផ្ចុកផ្ចិតនូវតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ ដោយពាក្យទោស ដូចម្តេចបាន ឯអត្ថទិដ្ឋិនឹងចេ្ច�ទិដ្ឋិរបស់ព្រះអរហន្តនោះ មិនមានឡើយ ព្រះអរហន្តនោះកំចាត់បង់ហើយនូវទិដ្ឋិ ។ ។ ។

សុត្តន្តបិដកេ ចតុត្តស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស ចតុត្ថំ សុទ្ធដ្ឋកសុត្តំ

ឥធេធ ខេ សុទ្ធិ ឧរស្ស ហោតិ
ញាណេន ភ សោ ឧជហាតិ ទុក្ខំ
អញ្ញេន សោ សុជ្ឈតិ សោ ឧ ធីរោ
ឥ ដ្ឋិ ឧ ឥ ធ ចាវ ឥ ១ ១ ១

ប្រសិនបើការស្អាត មានដល់សត្វព្រោះរូបដែលឃើញហើយមែន
សត្វនោះគង់ទីផ្ទះបង់ទុក្ខ ដោយញ្ញាណបាន ឬសត្វដែល
ប្រកបដោយឧបធិនោះ គង់ទីផ្ទះស្អាតដោយមគ្គមិនស្អាតដោយគុណ
ដទៃ ព្រោះទិដ្ឋិ រមែងប្រាប់បុគ្គលអ្នកមានទិដ្ឋិនោះ ការពោល
យ៉ាងនោះ ។ ម្នាលសង្ឃព្រាហ្មណ៍ មិនពោលសរសើរនូវការស្អាត
ត្រង់ការមើលដែលបានឃើញ ឬបានឮ ឬបានប៉ះពាល់ ឬត្រង់សីលទីផ្ទះ
ដាច់ដាងអរិយមគ្គញ្ញាណទេ (លោក) មិនប្រកាន់ទីផ្ទះ ឬបុណ្យ ឬបាប
លះបង់នូវសេចក្តីយល់ថា ខ្លួនមានធ្វើនូវកម្ម ក្នុងលោកនេះ ។ ពួកអ្នក
សុទ្ធវាទ: អ្នកលុះក្នុងអំណាចតណ្ហា លះបង់នូវលទ្ធិមុនហើយ
អាស្រ័យនូវលទ្ធិខាងក្រោយទៀត ពួកសុទ្ធិវាទ:នោះ រមែងធ្លាក
នូវកិលេសគ្រឿងជាប់មិនរួចឡើយ សុទ្ធិវាទ:ទាំងនោះ តែងកាន់
យកខ្លះ លះចោលវិញខ្លះ ដូចពានរចាប់យកមែកឈើដែលនៅ
ចំពោះមុខ ។ សត្វកាន់យកនូវតែទាំងឆ្លាយ ដោយខ្លួនឯង

ខុទ្ទាវកំ ភក្ខតិ សញ្ញតត្តោ
ឯ្ហ ច ហេនេហិ សមេក្ខ ធម្មំ
ន ខុទ្ទាវកំ ភក្ខតិ ភូរិបញ្ញោ ។
ស សព្ពធម្មេសុ វិសេនភូតោ
យំ ភាវិញ្ចេ ធីជ្ជ ។ សុតំ ម្ចុតំ ។
ឥមេ ធសេ្ម ។ ។ ។ ។ ។
ភោជ ១ លោកស្ម ។ ។ ។ ។ ។
ន ភាសយេ ១ ន ។ ។ ។ ។ ។
ន ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។
 អ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។
ន ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។
ន ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។ ។
ន

ជាសត្វជាប់ស្ថិតក្នុងកាមសញ្ញាហើយ តែងទៅតប់រកគ្រូខ្ពស់ទាំងតាប អ្នកប្រាជ្ញមានបញ្ញាក្រាស់ដូចផែនដី ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចធម្ម ដោយវេទ គឺមគ្គញាណទាំង ៤ មិនបានទៅតប់រកគ្រូខ្ពស់ទាំងតាបទេ ។ អ្នកប្រាជ្ញនោះ កំចាត់បង់ការសេនាហើយ ឋិតនៅនឹងនូន ក្នុងអារម្មណ៍ទាំងពួង ទោះអារម្មណ៍ដែលឃើញ ដែលឮ ដែលប៉ះពាល់ណាមួយក្តី (អ្នកណាមួយ) គប្បីកំណត់នូវអ្នកប្រាជ្ញអ្នកឃើញ (ដ៏បរិសុទ្ធ) មានគ្រឿងប្រកាន់គឺកិលេសបើកហើយនោះឯង ដោយគ្រឿងកំណត់ណាក្នុងលោកបាន ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ដែលនោះមិនកំណត់ មិនធ្វើតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ ឲ្យជាប្រធាន ទាំងមិនពោលសរសើរនូវទិដ្ឋិ ថាជារបស់ស្អាតម៉ត់ចត់ទេ តែងផ្តាច់ចោលនូវចំណងគឺសេចក្តីប្រកាន់ ដែលចងក្នុងចិត្តសន្ធាន ។ ចុះ ... ...

ន ភវភវតី ន ភវភវត្ថោ
ឥសច្ឆ ឧត្ត បរមុក្ខហ៊ីតន្ត ។

បញ្ចមំ បរមដ្ឋកសុត្តំ

(៩៩) បរមន្ត ទិដ្ឋិសុ ២ បរិញ្ញសានោ
យទុត្ត៎ ភ្ជ្ជ ២ ២ ២

លោកមិនត្រេកអរក្នុងកាមភព មិនរីករាយក្នុងរូបភពនឹងអរូបភព អ្នកប្រាជ្ញនោះ មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នាថា នេះជារបស់ប្រសើរក្នុងលោកនេះឡើយ ។

ចប់ សុទ្ធដ្ឋកសូត្រ ទី ៤ ។

ឧរមដ្ឋសូត្រ ទី ៥

(៩៩) ៥ តួនៅត្រាំក្នុងទិដ្ឋិចាំងឡាយថា នេះប្រសើរ ។ តែងលើក (គោរព) ត្រូណាថា វិសេសផុតក្នុងលោក ។ បានពោលបង្ហាញ ពួកគ្រូចាំងអស់ដទៃអំពីគ្រូខ្លួននោះថា ។ ថ្លៃកពាប ។ ព្រោះហេតុនោះ ។ ជាសត្វប្រព្រឹត្តកន្ទួលនូវវៀចចាំងឡាយមិនរួច ។ សត្វ ។ ឃើញនូវអានិសង្សណា ។ ក្នុងខ្លួន ។ ត្រង់អារម្មណ៍ដែលបានឃើញ ។ ១ ។ ១ ។ ១

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

ធិដ្ឋិម្ចុ ណោ តាស្ស ន ការ្យយ្យ
ញ្ញាណេន ភ សីលវតេន ភ ចិ
សមោតិ អត្តានមនូបនេយ្យ
ហីនោ ន មញ្ញេ ១ វិសេសិ ភ ចិ ។
អត្តំ បហាយ អនុ ១ ១ ១

ភិក្ខុមិនគប្បីធ្វើទ្ធិដ្ឋិឲ្យកើតឡើងក្នុងលោក ដោយញាណឬដោយ
សីលនឹងវាតទេ មិនគប្បីប្រៀបធៀបខ្លួនថា អាត្មាអញជាអ្នកស្មើ
(នឹងគេ)ទេ មិនគប្បីសំគាល់ខ្លួនថា អាត្មាអញជាអ្នកថោកថយទេ
ឬថាអាត្មាអញជាអ្នកវិសេសជាងគេទេ ។ កាលភិក្ខុនោះលះបង់ខ្ជាប
អត្តទិដ្ឋិហើយ មិនប្រកាន់ហ ទាំងមិនសន្ធឹងនូវនិស្សិត ក្នុងញាណ
កាលបើសត្វបែកផ្ទ្រេងគ្នា ភិក្ខុនោះក៏មិនប្រព្រឹត្តជាពួក ភិក្ខុនោះ
មិនត្រឡប់មកកាន់ទិដ្ឋិនីមួយទេ ។ ព្រះនិព្វានស្រពណា មិនមាន
តណ្ហា ដើម្បីនឹងកើតរឿយ ។ ក្នុងលោកនេះ ឬលោកខាងមុខ
ត្រង់ទីបំផុតទាំងពីរ(១) ទៀតទេ ព្រះនិព្វានស្រពណា មិនមានទី
អាស្រ័យនៅទីមួយទៀតឡើយ ព្រះនិព្វានស្រពនោះ(មិនមាន)សេចក្តី
ប្រកាន់ ព្រោះពិចារណាឃើញ ក្នុងពួកទិដ្ឋធម្មិទាំងឡាយ សូម្បី
សញ្ញាតិចតួច ដែលកំណត់ក្នុងអារម្មណ៍ ចានឃើញ ចានឮ
ចានប៉ះពាល់ក្នុងលោកនេះ របស់ព្រះនិព្វានស្រពនោះក៏មិនមានទៀតឡើយ

---

១ ទីបំផុតខាងដើមតណ្ហា មានផ្សេងជាដើម ទីបំផុតខាងចុងតណ្ហាគឺនិងជាទាន ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តនិបាតេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស ឆដ្ឋं ជរាសុត្តं

តं ព្រាហ្មណំ ទិដ្ឋមនាទិយានំ
ភោគេសុ ឆ លោកស្មึ វិកប្ប យេយ្យ ។
ន ឧ ភ ប យ ន្ត ន ឧ ប ុ ម ្ ភ ោ ក ្ ខ ោ ក ្ ខ ន ្ ត
ឆ ម ្ ា ប ិ ត ោ ស ំ ន ប ដ ិ ក ្ ខ ិ ត ា ស ោ
ន ព្រាហ្មណោ សីលវតេន ហោយ្យ
ចារं ឥតោ ន ឧ ប ច ្ ច ិ ត ं ត ា ទ ិ ត ं ។

ឧ ប រ ម ដ ្ ឋ ក ស ុ ត ្ ត ं ប ញ ្ ច ម ं ។

ឆដ្ឋं ជរាសុត្តं

(១០០) អ ប ្ ប ं វ ត ជ ី ว ิ ต ं ส ํ ส ุ ท ิ ร ํ ว ส ฺ ส ส ต ิ ป ิ ม ิ ย ฺ ย ต ิ
ส เจ ปิ(๑) อ ต ิ ฐ ฺ ว ี ว ิ ต ं อ ช ร ฺ ช ร ํ ส ฺ ว ส ฺ ส ต ิ ป ิ ม ิ ย ฺ ย ต ิ ।
ส ฺ ว ช ฺ ช ร ํ ส ฺ ว ส ฺ ส ต ิ ป ิ ม ิ ย ฺ ย ต ิ ส ฺ ว ช

ឬបុគ្គលណា គប្បីកំណត់ទូវិញ្ញាណសម្រាប់ហ្ចណ៍នោះ អ្នកមិនប្រកាន់ទ្ចូវ ទ្ចិដ្ឋិដោយសេចក្ដីកំណត់ ដូចម្ដេច ក្នុងលោកនេះបាន ។ ព្រះវិញ្ញាណស្រ្ដេចទាំងឡាយមិនកំណត់ មិនធ្ចើតណ្ហានឹងទ្ចិដ្ឋិ ឲ្យជាប្រធានទេ ធម្ម៌ទាំងឡាយគឺទ្ចិដ្ឋិមិនបិទបាំង (ឃ្ជ) របស់ព្រះវិញ្ញាណស្រ្ដេចទាំងអម្ជាលនោះបានឡើយ ព្រះវិញ្ញាណ មិនប្រព្ចឹត្ដទៅតាមសីលនឹងវ៉ត (ដ)ទេ បានដល់ត្រ្ដើយគឺព្រះនិព្ជាន មានសភាពជាតាទិបុគ្ដល មិនត្រឡប់មកកាន់ភព (ថ្ម) ទ្ចៀតឡើយ ។

ចប់ បរមដ្ឋកសូត្រទី ៥ ។

ជរាសូត្រ ទី ៦

(១០០) ជីវិតនេះមានប្រមាណតិចហ្ន៎ សត្ជ្ជ្ជ

សុត្តន្តបិដកៃ ១ ១ ១

បុរសសំគាល់របស់ណាថា នេះជារបស់អញ រមែងលះបង់នោះ ដោយមរណៈ ឯអ្នកប្រាជ្ញដ្ឋកប់ភ្លាមព្រះតថាគតត្រាស ជ្រាបច្បាស់នូវ ទោសនុ៎ះ ហើយមិនបង្អ្ហាន (ចិត្ត) ទៅ ដើម្បីសេចក្ដីប្រកាន់ថា របស់យើងឯទ្ធើយ ។ បុរសអ្នកភ្ជាក់ (ពីដេក) រមែងមិនឃើញរូបា-រម្មណ៍ជាដើមដែលមកជួបប្រទះ ដោយយល់សប្ដិ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គល មិនឃើញជនជាទីស្រឡាញ់ ដែលធ្លាក់ចិញ្ចៀងទៅកាន់ លោកខាងមុខ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ជនទាំងនោះដែលគេឃើញ ហើយ ឮហើយ គេតែងហៅឈ្មោះ កាលលះលោកនេះទៅ ទៅសល់តែឈ្មោះសម្រាប់ហៅប៉ុណ្ណោះ ។ ពួកសត្វមានសេចក្ដី លោភ តែងមិនលះបង់ នូវសេចក្ដីសោកខ្ជឹកខ្ជួលនឹងនូវសេចក្ដី កំណាញ់ ក្នុងវត្ថុដែលជាទីពាប់ភ្ជាន់ចាន ទ្ធើយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយដែលឃើញព្រះនិព្វានថាជាទីក្សេមហើយ រមែងលះ បង់នូវសេចក្ដីប្រកាន់ចាន ។ ភិក្ខុណា មិនសំដែងខ្លួនក្នុងកាត (ថ្ម) ទ្ធៀត) អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយហៅអំពើនោះ របស់ភិក្ខុនោះ អ្នកប្រព្រឹត្ត រួញ អ្នកកប់ប្រសព្ធ ការ:ស្ងាត់ ជាសភាពសមមៃ្យហើយ ។

សុត្តនិបាតេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស ឆដ្ឋំ ជរាសុត្តំ

សព្ពត្ថ មុនី អនិស្សិតោ ន ឥមិយំ ការ្ហតិ នោ ឥ អកប្ប្យ

ឥស្មិ ឥ ឧ ១ ១ ១

អ្នកប្រាជ្ញមិនបានអាស្រ័យ ក្នុងអាយតនៈទាំងអស់ឡើយ មិនធ្វើសត្វនឹងសង្ហារឲ្យជាទីស្រឡាញ់ ទាំងមិនធ្វើសត្វនឹងសង្ហារឲ្យមិនជាទីស្រឡាញ់ សេចក្ដីខ្ជឹកខ្ជួលនឹងសេចក្ដីកំណាញ់ មិនជាប់ក្នុងសន្ធាន របស់ព្រះខីណាស្រពនោះ ដូចទឹកមិនប្រឡាក់លើស្លឹកឈូកដូច្នោះដែរ ។ ដំណក់ទឹកមិនដក់នៅលើស្លឹកឈូក ដូចម្ដេចក្ដី ទឹកមិនទទឹកនាផ្ការឈូកដូចម្ដេចក្ដី អ្នកប្រាជ្ញមិនជាប់នៅក្នុងអារម្មណ៍ទាំងមួយ សូម្បីអារម្មណ៍ដែលបានឃើញ ដែលបានឮ ដែលប៉ះពាល់ ក៏ដូច្នោះដែរ ។ មួយទៀត ព្រះអរហន្តមិនសំគាល់ក្នុងអារម្មណ៍ទាំងមួយ សូម្បីអារម្មណ៍ដែលឃើញ ដែលឮ ដែលប៉ះពាល់ ដោយវត្ថុនោះ ។ ឡើយ ទាំងមិនប្រាថ្នាការស្អាតដោយវត្ថុដទៃទេ ព្រោះព្រះអរហន្តនោះមិនត្រេកត្រអាល មិនប្រាសតម្រេក (ដូចកលាណបុថុជ្ជននឹងសេក្ខៈ)។

ចប់ ដាសូត្រ ទី ៦ ។

តិស្សមេត្តេយ្យសូត្រ ទី ៧

(១០១) ព្រះតិស្សមេត្តេយ្យ ដ៏មានអាយុ (ការពន្យាយ) បតិព្រះអង្គ ទ្រទ្ធ សូមព្រះអង្គ សំដែងសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ របស់ជុតិ្ត អ្នកប្រកបមេថុនធម្មរឿយ ។ យើងខ្ញុ

សុត្តន្តបិដកៃ ១ទ្ធកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតៃ

សុត្វាន តវ សាសនំ　　រ៉ាវៃកោ ស៊ីតូ ស្ស្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ។

ម្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ម្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ម្ជ្ជ្ជ្ជ　　(ម្ជ្ជ្ជ្ជ ម្ជ្ជ ម្ជ្ជ)

　　ម្ជ្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ

ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ　　ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ។

ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ　　ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ

ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ　　ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ។

ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ　　ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ

ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ　　ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ។

ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ　　ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ

ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ　　ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ។

ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ　　ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ

ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ　　ម្ជ ម្ជ ម្ជ ម្ជ ។

ចានស្តាប់ពាក្យប្រដៅព្រះអង្គហើយ ទ្រទ្ធសិក្ខាទ្ទ្ធ្ធ្ធ្ធ្ធ្ធ្ធ្ធ្ធ្ធ ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្នាលមេត្តេយ្យ) បុគ្គលអ្នកប្រកបមេថុនរឿយ ១ រមែងគ្រេចពាក្យប្រដៅផង ប្រតិបត្តិខ្ពុសផង ការប្រព្រឹត្តិខ្ពុសនុ៎ះ ជាអំពើមិនប្រសើរចំពោះបុគ្គលនោះទេ ។ បុគ្គលណាប្រព្រឹត្តម្នាក់ឯង គឺទ្រង់ក្រេចបពូជិតក្នុងកាលពីមុន (លុះខាងក្រោយ) ត្រឡប់សេពមេថុនធម្មវិញ អ្នកប្រាជ្ញហៅបុគ្គលនោះថាជាបុថុជ្ជន អ្នកថោកថយក្នុងលោក ដូចជាយានលឿនៗ ដូច្នោះឯង ។ យសទ្ធ ១ សេចក្តីសរសើរណាក្នុងកាលពីមុន យសទ្ធ ១ សេចក្តីសរសើរនោះ របស់បុគ្គលនោះរមែងសាបសូន្យ ១ បុគ្គលឃើញការចំណេនទ្ធ ១ ការសាបសូន្យយសសរសើរនុ៎ះហើយ គប្បីសិក្ខាដើម្បីលះបង់ ខ្ទ្ធ ១ មេថុនធម្មចេញ ។ បុគ្គលនោះត្រូវសង្ហ្ម: ១ ១ ១

សុត្តនិបាតេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស អដ្ឋមំ បស្សសុត្តំ

ឯណ្ឌិតោតិ សមញ្ញាតោ ឯកចរិយំ អនិដ្ឋិតោ
អថាបិ ទេវុនេ យុត្តោ មន្ទ្រាវ ឧបកិស្ស្ជតិ ។
ឯតមាទីនវំ ញត្វា មុនិ ឧញ្ញាបវេ ឥធ
ឯកចរិយំ ទ្ឍ្ឍ្ហ ! ១ ! ១ ! ១

ឬបុគ្គលដែលគេដឹងសុះសាយថាជាបណ្ឌិត តាំងផ្តើមការប្រព្រឹត្តិម្នាក់ឯង លុះកាលខាងក្រោយមក ចៃរៀងជាប្រកប ក្នុងមេថុនធម្មវិញ បណ្ឌិតនោះ នឹងសៅហ្មងដូចជនពាលដែរ ។ អ្នកប្រាជ្ញលុះជ្រាបគោសន្ទុះហើយ គួរធ្វើនូវការប្រព្រឹត្តិម្នាក់ឯងឲ្យមាំ ក្នុងសាសនានេះ តាំងមុនតាំងក្រោយ កុំគប្បីសេពនូវមេថុនឡើយ ។ បុគ្គលគប្បីសិក្សានូវវិវេកតែម្យ៉ាង ព្រោះវិវេកនុ៎ះ ប្រសើរផុតរបស់ព្រះអរិយៈតាំងឡាយ ប៉ុន្តែបុគ្គលមិនគប្បីសំគាល់ ថាអាត្មាអញប្រសើរដោយវិវេកនោះទេ បុគ្គលនោះឯង ឈ្មោះថា ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងទីដ៏ឥតនៃព្រះនិព្វាន ។ ពួកសត្វអ្នកជាប់នៅក្នុងកាមតាំងឡាយ តែងស្រឡាញ់អ្នកប្រាជ្ញដែលមានសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ មិនអាឡោះអាល័យក្នុងកាមតាំងឡាយ ឆ្ងាយនូវអន្ទាក់ចាន ។

ចប់ តិស្សមេត្តេយ្យសូត្រ ទី ៧ ។

បស្សរិសូត្រ ទី ៨

(១០២) ពួកសមណៈព្រាហ្មណ៍ដទៃក្នុងលោកនេះ តែងពោលសរសើរថា បរិសុទ្ធ (សំដៅទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន) តែមិនពោលថាបរិសុទ្ធចំពោះលទ្ធិដទៃ (ក្រៅអំពីគ្រូរបស់ខ្លួន) សមណៈព្រាហ្មណ៍ជាច្រើនអាស្រ័យនឹងលទ្ធិណា តែងសរសើរថា លុះក្នុងលទ្ធិនោះ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

បច្ចេកសច្ចេសុ បុថូ ឋិតិដ្ឋា ។
តេ ឥធ ការាមា ឥធ ឯកវិហ្ការ
ពាលំ ឧបាន្តិ ឥមិ ឧ អញ្ញមញ្ញ
ឯកន្ត(១) តេ អញ្ញមិតា ការោ ជ្ជ
ឧបសំ ការាមា ឯ ឧ ឯ ។
ឯ ឧ ឯ ។
ឯ ឧ ឯ ។

តាំងនៅ ក្នុងបច្ចេកសច្ច: (សេចក្ដីពិតដោយឡែក) ។ សមណ-ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក្រាបថ្វាយទូលថ: ចូលទៅកាន់បរិសទ្យហើយ ទាំង ២ នាក់ យើញគ្នានឹងគ្នាថាជាពាលទាំងអស់ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះអាស្រ័យនឹងគ្រូដទៃ ក៏ពោលដម្ងោ: ក្រាបថ្វាយទូលការសរសើរ ក៏សំគាល់ថា យើងវាងវៃក្នុងវាទ: ។ បុគ្គលអ្នកទ្រ្ទល់ទ្រាយក្នុងការនិយាយដដែក ក្រាបថ្វាយទូលការសរសើរក្នុងកណ្ដាលបរិសទ្យ រមែងញ ុ ំ ុ: នឹងជាបុគ្គលអៀនខ្មាសក្នុងវាទ: (របស់ខ្លួន) ដែលគេផ្ដាត់ចោល បុគ្គលស្ទ្ងរកពាលនោះ រមែងចំ ព្រោះពាក្យនិន្ទា ។ អ្នកពិចារណាទ្ទរមញ្ញាទាំងឡាយ ពោលទ្ទ្ទ:ថ:ចំ:ចាប ថ:ដ:ផ:ចាត់ចោលហើយ បុគ្គលអ្នកមានវាទ: ថ:ភ:ចាប ដ:ដ:ក:ខ្ជ:ល ស:ភ ជ:ថ: អ្នកនោះ:ក:ទ:ងអ:ត្ម: អ:ញ (ដោយវាទ:) ។ ១ ១ ១

សុត្តន្តំ ជាតេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស អដ្ឋមំ ឧបសីវសុត្តំ

ឯតម្ប៎ ទិស្វា ១ រាមេ ការោ ជ្ជ
ន ហាញ ១ ឧតត្ថ ១ ឧ ១ ១ ១

អ្នកប្រាជ្ញឃើញពោសនុ៎ះហើយ គប្បីចៀសវាងនូវការជម្លោះបញ្ច
ប្រយោជន៍ជនដទៃ អំពីការសរសើរនឹងលាភមិនមានឡើយ ។ មួយ
ទៀត បុគ្គលដែលគេសរសើរក្នុងរឿងនោះហើយ ក៏ពោលនូវវាចៈ
(រៀបរាប់ខ្លួន) ក្នុងកណ្ដាលបរិសទ្យ បុគ្គលនោះក៏ពាយផង ឡើង
ជោរផង ព្រោះសំរេចប្រយោជន៍គឺជ័យជំនះដូចចិត្ត ។ ការឡើងជោ
ជារហេតុនៃសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់របស់បុគ្គល បុគ្គលនុ៎ះតែងពោលនូវ
មានៈទំងអតិមានៈ បុគ្គលឃើញពោសនេះហើយ គប្បីចៀសវាងការ
ជម្លោះ អ្នកឈ្លាសវៃចាំងឡាយ មិនពោលសរសើរថាបរិសុទ្ធដោយ
ជម្លោះនោះឡើយ ។ ប្រៀបដូចបុគ្គលអ្នកអង់អាចដែលស្ដេចចិញ្ចឹម
ហើយដោយពាជរ្ជាន់ កាលប្រាថ្នាគម្រាមទៅកាត់ បុគ្គលអ្នកអង់អាច
តប អ្នកអង់អាចតបនោះមានក្នុងទីណា នៃអ្នកអង់អាច អ្នកចូរទៅ
ក្នុងទីនោះចុះ ក៏លេសតប្បីមានដោយចម្បាំងមិនមានតាំងពីមុនមកៗ

សុត្តន្តបិដកេ ១ ទ្វេកនិកាយសារ្ម សុត្តនិ ១ ១

យេ ធិដ្ឋិមុក្ខ្ហ(១) ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឥ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ជនពាំងឡាយដែលប្រកាន់ទិដ្ឋិ ហើយពោលជជែកផង ពោលថា នេះឯងជាវេបស់ពិតផង អ្នកចូរជជែកនឹងជនពាំងនោះចុះ ជនអ្នកធ្វើទំនាស់ ក្នុងកន្លែងដែលកើតហើយ ក្នុងទីនេះ មិនមានដល់អ្នកទេ ។ បុគ្គលពាំងឡាយណា ធ្វើសេនាវេបស់កិលេសឲ្យវិនាស មិនញ៉ាំងចិត្តនឹងទិដ្ឋិដោយទិដ្ឋិពាំងឡាយទៀយ ការប្រកាន់ទិដ្ឋិដ៏ក្រៃលែងមិនមានក្នុងបុគ្គលណា ក្នុងលោកនេះ ម្នាលបស្ទរ: អ្នកគប្បីបានទូកាវតបតដូចម្តេច ក្នុងបុគ្គលពាំងនោះ ។ មួយទៀត អ្នកកាលត្រិះរិះ គិតទូទៅទិដ្ឋិពាំងឡាយ ដោយចិត្ត ហើយមកប្រណាំងប្រជែង (ទឹងព្រះសម្ចាស់ម្ចុ) ដែលមានកិលេសលាងហើយ អ្នកមិនអាចទឹងជជែកបានទៀយ ។

ចប់ បស្ទរសូត្រ ទី ៨ ។

មាគន្ទិយសូត្រ ទី ៩

(១០៣) (ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ទឹងមាគន្ទិយព្រាហ្មណ៍ថា) អើកំ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងមេថុនមិនមាន (ដល់តថាគត) ព្រោះឃើញនាងតណ្ហា នាងអរតីនឹងនាងរាគា (ដែលជាធីតានៃមារ) សោះហៅហើយ

សុត្តនិបាតេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស ឧរគ៑ មាគន្ទិយសុត្តំ

តាមេវ៑ ធ៑ មុត្តកវ៑ សបុណ្ណ៑ ។
ចានាបិ ធ៑ សម្ផុសិ តុ ន ឥច្ឆ ។
ឯតាធ៑ សញ្ញ៑ រតនំ ន ឥច្ឆ
ជាវ៑ ឆរ៑ ន្ទ ហិ ពហូ ហិ ។
ធ៑ ដ្ឋកតំ សីលវតំ ឆ(១) ជីវ៑ តំ
ភ៑ ជ៑ ។ ។ ។

ធ្វើម្តេចទៅ ! តថាគតនឹងមានសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងមេថុន ព្រោះ
ឃើញរូបរបស់ពាក្រ ដែលពោរពេញ ដោយមូត្រនឹងកាសនេះ
តថាគត មិនគួរត្រូវការដើម្បីប៉ះពាល់ទូវធាតុរបស់អ្នកនោះ សូម្បីតែ
ដោយដើងទៅ ។

(មាគន្ទិយព្រាហ្មណ៍ទូលតបថា) ! ! !

អជ្ឌត្តសន្តីតិ យមេតមត្ថំ
ភគវំ ឧ ឥរេហិ ២ បវេទិតន្តុ ។

ន ទិដ្ឋិយា ន សុតិយា ន ញាណេន (ម្ហាកន្ទ្ធិយាតិ ភគវា)
សីលព្ពតេនាបិ ន សុទ្ធិមាហ
អទិដ្ឋិយា អសុតិយា អញ្ញាណា
អសីលតា អព្ពតា នោបិ តេន
ឯតេ ច និស្សជ្ជ អនុក្ខមាយ
សន្តោ អនិស្សាយ ភវំ ន ជប្ប ។

នោចេ ភវ ទិដ្ឋិយា ន ន ញ្ញាណេ (២ តិ ម្ហ) (១)
សីលព្ពតេនាបិ ន សុទ្ធិមាហ (១)
អទិដ្ឋិយា អសុតិយា អញ្ញាណា
អសីលតា អព្ពតា នោបិ តេន

---

១ ខ. សីលព្ពតេនាបិ ២ សុទ្ធិមាហ ។

ទ្ធរ្ជាបរមត្ថធម្មណា មានសេចក្តីស្ងប់ ក្នុងសន្ធានដូច្នេះ បរមត្ថធម្ម
នោះ តើអ្នកប្រាជ្ញចាំងឡាយ សំដែងដោយប្រការដូចម្តេច ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលមាគន្ទិយ:) អ្នកប្រាជ្ញ
មិនពោលថា សេចក្តីបរិសុទ្ធិព្រោះការឃើញ ព្រោះការ
ស្តាប់ឮ ព្រោះការដឹងច្បាស់ ព្រោះសីលនឹងវ័ត្តទេ ចាំងមិន
ពោលថា សេចក្តីបរិសុទ្ធិ ព្រោះមិនមានការឃើញ ព្រោះមិន
មានការស្តាប់ឮ ព្រោះមិនមានការដឹងច្បាស់ ព្រោះមិនមានសីល
ព្រោះមិនមានវ័ត្តចាំងនោះទេ ចំណែកបុគ្គលជាសប្បុរស តែងលះ
ទ្ធរ្ជាធម្មមានទ្ធិដ្ឋជាដើមនុ:ះ ហើយមិនប្រកាន់ មិនអាស្រ័យ (ទ្ធរ្ជាធម្ម
ណាមួយ) រមែងមិនប្រាថ្នាទៅកើតក្នុងភពទៀតទ្ធើយ ។

(មាគន្ទិយព្រាហ្មណ៍ ក្រាបទូលថា) បើអ្នកប្រាជ្ញមិនពោលថា
សេចក្តីបរិសុទ្ធិព្រោះការឃើញ ព្រោះការស្តាប់ឮ ព្រោះការដឹង
ច្បាស់ព្រោះសីលនឹងវ័ត្តទេ ចាំងមិនពោលថា សេចក្តីបរិសុទ្ធិ ព្រោះ
មិនមានការឃើញ ព្រោះមិនមានការស្តាប់ឮ ព្រោះមិនមាន
ការដឹងច្បាស់ ព្រោះមិនមានសីល ,ព្រោះមិនមានវ័ត្តចាំងនោះទេ

សុត្តនិបាតេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស ឧរគ៑ មាគណ្ឌិយសុត្តំ

មញ្ញាមហំ[1] មោមុហមេវ ឆម្ម

ន ន្ដ្ដិយា ច ឯកេ បច្ចន្ដ សុទ្ធ ។

ន ន្ដ្ដ ន ន ន

ខ្ញុំព្រះអង្គសំគាល់ទូវធម៌ នាំសត្វឲ្យវង្វេងក្រៃពេក មានសមណ-ព្រាហ្មណ៍ពួកខ្លះ ដ៏ងងងឹតទូវសេចក្តីបរិសុទ្ធ ព្រោះការយល់ឃើញដែរ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមាគន្ធិយ:) អ្នកអាស្រ័យទូវទិដ្ឋិបានជាខ្ញុំជាកសួរ (តថាគត) អ្នកដល់ទូវសេចក្តីកាន់ប្រឡ្ចាំក្នុងទិដ្ឋិតាំងឡ្ចាយដែលអ្នកប្រកាន់ម៉ាំហើយ ហើយមិនបានឃើញទូវសេចក្តីសំគាល់សូម្បីបន្ទិចបន្ទួច អំពីធម្មទេសនាដែលតថាគតសំដែងនេះទ្បើយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទើបយល់ឃើញទូវធម៌នេះថាជាធម៌នាំសត្វឲ្យវង្វេងក្រៃពេក បុគ្គលណាសំគាល់ខ្ជួនថាជាបុគ្គលស្មើនឹងគេជាបុគ្គលវិសេសជាងគេ ឬជាបុគ្គលថោកទាបជាងគេ បុគ្គលនោះនឹងនិយាយទទឹងតាស់ដោយសេចក្តីសំគាល់នោះ (ចំបុគ្គលណា) មិនញាប់ញ័រក្នុងមាន:ញទេ សេចក្តីសំគាល់ខ្ជួនថា អញជាបុគ្គលស្មើនឹងគេ អញជាបុគ្គលវិសេសជាងគេ (ឬថាអញជាបុគ្គលថោកទាបជាងគេ) មិនមានដល់បុគ្គលនោះទ្បើយ ។ បុគ្គលដែលមានចាបគឺមាន:ទឹងទិដ្ឋិ លះបង់ហើយនោះ ទឹងនិយាយថាសេចក្តីយល់នោះឯង ជាសេចក្តីយល់ត្រូវពិត ដូចម្តេចកើត

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

មុសាតិ ភ សោ រ៉ាវ ១ ១ ១

ឬបុគ្គលនោះ នឹងនិយាយទទឹងភាស់ថា (ពាក្យខ្ញុំពិត ពាក្យអ្នកឯង) មិនពិតដូច្នេះ ជាមួយនឹងបុគ្គលណាបាន មួយទៀត សេចក្តីសំគាល់ថា ស្មើឬមិនស្មើមិនមានក្នុងបុគ្គលណា បុគ្គលនោះ នឹងផ្សាយ ភ:ជាមួយអ្នកណាបាន ។ អ្នកប្រាជ្ញបានលះបង់ទុក: (១) ហើយ ជាអ្នកមិនរញ្ជួនទ្រូវអារម្មណ៍ជាគ្រឿងកំណត់ មិនធ្វើសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត (នឹងគ្រហស្ថ) ក្នុងស្រុក ជាអ្នកវៀរចាកកាមតាំងឡាយ មិនធ្វើអត្តភាពឲ្យកើតតទៅទៀត អ្នកប្រាជ្ញនោះ មិនគប្បីធ្វើពាក្យពោលជំទាស់នឹងជន (ណា) ឡើយ ។ បុគ្គលប្រសើរ ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ ចាកចាបធម្ម (មានការយល់ខុសជាដើម) ណា ហើយត្រាច់ទៅ ក្នុងលោក មិនគប្បីលើកឡើងនូវចាបធម្មតាំងនោះមកហើយនិយាយដដែកគ ផ្ទាល់ឈ្លក ជុះនៅក្នុងទឹក ម៉ន ប្រឡាក់ដោយទឹកផង ដោយភក់ផង យ៉ាងណាមិញ អ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកពោលនូវសេចក្តីស្ងប់ មានសន្ធានមិនជាប់ចំពាក់ រមែងជាអ្នកមិនជក់ជាប់នៅ ក្នុងកាមផង ក្នុងលោកផង យ៉ាងនោះឯង ។

---

១ ១.សព្ជនេ: សំដៅយកសួនឯងវត្ថុជាដើម ពីលជាកន្លែងសម្រាប់ញ្ជាណជ្រុក ។ អ្ណ្ជ្ជ

ន ឯតេ ទិដ្ឋិយា ន មុតិយា
ស មានមេតិ ន ហិ ធម្មយោ សោ
ន ភេជ្ជមានា ន ចាបិ ឧបេន ន ឧយ្យា
អនុបនីតោ ស ឧ ឯវ ន ឧបេតិ ។
 សញ្ញាវិត្តស្ស ន ឯត្ថ ភន្តា
ឧ ញ្ញាវិមុត្តស្ស ន ឯត្ថ ហោ ហ
ស ញ្ញាញ ទិដ្ឋីញ ឯ ឯ ឯ ភ ហ ។
ឯ ឯ ឯ ( ) ។ ។

ឯ ។

ទសមំ ឧរគេទសុត្តំ

(១០៤) ភ ជ ន ស ្ ភ ជ ។ ។
ធ ម ្ ភ ។ ។ ។ ។ ។

ឬ ១ ១ ១

រ៉ាតណ្ហោ ឫ ភេនា (ឥតិ ភគវា) ឫ ១ មន្ត្ត មដ្ឋ ដ ស្ស ០ ០

ឯ ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) មុនទីងមៃកណ្ដាយពងកាយទៅ
ឬបុគ្គលណា ប្រាសចាកតណ្ហា មិនអាស្រ័យនូវកាលខាងដើមទីង
ទីបំផុត គឺកាលជាអតីតនិងអនាគត ជាបុគ្គលដែលអ្នកប្រាជ្ញមិន
គប្បីពោលថាជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ការធ្វើនូវតណ្ហានិងទិដ្ឋិ
ជាប្រធានៃបុគ្គលនោះមិនមានឡើយ ។ បុគ្គលនោះឯង មិនក្រោធ
មិនតក់ស្លុត មិនពោលអួត មិនពាំស ជាអ្នកពោលដោយបញ្ញា
មិនពាយមាយ សង្រួមដោយកាយ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ។ បុគ្គលមិនមាន
តណ្ហាក្នុងការមួណ៍ជាអនាគត មិនសោកស្ដាយ នូវការមួណ៍អតីត
ជាអ្នកឃើញសេចក្ដីស្ងប់ស្ងាត់ ក្នុងផស្ស:ទាំងឡាយ មិនបង្អោន
ចិត្តទៅក្នុងមិច្ឆាទិដ្ឋិទាំងឡាយ ជាអ្នកពួនសម្ងំ មិនបំភាន់គេ មិនមាន
សេចក្ដីប្រាថ្នាជាប្រក្រតី មិនមានសេចក្ដីកំណាញ់ មិនឃ្លើសឃ្នង
ជាបុគ្គលដែលគេមិនស្ទាប់ខ្ចីម ជាអ្នកមិនប្រកប ក្នុងការញុះញង់
មិនទឹកនា ទៅរកវត្ថុជាទីត្រេកអរ មិនប្រកបក្នុងការមើលងាយគេ
ជាអ្នកមានការងារល្អិតល្អ មានបដិភាណ មិនជឿអ្នកដទៃ មិនត្រេក
អរ មិនសិក្សា ព្រោះប្រាថ្នាលាភ មិនក្រៀវក្រោធ ព្រោះមិនមាន
លាភ ជាអ្នកមិនទ្រឹង មិនជាប់ចិត្ត ក្នុងរស ព្រោះតណ្ហា

សុត្តនិបាតេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស ទសមំ ឧបវាសុត្តំ

ឧបេក្ខកោ សទា សតោ ន លោកេ មញ្ញតេ សមំ
ន វិសេសី ន និហីយ្យ(១) តស្ស នោ សន្តិ ឧស្សទា ។
យស្ស និស្សយតា នត្ថិ(២) ញត្វា ធម្មំ អនិស្សិតោ
ភវាយ វិភវាយ វា តណ្ហា យស្ស ន វិជ្ជតិ
តំ ព្រូមិ ឧបសន្តោតិ តាមេសុ អនបេក្ខិនំ
ឥធ្ឋ តស្ស ន វិជ្ជន្តិ អតារិ សោ វិសត្តិកំ ។
ន តស្ស បុត្តា បសវោ(៣) ខេត្តំ វត្ថុញ្ច វិជ្ជតិ
អត្តា វាបិ និរត្តា វា ន តស្មិំ ឧបលព្ភតិ ។
យេន នំ វជ្ជុំ បុថុជ្ជនា អថោ សមណព្រាហ្មណា
តំ តស្ស អបុរក្ខតំ ឥតិ ភវេ ភវេ ន ជ្ជតិ(៤) ។

---

១ ម. ន វិសេសំ ន នីចេយ្យ ។ ២ ម. និស្សយតា ។ ៣ ម. ២ សវោ ។
៤ ម. ជ្ជនេតិ ។

ជាបុគ្គលមានទុបេក្ខា មានស្មារតីសព្វពេល មិនសំគាល់ថា ស្នេ
ហនឹងគេក្នុងលោក មិនលើកខ្លួនថា វិសេសជាងគេ មិនជាក់ខ្លួនថា
ថោកទាបជាងគេ កិលេសគ្រឿងពុះពារមិនមាន ដល់បុគ្គលនោះ
ទៅយ ។ បុគ្គលណា មិនមានទិស្សយធម្ម គឺតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ
បុគ្គលណា ដឹងនូវធម្ម ហើយមិនអាស្រ័យ នូវតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ
បុគ្គលមិនមានតណ្ហាក្នុងសេចក្ដីចំរើននឹងសេចក្ដីវិនាស (១) តថាគត
ហៅបុគ្គលអ្នកមិនអាឡោះអាល័យក្នុងកាមទាំងឡាយនោះ ថាជា
អ្នកស្ងប់ម្ងាប់ កិលេសគ្រឿងចាក់ស្រែះរបស់បុគ្គលនោះមិនមាន
បុគ្គលនោះបានផ្ងាជនូវតណ្ហាដែលផ្ទាយទៅហើយ ។ ក្ងុនទាំងឡាយ
សត្វចិញ្ចឹមទាំងឡាយ នឹងស្រែចម្ការ ទីលំនៅរបស់បុគ្គលនោះមិន
មានទៅយ សេចក្ដីប្រកាន់ថាជារបស់ខ្លួនគឺសស្សតទិដ្ឋិ សេចក្ដីប្រ-
កាន់ថាមិនមែនជារបស់ខ្លួនគឺឧច្ឆេទទិដ្ឋិ មិនមានក្នុងបុគ្គលនោះទេ ។
ពួកទេវតានឹងមនុស្សជាបុថុជ្ជនបុព្វជិតសមណៈ ព្រាហ្មណ៍ គប្បីពោល
ទោសចំពោះបុគ្គលនោះដោយកិលេសមានពាគ:ជាដើមណា កិលេស
មានពាគ:ជាដើមនោះ បុគ្គលនោះមិនធ្វើឲ្យជាប្រធានទៅយ ព្រោះ
ហេតុនោះបុគ្គលមិនញាប់ញ័រ ព្រោះពាក្យពោលទាំងឡាយទៅយ ។

---

១ សស្សតៈ ប្រព្រឹត្ដទៅក្នុងអ្ងបភព. ឧច្ឆេទ ប្រព្រឹត្ដទៅក្នុងអ្ងបភព ។ អដ្ឋកថា ។

រីតកេ្ខ អមច្ចរ៍ ន ខ្ជសេ្ជ(១) ១ន ១ត មុនិ
ន សមេសុ ន ១ិមេសុ ១ាមប្ជ៎ ១ត អ១ាមប្ជ៎ យោ ។
យ ១ ១ ១ លោ ១ សកំ ១ ១ អ ១ ១ ១ ១ ១
ជ ១ ១ ១ ១ ១

អ្នកប្រាជ្ញប្រាសចាកសេចក្តីជាប់ចំពាក់ (ក្នុងរូបជាដើម) មិនមានសេចក្តីកំណាញ់ មិននិយាយលើកខ្លួន ក្នុងគុណដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ មិននិយាយប្រកបខ្លួន ក្នុងគុណដ៏ស្មើ ។ មិននិយាយបន្ទាបខ្លួន ក្នុងគុណដ៏ថោកថាប មិនដល់នូវកប្ប: គឺមិនមានតណ្ហានឹងនិន្ទិ ព្រោះជាបុគ្គលមិនមានកប្ប: ។ បុគ្គលណា មិនមានសេចក្តីប្រកាន់ថា របស់ខ្លួនកន្ទ័លោក បុគ្គលនោះមិនសោក ព្រោះរបស់ដែលមិនមាន មិនលុះក្នុងអតត្ថធម្មិ ១ ១ ១

មានាតិមានា សមាបេសុណា ច

មច្ឆេរយុត្តា[1] ភាលហា វិវាទា

វិវាទជាតេសុ ច ភេសុណានិ ។

ឥមានិ[2] ឯ លោកស្មឹ ភុតានានាន

យេ ភាមិ លោកា ឧទ្ធ លោកេ

អាសា ច ឋានា ច ភុតានានាន

យេ សម្ភវាយាយ ឧរស្ស ហោន្ត ។

ឯតានានានានិ ឥមានិ លោកេ

យេ ភាមិ លោកា ឧទ្ធ លោកេ

អាសា ច ឋានា ច ឥតានានាន

យេ សម្ភវាយាយ ឧរស្ស ហោន្ត ។

ឯតានា ឯ លោកស្មឹ ភុតានានានេ

---

១ ម. មច្ឆរិយយុត្តា ។ ២ ១. ម. ឥមានិ ។

ការប្រកាន់ ការមើលងាយ ទ្ធិតការញុះញង់ កើតមកអំពីរបស់ជាទីស្រឡាញ់ ឯកន្លែងធម្ម៌ មានការឈ្លោះទ្ធិតការជជែកគ្នា (ជាដើម) ប្រកបក្នុងសេចក្ដីកំណាញ់ កាលបើសេចក្ដីតាស់ទ្ធិតគ្នាកើតឡើងហើយ ពាក្យញុះញង់ក៏កើតឡើងដែរ។(ព្រះពុទ្ធ ទ្ធិ ម្ចិ ត ស្ដេ ច ថា) សេចក្ដីស្រឡាញ់ក្នុងលោក ឬលោក: របស់ពួកសត្ត្ব ដែលត្រូវលោក:ត្រេបសង្ក្ដត់ រង្ក្ដត់ទៅក្នុងលោក កើតមកអំពីអ្ហ សេចក្ដីប្ដូនប៉ងទ្ធិតការសម្រេច (នៃសេចក្ដីប្ដូនប៉ង) ទ្ធិតធម្ម៌ដែលមានក្នុងបរលោករបស់សត្ត្ব កើតមកអំពីអ្ហ ។ (ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្ធ ត ត ត ស ស ថ) សេចក្ដីស្រ.ឡាញ់ក្នុងលោក ឬលោក:របស់ពួកសត្ត្ব ដែលត្រូវលោក:ត្រេបសង្ក្ដត់ កើតមកអំពីធ្ន: សេចក្ដីប្ដូនប៉ង ទ្ធិតការសម្រេច (នៃសេចក្ដីប្ដូនប៉ង) ទ្ធិតធម្ម៌ដែលមានក្នុងបរលោក របស់ពួកសត្ត្ব ក៏កើតអំពីធ្ន:នេះដែរ ។ (ព្រះពុទ្ធ ទ្ធ ម្ចិ ត ស្ដេ ច ថ) ធ្ន:ក្នុងលោក កើតមកអំពីអ្ហ

រ៉ាជ្ជយា ភាមិ ការ្ការ្ការ ២ហ្ការ

ការ្ការ ២ហ្ការ ២ហ្ការ ២ហ្ការ ២

 យ ភាមិ ២ម្ការ ២ហ្ការ ២ហ្ការ ។

ការ ២ហ្ការ ២ហ្ការ ២ហ្ការ ២

មួយទៀត វិនិច្ឆ័យ (ការចូលចិត្តកន្ត ត ណ្ហានឹងទិដ្ឋិ) កើតមកអំពីអ្វី ការក្រេវក្រោធ ការនិយាយមោសា ទ្ធឹងសេចក្តីសង្ស័យ ឬអកុសលធម្មជាតិទាំងឡាយ ដែល (ប្រកបដោយការក្រេវក្រោធជាដើម) តើព្រះសមណៈសំដែងហើយថាកើតអំពីអ្វី ? (ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា) អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ក្នុងលោក ចាត់ទុកសំដែងហើយនូវអារម្មណ៍ណាថាជាទីត្រេកអរ(១) ទ្ធឹងមិនជាទីត្រេកអរ (២) ឆន្ទៈតែងកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យអារម្មណ៍នោះ សត្វក្នុងលោកឃើញសេចក្តីវិនាសទ្ធឹងសេចក្តីចំរើន ក្នុងរូបទាំងឡាយ ទើបធ្វើនូវវិនិច្ឆ័យ (ក្នុងតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ) ។ ការក្រេវក្រោធ ការពោលពាក្យមោសា សេចក្តីសង្ស័យ ធម្មជាតិទាំង ៣ នេះឯង កាលបើអារម្មណ៍ជាទីត្រេកអរទ្ធឹងមិនជាទីត្រេកអរទាំង ២ ប្រការនោះនៅមាន ទើបកើតមានឡើងបាន ឬគ្គលអ្នកមានសេចក្តីសង្ស័យ គប្បីសិក្សាក្នុងគន្ធនៃការដឹង ឯធម្មជាតិទាំងឡាយ ព្រះសមណៈសំដែងហើយ ព្រោះដឹង ។

---

១ បានដល់សុខវេទនាទ្ធឹងវត្ថុដែលគួរប្រាថ្នា ។ ២ បានដល់ទុក្ខវេទនាទ្ធឹងវត្ថុដែលមិនគួរប្រាថ្នា ។ អដ្ឋកថា ។

សាតំ អសាតញ្ច ករោនានា
ការ(១) អសន្ដ ន ភវន្ដ ហោតៃ
ទ្ធ ការ ភវ ញ្ជ យ ម ត ម ត
ឍ ត ម ម ប ត្រ ហ យ ត ន ន ។
ជ ស ្ ន ន ា ។ ។

ជ ស ្ ន អ ស ន ្ ត ន ភ ว ន ្ ត ห ោ ต ៃ
ទ ្ ធ ្ ភ ว ญ ្ ช ย ม ต ม ต ๆ
ฉ ต ม ต ป ต ร ห ย ต ห ว ต ๆ
ช ส ว ต ห ว ต ๆ ๆ

ជ ស ្ ន ្ (១) ។ ។ ។

(ព្រះពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា) អាម្នាស់ណាទ្រ ! ធម្មជាតមិនជាទីត្រេកអរ
ក្នុងការ ! ... ...

ឥជ្ជាយ អសន្ត្យ[1] ន មមត្តមត្ថ

ប្ជបៃ រ ភ្ជតៃ ន ផ្ទុសន្ត ជ ជ ។

ការ ជ ជ ជ

កាលបើឥច្ចា មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា របស់អញ ។ ក៏មិនមាន កាលបើរូប មិនមាន ផស្សៈទាំងឦ្ឆាយ ក៏មិនពាល់ត្រូវ ។ (ព្រះពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា) កាលបុគ្គលប្រតិបត្តិដូចម្តេច ទើបរូបវិនាសទៅ មួយទៀត រូបជាសុខ (រូបគួរប្រាថ្នា) ទាំងរូបជាទុក្ខ (រូបដែលមិនជាទីប្រាថ្នា) វិនាសទៅវិញ ដោយប្រការដូចម្តេច សូមព្រះអង្គសំដែងនូវរូបដែលជាសុខទាំងជាទុក្ខនោះដល់ខ្ញុំ រូបដែលជាសុខទាំងជាទុក្ខវិនាសទៅដោយហេតុណា ខ្ញុំដឹងនូវហេតុនោះ ខ្ញុំមានចិត្តត្រិះរិះដូច្នេះ ។ (ព្រះសម្ពុទ្ធត្រាស់តបថា) បុគ្គលមិនមែនជាសញ្ញាសញ្ញី (១) បុគ្គលមិនមែន ជាវិសញ្ញាសញ្ញី (២) បុគ្គលមិនមែន ជាអសញ្ញី (៣) បុគ្គលមិនមែន ជាវិភូតសញ្ញី (៤)

---

១ បុគ្គលមានសញ្ញាដោយសញ្ញាជាប្រក្រតី គឺបុគ្គលមានសញ្ញាជាធម្មតា ហៅថា សញ្ញាសញ្ញីបុគ្គល ។ ២ បុគ្គលមានសញ្ញាដោយខុសសញ្ញា គឺបុគ្គលឆ្កួត ឬមានចិត្តវង្វេងមាយ ( ) ( ) ( )

សុត្តនិបាតេ ចតុត្តស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស ឯកាទសមំ ពលហរិវាទសុត្តំ

ឆវិសមេតស្ស រាគោ តិ រូបំ

សញ្ញានានា ហិ ២ ២ ២

ការលុកគ្គលប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ រូបទើបវិនាសបាន ព្រោះធម្មជាតិ
ចំណែកនៃសេចក្តីយឺតយូរ ចាំងឡាយ មានសញ្ញាជាហេតុ ។ (ព្រះ
ពុទ្ធនិម្មិតពោលថា) ខ្ញុំបានសួរនូវធម្មិណា ព្រះអង្គក៏បានសំដែង
ធម្មិនោះ ដល់ខ្ញុំរួចហើយ ខ្ញុំសូមសួរធម្មិផ្សេងទៀត សូមព្រះ
អង្គសំដែងធម្មិនោះដល់ខ្ញុំឲ្យបាន (បពិត្រព្រះអង្គ) ចុះសមណ-
ព្រាហ្មណ៍ ជាបណ្ឌិតពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សំដែងនូវសេចក្តី
បរិសុទ្ធដ៏ប្រសើរបស់សត្វថា បំផុតត្រឹមប៉ុណ្ណោះឬ ឬក៏សំដែងនូវ
សេចក្តីបរិសុទ្ធិដទៃ ជាងអ្នកបានមកត្តិនេះទៅទៀត ។ (ព្រះ
សម្ពុទ្ធត្រាស់តបថា) ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាបណ្ឌិតពួកខ្លះសំដែង
នូវអ្នកបានមកត្តិ ចាំងឡាយនោះ ថាជាធម្មិដ៏បរិសុទ្ធិប្រសើរ របស់
សត្វតែប៉ុណ្ណោះ បណ្តាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សមណ-
ព្រាហ្មណ៍ពួកខ្លះទៀត (ជាទុច្ចរិត) ជាអ្នកពោលលើកខ្ពស់
ថា ធ្លៀវត្វាស ក្នុងអនុបាទិសេសនិព្វានតែងប្រកាន់ពោលនូវលទ្ធិ
គឺសេចក្តីជាប់ស្ងួយ ថា (ជាធម្មិដ៏បរិសុទ្ធប្រសើររបស់សត្វ) ។ ព្រះ
ពុទ្ធជាវីមំសីបណ្ឌិត ទ្រង់ជ្រាបនូវពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះថា
ជាអ្នកអាស្រ័យនូវសស្សតទិដ្ឋិ ទាំងទុច្ចរិតទិដ្ឋិផង ទ្រង់ជ្រាបនូវធម្ម
ត្រូវ ដ ដ ដ ដ ( ) ( ) ( )

ញត្វា វិមុត្តោ ន ឧបេតិ សង្ខ្យំ
ភវាភវាយ ន ឯមេតិ ជីវោ ។

ឥតិ ហិ ភគវា ឥមិនា ឯកាទសមេ ។

ទ្វាទសមំ ឧបសីវមាណវបុច្ឆាសុត្តំ

(១០៦) ឯកាហំ ឯកាហំ ជិនមាគមិម្ហ
ទ្ធីតានុ ធីរានុ ធីតានុ ធីរានុ
យោ ឧត្តមត្ថានិ ឯ ជានាតិ ធម្មំ
ឥធ ជីវិតេ ឧ ជ ជ ជ ។
ឧ ជ ជ ជ

ជ្រាប (ទ្រង់ធម៌ចាំងឡាយ ថាជាទុក្ខមិនទៀងជាដើម) ហើយបាន
ជួបស្រឡះផង ទើបមិនដល់ទ្រង់ការគាស់ខ្ទេងផ អ្នកជ្រាជ្ញ តែងមិនមក ដើម្បីកើតរឿយ ៗ ឡើយ ។

ចប់ ពលហារ៉ាមសូត្រ ទី ១១ ។

ឫទ្ធ្យិយ្ជហាសូត្រ ទី ១២

(១០៦) (ព្រះពុទ្ធនិមិត្ត ត្រាស់សួរព្រះសម្ពុទ្ធថា) សមណ-ព្រាហ្មណ៍ចាំងឡាយ កាលដំអក់នៅក្នុងទិដ្ឋិ (សេចក្តីយល់ឃើញ) របស់ខ្លួនៗមែងប្រកាន់មាំ ប្តេជ្ញាថាខ្លួនជាអ្នកធ្លៀវធ្លាស (ក្នុងទិដ្ឋិនោះ) ហើយនិយាយផ្ទ្រាន់ៗគ្នា បុគ្គលណាដឹងយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ដឹងនូវធម៌ពិត បុគ្គលណាបដិសេធធម៌នេះ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនមានគុណបរិបូណ៌ឡើយ ។ លុះសមណព្រាហ្មណ៍ចាំងឡាយប្រកាន់មាំយ៉ាងនេះហើយ តែងគាស់ខ្ទេងគ្នា ចាំងពោលតិះដៀលថាបុគ្គលដទៃ ជាបុគ្គលពាល ជាបុគ្គលមិនឈ្លាសវៃ ។ ១ ១: របស់សមណព្រាហ្មណ៍ចាំងឡាយនេះ ២ ២ ២

សុត្តន្តបិដកៈ ចតុត្ថសៃ អដ្ឋកវគ្គសៃ ទ្វាទសមំ ហ្ការ្យវិយ្យាសុត្តំ

ឧបាសៃ ១ ធម្ម្ម ជានុ ជ្ជ ាន

ពាលោ ម ត្ថ ោ ២ ២ ២

(ព្រះសម្មុទ្ធត្រាស់ថា) សមណព្រាហ្មណ៍ កាលបើមិនយល់ឃើញនូវ
ធម៌របស់ជនដទៃ ឈ្មោះថាជាបុគ្គលពាល ជាបុគ្គលថោកទាប
មានប្រាជ្ញាទន់ខាប សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់ សុទ្ធតែជាបុគ្គល
ពាល មានប្រាជ្ញាថោកទាប ឈ្មោះថា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ
ជាអ្នកដំអក់នៅក្នុងទិដ្ឋិ ។ មួយទៀត បើសមណព្រាហ្មណ៍ទាំង
ឦ្ឆាយ ជាអ្នកផ្ទរផង់ក្នុងទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាដ៏ប៉ិសុទ្ធ
ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា បណ្តាសមណព្រាហ្មណ៍
ទាំងនោះ កេអ្នកណាមួយ មានប្រាជ្ញាថោកទាបគ្មានទេ ព្រោះថា
សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មានទិដ្ឋិស្មើ ។ គ្នា ។ ជនទាំង
ឦ្ឆាយ (អ្នកធ្វើនូវដំណោះ) ផ្ទឹមគ្នាជាគូ ។ បានពោលសង្ក្ដត់
សង្ដិនទូវគ្នានឹងគ្នាដោយពាក្យណាថា អ្នកនេះជាបុគ្គលពាលដូចេះ
ឥថាគត មិនបានពោលនូវពាក្យនុ+ះថាជាពាក្យពិតឡើយ ព្រោះថា
ជនទាំងនោះ បានធ្វើនូវសេចក្ដីយល់ឃើញរបស់ខ្លួន ។ ថាជារបស់
ពិត ព្រោះហេតុនោះ បានជាជនទាំងនោះ ដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ
ដោយពាក្យថា បុគ្គលពាល ។ (ព្រះពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា) សមណ-
ព្រាហ្មណ៍ពួកខ្លះ បានសរសើរទិដ្ឋិណា ថាជារបស់ពិត ទៀងទាត់

តមាហុ អញ្ញេ ឥមំ ឥមុ សាតំ
ឯវមេ ១ ១ ១ ១ ១

ចំណែកសមណព្រាហ្មណ៍ពួកដទៃ តិះដៀលទិដ្ឋិនោះ ថាជារបស់ទេ កុហកវិញ លុះសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ប្រកាន់ផ្សេង ១ យ៉ាងនេះហើយ ក៏ទាស់ទែងគ្នា ចុះសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មិននិយាយមូលមាត់គ្នាតែបែបមួយ តើព្រោះហេតុអ្វី ? (ព្រះសម្ពុទ្ធត្រាស់ថា) ព្រោះថាបុគ្គលកាលដឹងច្បាស់ក្នុងសច្ចៈណា ទើបមិនទាស់ទែងគ្នា ឯសច្ចៈនោះមានតែមួយ មិនមែនមានពីរឡើយ ប៉ុន្តែជនទាំងឡាយ តែងសរសើរសច្ចៈរបស់ខ្លួនផ្សេង ១ គ្នា ហេតុនោះ ក្លាយជាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ មិននិយាយមូលមាត់គ្នាតែបែបមួយ ? (ព្រះពុទ្ធនិម្មិតសួរថា) ព្រោះហេតុអ្វីហ្ន៎ ក្លាយជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដែលពោលលើកខ្លួនថាជាអ្នកធ្វើវិទ្យាស ជាអ្នកពោលតាមបំណងរបស់ខ្លួន តែងពោលសច្ចៈផ្សេង ១ គ្នា ចុះសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះក្លាយជាពួកមកថា សច្ចៈមានច្រើនផ្សេង ១ គ្នាឬ ឬក៏សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទទួលការជាយសេចក្តីត្រិះរិះរបស់ខ្លួនទេ ? (ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា) សច្ចៈទាំងឡាយច្រើនផ្សេង ១ គ្នា ក្នុងលោកមិនមានទេ លើកលែងតែសេចក្តីប្រកាន់ថា ទៀងជាយសញ្ញាចេញ គឺមានតែបរមត្ថសច្ចៈមួយប៉ុណ្ណោះ

សុត្តនិ១ភេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស ទ្វាទសមំ ជូឡវិយូហសុត្តំ

តត្ថ ញ ធ ដ្ឋិ សុ បកាសយិ ត្វា
ស ចុ ំ មុ សា ត ំ ទ ្ យ ធ ម ្ ម ា ហ ុ ។
ធ ិ ដ ្ ឋ ិ ្ (១) (២) (៣) (៤) (៥) (៦) (៧) (៨) (៩) (១០) (១១) (១២) (១៣) (

មួយទៀត សមណៈព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ កំណត់ទុកនូវសេចក្តីត្រិះរិះឲ្យប្រជុំចុះ ក្នុងទិដ្ឋិទាំងឡាយ ហើយនិយាយនូវហេតុមួយគ្នាជាធម្មតា គឺសេចក្តីពិត ១ មុសា ១ ។ បុគ្គលពួកមួយ អាស្រ័យនូវទិដ្ឋធម្មិទាំងនេះ គឺ អាម្នាស់ដែលខ្លួនឃើញហើយ ឮហើយ ដែលខ្លួនពាល់ត្រូវហើយ ឬសីលវ័ត ជាអ្នកឃើញនូវសេចក្តីប្រកាន់ធំ គឺសន្ធិកាត លុះបានៅ ក្នុងវិនិច្ឆយធម្មិគឺទិដ្ឋ ៦២ ហើយតែងយកកំពោលតិះដៀលថា បុគ្គលដទៃជាបុគ្គលពាលមិនធ្វៀវធ្ងាស ។ មួយទៀត បុគ្គលនោះ តែងដុតកំដៅបុគ្គលដទៃថាជាបុគ្គលពាល ។ ដូចេះ ដោយហេតុណា ក៏ចានពោលលើកខ្លួនឯង ថាជាអ្នកធ្វៀវធ្ងាស ដោយហេតុនោះ បុគ្គលនោះ ពោលលើកខ្លួនឯងថាជាអ្នកធ្វៀវធ្ងាស ចំពោះខ្លួនដោយខ្លួនឯង រមែងតិះដៀលបុគ្គលដទៃ ហើយពោលប្រកាន់ទិដ្ឋនោះ ។ បុគ្គលនោះបរិបូណ៌ហើយដោយទិដ្ឋ គឺការយល់ឃើញ ថាមានខ្ចីមសារ ក្រៃពេកនឹងដោយមានៈ មានមានៈដ៏បរិបូណ៌ ប្រសព្ធ ព្ធ ១ ១ ដោយមានៈ គឺប្រកាន់ថាខ្លួនជាបណ្ឌិតទិដ្ឋនោះ របស់បុគ្គលនោះ បរិបូណ៌ហើយ ដោយប្រការដូចោះ ។

ឧបាសនេ ហិ ១ ១ សា ដ ហ ១ ១ ១

ឥ ១ ១ ១

ប្រសិនបើមានបុគ្គលអ្នកថ្លាកតាប ដោយសារវាចាពាក្យតិះដៀលរបស់បុគ្គលដទៃ បុគ្គលដែលតិះដៀលគេនោះ នឹងទៅជាបុគ្គលមានប្រាជ្ញាថ្លាកតាប ស្មើនឹងបុគ្គលថ្លាកតាបនោះ មួយទៀត បើបុគ្គលនោះ ជាអ្នកជល់ទ្រូវ ជាអ្នកប្រាជ្ញមានប្រាជ្ញាខ្ជាប់ខ្ជួនចំពោះខ្លួនឯង ក៏ភ្លេចបុគ្គលណាមួយ ជាមនុស្សល្ងង់ក្នុងពួកសមណៈមិនមាន ។ ពួកបុគ្គលណា សរសើរធម៌ គឺទិដ្ឋដទៃក្រៅពីនេះ ពួកបុគ្គលនោះ ជាអ្នកមានគុណមិនបរិបូណ៌ ឈ្មោះថា ប្រកួតប្រជែងចំពោះផ្លូវដ៏បរិសុទ្ធ ពួកតិរ្ថិយតែងនិយាយតិះដៀលគ្នាដោយប្រើនយ៉ាងនេះឯង ព្រោះថា តិរ្ថិយទាំងនោះ ត្រេកអរស៊ប់ហើយដោយតម្រេក ក្នុងទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន ។ លុះពួកតិរ្ថិយ (ត្រេកអរយ៉ាងនេះហើយ) ទើបនាំគ្នានិយាយសរសើរសេចក្ដីបរិសុទ្ធ ក្នុងធម៌ (របស់ខ្លួន) នេះតែម្យ៉ាង មិននិយាយសរសើរសេចក្ដីបរិសុទ្ធ ក្នុងធម៌ទាំងឯ្យាយដទៃឡើយ ពួកតិរ្ថិយ តែងចូលចិត្តដោយប្រើនយ៉ាងនេះ ហើយពោលប្រកាន់ទាំ ក្នុងផ្លូវនៃទិដ្ឋិរបស់ខ្លួននោះ ។

សកាយនេ ភវ ឧន្ទ្ធ្ យ ១ ១ ១

មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះទេ្លយ ពួកតិ្ថយ៍ទាំងនោះ សូម្បីតែមួយនាក់ ក្ងាលពោលប្រកាន់ម៉ាំក្នុងផ្លូវនៃទិដ្ឋិរបស់ខ្លួនហើយ មុខជាដុតកំដៅ ឬគ្គលដ៏ទៃថាជាមនុស្សពាល ព្រោះទិដ្ឋិរបស់ខ្លួនដូច្នេះ លុះតិ្ថយ ពោលនូវបុគ្គលដ៏ទៃថា ជាមនុស្សពាល ថាជាអ្នកមានធម៌មិនបរិសុទ្ធ ហើយ គប្បីនាំមកនូវជម្លោះចំពោះខ្លួនឯង ។ តិ្ថយនោះ តាំង នៅក្នុងវិនិច្ឆយធម៌ (ដោយតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ) តាំងលក្ខ្ជាដោយខ្លួន ឯងហើយ រមែងដល់នូវការចាស់ទៃគ្នា ជ័ណ្ដ្រលៃងលើសលុប ក្នុងលោក ចំណែកសត្ត្ব ដែលលះបង់នូវវិនិច្ឆយធម៌ ទាំងអស់ (ដោយអរិយមគ្គ) រមែងមិនធ្វើនូវជម្លោះ ក្នុងលោកទ្លើយ ។

ចប់ ចូឬវិយូហសូត្រ ទី ១២ ។

មហាវិយូហសូត្រ ទី ១៣

(១០៧) (ព្រះពុទ្ធនិម្ម៉ិតសួរថា) សមណព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ត្រាំនៅក្នុងទិដ្ឋិ (របស់ខ្លួន) តែងដាក់ដាតគ្នាថា នេះឯងជារបស់ ពិត តើពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ទ្រឹងនាំមកវ្ញ ១ នូវ ពាក្យទ្ធ ឬមានទ្ធ ១ ពាក្យសរសើរ ១ ព្រោះទិដ្ឋិរបស់ខ្លួននោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកៃ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតៃ

អប្ផញ្ចិ ឯតំ ន អលំ សមាយ
ទុវេ វិកប្ផេ ឥធ ជីវិតស្ស
ឯតម្ហិ ឱ ន វិកប្ផយេថ
ខេមាភិបស្សី អវិកប្ផភូមិ ។
យោ តាទិ សេ ឧ ឯតា ន ឧបេតិ ទ្ធា
ឧ ឯ ឯ ន ឧ ឧ ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា) ផលនៃវាទៈ គឺសេចក្តីសរសើរនុ៎ះ
មានបន្ទូលបន្ទរ ១ មិនគួរដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ម្ងាប់ (ភគៈជាដើម)
ចានឡើយ តថាគតពោលនូវផលនៃការជជែកគ្នា ព្រោះទិដ្ឋិមាន
ពីប្រការ គឺនិន្দានិងសរសើរ ចំណែកជនជាបណ្ឌិតឃើញពោល
ក្នុងការជជែកគ្នានុ៎ះ ហើយឃើញច្បាស់នូវព្រះនិព្វានជាកូមិមិនតាស
ខែងគ្នាថាជាទីដ៏ក្សេមក្សាន្ត ទើបមិនតាស់ខែងគ្នា ១ ទិដ្ឋិតាំងឡាយ
ឯណាមួយដែលកើតច្រើន អ្នកប្រាជ្ញរមែងមិនប្រកាន់នូវទិដ្ឋិតាំងនុ៎ះ
បើលោកមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ (នូវទិដ្ឋិ) មិនធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់
អារម្មណ៍ដែលឃើញហើយ ១ ហើយ ១ ធ្លើម្តេចឡើយនឹងប្រកាន់នូវ
អារម្មណ៍ដែលគួរប្រកាន់ ១ សមណៈព្រាហ្មណ៍ពួកមួយប្រកាន់
ពោលថាសីលជាគុណដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ហើយសំដែងនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធ
ដោយគុណត្រឹមតែការសង្រួម ជនតាំងឡាយនោះ សមាទានទ្រ
ទ្រ ១ ហើយប្រកាន់ហ៊ាំ (ក្នុងវត្ថុដែលខ្លួនសមាទាននោះ) ដោយ
គិតឃើញថា យើងតាំងឡាយ នឹងសំកុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធិបស់ខ្លួ
នោះ ក្នុងទិដ្ឋិបស់ខ្លួននេះតែម្យ៉ាង ព្រោះជនតាំងឡាយនោះមានកត
គឺកម្មនាំចូលទៅដ៏ត ១ ហើយ ១ ១ ១

សចេ ចុតោ សីលវតោ ហោតិ
ឧបវេតិ ឧកម្ម រាជយ៉ាត្ថ
ជជ្ជតិ ជត្ថយតិ ច សុទ្ធិ
ឧត្ថារ ហ៊ីនោ ឧរសំ ឃរម្ហា ។
សីលញ្ចិ ភ ជ ឧ ជ ជ ។
ឧកម្ម ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ជ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ជ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ជ

បើបុគ្គលណា ឃ្លាតចាកសីលនឹងវ័ត្តហើយ បុគ្គលនោះ រមែងញ្ជាប់ញ៉ាំ ព្រោះទុសចាកកម្ម បុគ្គលនោះឯងតែងចង់ចាន់ផង ប្រាថ្នាផង ទ្ទូរសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ដូចបុគ្គលកាលត្រាត់ប្រាសចាកផ្លូ ហើយ សាបសូន្យចាកពួក ។ មួយទៀត អរិយសាវ័ក លះបង់សីលនឹងវ័ត្ត (ដ៏បរិសុទ្ធ) ចាំងអស់ផង ក្ងមមានទោសផង មិនមានទោសនុ+ផង ចេញហើយ មិនប្រាថ្នាទ្ទូរសេចក្តីបរិសុទ្ធិ នឹងសេចក្តីមិនបរិសុទ្ធផង ឈ្មោះថាជាអ្នកវៀរស្រឡះ ព្រោះមិនប្រកាន់ទ្ទូរទិដ្ឋិ ។ មានសមណៈព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ តែងអាស្រ័យទិដ្ឋិនោះដែលគួរខ្ពើម មួយទៀត តែងអាស្រ័យទិដ្ឋិ (សេចក្តីយល់ឃើញ) ថា បរិសុទ្ធិព្រោះឃើញ បរិសុទ្ធិព្រោះស្តាប់ បរិសុទ្ធិព្រោះពាល់ត្រូវ ជាទុក្ខសរ៉ាគ ជាអ្នកមានតណ្ហា ក្នុងកពតួចកពធំ មិនចាន់ចៅប្រាស រមែងពោលទ្ទូរសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ។ ជម្លន:គឺតណ្ហាចាំងឡាយ ក៏កើតឡើងដល់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នា ឬសេចក្តីនន្ទ្ធត់ញ្ជាប់ញ៉ាំ ក៏កើតឡើងក្នុងធម្មចាំងឡាយ ដែលខ្ជូនកំណត់ហើយ ការប្ដូតនឹងការកើតឡើង របស់បុគ្គលណា មិនមានក្នុងលោកនេះ បុគ្គលនោះគប្ប៉ាញ្ជាប់ញ៉ាំដោយហេតុអ្ហ៊ី គប្ប៉ាប្រាថ្នាក្នុងអ្ហ៊ីទៀត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

យមាហុ ធម្មំ បរមន្តិ ឯកេ
តមេវ ហីនន្តិ បនាហុ អញ្ញេ
សច្ចោ ទ្វិ ភាវោ តតិយោ ន វិជ្ជតិ
សច្ចេ ហិ មេ ត្វានានា ។
ស តាត្ថ ធម្មំ បរិបុណ្ណមាហុ
អញ្ញស្ស ធម្មំ បន ហីនមាហុ(១)
ឯវម្ភិ វាទ្យ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ស ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ធ

(ព្រះពុទ្ធនិម្មិតសួរថា) សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ បាននិយាយធម្ម
ណា ថាជាធម្មដ៏ខ្ពង្គម សមណព្រាហ្មណ៍ពួកឯទៀត បាននិយាយ
ធម្មនោះ ថាជាធម្មហ្ចាកតាមវិញ ចុះពាក្យរបស់សមណព្រាហ្មណ៍
ទាំងពីរពួក តើពាក្យណាជាពាក្យពិតត្រង់ ព្រោះសមណព្រាហ្មណ៍
ទាំងអស់នេះ តែងពោលលើកខ្លួនថាជាអ្នកឈ្លាស ។ (ព្រះសម្ពុទ្ធ
ត្រាស់ថា) សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ បានពោលធម្មរបស់ខ្លួន
ថាជាធម្មបរិបូណ៌ (ល្អពេញទី) ពោលធម្មរបស់ជនដទៃ ថាជាធម្ម
ហ្ចាកតាម សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយប្រកាន់យ៉ាងនេះ រមែងបង្ក
ជម្លោះ ឲ្យកើតឡើង បានសរសើរទិដ្ឋិរបស់ខ្លួនៗ ថាជាធម្មពិត ។
បើបុគ្គលនោះនឹងទៅជាអ្នកហ្ចាកតាម ព្រោះដំនៀលរបស់បុគ្គល
ដទៃ មិនមានអ្នកណាមួយ ដែលវិសេសកន្លងធម្មទាំងឡាយបានទេ
ព្រោះថា បុគ្គលច្រើននាក់ ជាអ្នកប្រកាន់ម៉ាំកន្លងធម្មរបស់ខ្លួន តែងតិះដៀលធម្ម របស់ជនដទៃ ថាជាធម្មហ្ចាកតាម ។ ជនទាំង
ឡាយ តែងសរសើរនូវផ្លូវជាគ្រឿងប្រព្រឹត្តទៅ នៃសេចក្តីប្រតិបត្តិ
គឺធម្មរបស់ខ្លួន យ៉ាងណា ការបូជាធម្មរបស់ខ្លួន ក៏យ៉ាងនោះ

សព្ពេ ឋានា តិដ្ឋ(១) ភវេយ្យុ
សុទ្ធី ហិ ឯសំ ឋ ចក្ខ្ម ១
ន ព្រាហ្មណាសេ្ស ឋ ឯយ្យ ១
ឯ ធម្ម ០ ០ ០ ០ ០
ន ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០
ន ០ ០ ០ ០ ០ ០ ០
ន ០ ០

(កាលបើយ៉ាងនេះ) ពាក្យទាំងពួង គប្បីជាបានតាមមែន សេចក្ដីបរិសុទ្ធ ទើមានចំពោះខ្លួននៃសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះពិត ។ ញាណដែលបុគ្គលជាទ្រឹតគប្បីដឹកនាំ ទើសេចក្ដីប្រកាន់ព្រោះនិន្ទ្ធ ក្នុងទិដ្ឋធម្មិទាំងឡាយ មិនមាន ដល់ខ្លីណាសវព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ ខ្លីណាសវព្រាហ្មណ៍នោះ ទើបធ្លាងពាក្យវ៉ាមិនទាំងឡាយ ចាន ទាំងមិនយល់ឃើញធម្មិជាទ្រឹ ប្រសើរ ។ សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយពោលអាងបរិសុទ្ធ ដោយទិដ្ឋ ថាខ្ញុំដឹង ខ្ញុំឃើញ បានសន្ទុះពិតមែន បើទុកជាមានសមណព្រាហ្មណ៍ខ្លះ ចានឃើញ ដោយបរិចិត្ត ញាណជាដើម ទើមានប្រយោជន៍អ្វី ដោយការឃើញរបស់សមណព្រាហ្មណ៍នោះ (ចានជា) ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ខ្លះ ឥទ្ធ (ទ្ធ្ងរ) ហើយសំដែងទ្ធ្ងរសេចក្ដីបរិសុទ្ធ ដោយ ១ ចាយជាទ្ធ ។ ឥរជនកាលឃើញ រមែងឃើញតែនាមរូប លុះឃើញហើយ រមែងដឹងទ្ធ្ងរនាមរូបនោះប៉ុណ្ណោះ កាលបើឃើញដោយវិមលាសសញ្ញ យ៉ាងនេះ ចង់ឃើញច្រើន ឬតិចក៏ដោយ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិនពោលទ្ធ្ងរសេចក្ដីបរិសុទ្ធ ដោយការឃើញត្រឹមប៉ុណ្ណោះទេ ។

ន៑ាសច្ចកានិ ន ហិ សុត្ថ្ងានាយោ
បកប្ប៑ាតំ[1] ន ន ដ្ឋ ឧ ម ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត

ឬបុគ្គលអ្នកពោលប្រកាន់ទាំ មិនដាយគេប្រដៅបានទេ ឬបុគ្គលអ្នកធ្វើ
ទិដ្ឋដែលខ្លួនកំណត់ហើយ ឲ្យជាប្រជាន អាស្រ័យនូវសាស្តាណា
រមែងជាអ្នកពោលសរសើរថា ក្នុងសាស្តានោះ បុគ្គលនោះជា
អ្នកពោលនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធ ។ បានឃើញថាជាធម្មិតិត ក្នុងកាន:ទៅ
សាស្តានោះ ។ ខ្ញុំណាសព្រាហ្មណ៍ ដឹងច្បាស់ (នូវសង្ខារធម្មិតាំង
ពួង) រមែងមិនប្រកាន់នូវការកំណត់ ដោយតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ ជាអ្នក
មិនប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទិដ្ឋិ ។ ជាមិនមានដៀតតាម្ប គឺតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ ដោយ
ម្ចាញ្ញាណទេ មួយទៀត ។ ខ្ញុំណាសព្រាហ្មណ៍នោះ ។ បានដឹងហើយ
នូវទិដ្ឋិជាំងឡាយ ដែលកើតហើយអំពីជនច្រើនទាក់ ក៏ព្រងើយ
ការន្ទ្ធើយ គឺមិនប្រកាន់ទាំដោយអំណាចតណ្ហានឹងទិដ្ឋិ ចំណែកជន
ជាំងឡាយដទៃ រមែងប្រកាន់ស្ងួត ។ អ្នកប្រាជ្ញក្នុងលោកនេះ
លះបង់នូវកិលេសគ្រឿងចងក្រង ។ ក្នុងជនជាំងឡាយ ។ មានការ
ជាប់ទៃងកើតហើយ ។ លោកជាអ្នកមិនប្រព្រឹត្តជាពួក ។ ក្នុងជន
ជាំងឡាយមិនស្ងប់ ។ លោកជាអ្នកស្ងប់ ។ លោកជាអ្នកព្រងើយការន្ទ្ធើយ
មិនប្រកាន់ ។ ចំណែកជនជាំងឡាយដទៃ ។ រមែងប្រកាន់ស្ងួត ។

បុញ្ញាសវេ ហិ ត្វា ន ១ អកុ ១ ១ ១

ខ្ញុំណាសវ៉ាត្រាហ្មណ៍ លះបង់ទ្រព្យអាសវ:មុន មិនធ្វើអាសវ:ថ្មី ជាអ្នកមិនលុះក្នុងឆន្ទាគតិ (ជាដើម) ចាំងមិនបរបាតាមសេចក្តីប្រាថ្នាស្ងាត ខ្ញុំណាសវ៉ាត្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ប្រកបស្រឡះចាកទុក្ខ ចាំងឆ្ងាយ ជាអ្នកមិនតំរះដៀលខ្លួនឯង មិនជាប់នៅក្នុងលោក ។ ខ្ញុំណាសវ៉ាត្រាហ្មណ៍នោះ លោកជាអ្នកមិនមានមារសេនា ក្នុងធម្ម ចាំងពួង មិនមានមារសេនា ក្នុងអារម្មណ៍ណាមួយ ដែលឃើញហើយ ឮហើយ ប:ពាល់ហើយ ខ្ញុំណាសវ៉ាត្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានការ:ដាក់ចុះហើយ ប្រកបស្រឡះចាកកាគាទ:ក្តិលេស មិនមានគ្រឿងកំណត់ដោយតណ្ហានឹងទ:ដ្ឋ មិនត្រេកអរ មិនមានកិលេសជាតិគ្រឿងប្រាថ្នាឡើយ ។

ចប់ មហារ:យូហសូត្រ ទី ១៣ ។

ឥសិគិលិសូត្រ ទី ១៤

(១០៨) (ព្រះពុទ្ធនិមិ្ត្តសួរថា) ខ្ញុំសូមសួរ ទ្ធ្ងរសេចក្តីស្ងាត់ផង ទ្ធ្ងរចំណែកនៃសេចក្តីស្ងប់ផង ទ:ដ្ឋ ជាផ្លាតន្ស្ថានៃព្រះអាទិត្យ អ្នកសែ្វងរកគុណដ៏ធំ ចុះកាន់ឃើញ ដោយប្រការដូចម្តេច មិនប្រកាន់ម:ន្ទ្ធ្ងរអ្វីមួយក្នុងលោក ទើបរំលត់កិលេសបាន ។

សុត្តន្តបិដកៃ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតៃ

ម្ហូលំ បបញ្ចសង្ខ្យាយ(១) (ឥតិ ភគវា)

មន្ត្វា អស្មីតិ សព្ពមុបេក្ខ

យា ការ ឥណ្ហា អជ្ឈត្តំ

តាសំ វិនយ សទ្ធ សតោ សិក្ខ ។

យេ ការ ញ្ចិ ឆន្ទ អភិជ្ឌ

អជ្ឈត្តំ អថ ភិន ពហិទ្ធ

ន ភេន ថាមំ(២) ការ្ជ

ន ហ ស ជ ត ស ។

សេយ្ យ ន ភេ ន ម ញ្ ញ

ន ភេ យ អ ភ ស ( ) ( )

ឧ ដ ( ) ( ) ( )

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់គប្បី) ភិក្ខុគប្បីបិទនូវឫសនៃបញ្ចសង្ខារ (ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើសត្វឲ្យលិតយួរតាមតណ្ហាទិដ្ឋ)ផង ទ្ទូវអស្មិ-មានៈចាំងពួងផង ដោយប្រាជ្ញា តណ្ហាចាំងឡាយណាមួយ មានខាងក្នុងសន្ធានសត្ត ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតីគ្រប់ពេល គប្បីសិក្ខាដើម្បីកំចាត់បង់តណ្ហាចាំងនោះបាន ។ ភិក្ខុគប្បីដឹងនូវគុណធម៌ណាមួយ ជាខាងក្នុង ឬខាងក្រៅ មិនគប្បីធ្វើនូវកម្ចាំង (ការលើកដំកើង) ដោយគុណធម៌នោះ ព្រោះការលែងនោះ សប្ប្ញាសចាំងឡាយ មិនបានប្រកាសឡើយ ។ ភិក្ខុមិនគប្បីសំគាល់ថា អញជាបុគ្គលប្រសើរជាងគេ អញជាបុគ្គលថោកទាបជាងគេ ឬថាជាបុគ្គលស្មើ ១ ទាំងគេ ដោយសារគុណធម៌នោះឡើយ ភិក្ខុប្រកបដោយគុណធម៌ មានសភាពច្រើនយ៉ាង មិនគប្បីតាំងខ្លួនតំកើងខ្លួនទេ ។ ភិក្ខុគប្បីរម្ងាប់ (ពាក្យទុក្ខ្ជ្ជ) ក្នុងសន្ធាន ភិក្ខុមិនគប្បីស្វែងរកសេចក្ដីស្ងប់ ដោយ១ចាយដទៃទេ

សុត្តនិបាតេ ចតុត្តស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស ចុទ្ទសមំ ពុរាជិកសុត្តំ

អជ្ឌត្តំ ឧបសន្តស្ស
ឌត្ថ អត្ថា ឥតោ ឆ ឯ(១) ។
មជ្ឌ យថា សមុទ្ទស្ស
ឋិតំ ឌោ ជាយតិ ឋិតោ ឌោ
ឌ្ឍ ឋិតោ អនេជស្ស
ឧស្ឍ ភ ឥ ឌ ឥ ឥ ។
អ ឥ ឌ ឥ ។
ឥ ។
ឥ ។

កាលបើលោកវាមាប់ ទ្ធូវាតាទ្ធិក្ខិលេស ក្នុងសន្ធានហើយ សេចក្ដីយល់ឃើញថា ខ្ជួនគឺសស្សតទិដ្ឋិ រមែងមិនមាន សេចក្ដីយល់ឃើញថា មិនមែនខ្ជួនគឺទុច្ឆេទទិដ្ឋិ ទ្ធឹងមានមកអំពីណា ។ លុកវមែងមិនកើតឡើងត្រង់ដំរៀងកំណ្ណាលសមុទ្ទ ទ្ធឹកត្រង់កណ្ណាលនោះ រមែងតាំងនៅទ្ធឹង មានឧបមា យ៉ាងណាមិញ មានឧបមេយ្យដូចកិក្ខុអ្នកតាំងនៅទ្ធឹងខ្ជួន ជាអ្នកមិនមានតណ្ហាជាគ្រឿងញាប់ញ័ររ ដូច្នោះឯង មិនគប្ប៉ូធ្ងើកិលេសឲ្យពុះពារក្នុងទ្ធីណាមួយ ។ (ព្រះពុទ្ធ ទ្ធិម្ចិតសួរថា) ព្រះអង្គ្ធ មានចក្ខុ បើកហើយ ជ្ជានសំដែងធ្ធ ម ចំពោះកែ្ចកគឺធ្ធ ដែលព្រះអង្គ្ធ ឃើញច្ជាស់ហើយ ដោយព្រះអង្គ្ធ ឯ ជ្ជាធ្ធ ម ចំ ចាត់ ទ្ធូ ស ចក្ដីអ ន្ធ ក ឃ ប ពាក្ត ព្រ ះ អ ង្ គ ្ ធ ដ ៏ ចំ ណ ែ ន ស ូ ម ព្ រ ះ អ ង្ គ ្ ធ ស ំ ដ ែ ង ទ ្ ធ ូ ប ដ ិ ប ទ ា ផ ង ទ ្ ធ ូ ជ ុ ត ិ ម ោ ក ្ ខ ស ី ល ផ ង ទ ្ ធ ូ ស ម ា ធ ិ ច ិ ត ្ ត ផ ង ។ (ព្ រ ះ ម ាន ព្ ះ ភ ាគ ត្ ច ាស ់ ថ ា) ភ ិ ក ្ ខ ុ ( ) ( ) ( )

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

បរិនេវ្ យ កិត្ត ន ការយ្ យ
ការ្ យ ហ ិ ្ ្ ្

ភិក្ខុមិនគប្បីធ្វើ នូវសេចក្ដីរឹតខ្ជួលផង មិនគប្បីប្រាថ្នា នូវកពណ្ណ
មួយផង មិនគប្បីញាប់ញ ២ ក្នុងសត្វសាហាវដែលគួរស្ងប់ស្ងែងផង ។
មួយទៀត ភិក្ខុបើបានទទួលបាយ ទឹក ខាទនីយ: ឬសំពត់ចាំងឆ្លាយ
ហើយ មិនគប្បីធ្វើនូវសន្ធិ (ការសន្ធ្ងំទុក) ឡើយ កាលបើមិន
ឃ្លានវត្ថុចាំងនោះទេ ក៏មិនគប្បីអន្ទះសារ ។ ភិក្ខុគប្បីជាអ្នក
អត្ថមម្មក្នុងឈាន គប្បីជាអ្នកមិនពើសដើង គប្បីវៀរចាកសេចក្ដី
ពើស (មានពាំសដែលជាដើម) មិនគប្បីធ្វេសប្រហែស មួយទៀត
គប្បីនៅក្នុងទីអង្គុយ ទីដេក ដែលមានសំឡេងតិច ។ ភិក្ខុមាន
សេចក្ដីព្យាយាម មិនគប្បីធ្វើការដេកលក់ឲ្យច្រើនទេ គប្បីគប់រក
នូវសេចក្ដីភ្ញាក់ព្រឹត គប្បីលះបង់សេចក្ដីខ្ជិលច្រអូស មាយា ល្បែង
ស្រើប ល្បែងលេងមេជុន ព្រមទាំងការស្ថិតស្ថានខ្ជួនចេញ ។

សុត្តន្ដមិបាតេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស ចុទ្ទសមំ ឧរគិកសុត្តំ

អាជ ១ ណាំ សុមំ លក្ខណាំ
ឧោ រ ១ ឧ ១ ១ ១

ភិក្ខុអ្នកកាន់ព្រះគន្ថ្រ័យ មិនគប្បីប្រកបអាជីវណាមន្ត (មន្ត
សម្រាប់ឲ្យ១ចូរ:កើតឡើងក្នុងបច្ចាមិត្ត) មន្តសម្រាប់ជាយសុបិន
មន្តសម្រាប់ជាយលក្ខណ: មន្តសម្រាប់សំដែងឫក្សមង្គល មិន
គប្បីសេពគប់មន្តសម្រាប់ជាយសម្រែកសត្វផង ជ្ជាំសម្រាប់ទ្ងើគកិឲ្យ
តាំងនៅផង ការកន្ទ្រាពគផង ។ ភិក្ខុមិនគប្បីញ្ជាប់ញ ១ នធ៌ាពាក្ស
ន្ទ្ធ បើមានគេសរសើ ក៏មិនគប្បីឡើងដោរផង គប្បីបន្ទ្ងាបធ៌
លោក: មច្ចរ:យ: សេចក្ដីក្ដ្ងៅក្ដ្ងាធនធ៌ាពាក្ស ញ:ញ:ធ៌ ។ ភិក្ខុ
មិនគប្បីតាំងនៅ ក្នុងការលក់ចេញចិញ្ចូល មិនគប្បីធ្ងើការពោល
ត:ដ្ងៀលក្នុងទីណាមួយ មិនគប្បីជាប់ចិត្ដក្ងងស្ត្រ មិនគប្បីចរចា
ធ៌ងជន ព្រោះប្ដ្ងាថ្ងាលាភ ។ មួយទ្ងៀត ភិក្ខុមិនគប្បីពោល
ជ:ចាលើកខ្ជ្ងន មិនគប្បីពោលជ:ចាផ្ស្ងរ្ងំ មិនគប្បីសិក្ខ្ងាន្ទ្ងរ:សេចក្ដី
ឃ្ងើសឃ្ងងកាយជ:ចាចិត្ដ មិនគប្បីពោលពាក្ស ប្ដ្ងណ:ាំងប្ដ្ងដែងធ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

មោសវជ្ជេ ន និយ្យេថ
សម្ផប្ផលោ សហានិ ន ករយ្យ
អថ ជីវិតេន ធ ញ្ញាយ
សីលពូតេន ធ ញ្ញ ធ ញ្ញ ។
ស្ស ១ ១ ១

ភិក្ខុមិនគប្បីដឹកនាំ ក្នុងពាក្យមុសាវាទ មិនគប្បីធ្វើការអួតអាងតាំងជ ដ ន ១ ២ ១ ២ ១ ២

សុត្តន្តវណ្ណនា ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស បណ្ណរសមំ អត្ថទណ្ឌសុត្តំ

តស្មា ហិ តស្ស ភគវតោ សាសនេ

អប្ប្ប្

ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុគប្បីជាអ្នកមិនប្រហែស គប្បីនមស្ការ
សិក្សា ក្នុងសាសនានៃព្រះមានព្រះភាគនោះ សព្វ ១ កាល ។

ចប់ ពុរាណសូត្រ ទី ១៤ ។

អដ្ឋទណ្ឌសូត្រ ទី ១៥

(១០៩) (ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្ន័យកើតមក
ព័ន្ធជ្ជារបស់ខ្លួន (សេចក្ដីប្រព្រឹត្ដកាចអាក្រក់របស់ខ្លួន) អ្នកចាំង
ឡាយ ចូរមើលជនអ្នកចាស់ទៃគ្នា ឥឡូវ (កាលនៅជា
ពោធិសត្ត) ចានតក់ស្ងុតហើយ យ៉ាងណា ឥឡូវ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

អាវេជ្ជ សល្ងមទ្ធក្ខ[1] ។ មុទ្ធសំ ហានយនិស្ស្ជ ។
យេន សល្ងេន ជ្ជិតណ្ណោ ជ ។ ជ ។ ជ ។ ជ ។
ជ ។ ជ ។ ជ ។ ជ ។
ជ ។ ជ ។ ជ ។ ជ ។

តាមនោះមក តថាគតបានឃើញសារ ដែលគេឃើញបានដោយកម្ម
អាស្រ័យនៅក្នុងហ្ជ្ជ ក្នុងសត្វទាំងឡាយនោះ ។ សត្វលោក
ដែលសារដោតជាប់ហើយ រមែងស្ទុះទៅកាន់ទិសផ្សេង ។ បុគ្គល
ជាបណ្ឌិត ជាកសារនោះបាន ទើបមិនស្ទុះទៅ មិនលិចចុះ ។
(ការមិ្ចណ៍ជាទីស្រឡាញ់ គឺ បញ្ចកាមគុណណា មានក្នុងលោក)
ប្រជុំជន តែងសំដែងនូវការសិតជាគ្រឿងសិក្ខា (មានការសិក្ខា
ដ៏ជាដើម) ដើម្បីឲ្យបានការមិ្ចណ៍ជាទីស្រឡាញ់នោះ បណ្ឌិត
មិនគួរខ្ជិលខ្ជាយក្នុងបញ្ចកាមគុណ ឬក្នុងកិច្ចសិក្ខានោះឡើយ គប្បី
ទៀរណាយ ក្នុងការមិ្ចណ៍ ដោយប្រការទាំងពួង គប្បីសិក្ខា
នូវព្រះនិព្វាន បម្រុងខ្លួន ។ បុគ្គលជាអ្នកប្រាជ្ញ គប្បីជាអ្នក
មានសច្ចៈ(១) ជាបុគ្គលមិនយើសឃ្ងង មិនមានមាយា លះបង់ពាក្ស
ញ្ជ:ញ្ជ ១ មិនក្រៅក្រាជ ត្រូវឲ្យរួចនូវលោ:ដ៏លាមក ១ ១
មច្ចរិយ: ។ ១ ១ រជនមានចិត្តនុនទៅកព្រះនិព្វាន គប្បីគ្រងសង្ខ្ជ
នូវការដកលក់ សេចក្ដីងងុលប្រមូស ការរួញារ មិនគប្បីជ្ជ
ដោយសេចក្ដីប្រហែសត្រូស មិនគប្បីតាំងខ្លួនក្នុងមានៈដ៏ក្រលែង ។

---

(១) សច្ចៈ ៣ យ៉ាងគឺ ភិជ្ជសច្ចៈ ញ្ញាណសច្ចៈ ឋ្ជ្ជសច្ចៈ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តនិបាតេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស បណ្ណរសមំ អត្ថវណ្ណសុត្តំ

មោសវជ្ជ ន ជិយ្យេ ១ ១ ១

ឬបុគ្គលអ្នកបង្អោនចិត្តទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មិនគប្បីដឹកនាំ ក្នុងពាក្យ
មុសាវាទ មិនគប្បីធ្វើសេចក្តីស្នេហាក្នុងរូប ត្រូវកំណត់ដឹងនូវមានៈ
ហើយគប្បីវៀរចេញចាកអំពើដ៏ស្រួចវាន់ ។ មិនគប្បីស្រើបស្រាល
ទៅកាន់ឋានៈ ដែលជារបស់ចាស់គឺជាអតីត មិនគប្បីធ្វើសេចក្តី
ពេញចិត្តនឹងឋានៈ ដែលជារបស់ថ្មីគឺជាបច្ចុប្បន្ន មិនត្រូវសោក
ស្តាយនឹងឋានៈ ដែលសាបរលាបទៅហើយ មិនត្រូវជាប់ស្ទិត
នៅក្នុងតណ្ហា ។ តថាគតពោលនូវសេចក្តីជាប់ចិត្ត គឺតណ្ហា ថា
ជាអន្ទង់ធំ តថាគតពោលនូវសេចក្តីជក់ចិត្ត គឺតណ្ហា ថាជាគ្រឿង
លឿនទៅនៃចិត្ត ថាជាគ្រឿងជាប់ញ៉ាំមនៅនៃចិត្ត ថាជាអា-
រម្មណ៍នៃចិត្ត ថាជាគ្រឿងត្រិះរិះ (ព្រោះ) កាមតណ្ហាដូចជាកក់
សត្វតាំងពួយ អាចធ្វើឯកាន់ដោយលំបាក ។ អ្នកប្រាជ្ញ ជា
ព្រាហ្មណ៍ មិនគួរចេញចាកសច្ចៈ រមែងតាំងនៅលើទីទួលគឺព្រះ
និព្វាន តថាគតហៅបុគ្គលនោះថាជាអ្នកស្ងប់ ព្រោះលះអាយតនៈ
ទាំងអស់ ។ បុគ្គលនោះជាអ្នកប្រាជ្ញ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកដល់នូវ
ត្រើ ជាបុគ្គលដែលតណ្ហានឹងទិដ្ឋិមិនអាស្រ័យនៅហើយ ព្រោះ
ឃើញសង្ខារធម្ម (ថាជារបស់មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន)

សម្ហា សោ លោកេ ឥរិយានោ ន ចិ ហោតីធ ភិក្ខ ។

យោ ធ ភាវេ អនុត្តរិ សន្ធ លោកេ ទុរ ទ្ធ យ

ន សោ សោ ធ ជ ជ ជ ជ ន ជ ជ ។

យ ។ ។ ។

ឬគ្គលនោះ រមែងប្រព្រឹត្តនៅក្នុងលោកដោយប្រកៃ មិនជាប់ចិត្ត
ទ្ធឹងបុគ្គលណាមួយឡើយ ។ បុគ្គលណា បានធ្វើផ្ទុតនូវកាមផង
ទ្ធូកិលេសគ្រឿងជាប់ ដែលធ្វើបានដោយកម្រ ក្នុងលោកផង
ឬគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ភាត់ខ្សែតណ្ហា មិនមានបំណង រមែង
មិនសោក មិនសុបសៅ ។ កិលេសជាតណាកើតឡើង (ព្រោះ
ប្រាថ្ន) សង្ខារជាអតីត អ្នកចូរធ្វើកិលេសនោះ ឲ្យរីងស្ងួតទៅ
កិលេសគ្រឿងកង្ខល់ (មានពាគ:ជាដើមកើតឡើងព្រោះប្រាថ្ន)
សង្ខារដែលទំនងមានទៅខាងក្រោយ ចូរកុំមានដល់អ្នកឡើយ បើ
អ្នកមិនប្រកាន់ក្នុងធម៌ជាកណ្ណាល (មានរូបជាដើមដែលជាបច្ចុប្បន្ន)
អ្នកនឹងទៅជាបុគ្គលស្ងប់ ។ បុគ្គលណា មិនមានសេចក្ដីប្រកាន់
ក្នុងនាមនឹងរូប ថាជារបស់អញសព្វកន្លែងទេ ឬគ្គលនោះឯង រមែង
មិនសោក ព្រោះនាមរូបដែលមិនមានផង មិនទ្រុឌុទ្រោមទៅក្នុង
លោកផង ។ ភង្ខ្ជ (១) (២) (១) (២) (១) (២)

សុត្តនិបាតេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស បណ្ណរសមំ អត្ថទណ្ឌសុត្តំ

អនុដ្ឋុរិ អនុតីរោ អនេជោ សព្វធិ សមោ

ឥមានិ សំសិ ២ ២ ២

ឬបុគ្គលដែលមិនមានឫស្យា មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ ជាអ្នកមិនញាប់ញ័រ ជាអ្នកស្ងប់ម្ងាប់ ក្នុងអាយតនៈខាងក្នុង ខាងក្រៅ ទាំងអស់ តថាគត កាលបើមានបុគ្គលចូលមកសួរអានិសង្ស របស់បុគ្គលអ្នកមិនញាប់ញ័រនោះ ក៏ទទួលសំដែង (អានិសង្សទាំង ៤ មានមិនឫស្យាជាដើមនោះ) ។ (បណ្តាសង្ខារទាំង ៣ មានបុញ្ញាភិសង្ខារជាដើម) សង្ខារណាមួយ មិនមានដល់បុគ្គលអ្នកមិនញាប់ញ័រ អ្នកដឹងច្បាស់ (ន្ទូវត្រៃលក្ខណ៍) បុគ្គលនោះ រៀរស្រឡះចាកសង្ខារទាំង ៣ នោះ រមែងឃើញសេចក្តីក្សេមក្នុងទីទាំងពួង ។ អ្នកប្រាជ្ញ រមែងមិននិយាយអួតខ្លួន (ដោយមានៈថា អញជាបុគ្គលស្មើគ) ក្នុងពួកបុគ្គលស្មើគ (ថាអញជាបុគ្គលថោកទាប) ក្នុងពួកបុគ្គលដែលថោកទាប (ថាអញជាបុគ្គលប្រសើរ) ក្នុងពួកបុគ្គលដែលប្រសើរ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកស្ងប់ប្រាសចាកសេចក្តីកំណាញ់ រមែងមិនប្រកាន់ មិនអន្ទះសារ ។

សោទ្ធសមិ សារីបុត្តសុត្តំ

(១១០) ឯវមេ ធិន្ទ្ធ ឥតោ ឧ ១ (ឥន្ទ្រាយស្មា សារីបុត្តោ)

ឯ សុតោ ១ ១ ១

សារីបុត្តសូត្រ ទី ១៦

(១១០) (ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបានពោលថា) ព្រះមានព្រះ
ភាគ ជាសាស្តាចារ្យ ព្រះអង្គចុះចាកតុសិត មកជាគណាចារ្យ
ព្រះអង្គមានព្រះវាចាពីពេះយ៉ាងនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនដែលឃើញ
មិនដែលឮ អំពីសំណាក់អ្នកណាមួយ ក្នុងកាលមុនអំពីកាលដែល
ព្រះអង្គស្តេចចុះមក កាន់ក្រុងសង្ខ្ស្យ:សោះឡើយ ។ ព្រះសាស្តា
ព្រះអង្គមានចក្ខុ (ដ៏ឧត្តម) រមែងប្រាកដ ដល់មនុស្សលោក ព្រម
ទាំងទេវលោក ព្រះអង្គជាបុគ្គលឯក ចានបន្ទោបង់ទ្ធវងងឹតទាំងអស់
ហើយ ចានលុះដមិដ៏វិសេស ដែលជាទីត្រេកអរ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គមាន
សេចក្តីត្រេកអរនឹងសួរប្រស្នា ដើម្បីសាកល្បងទ្ធាយ ច្រើននាក់
ទើបមកគាល់ព្រះអង្គ ជាព្រះពុទ្ធ មានសន្ទានបរិសុទ្ធ ប្រាស
ចាកតណ្ហានិស្ស្យ ទឹងទិដ្ឋិនិស្ស្យ ព្រះអង្គជាបុគ្គល មិន
ញាប់ញ័រ ជាបុគ្គលមិនកុហក ជាគណាចារ្យ ស្តេចមកក្នុង
ក្រុងសង្ខ្ស្យ:នេះ កាលបើតិកូ:ខ្ញើម (អំពីជាតិជាដើម)
ជាអ្នកគប់រក ទ្ធវ:សេនាសនៈស្ងាត់ក្តី នៅទីដ៏ងងឹតនៃដើមឈើក្តី
ទ្ធវ:ព្រៃស្ងាត់ក្តី ឬជាអ្នកនៅអាស្រ័យ ក្នុងស្ពានកំទាំងទ្ធាយក្តី

ឧជ្ជាវនេសុ សយនេសុ តីវន្ត្ថ ភេរវ

យេមាំ ភិក្ខុ ន ភាវយ(១) ន ក្ខ្យាសេ សយនាសនេ

ភតិ បរិសុ្ឍយ លោកេ ភច្ចនោ អតតំ(២) ន ន

យ ភិក្ខុ អភិសម្ភវ ២ន្ត្ថ ២ យ ២ ។

ភ្យាសុ ២ យ ២ ២ ២

ភិក្ខុកាលនៅក្នុងសេនាសនៈស្ងាត់ ប្រាសចាកសំឡេងគឹកកង មិនគប្បីញាប់ញ័រ ដោយហេតុគួរឲ្យភ័យណា ហេតុគួរឲ្យភ័យក្នុងសេនាសនៈ ដោយកាលនឹងទ្ធត្តមនោះ មានប៉ុន្មាន ភិក្ខុនៅក្នុងសេនាសនៈស្ងាត់ គប្បីគ្រប់សង្កត់សេចក្តីអន្តរាយ ចាំងឡាយណា សេចក្តីអន្តរាយចាំងឡាយនោះ មានប៉ុន្មាន ដែលនឹងមានដល់ភិក្ខុកាលនៅកាន់ទីស ដែលគេមិនធ្លាប់នៅ គឺព្រះនិព្វាន ក្នុងលោកនេះ ។ ពាក្យពេចន៍ របស់ភិក្ខុអ្នកមានខ្លួនបញ្ជូនទៅ គឺជាអ្នកមានព្យាយាមតឹងតែងតើដូចម្តេច គោចរចាំងឡាយក្នុងលោកនេះ របស់លោកតើដូចម្តេច សីលនឹងវ័ត្តចាំងឡាយ របស់លោក តើដូចម្តេច ភិក្ខុនោះគប្បីសមាទាន ខ្ជាប់ខ្ជួនដូចម្តេច ទើបជាអ្នកមានសតិ មានចិត្តមួល ក្នុងអារម្មណ៍តែមួយ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាគប្បីបន្ទោបង់កិលេស ជាបន្ទុលរបស់ខ្លួនបាន ដូចជាឆ័ត្រដេញអាចម៍ម្ទាស ឲ្យអស់ចេញបាន ។ (ព្រះមានព្រះភាគត្រេតត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត) ជាសុវិហារធម្ម (ធ្លាប់នៅសុខសម្រាន្ត) ណា របស់ភិក្ខុអ្នកត្រាស (អ្នកជាតិជាដើម)

រ៉ាគ្គាសនំ សយនំ សេវតោ ខេ
សន្ធោ ជ ការ៉ាមស្ស យថានុធម្មំ
តន្ត្ត ឋ ឥ ការ៉ាមៃ យថា ឋ ជ ។
ឋ ញ្ជ(១) ជ ជ ភ យ ជ ជ ការ
ជ ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ជ

អ្នកប្រាជ្ញាទ្រទ្រ ការគ្រាស់ដ៏ធ ។ សេចក្ដីសេនាសនៈស្ងាត់ តថាគត
ទ្រ ។ ពោលនូវផ្លាសុវិហារធម្មនោះ ធម្មដ៏សមគួរដល់អ្នកតាមដ៏ធ ។
ភិក្ខុជាអ្នកប្រាជ្ញ មានស្មារតី ប្រព្រឹត្តកន្ទ ។ ។ ។

ជេយ្យ៎ ន ការយ្យ ន មុសា ភណ្ណយ្យ
ទ្ធាយ ជនស្ស ឥសជ្ជ ឥសជ្ជ
យ ធ្ជ ។ ។ ។

កិកុមិនគប្បីធ្វើការលួច មិនគប្បីពោលពាក្យកុហក គប្បីផ្ទាយ
មេត្តាចិត្ត ចំពោះពួកសត្វ ដែលមានចិត្តតក់ស្ទុតនឹងមានចិត្តរឹងប៉ឹង
គឺពួកសត្វ ដែលមានចិត្តប្រកបដោយតណ្ហា ទាំងប្រាសចាកតណ្ហា
ក្នុងកាលណា កិកុបើដឹងនូវភាពនៃចិត្តកកស្ពក់ ក្នុងកាលនោះ គប្បី
បន្ទោបង់នូវភាព នៃចិត្តកកស្ពក់នោះចេញ ដោយគិតថា នោះជា
ពួកបក្ខនៃធម៌ខ្មៅ ។ កិកុមិនគួរលុះអំណាច នៃសេចក្តីក្រោធ
ទាំងសេចក្តីប្រកាន់ខ្លួនហួសហេតុ មួយទៀត គប្បីតាស់រំលឹង
ឫសនៃសេចក្តីក្រោធ ទាំងសេចក្តីប្រកាន់ហួសហេតុទាំងនោះចេញ
មួយវិញទៀត គប្បីចម្រុះចម្រាមគ្រប់សង្កត់សេចក្តីស្រឡាញ់ ទាំង
សេចក្តីស្អប់ ឲ្យជ្រះស្រឡះ ។ កិកុអ្នកមានបីតិដ៏ល្អ គប្បីធ្វើ
ប្រាជ្ញាឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងខាងមុខ ហើយគប្បីសង្កត់សង្កិនសេចក្តី
អន្ទះអន្ទាយនោះ គប្បីអត់សង្កត់សេចក្តីមិនត្រេកអរ ក្នុងសេនាសនៈ
ស្ងាត់ គប្បីអត់សង្កត់ធម៌ជាទីតាំងនៃសេចក្តីរីករាយ ៤ យ៉ាង

សុត្តន្តបិដកៃ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតៃ

ការ៉ាស្ស អស្ស៊ីសប្ជាមិ ការ៉ាំ ភ(១) អស្ស៊ីសុ
ឧ្ជ្ជ ១ ១ ១

ភិក្ខុអ្នកសិក្សា ក្នុងត្រៃសិក្ខា ជាអ្នកមិនមានកង្វល់ ត្រាប់ទៅ
គប្បីបន្ទោបង់សេចក្តីត្រិះរិះ ៤ យ៉ាង ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីខ្ជឹកខ្ជួល
គឺត្រិះរិះថា អញនឹងបានបានសប់ម្ហូបរិភោគ ១ ថាអញនឹង
បរិភោគក្នុងទីណា ១ ថាអញដេកជាទុក្ខក្នុងពាក្យនេះ ១ ថាអញ
នឹងដេកក្នុងទីណា (ទើបជាសុខសប្បាយ) ១ ។ ភិក្ខុក្នុង
ធម្មវិន័យនេះ បានទទួលចាយផង ទទួលសំពត់ស្លៀកដណ្ដប់ផង
ក្នុងកាលគួរ ភិក្ខុនោះគប្បីដឹងប្រមាណ (ក្នុងការទទួលឯការប្រើ
ប្រាស់ទ្ធរបច្ច័យ ៤) ដើម្បីសន្ដោស ភិក្ខុនោះគប្បីជាអ្នកគ្រប់គ្រង
ក្នុងបច្ច័យ ៤ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីជាអ្នកមានការប្រព្រឹត្តិសង្រ្ដមក្នុងស្រុក
ទេស សូម្បីត្រូវអ្នកណា ១ ប្រទូស្ដហើយ ក៏មិនគប្បីពោលពាក្យ
អាក្រក់ (ទៅកាន់អ្នកនោះ) ។ ភិក្ខុគប្បីជាអ្នកមានចក្ខុជាកំពុង
ម្ហូយទៀត មិនគប្បីជាអ្នកវង្វាស ដើរ គប្បីជាអ្នកប្រកបរឿយ ១
ក្នុងឈាន ជាអ្នកភ្ញាក់ព្ងាកប្រ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ១ ។ ហើយ
មានចិត្តដំកល់មាំ គប្បីកាត់អកុសលវិតក្ក: ទាំងធម្មជាតិអាស្រ័យ
នៅ នៃអកុសលវិតក្ក: ទាំងការវង្វាស (មានវង្វាសដែលជាដើម) ។

សុត្តនិ្ទានេ ចតុត្ថស្ស អដ្ឋកវគ្គស្ស សោឡសមំ សារីបុត្តសុត្តំ

ចុនិ្ទតោ រជីកំ សតិមាកិនេ្ន
សព្រហ្មចារីសុ ចិលំ បកិនេ្ន
ឯកំ បមុញ្ចេ ឥសិសលំ ឆាតិវេលំ
ជនកានុជម្ហាយ ន ខេតយេយ្យ ។
អជ្ឌាបរំ បញ្ច រជានិ លោកេ
យេសំ សតិមា វិនយាយ ឋិ្ចកេ
ឧ្ចេសុ ឧនេ្ទសុ អថោ ឧសេសុ
ឯនេ្ទសុ ជសេ្ឆសុ ឧបោ ជ ភកំ ។
ឯតេសុ ជម្ម្ចសុ ឧនេយ្ យ ជនេ្ទ
ឥ ក្ខ សតិមា ឧ្ចាមុ ឧ្ចិ ចិ ្ចតោ
ឥ ្ចាលេ ន ឧ្ចោ ឧ ម្ម ្ចជ ្ ្ ្

ភិក្ខុកាលគេជាស់គ្រឿន ដោយពាក្យចាំងឆ្ពាយ គប្បីជាអ្នកមានស្មារតី ទទួលត្រេកអរ គប្បីជាអ្នកទំលាយចិត្តរីឆ្ងាស ក្នុងសព្ទហ្ចាចារ ចាំងឆ្ពាយចេញ គប្បីបញ្ចេញវាចាជាកុសល មិនគប្បីបញ្ចេញវាចាហួសកំណត់ កុំគិតគូរក្នុងពាក្យគរហានិន្ទារបស់ពួកជន ។ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកមានស្មារតី គប្បីសិក្ខា ក្នុងត្រៃសិក្ខា ដើម្បីកំចាត់បង់ធូលីណា ធូលីនោះមាននៅក្នុងលោក ៥ យ៉ាង គឺរូបាគ: ១ សទ្ទាគ: ១ គន្ធាគ: ១ រសាគ: ១ ផស្សាគ: ១ ភិក្ខុនោះ គប្បីអត់សង្កត់ទ្ទរ៉ាសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងរូប សំឡេង ក្លិន រស ផស្ស: ចាំងនោះចេញ ។ ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ដោយប្រពៃ គប្បីកំចាត់បង់សេចក្តីប៉ុនប៉ង ក្នុងកាមារម្មណ៍ ចាំងឆ្ពាយនោះចេញ (ត្រាសមាធិចិត្តកើតឡើងហើយ) ភិក្ខុនោះ (មិនបានឈប់នៅត្រឹមប៉ុណ្ណោះ) ខំត្រិះរិះពិចារណាធម៌ ដោយត្រឹមត្រូវតាមកាល តទៅទៀត ភិក្ខុនោះគប្បីជាអ្នកមានចិត្តជាឯកគ្គតា កំចាត់បង់ងងឹតគឺកិលេសចេញ ។

ចប់ សារីបុត្តសូត្រ ទី ១៦ ។

ចប់ អដ្ឋកវគ្គ ទី ៤ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

ឥសិគ្គិនាគាថា

ការមតុមហាញ្ច ទុដ្ឋា ច សុទ្ធញ្ច បរមំ ផរ(១)
ទេវត្តេយ្យោ ច ឧបសូរោ ច ឯកាកិនី ឧរគេ ឧ
ការលមាំ ទ្វេ ច ឆ្យមានិ ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១

១ ទ្វាទសនៃអដ្ឋកវគ្គ ទី ៤ គឺ

និយាយអំពីកាមសូត្រ ១ គុហដ្ឋកសូត្រ ១ ទុដ្ឋដ្ឋកសូត្រ ១ សុទ្ធដ្ឋកសូត្រ ១ បរមដ្ឋកសូត្រ ១ ជរាសូត្រ ១ តិស្សមេតេយ្យ-សូត្រ ១ បសូរសូត្រ ១ មាគន្ទិយសូត្រ ១ ១ បុរាភេទសូត្រ ១ កលហវិវាទសូត្រ ១ ១ ១

សុត្តនិបាតេ បញ្ចមោ ១ រាយនវគ្គោ

វត្ថុគាថា

(១១១)កោសលានំ ១ បុរ ១ ម្ហា អក្ខមា ១ ឧក្ខ ១ ណ ១ ណ ១ ណ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដក ២ភាគ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកៃ ១ទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

តមេនំ ពាវរី ទិស្វា អាសនេន និមន្តយិ
សុខញ្ច កុសលំ បុច្ឆិ ឥទំ វចនមព្រវិ
យំ ខោ មមំ ទេយ្យធម្មំ(១) សព្វំ វិសជ្ជិតម្ម យា
អនុជានាហិ មេ ព្រហ្មេ ឧត្តិ បញ្ច សតានិ មេ ។
សចេ មេ យាចមានស្ស ភវំ ជានុបទស្សតិ
សត្តមេ ទិវសេ ភុយ្យ មុទ្ធា ឆលតុ សត្តធា ។
អកិសន្ធ្ទ្ធ ភុមាតោ ភេវ សោ អកិត្តយ
ឥស្ស ឥ ១ ១ សុត្ត ពាវរី ធុក្ខ្ជ្ជ អហុ
ឧស្ស ១ ១ ១

ពាវរីព្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏អញ្ជើញដោយអាសនៈ សាកសួរសេចក្តីសុខផង កុសលផង ហើយបានពោលពាក្យនេះថា ទេយ្យធម្មណាបស់ខ្ញុំ ទេយ្យធម្មិកាំងអស់នោះ ខ្ញុំបានបរិច្ចាគអស់ហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរជឿខ្ញុំចុះ ខ្ញុំមិនមានវត្ត ៥០០ ទេ ។

(ព្រាហ្មណ៍នោះនិយាយថា) កាលខ្ញុំសូមហើយ បើអ្នកដ៏ចំរើនមិនឲ្យទេ ក្បាលរបស់អ្នកចូរបែក ៧ ភាគក្នុងវិជ្ជាទី ៧ ។ ព្រាហ្មណ៍កុហកនោះ បានធ្វើកលខ្ចាយ ហើយសំដែងនូវហេតុដែលគួរខ្លាចដ៏ពន្ទឹក ដល់ពាវរីព្រាហ្មណ៍នោះ លុះពាវរីព្រាហ្មណ៍ ឮពាក្យព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខព្រួយ មិនបរិភោគអាហារ ទៅជាស្ពាំងស្ពម ចុកណែនដោយសារតែសេចក្តីសោក កាលបើពាវរីព្រាហ្មណ៍មានចិត្តយ៉ាងនេះ ចិត្តក៏មិនត្រេកអរក្នុងឈាន ។ ទេវតាអ្នកប្រាថ្នាប្រយោជន៍ បានឃើញពាវរីព្រាហ្មណ៍ មានសេចក្តីតក់ស្លុត ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខព្រួយ ដូច្នោះហើយ ក៏ចូលទៅរកពាវរីព្រាហ្មណ៍ និយាយដូច្នេះថា ព្រាហ្មណ៍នោះ មិនដឹងក្បាលទេ គាត់ជាអ្នកកុហក ជាអ្នកត្រូវការ ដោយទ្រព្យ គាត់មិនមានការដឹងនូវក្បាល ទ្ធ ការជ្ងាក់ចុះនៃក្បាលទេ ។

សុត្តនិបាតេ ចតុមស្ស បាឋយនវគ្គស្ស វត្ថុគាថា

ភោតី ចរហិ ជានាតិ តម្ម អត្ថាហិ ឧត្ត្ជ(១)

ម្ភុ ម្ភ ម ម ម ម ម ម ម ម ។

ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម ។

ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម ម ។

ម ម ម ម

(ពាក្យព្រាហ្មណ៍សួរថា) ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ អ្នកណាដឹងនូវក្សាលនឹងការធ្លាក់ចុះនៃក្សាល ខ្ញុំសូមសួរអ្នក ចូរអ្នកប្រាប់នូវអ្នកដែលដឹងនោះ ដល់ខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់ពាក្យរបស់អ្នកនោះ ។

(ទេវតាតបថា) ខ្ញុំមិនដឹងនូវក្សាលនឹងការធ្លាក់ចុះនៃក្សាលនុ៎ះទេ ខ្ញុំមិនមានការដឹង ក្នុងហេតុទាំងពីរនោះទេ ក្សាលក្តី ការធ្លាក់ចុះនៃក្សាលក្តី មានតែព្រះដ៏ឧត្តមប៉ុណ្ណោះ ទើបឃើញបាន ។

(ពាក្យព្រាហ្មណ៍សួរថា) លើមណ្ឌលប្រជាជនោះ តើឥឡូវនេះ មានអ្នកណា អាចដឹងនូវក្សាលនឹងការធ្លាក់ចុះនៃក្សាល ម្នាលទេវតា អ្នកចូរប្រាប់នូវអ្នកនោះ ដល់ខ្ញុំ ។

(ទេវតាប្រាប់ថា) ព្រះលោកនាយក ព្រះអង្គជាពួជពង្សនៃព្រះបាទឧក្កាកៈ ជាសក្យបុត្ត ព្រះអង្គមានពន្ធ៍ស្ម៉ ទ្រង់ចេញចាកមហាបុរី ឈ្មោះកបិលព័ស្តុ (ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស) ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះព្រះលោកនាយកនោះ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងឯង ទ្រង់ដល់ត្រើយនៃធម្មិតាំងពួង បរិបូណ៌ដោយកំឡាំង នៃអភិញ្ញាតាំងពួង មានចក្ខុក្នុងធម្មិតាំងពួង បានដល់នូវការអស់ទៅនៃកម្មតាំងអស់ មានហ្ជ័យចុះសាប់ ក្នុងធម្មជាតគ្រឿងអស់ទៅ នៃឧបធិក្លេស

សុត្តន្តបិដកៃ ទុកនិកាយស្ស សុត្តន្ទ្ធ

ពុទ្ធោ សោ ភគវា លោកេ ធម្មំ ទេសេសិ ចក្ខុមា
តំ ភ្ញ ភន្ទ្ធាន បុច្ឆសុ សោ តេ តំ ព្យាករិស្ស តំ ។
សម្ពុទ្ធោ តំ វ ចោ សុត្ថ ឧ ន ត្ត ពារ៉ អ ហ
សោ ភ ស្ស ត ន ្ធ ្ធ ្ធ

ព្រះសម្ពុទ្ធមានដាគអគ្គនោះ មានបក្ខ សំដែងធម៌ក្នុងលោក អ្នកចូរ
អញ្ជើញទៅសួរព្រះអង្គចុះ ព្រះអង្គនឹងសំដែងហេតុនោះដល់អ្នក ។
ពាក្យព្រាហ្មណ៍ គ្រាន់តែឮពាក្យថាព្រះសម្ពុទ្ធ ក៏មានចិត្តរីក
រាយ មានសេចក្តីសោកស្រាលស្តើង ទាំងបានទទួលបីតដ៏ធំទូលាយ ។
លុះពាក្យព្រាហ្មណ៍នោះពេញចិត្ត មានចិត្តត្រេកអរ មាន
ចិត្តរីករាយហើយ ក៏សួរទេវតានោះថា ព្រះលោកនាថព្រះ
អង្គគង់នៅក្នុងស្រុកណា និគមណា ឬជនបទណា យើងនឹង
ទៅថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុទ្ធ ឧត្តមជាងសត្វមានជើងពីរ ក្នុងទីណា ។
(ទេវតាប្រាប់ថា) ព្រះជិនស្រី មានប្រាជ្ញាច្រើន មាន
ប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ ដូចផែនដី គង់នៅក្នុងកោសលមន្ទីរ ក្នុងក្រុង
សាវត្ថី ព្រះមានបុណ្យនោះ ជាសក្យបុត្រ មានធុរៈដាក់ចោលអស់
ហើយ មិនមានកាសវៈទេ ប្រសើរជាងនរជន ទើបដឹងនូវក្សាល
នឹងការធ្លាក់ចុះនៃក្សាល ។ លំដាប់នោះ ពាក្យព្រាហ្មណ៍ចាត់ពួក
ព្រាហ្មណ៍ជាសិស្ស ដែលដល់នូវត្រើយនៃមន្ត (ចេះចប់មន្ត) មកថា

សុត្តនិបាតេ ជាវយនវគ្គស្ស វត្ថុកថា

ឯវ មាណវ អត្ថិសំ សុណោម វចនំ តវ
យស្ស្ជ្ជ្ជ ទ្ធ ្ជ ្ជ ្ជ

សុត្តនិបាត ចាវយនវគ្គ រតនសុត្ត

ម្នាលមាណពទាំងឡាយ អ្នកពាល់គ្នាចូរមកនេះ យើងនឹងប្រាប់ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ពាក្យយើងចុះ ការកើតឡើងប្រាកដរឿយ១នៃព្រះសម្ពុទ្ធណា ដែលគេបានដោយក្រុងលោក ថ្ងៃនេះព្រះសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ខ្ញុំបានឮប្រាកដហើយថា ព្រះសម្ពុទ្ធកើតឡើងហើយ ក្នុងលោក អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ឲ្យធាប់១ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ ដែលទ្រង់ជាមជ្ឈដ្ឋានសត្វមានជើងពីរ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ជាសិស្សសួរថា បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ពួកយើងឃើញហើយ គប្បីស្គាល់ថា អ្នកនោះ ជាព្រះពុទ្ធបាន ដោយប្រការដូចម្តេច សូមលោកប្រាប់ ដល់យើងទាំងឡាយដែលជាអ្នកមិនស្គាល់ ឲ្យជាស្ថិតនៅ យើងទាំងឡាយ ស្គាល់ព្រះអង្គ ។ ពាក្យព្រាហ្មណ៍និយាយថា មហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ ប្រការ មានមកក្នុងមន្ទ្ធទាំងឡាយ ដែលពួកយោងបានពាក្យបរិបូណ៌ហើយដោយលំដាប់ ។ មហាបុរិសលក្ខណៈទាំងនោះ មានក្នុងខ្លួននៃបុគ្គលណា បុគ្គលនោះមានគតិតែពីរគត់ គតិជាគំរប់ ៣ មិនមានឡើយ គឺបើនៅគ្រប់គ្រងគេហដ្ឋាន ទ្រង់គប្បីឈ្នះនូវផែនដីនេះ ដោយមិនចាប់ប្រើអាជ្ញា មិនចាប់ប្រើគ្រឿងសស្ត្រាវុធទេ គ្រាន់តែប្រៀនប្រដៅ ដោយធម៌

សុត្តន្តបិដកៃ ១ទ្ធកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតៃ

សនេ ច សោ បញ្ចវតិ អការ អនការយំ
រ៉ាវជ្ជនោ សម្ពុទ្ធោ អរហា ភវតិ អនុត្តរៃ ។
ជាតិ តោ ត្តញ្ច លក្ខណំ មន្ត្ត សិ ស្ស បុ ១ ១ ១
ម ុ ទ ុ ម ុ ទ ្ ធ ិ ១ ១ ១

បើបុគ្គលនោះចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្ទះ រមែងជាបុគ្គលមានដំបូល គឺកិលេសបើកហើយ ចានជាព្រះអរហន្តសម្ពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរ ។ អ្នកចាំងឡាយចូរសួរ ដោយចិត្ត ទ្ធរជាតិផង ទ្ធរគោត្រផង ទ្ធរលក្ខណៈផង (របស់យើង) ទ្ធរមន្តដែលយើងចានទ្ធយាយផង ទ្ធរពួកសិស្ស (របស់យើង) ជាទ្ធរទ្ធៀតផង ទ្ធរក្បាលផង ទ្ធរការធ្លាក់ចុះនៃក្បាលផង ។ បើបុគ្គលនោះ ប្រាកដជាព្រះពុទ្ធ អ្នកយើញកាលចាំងពួង ដោយអនាវរណញ្ញាណមែន កាលបើប្រស្នាដែលអ្នកចាំងឡាយសួរហើយ ដោយចិត្តព្រះអង្គនឹងដោះស្រាយដោយវាចា ។ ឯពួកព្រាហ្មណ៍ជាសិស្ស ចាំងអស់ ១៦ នាក់ គឺ អជិតមាណព ១ តិស្សមេត្តេយ្យ ១ ឋុណ្ណកៈ ១ មេត្តគូ ១ ធោតកៈ ១ ឧបសីវៈ ១ នន្ទៈ ១ ហេមកៈ ១ តោទេយ្យនឹងកប្ប:ជាពីរនាក់ ជតុកណ្ណីបណ្ឌិត ១ ភទ្រាវុធៈ ១ ឧទយៈ ១ ពោសាលព្រាហ្មណ៍ ១ មោ-ឃរាជមេធាវី ១ បិង្គិយមហាឥសី ១ ព្រាហ្មណ៍ចាំងអស់នេះ សុទ្ធតែជាមេគណៈផ្សេង ១ គ្នា ល្បីល្បាញពាសពេញ ក្នុងលោក

សុត្តនិបាតៈ ជាភាសនវត្តស្ស វត្ថុកថា

ឈាយី ឈានរតា ធីរា បុញ្ញាសនវាសិតា
ពាវរី អភិវាទេត្វា ឋត្វា ច ន ំ បទក្ខិណ ំ
ផ ជ ាជ ិ ន ធ ក ស ព ្ ូ ប ត ្ ា ្ ា ្ ុ ឧ ត ្ ត ា ្ ុ ខ ា
ម ុ ន ្ ្ ា ្ ា ្ ្ ្

ជាអ្នកមានឈាន ត្រេកអរក្នុងឈាន មានប្រាជ្ញាមុតមាំ បានអប់-
រំរាស្នាទុកមក ពីក្នុងជាតិមុន១ លុះបានស្តាប់ពាក្យពារីព្រាហ្មណ៍
ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំពារីព្រាហ្មណ៍ ហើយធ្វើប្រទក្សិណពារី-
ព្រាហ្មណ៍នោះ ទាំងអស់គ្នា សុទ្ធតែទ្រេទ្រង់ទូទៅក្នុងសក់ទាំងសម្បុក
ខ្លួ ឈមមុខទៅទិសខាងជើង ហើយដើរចេញទៅ កាន់ទី
ប្រតិស្ឋានរបស់ក្រុងមុទ្ធក: កាន់ក្រុងមាហិស្សតី ក្រុងឧជ្ជេនី ក្រុង
គោនទ្ធា ក្រុងវេទិស ក្រុងវនស: ក្រុងកោសម្ពី ក្រុងសាកេត
ក្រុងសាវត្ថី ដ៏ឧត្តម ក្រុងសេតព្យ: ក្រុងកបិលវត្ថុ ក្រុងកុសិនារ
ក្រុងបាវា ក្រុងកោគ: ក្រុងវេសាលី ក្រុងមគធ: ទាំងបាសាណក-
ចេតិយ ដែលជាទីសប្បាយក្រៃពេកចិត្ត ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ
បានឡើងទៅកាន់ភ្នំ គឺចេតិយ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់ ដូចបុរស
ស្រេកទឹក ដើរទៅកាន់ទឹកត្រជាក់ ឬដូចពាណិជ ដើរទៅកាន់
លាភធំ ពុំនោះសោត ដូចបុរសត្រូវដូវក្តៅ ត្រាចសង្ក្ត
ដើរទៅកាន់ម្ទាប់ឈើ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់ ដូច្នោះឯង ។ គាប
ជួនសម័យនោះ ព្រះមានព្រះភាគ មានកិត្តិសព្ទរោចរាម ក្នុងសំ
ដែងធម៌ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសីហៈបន្ទី ក្នុងព្រៃ ។

សុត្តន្តបិដកៃ ១ទ្ធកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

អដ្ឋិតោ អន្ធស សម្ពុទ្ធ ១ តិណ្ណ(១) ភាណ្ណុមំ
ឥទ្ធ យថា បណ្ណារសេ ចារិម្ហ ១ ១ ១ ១ ១
អជ្ជ ១ ១ ១ ១ ១

អជិតមាណព (ជាសិស្សច្បង) ក្នុងការយ៉ាងព្រះសម្ពុទ្ធ (មានរស្មីដ៏ភ្លឺ) ដូចព្រះអាទិត្យ មានរស្មីផ្ទុយចេញ ពុំនោះសោត ដូចព្រះចន្ទ្រពេញវង់ រះឡើងក្នុងថ្ងៃ ១៥ កើត ។ បន្ទាប់ពីនោះមក អជិតមាណព ក្នុងការយ៉ាងព្យញ្ជនៈដ៏ចម្រើនណា ក្នុងសរីរៈរបស់ព្រះអង្គ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ មានចិត្តរីករាយ ក្នុងការសួរនូវប្រស្នាតាំងឡើងក្នុងចិត្តថា សូមព្រះអង្គសំដែងប្រាប់នូវជន្មាយុ (របស់អាចារ្យនៃខ្ញុំ) សូមព្រះអង្គសំដែងប្រាប់នូវគោត្រ ព្រមទាំងលក្ខណៈ សូមព្រះអង្គសំដែងនូវចារ៉ា (ការសម្រេច) ក្នុងមន្តទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ជាអាចារ្យរបស់ខ្ញុំ ប្រៀនប្រដៅសិស្ស មានប៉ុន្មាននាក់ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា អាចារ្យរបស់អ្នកនោះ មានអាយុ ១២០ ឆ្នាំ ឈ្មោះពាវ៉ារី តាមគោត្រ លក្ខណៈក្នុងខ្លួនរបស់គាត់មាន ៣ ប្រការ គាត់ចេះចប់នូវត្រៃវេទ គាត់បង្រៀននូវមហាបុរិសលក្ខណៈផង នូវគម្ពីរឥតិហាសៈ ព្រមទាំងគម្ពីរនិឃណ្ឌុនទីងគម្ពីរសេកដុកៈផង នូវមន្ត ៥០០ ផង ដល់នូវចារ៉ាគឺការសម្រេច ក្នុងព្រាហ្មណធម៌របស់ខ្លួន ។

សុត្តនិបាតេ បាសាយនវគ្គស្ស វត្ថុគាថា

លក្ខណានំ បវិចយំ ពាវរិស្ស នរុត្តម
តណ្ហាច្ឆិទ បកាសេហិ មា នោ កង្ខាយិតំ អហុ ។
ម្ចុ ជិ ជ្ជ ណ ១ ១ ១

អជិតមាណព ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គជាបុគ្គលឧត្តមជាងនរជន អ្នកកាត់ផ្តាច់ទ្រូវតណ្ហា សូមព្រះអង្គពិចារណាទ្រូវលក្ខណៈរបស់ពារ-ព្រាហ្មណ៍ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

អវិជ្ជា មុទ្ធាតិ ១ ជានាហិ ១ វិជ្ជា មុទ្ធាធិ ១ ជាតនី
សទ្ធាសតិសមាធិ ១ ១ ១

ព្រះសម្ពុទ្ធត្រាស់ថា អ្នកចូរដឹងចុះថា អវិជ្ជា ទុកជាកម្ទាល
ជ្ជាដែលប្រកបដោយសទ្ធា សតិ សមាធិ ឆន្ទ: ទឹងវ៉ាយ:
ទុកជាការធ្លាក់ចុះនៃកម្ទាល ។ លំដាប់នោះ អជិតមាណព
ចំចប់ចល់ ដោយសេចក្តីត្រេកអរច្រើន ហើយយកស្បែកខ្វាត់ទ
ឆៀងស្មាម្ខាង ក្រាបក្រាបសំរ: ទៀបព្រះបាទ១ទាំងគ្ន ក្រាបទូ
ថា បពិត្រព្រះអង្គនិ១ទ្ធ ព្រះអង្គមានចក្ខុ ពារ៉ាព្រាហ្ម ណ៍ដ៏ចំរើ
ព្រមទាំងពួកសិស្ស មានចិត្តរីកពយ ស្រោះស្រាយ ថ្វាយបង្គ
ព្រះបាទ (របស់ព្រះអង្គ) ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា
ម្ន្ទលមាណព សូមឲ្យពារ៉ាព្រាហ្ម ណ៍ព្រមទាំងពួកសិស្ស ចាន
ដល់ន១ូវសេចក្តីសុ១ចុះ ទាំងរ១ូអ្នកសោត ក៏ចូរដោ១ប្ត ដល់ន១ូ
សេចក្តីសុ១ រ៉ាន១ៅអ៉ាកាលយ១ូចុះ ។ អ្នកទាំងឡាយ
តថាគតបើកឧ១ាសឲ្យហើយ ចូរ១ាន១ូវសេចក្តីសង្ស័យ១ាទាំងអ
 របស់ពារ៉ាព្រាហ្ម ណ៍ផង របស់អ្នកផង របស់ពួកជន ១ាទាំងអ
ផង ចូរ១ាន១ូ១ាក្ខ ១ាក្ខ ១ាចិត្ត១ូវ១ាហេតុណាមួយចុះ ។ លុះព្រះសម្ពុ
បើកឧ១ាសឲ្យហើយ អជិតមាណព អង្គុយប្ត ណាម្ យ១ាញ្ជ លី
ស្ន ១ាប្ត ១ាន ១ ១ ១

បឋម អដ្ឋិតប្បញ្ហា

(១១២) ភេទនស្ស ន្តិ ១ តោ លោកោ (ឥត្ថាយស្ម អដ្ឋិតោ)

ភេទនស្ស ន ឧ ១ ១ ១

អដ្ឋិតឃ្លាញ ទី ១

(១១២) (អដ្ឋិតមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) សត្វលោកត្រូវអ្វីបិទបាំង រមែងមិនជាក់ច្បាស់ ព្រោះអ្វី ព្រះអង្គត្រាស់ថា អ្វីជាគ្រឿងប្រឡាក់ អ្វីជាភ័យធំ របស់សត្វលោកនោះ ?

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលអដ្ឋិត:)សត្វលោកត្រូវអវិជ្ជាបិទបាំង រមែងមិនជាក់ច្បាស់ ព្រោះសេចក្តីកំណាញ់ទ្រឹង (សេចក្តីប្រមាទ) តថាគតពោលថា តណ្ហាជាគ្រឿងប្រឡាក់ ទុក្ខជាភ័យធំ របស់សត្វលោកនោះ ?

(អដ្ឋិតមាណព ដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ខ្សែតណ្ហាចាំងឡាយ រមែងហូរទៅក្នុងអាយតនៈចាំងពួង អ្វីជាគ្រឿងទប់ខ្សែតណ្ហាចាំងឡាយ សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់ទូរ ធម្មជាគ្រឿងកាំងនូវខ្សែតណ្ហាចាំងឡាយ ខ្សែតណ្ហាចាំងឡាយ ត្រូវបិទដោយអ្វី ?

(ព្រះមានព្រះភាគដោះស្រាយថា ម្នាលអដ្ឋិត:) សតិជាគ្រឿងទប់ខ្សែតណ្ហាចាំងឡាយនោះ ដែលមាននៅក្នុងលោក តថាគតពោលថា សតិជាគ្រឿងកាំងខ្សែតណ្ហាចាំងឡាយ ឬគ្គលគប្បីបិទខ្សែតណ្ហាចាំងនោះ ដោយបញ្ញា ?

សុត្តន្តបិដកៃ ១ទ្ធកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតៃ

ឧ្ចាយ ១ ១ សតី ១ (ឥ ១ ១ ១

(អជិតមាណព ដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) បពិត្រព្រះអង្គ
ទ្ធ ! ទ្ធ ! ! !

ទុតិយា ឥសិមេត្តេយ្យបញ្ហា

(១១៣) តោ ច សន្ធសិ តោ លោកេ (ឥច្ចាយស្មា ឥសិមេត្តេយ្យោ)

តមស្ស នោ សន្ធិ ឥញ្ជិតា
តោ ឧភន្តមភិញ្ញាយ មជ្ឈេ មន្ត្វា ន ឱ ឃ្ឆតិ
ឥតិ(១) ត្រ្ចសិ មហាមុនីសោ តិ តោ ឥធ សិ ត្ត្ចនិ ម ច្ចតា ។
ឥ ១ ១ ១

តិស្សមេត្តេយ្យបញ្ហា ទី ២

(១១៣) (តិស្សមេត្តេយ្យមាណព ដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) អ្នកណា ឈ្មោះថាជាអ្នកសន្ទោស ក្នុងលោកនេះ សេចក្តីញាប់ញ័រ រមែងមិនមាន ដល់បុគ្គលណា អ្នកណា ដឹងនូវចំណែកនៃខន្ធទាំងពីរ (ខន្ធអតីតនឹងអនាគត) ដោយបញ្ញា ហើយរមែងមិនជាប់នៅក្នុងខន្ធកណ្តាល (ខន្ធបច្ចុប្បន្ន) ព្រះអង្គត្រាស់ថា អ្នកណាជាមហាបុរស អ្នកណា ធ្វើតណ្ហាជាគ្រឿងចាក់ស្រេះ ក្នុងលោកនេះបាន ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលមេត្តេយ្យ) ភិក្ខុមានព្រហ្មចរិយៈ(សង្រ្តម) ក្នុងកាមទាំងឡាយ ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា មានសតិលឹកឃើញសព្វកាល ភិក្ខុជាអ្នកលត់ទុក្ខ ព្រោះពិចារណាឃើញច្បាស់ (ឈ្មោះថាជាអ្នកសន្ទោស) សេចក្តីញាប់ញ័រ រមែងមិនមានដល់ភិក្ខុនោះឡើយ ភិក្ខុនោះ ដឹងនូវចំណែកនៃខន្ធទាំងពីរ ដោយបញ្ញាហើយ រមែងមិនជាប់នៅក្នុងខន្ធកណ្តាល គឺថាគតពោលនូវភិក្ខុនោះថា ជាមហាបុរស ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា ធ្វើនូវតណ្ហាគ្រឿងចាក់ស្រេះក្នុងលោកនេះបាន ។

ចប់ តិស្សមេត្តេយ្យមាណវកបញ្ហា ទី ២ ។

ततियो पुण्णकपञ्हो

(១១៤) អនេជំ មូលនិស្សិតំ (ឥច្ចាយស្មា បុណ្ណោ)

អត្ថិ បញ្ហេន អាគមំ(១)
ឥធ ជិជ្ជិតា ឥសយោ មនុជា
ទ្វត្ថិយ ព្រាហ្មណា ទេវានំ
យញ្ញមកប្ប៎ិសុ បុថូ ឥធ លោកេ
បុច្ឆামិ តំ ភគវា ព្រូហិ មេ តំ ។

យេ ចាបិ ធ ឥសយោ មនុជា (ឥច្ចាយស្មា ភគវា)

ទ្វត្ថិយ ព្រាហ្មណា ទេវានំ
យញ្ញមកប្ប៎ិសុ បុថូ ឥធ លោកេ
អាសីសមានា បុណ្ណក ឥត្ថតំ
ជ៎ាតិ(២) ជ៎ាតា យញ្ញមកប្ប៎ិសុ ។

---

១ ប. អាគមំ ។ ២ ជោ១ណ១ចេត្ថ ខុទ្ទ០ ជ៎ាតិ ។

បុណ្ណកប្បញ្ហា ទី ៣

(១១៤) (បុណ្ណកមាណព ដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាអ្នកត្រូវការដោយបញ្ហា ទើបមកសួរព្រះអង្គ អ្នកមិនញាប់ញ័រ ទ្រង់យើញនូវធម៌ជាឫសគល់ ពួកមនុស្ស ជាច្រើន ក្នុងលោកនេះ គឺឥសី ក្សត្រិយ៍ ព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យនូវអ្វី ទើបរៀបចំនូវយ័ញ្ញ ដល់ពួកទេវតា ខ្ញុំព្រះអង្គ ទូលសួរនូវដំណើរនោះ សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់សេចក្តីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលបុណ្ណកៈ) ពួកមនុស្សចាំងនេះ ជាច្រើន ក្នុងលោកនេះ គឺឥសី ក្សត្រិយ៍ ព្រាហ្មណ៍ បានរៀបចំនូវយ័ញ្ញ ដល់ពួកទេវតា ម្នាលបុណ្ណកៈ ពួកមនុស្សចាំងនេះ ការប្រាថ្នានូវភាពនៃហេតុនេះ ១ សុទ្ធតែអាស្រ័យនូវធម៌ ដែលទ្រុះទ្រាម ទើបបានរៀបចំយ័ញ្ញ ១ ១

យេ ភោតិ ធ ១ ១ ១

(ឬ ណ មាណព ដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ពួកមនុស្សចំពួកខ្លះ ជាច្រើន ក្នុងលោកនេះ គឺឥសី ក្សត្រិយ៍ ព្រាហ្មណ៍ បានរៀបចំនូវយ ញ ដល់ពួកទេវតា បពិត្រព្រះអង្គនិទ្ទុ ពួកមនុស្ស អម្ប្រាលនោះ បើមិនប្រមាទ (ក្នុងគន្ធធ នៃយ ញ) តើបានធ្ងន់ផុតជាតិនឹងដកដៃវ ឬ ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទូលសួរដំណើរនោះ សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់សេចក្តីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលឬ ណ:) ពួកមនុស្ស អម្ប្រាលនោះ ប្រកបក្នុងការបូជា ត្រេកអរដោយអំណាចនៃកវ:ពាគ: ទើបប៉ុនប៉ង ស្ទាស្ទើ (ជាប់ចំពាក់) បូជា ជ្រុលជ្រប់ក្នុងកាម ព្រោះអាស្រ័យលាភ គឺជាគតិពោលថា អ្នកបូជាយ ញ អម្ប្រាលនោះ មិនបានធ្ងន់ជាតិនឹងដកទៅបានឡើយ ។

(ឬ ណ មាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) បពិត្រព្រះអង្គនិទ្ទុ បើពួកអ្នកបូជាយ ញ ទាំងនោះ ធ្ងន់ជាតិដកដោយ យ ញ ទាំងណ្ណាមិនរួចទេ

អថ គោ ចរហិ ទេវមនុស្សលោកេ
អតារិ ជាតិញ្ច ជរញ្ច មារិស
ឧដ្ឋាមិ តំ ភគវា ព្រូហិ មេ តំ ។
សន្ធាយ លោកស្មិ បភវាភវ(១) (ឧណ្ណាភាតិ ភគវា)
យស្សិញ្ជិតំ នត្ថ ក្វូធ ញ្ជិ លោកេ
សន្តោ ១ ១ អនីឃោ ១ ១ ១ ១
អតារិ សោ ជាតិជរញ្ច(២) ព្រូមីតិ ។

ឧណ្ណាភមាណវកបញ្ហា ១ ១ ១ ។

១ ១ ១

ដូច្នេះ តើនរណាក្នុងទេវលោក មនុស្សលោក ទើបធ្វើជាតិនឹងជក
ទៅបាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទូលសួរដំណើរនោះ
សូមព្រះអង្គត្រាស់សេចក្តីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យបាន ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលបុណ្ណក:)
បុគ្គលណាមិនមានកិលេសជាតគ្រឿងញាប់ញ័រ ក្នុងលោកណាមួយ
ព្រោះពិចារណាឃើញ ទ្រង់ធម៌ដ៏ខ្ពស់នឹងតាម ក្នុងលោក ឥឡូវគត
ពោលថាបុគ្គលនោះ ជាអ្នកស្ងប់ ប្រាសចាកផ្សែងគឺទុក្ខ
មិនមានសេចក្តីតានតឹង មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ។ តែងធ្វើជាតិ
នឹងជកផុតបាន ។

ចប់ បុណ្ណកមាណវកបញ្ហា ទី ៣ ។

មេត្តគូបញ្ហា ទី ៤

(១១៥) (មេត្តគូមាណព ដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) បពិត្រព្រះ
មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមទូលសួរព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់
សេចក្តីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យបាន ខ្ញុំព្រះអង្គសំគាល់ឃើញថា
ព្រះអង្គជាអ្នកដល់រៀ ជាអ្នកមានខ្លួនបានអប់រំហើយ សេចក្តីទុក
ខំ ១ ១ ១

ទុក្ខសច្ច ២(១) មំ ឯកវារ អបុ្ជ្ជ (ភាគ ១ ១)

តត្ថ ឯវ ឯ ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលមេត្តគូ) អ្នកបានសួរអំពីដែនកើតនៃទុក្ខ ចំពោះតថាគត តថាគតនឹងប្រាប់ដែនកើតនៃទុក្ខនោះដល់អ្នក តាមដែលបានដឹងច្បាស់ សេចក្ដីទុក្ខ ទាំងឆ្នាយ ណាមួយប្រើនប្រការ ក្នុងលោកនេះ រមែងកើតឡើង ព្រោះឧបធិ បុគ្គលណា ជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅ មិនបានដឹង តែងធ្វើឧបធិ ឲ្យកើតឡើង បុគ្គលនោះ រមែងបានទុក្ខរឿយ ១ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលកាលដឹងច្បាស់ ពិចារណាឃើញរឿយ ១ ទ្ធូកំណើត ជាដែនកើតនៃទុក្ខ មិនត្រូវធ្វើឧបធិឡើយ ។

ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ បានទូលសួរបទណា ព្រះអង្គក៏បានដោះស្រាយ បទនោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទូលសួរបទដទៃទៀត សូមព្រះអង្គសំដែង អ្នកប្រាជ្ញទាំងឆ្នាយ រមែងធ្វើដូចម្ដេច ដើម្បីនឹងផុតទុក្ខ:ផង ជាតិនឹងជរាផង សោកនឹងសេចក្ដីខ្សឹកខ្សួលផង ដោយហេតុដូចម្ដេច សូមព្រះអង្គ ជាព្រះមុនី ដោះស្រាយបទនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះថា ធម្មតា ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់ហើយ ។

តាត្តយិ សព្ពមិ តេ ធម្មំ (មេត្តគូ តិ ភគវា) ឥធ ដ្ឋ ធម្ម អនីតិ ហំ

យំ វិទិត្វ សតោ ចរ តេ លោកេ វិសត្ត ១ ១

ត ញ្ហ ហ ១ អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ទ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ជ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ន ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ទ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

---

១ ម. ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលមេត្តគូ) បុគ្គលមានសតិ គួរដឹងច្បាស់នូវធម៌ណា ហើយធ្វើតណ្ហា ដែលផ្ចាយទៅផ្សេង ១ ក្នុងលោកបាន តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌នោះ ដែលតថាគត ដាក់ច្បាស់ ក្នុងខ្លួន ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ដល់អ្នក ។

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ បុគ្គលអ្នកមានសតិ គួរដឹងច្បាស់នូវធម៌ណា ហើយធ្វើតណ្ហាដែលផ្ចាយទៅផ្សេង ១ ក្នុងលោកបាន ខ្ញុំព្រះអង្គត្រេកអរចំពោះធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់នោះ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលមេត្តគូ) អ្នកដឹងនូវហេតុណាមួយ ក្នុងចំណែកខាងលើ (អនាគត) ក្នុងចំណែកខាងក្រោម(អតីត) ក្នុងចំណែកទទឹងឆ្លុតណ្ដាល (បច្ចុប្បន្ន) អ្នកចូរបន្ទោបង់សេចក្ដីត្រេកអរនឹងសេចក្ដីប្រកាន់មាំ ក្នុងចំណែកនៃហេតុនោះចេញ ទើបវិញ្ញាណ (របស់អ្នក) មិនតាំងនៅក្នុងភព ឥតមានធម៌ជាគ្រឿងនៅយ៉ាងនេះ មានសតិ មិនធ្វើសម្រមៃ លះបង់ឥសិសដែលប្រកាន់ថាជារបស់អញ ដឹងច្បាស់ ក្នុងអត្តភាពនេះ ហើយ ទើបលះបង់នូវទុក្ខ គឺជាតិ ជរានឹងសោកខ្សឹកខ្សួលបាន ។

ស្ងួតនិបាតេ បញ្ចមស្ស ពាយសវគ្គស្ស ចតុត្ថ បេតវត្ថុបញ្ហ

ឯតាភិនន្ទាមិ វចោ មហេសិនោ
ស្ងុកត្ថិតំ តោតម ន្ទូបធីកំ
អន្ធា ហិ ភគវ បហាសិ ទុក្ខំ
តថា ហិ តេ ទ្ធិនោ ឯស ធម្មោ ។
តេ ចាបិ ន្ទូន ឧជ្ជហេយ្យ ទុក្ខំ
យេ ភ្ងូ ម្ចុនិ អដ្ឋិតំ ទ្ធ្ងេ
ធ ធ ធ

បពិត្រព្រះគោតម ខ្ញុំព្រះអង្គត្រេកអរនឹងព្រះវាចានោះ ១០ ... ...

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

សោ រតនណ្ហោ អនិឃោ ឧ្ចាសោ
អតារ សោ ជាតិជរន្តិ ព្រមីតិ ។

មេត្តគ្ធមាណវកបញ្ហា ចតុត្ថ ។

បញ្ហ ដោតកបញ្ហា

(១១ខ)ឧ្ចាមិ តំ ភគវ ព្រហ្មមេ(ឥ)ណ(ឥ)ាយ ដោតកោ
ឧ ចាកិ ភគ្ធ ១ មហេសិ ១ ១ ១
ឥ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ជាអ្នកប្រាសចាកតណ្ហា មិនមានសេចក្តីគាន់ឆ្ងាំ មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា តថាគតពោលថា អ្នកនោះបានឆ្លងផុតជាតិជរាហើយ ។

ចប់ មេត្តូមាណវកបញ្ហា ទី ៤ ។

ធោតកបញ្ហា ទី ៥

(១១៥) (ធោតកមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ ក្រាបទូលសួរព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គសំដែងសេចក្តីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គស្វែងរកគុណដ៏ធំ ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាថ្នា (ស្តាប់)ព្រះវាចា របស់ព្រះអង្គ បុគ្គលបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា ជាសុរសីហនាទ របស់ព្រះអង្គហើយ នឹងសិក្សាធម៌ជាគ្រឿងលែតកិលេសរបស់ខ្លួន ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលធោតក:) បើដូច្នោះអ្នកចូរដាំបុគ្គលមានបញ្ញាខ្ជាប់ខ្ជួន មានសតិ ធ្វើសេចក្តីព្យាយាមក្នុងសាសនានេះចុះ បុគ្គលបានស្តាប់ពាក្យ អំពីសំណាក់នៃតថាគតនេះហើយ គប្បីសិក្សាធម៌ជាគ្រឿងលែតកិលេសរបស់ខ្លួន។

ខ្ញុំព្រះអង្គ បានឃើញព្រះអង្គ ជាព្រាហ្មណ៍ ឥតមានកង្វល់ ត្រាច់ទៅ ក្នុងទេវលោកនឹងមនុស្សលោក បពិត្រព្រះអង្គ មានឋានៈដ៏ធំ ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមនមស្តាព្រះអង្គ

សុត្តន្តជាតេ បញ្ចមស្ស ភាណវារស្ស ទុតិយ ។ ។

ឧមុញ្ជ ១ ១ ១

បពិត្រព្រះអង្គជាសក្យពន្ធ្ស សូមព្រះអង្គជាទីពឹងនៃខ្ញុំព្រះអង្គ ចេញចាកសេចក្តីសង្ស័យចាំងឡាយ ។

ម្នាលផោតក: តថាគត មិនអាច ដើម្បីនឹងជាទីពឹងអ្នកណាមួយក្នុងលោក ដែលមានសេចក្តីសង្ស័យបានទេ ប៉ុន្តែកាលបើអ្នក ដឹងធម្មជាតិប្រសើរ យ៉ាងនេះ នឹងឆ្លងនូវ:នេះបាន ។

បពិត្រព្រះអង្គ ជាព្រហ្ម សូមព្រះអង្គទ្រង់ព្រះករុណាប្រៀនប្រៅ-ដោយវិវេកធម្ម ទ្ធ ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ ដើម្បីខ្ញុំព្រះអង្គមិនទៅសាស់ដូចអាកាស ជាអ្នកសូ ប់ មិនអាស្រ័យដោយកិលេស ក្នុងពេលនេះ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល ផោតក:) បុគ្គលមានសតិគួរដើងច្បាស់ នូ វ ន ន ្ធ ប ទ ណ ា ហើ យ ឆ្ងងតណ្ហា ដែ ល ផ្ទ ុ យ ទៅ ក្ន ុ ង លោ ក ចា ន ត ថ ា ត ត ទ ឹ ង ស ំ ដ ែ ង ន ូ វ ស ន ្ធ ិ ប ទ ន ោ ះ ដែ ល ត ថ ា ត ត ជ ា ក់ ច្ប ា ស ់ ក ្ន ុ ង ខ ្ល ួ ន ក ្ន ុ ង ប ច ្ច ុ ប ្ប ន ្ន ដ ល ់ អ ្ន ក ។

បពិ ត ្រ ព ្រ ះ អ ង ្ค អ ្ន ក ស ្ន ូ ង ក ន ូ វ គ ុ ณ ដ ៏ ធ ំ ប ុ គ ្ค ល ម ា ន ส ติ គ ួ ร ដ ើ ង ច ្ប ា ส ់ ន ូ វ ส ง ฺ ค ห ะ ท ั ง ฺ ข ณ ฺ ฑ ะ ห ើ យ ฉ ั ง ต ณ ฺ ห า ด ล ฺ ล ะ ท ั ง ฺ ค ะ ท ี ่ ห ล ุ ด ล อ ย ไ ป ใ น ล ว ก ฺ ข

យន្តិញ្ចិ សម្ផជានាសិ (ឆោតតាតិ ភគវា)
ឧទ្ធং អធោ តិរិយញ្ចាបិ មជ្ឌ
ឯវ(១) ជានិត្វា សង្ខោតិ លោកេ
ភវាភវាយ មាកាសិ តណ្ហន្តិ ។

ឆោតតមាណវកប្ឍញ្ហា បញ្ចមី ។

ឆដ្ឋី ឧបសីវប្ឍញ្ហា

(១១៧) ឯតោ អហំ សក្ខមហន្តមោឃំ (ឥច្ចាយស្ម ឧបសីវោ)
អនិស្សិតោ ឆោ វិសហាមិ តារិតុំ
អារម្ឌណំ ព្ឍ្ហមិ សមន្តចក្ខុ
យំ និស្សិតោ ជ្ឌិយមិមំ តរេយ្យ ។
អាកិញ្ចញ្ញំ ឧបេក្ខមានោ សតិមា (ឧបសីវាតិ ភគវា)
ឆន្ទាតិ និស្សាយ តរស្ស ជ្ឌិយំ
កាមេ បហាយ វិរតោ ភវាហិ
តណ្ហក្ខយំ រត្ត(២)មហាភិបស្ស ។

---

១ ខ. ប. ឯតំ ។ ២ ខ. ឆត្តមហាភិបស្ស ។ ប. រត្ត(ហ)ហ៎ រិបស្ស ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលគោតមៈ) អ្នកដឹងច្បាស់អារម្មណ៍ណានមួយ ក្នុងចំណែកខាងលើ(អនាគត)ក្នុងចំណែកខាងក្រោម (អតីត) ទាំងក្នុងចំណែកទទឹងម្ខាងណាស (បច្ចុប្បន្ន) ដឹងច្បាស់ថាជាអារម្មណ៍ជាប់ចំពាក់ នៅក្នុងលោក យ៉ាងនេះហើយ អ្នកកុំធ្វើតណ្ហា ក្នុងភពតូចភពធំ ទៀតឡើយ ។

ចប់ គោតមាណវកប្បញ្ហា ទី ៥ ។

ឧបសីវមាណវកប្បញ្ហា ទី ៦

(១១៧) (ឧបសីវមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា)បពិត្រព្រះអង្គជាសក្យពន្ធ ខ្ញុំព្រះអង្គម្ចាស់ឯង មិនអាស្រ័យ (ធម្មិ ឬបុគ្គល) ទើបមិនអាចធ្វើនុយ:ដ៏ធំបាន បពិត្រព្រះអង្គមានចក្ខុ ដ៏វិញ សូមព្រះអង្គសំដែងនូវអារម្មណ៍ គឺនិស្សិត ដែលនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គអាស្រ័យ ហើយធ្វើនុយ:នេះ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលឧបសីវ:)អ្នកចូរមានសតិសម្ផ ដ៏អាត្មាញ្ញាយតនដ្ឋាន អាស្រ័យដោយបរិកម្ម ១ មិនមាន ១ ហើយធ្វើនុយ:ចុះ អ្នកចូរលះកាមទាំងឡាយ រៀរ ១ ១ ១

សុត្តនិបាតេ បញ្ចមស្ស បារាយនវគ្គស្ស ឆដ្ឋី ឧបសីវិបញ្ហា

សព្វេសុ កាមេសុ យោ វីតរាគោ (ឥច្ចាយស្មា ឧបសីវោ)

អាតាបីនិ ធិសម្ជ្ជិតោ ហិ ភូមញ្ច

សញ្ញាវិមោក្ខេ ឧរមេ ធិមុត្តោ

តិដ្ឋ នុ សោ ឥត្ថ អនានុភាយ(១) ។

សព្វេសុ កាមេសុ យោ វីតរាគោ (ឧបសីវោតិ ភគវា)

អាតាបីនិ ធិសម្ជ្ជិតោ ហិ ភូមញ្ច

សញ្ញាវិមោក្ខេ ឧរមេ ធិមុត្តោ

តិដ្ឋេយ្ យ សោ ឥត្ថ អនានុភាយ ។

តិដ្ឋ ចេ សោ ឥត្ថ អនានុភាយ

ឫតម្ម ១ សន្ធ ១ សមន្ត ១ ចក្ខុ

ឥត្ថ ១ សោ ១ ១ ១ ១ ១

ភវេ(២) ១ ១ ១ ១

(ឧបសីវមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) អ្នកណាប្រាសចាកតម្រេក ក្នុងកាមទាំងឡាយ ទាំងពួង លះបង់ឈានដ៏ទៃ អាស្រ័យអាកិញ្ចញ្ញាយតនដ្ឋាន ចុះចិត្តសិប់ក្នុងសញ្ញាវិមោក្ខដ៏ប្រសើរ អ្នកនោះមិនសាបសូន្យ ឬតនៅក្នុងអាកិញ្ចញ្ញាយតនៈនោះបានដែរឬ ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលឧបសីវៈ) អ្នកណាប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមទាំងឡាយ ទាំងពួង លះឈានដ៏ទៃ អាស្រ័យអាកិ-ញ្ចញ្ញាយតនដ្ឋាន ចុះចិត្តសិប់ក្នុងសញ្ញាវិមោក្ខដ៏ប្រសើរ បុគ្គលនោះជាអ្នកមិនសាបសូន្យ គប្បីឬតនៅក្នុងអាកិញ្ចញ្ញាយតនដ្ឋានបាន ។

បពិត្រព្រះអង្គមានចក្ខុដ៏ជ្រៃ បើអ្នកនោះជាអ្នកមិនសាបសូន្យ គប្បីឬតនៅក្នុងអាកិញ្ចញ្ញាយតនដ្ឋាននោះ អស់ប្រជុំនៃធ្មាំ ជាច្រើនអ្នកនោះ ជាអ្នកមានចិត្តចុះសិប់ត្រជាក់ ក្នុងអាកិញ្ចញ្ញាយតនដ្ឋានឬវិញ្ញាណ របស់បុគ្គលមានសភាពដូច្នោះ គប្បីឃ្លាតទៅឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

អត្ថំ យថា ភាសវរេន ជិនេ(១) (ឧបសីវត្ថេ ភគវា)

អត្ថំ បលេតិ ន ឧបេតិ សង្ខ្យំ ។

ឯវំ មុនី ជាមតាយ វិមុត្តោ

អត្ថំ បលេតិ ន ឧបេតិ សង្ខ្យំ ។

អត្ថង្គតោ សោ ឧទ ភ សោ ឯត្ថ

ឧទាហុ វេ សស្សតិយា អភេតោ

ឯតម្ម មុនី ភាជ្ជ ទ្ធិយាភកេហិ

ឥជ ហ ឯ ទ ទ ទ ទ ទ ទ ។

អត្ថង្គតស្ស ន ប្បមាណមត្ថិ (ឧបសីវត្ថ ភគវ)

យេន ំ ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលឧបសីវៈ) អណ្ណាត ក្ងើងដែលត្រូវកំទ្ចាំងឲ្យលាប់ក៏ រមែងលេតទៅ មិនដល់ទីកន្លែងប (ថាទៅក្នុងទីណាទេ) យ៉ាងណាមិញ មុនីរួចស្រឡះហើយ ចាកនាមកាយ រមែងលេតទៅ មិនដល់ទីកន្លែងប (ថាទៅក្នុងទីណា) យ៉ាងនោះដែរ ។

បុគ្គលនោះលេតទៅ លែងមាន ឬថា ឥតមានមោះមៃ ដោយការតាំងនៅទៀងទាត់ សូមព្រះមុនី សំដែងសេចក្តីនោះ ដល់ទ្រង់ ព្រះអង្គ ព្រោះថា ធម្មនោះ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់ហើយ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលឧបសីវៈ) បុគ្គលដែលលេតទៅហើយ នឹងប្រមាណពុំបានទេ ពួកជនពោលចំពោះបុគ្គលនោះ ព្រោះកិលេសណា កិលេសនោះ របស់បុគ្គលនោះមិនមានទេ ការធម្មចាំងឡាយ ដែលបុគ្គលនោះកំចាត់អស់ហើយ សូមគ្រាន់ នៃពាក្យចាំងអស់ ក៏បុគ្គលនោះកំចាត់អស់ហើយ ។

ចប់ ឧបសីវមាណវកបញ្ហាទី ៦ ។

៣៤៨

សុត្តនិបាតៗ ១ បញ្ចកសិ្ស ១ ១ ១

ឧត្តរជ្ឈាយ ទី ៣

(១១៨) (ឧត្តរមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ជនទាំងឆ្លាយតែងពោលថា ពួកមុនី រមែងមាននៅក្នុងលោក ដំណើរនោះតើយ៉ាងណា ជនទាំងនោះ ហៅបុគ្គលដែលប្រកបដោយញាណថា មុនី ឬហៅបុគ្គល ដែលប្រកបដោយការចិញ្ចឹមជីវិត ថាជា មុនី ។

(ព្រះមានព្រះភាគដោះស្រាយថា ម្នាលឧត្តរ) ពួកជនអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងលោកនេះ មិនហៅថា មុនី ព្រោះការយើញ ព្រោះការស្តាប់ ព្រោះការដឹង ឬព្រោះសីលនឹងវិត) តែប៉ុណ្ណោះទេ ជនទាំងឆ្លាយណា ធ្វើខ្លួនឲ្យប្រាសចាកមារសេនា ជាអ្នកមិនតានតឹង មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា តថាគត ហៅជនទាំងនោះថា មុនី ។

(ឧត្តរមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) សមណៈព្រាហ្មណ៍ពួកខ្លះទាំងនេះ តែងពោលសេចក្តីមិនសុទ្ធិ ព្រោះអារម្មណ៍ដែលយើញខ្លះ ដែលស្តាប់ខ្លះ ពោលសេចក្តីមិនសុទ្ធិ ព្រោះសីលវិតខ្លះ

អនេករូបេន ១ធ្ត្ តុ ១ ១

ភ្ជ្ជ ១ ១ ១

ពោលសេចក្ដីបរិសុទ្ធ ព្រោះវិធីច្រើនយ៉ាងខ្លះ ។ (បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ) អ្នកនិទ្ទុក្ខ ពួកសមណៈព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ កាលបើប្រព្រឹត្តកន្លងវ័ត ដែលឃើញថាជាគ្រឿងបរិសុទ្ធិនោះ តើបានឆ្លងផុតជាតិនិងជរាបានដែរឬ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គ សំដែងប្រាប់ សេចក្ដីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលនន្ទ) សមណ-ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួកខ្លះទាំងនេះ ពោលថា សេចក្ដីបរិសុទ្ធិ ព្រោះអារម្មណ៍ដែលឃើញ ទ្ធ និងអារម្មណ៍ដែលស្ដាប់ខ្លះ ពោលថា សេចក្ដីបរិសុទ្ធិ ព្រោះសីលនិងវ័ត្តខ្លះ ពោលថាសេចក្ដីបរិសុទ្ធិ ព្រោះវិធីជាច្រើនយ៉ាងខ្លះ សមណៈព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះរមែងប្រព្រឹត្តកន្លងវ័ត ដែលឃើញថាជាគ្រឿងបរិសុទ្ធិនោះក៏មែនពិតហើយ ប៉ុន្តែតថាគតពោលថា សមណៈព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះមិនបានឆ្លងផុតជាតិនិងជរាបានឡើយ ។

(នន្ទមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរទៀតថា) សមណ-ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពួកខ្លះទាំងនេះ ពោលថា សេចក្ដីបរិសុទ្ធិ ព្រោះអារម្មណ៍ ដែលឃើញ ទ្ធ និងអារម្មណ៍ ដែលស្ដាប់ខ្លះ ពោលថា សេចក្ដីបរិសុទ្ធិ ព្រោះសីលនិងវ័ត្តខ្លះ

សុត្តនិយាតេ បញ្ចមស្ស យាវយនវគ្គស្ស សត្តហ ឧទ្ទេ្ទ

អនេកវ្ហេន ១ឧ ១ សុ ១ ១

តេ(១) ១ មុ ១ ១ ១ អ ១ ១ ១ ១

អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឋ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

 នាហ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ពោលថា សេចក្ដីបរិសុទ្ធ ព្រោះវិធីជាច្រើនយ៉ាងនេះ បពិត្រព្រះអង្គជាព្រះមុនី បើព្រះអង្គត្រាស់ថា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ធ្លងនុយ:មិនបានទេ បពិត្រព្រះអង្គនិទ្ទុក្ខ កាលបើដូច្នេះ តើនរណាក្នុងទេវលោក ឬមនុស្សលោក ទើបធ្លងផុតជាតិនឹងជរា ៗបានបពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទូលសួរព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គ សំដែងប្រាប់សេចក្ដីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលនន្ទ) តថាគតមិនបាន ពោលថាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់ ត្រូវជាតិជរាគ្របសង្កត់ទេ តថាគត ពោលថា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ក្នុងលោកនេះ លះអារម្មណ៍ដែលខ្លួនបានឃើញ បានឮ បានប៉ះពាល់ នឹងសីលៈ-ព្រត លះបង់ទាំង ជាច្រើនទាំងអស់ហើយ ឬពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណាកំណត់ដឹងនូវតណ្ហា មិនមានអាសវៈ ពួកជនទាំងនោះ ឈ្មោះថា ធ្លងផុតនុយ:បាន ។

ខ្ញុំព្រះអង្គ ត្រេកអរ ចំពោះព្រះវាចានុ:ដ ដ ដ

យេ ឥធ ធិដ្ឋ សុតំ មុតំ វា
ឯលត្ថ ភាមិ ឥមាយ សទ្ធ
អនេករូបម្ប ឥមាយ ១ ១
ឥណ្ហ ១ ១ ១

ព្រះអង្គពោលថា កាលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា លះអារម្មណ៍ដែលខ្លួនបានឃើញ បានឮ បានប៉ះពាល់ ទ្រឹងសីលវ័ត លះបង់វិធីជាច្រើនយ៉ាង ចាំងអស់ចេញ ឬពួកជនណា កំណត់ដឹងនូវតណ្ហា មិនមានអាសវៈ ទើបតថាគត ពោលថា ជនទាំងនោះ ឆ្លងផុតនុយៈបាន ។

ចប់ នន្ទមាណវកប្បញ្ហា ទី ៧ ។

ហេមកប្បញ្ហា ទី ៨

(១១៩) (ហេមកមាណព ដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ក្នុងកាលពីដើម មុនសាសនានៃព្រះគោតម អាចារ្យទាំងឡាយ បានពោលយ៉ាងជាក់ច្បាស់ថា ពាក្យនោះ ធ្លាប់មានមកហើយយ៉ាងនេះ ពាក្យនោះ នឹងមានតទៅ ពាក្យទាំងអស់នោះ ជាពាក្យមិនជាក់ច្បាស់ ពាក្យទាំងអស់នោះ ជាគ្រឿងចំណេះនៃសេចក្តីត្រិះរិះ (ខ្ញុំព្រះអង្គមិនទាន់ពេញចិត្តក្នុងពាក្យនោះឡើយ) បពិត្រព្រះអង្គជាព្រះមុនីសូមព្រះអង្គសំដែងធម៌ សម្រាប់ដកចេញនូវតណ្ហា ដែលនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ មានសតិ ឆ្លងតណ្ហាដែលផ្ទុយទៅផ្សេង ១ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

៣៩៣

សុត្តន្តបិដកៗ ២ ១. ១ ១ ១

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដាស់ស្រាយថា)ម្នាលហេមកៈ ជនទាំងឡាយណា ដឹងច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ជាទីបន្ទោបង់នូវធនូ ជាគុណជាតមិនច្យុត ដែលបានឃើញ បានស្តាប់ បានប៉ះពាល់ហើយ ចំពោះរូបជាទីស្រឡាញ់(ដែលគេដឹងច្បាស់ហើយ) ជាអ្នកមានសតិ លះតម្រិះ ក្នុងបច្ចុប្បន្នហើយ ជនអ្នកមានសតិសូន្យចាកតម្រិះទាំងនោះ ឈ្មោះថា ធ្វើតណ្ហាដែលផ្ទុយទៅផ្សេង ១ ក្នុងលោកបានហើយ ។

ចប់ ហេមកមាណវកប្បញ្ហា ទី ៨ ។

គោទេយ្យប្បញ្ហា ទី ៩

(១២០) (គោទេយ្យមាណព ដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) **ការ**-ម្ចាស់ទាំងឡាយ មិនមាននៅក្នុងបុគ្គលណា តណ្ហារបស់បុគ្គលណា មិនមាន ទាំងបុគ្គលណា ធ្វើនូវសេចក្តីសង្ស័យបាន វិមោ-ក្ខធម្ម (ការរួចផុត) របស់បុគ្គលនោះ តើដូចម្តេច ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដាស់ស្រាយថា ម្នាលគោទេយ្យ) ការម្ចាស់ទាំងឡាយ មិនមាននៅក្នុងបុគ្គលណា តណ្ហារបស់បុគ្គលណា មិនមាន ទាំងបុគ្គលណា ធ្វើនូវសេចក្តីសង្ស័យបាន វិមោក្ខធម្ម របស់បុគ្គលនោះ មិនមែនទៅជាយ៉ាងដទៃទេ ។

ឯកសសោ[1] សោ ខុ ន អាសសាសោ
បញ្ញាណាភ សោ ខុ ន បញ្ញតប្ប
មុនី អមាំ សក្ក យថ ទ្ធ
ឥមេ ទ្ធ ទ្ធ ។
ឯកសសោ សោ ន ច[2] អាសសាសោ
បញ្ញាណាភ សោ ន ច[3] បញ្ញតប្ប
ឧ ១ ១ ១

(ឬបុគ្គលនោះ ទ្រង់ត្រាស់ព្យាយាម ដើម្បីធ្វើខ្ជិនឲ្យរួចផុតទៅ ក្រៅអំពីនេះទៀតមិនមានទេ) ឬបុគ្គលនោះ ជាអ្នកប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ឬនៅប្រកបដោយសេចក្តីប្រាថ្នា ជាបុគ្គលមានប្រាជ្ញា ឬជាអ្នកគ្រាន់តែកំណត់ថាមានបញ្ញា បពិត្រព្រះអង្គជាសក្យពង្ស ខ្ញុំព្រះអង្គគប្បីស្គាល់ បានទូលមុនី ដោយប្រការដូចម្តេច បពិត្រព្រះអង្គមានបញ្ញាចក្ខុ ឃើញធម៌ដោយជុំវិញ សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់ ទូលមុនីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

(ព្រះអង្គទ្រង់ដោះស្រាយថា) បុគ្គលនោះប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ទាំងជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីប្រាថ្នាក៏ទេ ជាអ្នកមានបញ្ញា ទាំងជាអ្នកគ្រាន់តែកំណត់ថាមានបញ្ញាក៏ទេ ម្នាលគោតមយ្ស អ្នកចូរដឹងបុគ្គលនោះ ថាជាមុនី ជាអ្នកមិនមានកង្ខល់ បិនជាប់នៅ ក្នុងកាមភព យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ គោតមយ្សមាណវកប្ញា ទី ៩ ។

កប្ប្ជ្ជ ទី ១០

(១២១) (កប្ជមាណព ដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ពួកសត្ត្ជ ជិតនៅក្នុងកណ្ណាល នៃសង្ខ្ជារវ ត្ជ ត្ជ្ជ ជ ជ

ភ្ជ្ជ ១ ១ ១

សេចក្ដីទុក្ខ ក្នុងសង្សារវដ្ដនេះ មិនគប្រមានតទៅទៀត ដោយ ប្រការណា សូមព្រះអង្គ ត្រាស់ប្រាប់ ទូលទ្រ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ (ដើម្បីវៀរចាកទុក្ខ) ដោយប្រការនោះ ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ដោះស្រាយថា ម្នាលកប្ប:) ពួកសត្ត ទាំ ក្នុងកណ្ដាល នៃសង្សារវដ្ដ ត្រូវជាទ ធ្លាប់ មច្ចុគ្រាបសង្កត់ ក្នុ ងកាលដែលនុយ:ជាតិ ជ ធ្លាប់ ម្នាលកប្ប: ត ថាគ ត ធ្លាប់ ប្រាប់ ទូ ទ ដ ល ។ ការ ម ន (ដោ យ) ការ ម ន ប្រ ( ) ( ) ( )

សុត្តន្តបិដកៗ ១ទ្ធកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

ទ្វិយាតានំ បុដ្ឋមកាមមាតមំ

សន្ធិបនំ ព្រូហ៑ សហាជនេត្ត

យជាតនុ្ជ ភគវា ព្រូហ៑ មេ តំ ។

ភគវា ហ៑ តាមេ អកិកុយ្ស ឥរិយតិ

(អាធិនេ្ទ្ធ ២ ២ ២

ក្នុងអង្ហ ដ៏គ ក៏លេសបានហើយ ទើបមក ដើម្បីទូលសួរព្រះអង្គ អ្នក
មិនមានសេចក្ដីប្រាថ្នា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានជួងព
ព្រះនេត្រ ឃើញនូវធម្មតាលោក ដែលកើតឡើងព្រម សូមព្រះ
អង្គ សំដែងនូវសន្ដិបទ គឺធម្មិស្ងប់ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ
សូមព្រះអង្គសំដែង នូវសន្ដិបទ+ទុ: តាមសេចក្ដីពិត ដល់ខ្ញុំព្រះ
អង្គទ្យាន ។ ព្រោះថា ព្រះមានព្រះភាគ តែងប្រព្រឹត្ដគ្រប់សង្ខ្ដ
នូវកាម (ដូចព្រះអាទិត្យ មានតេជៈគឺរស្មី គ្រប់សង្ខ្ដនូ
ប្រ៊ីថ្ងៃ ដោយតេជៈដូច្នេះ) បពិត្រព្រះអង្គមានព្រ
ញ្ញាធំទូលាយ ដូចផ្ទៃផែនដី សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់ នូវធម
ដែលខ្ញុំព្រះអង្គគួរដឹង ជាធម្មិសម្រាប់លះជាតិនិងជរ ក្នុងអត្ដភាព
នេះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាអ្នកមានបញ្ញាស្ងប់ស្ងើងឲ្យទាន ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្ចាលជដុតណ្ដី) អ្នកចូរកំ-
ចាត់បង់ នូវតម្រេកក្នុងកាមភ ដ ឡាយចេញ ចូរឃើញនូវនេក្ខ:
ដោយសេចក្ដីក្សេមក្សាន្ដ ក៏លេសជាតិគ្រឿងខ្ជាប់ ដែលអ្នកប្រកាន់
ចាំ (ដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិ) ឬដែលគួរលះបង់ កុំមានដល់អ្នកឡើយ

សុត្តនិបាតេ បញ្ចមសុត្ត ចាវយនវត្ថុសុត្ត ទ្វាទសមេ ភទ្ទ្រាវុធប្ញ្ហា

យំ ឃុ ត្ថ ( ) ( ) ( )

គ្រឿងខ្ទាស់ណា ដែលមានហើយ ក្នុងកាលមុន អ្នកចូរឲ្យគ្រឿងខ្ទាស់នោះដ៏ស្ងួតចុះ គ្រឿងខ្ទាស់ មានក្នុងខាងក្រោយ កុំមានដល់អ្នកឡើយ បើអ្នកមិនកាន់យក នូវគ្រឿងខ្ទាស់ ក្នុងកណ្តាលអ្នកនឹងជាបុគ្គលស្ងប់គ្រឿងខ្ទាស់ចាន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលតែងលុះ ក្នុងអំណាចនៃមច្ចុ ដោយអាសវៈទាំងឆ្លាយណា អាសវៈទាំងនោះ រមែងមិនមាន ដល់បុគ្គលដែលច្រាសចាកតម្រេកក្នុងនាមរូប ដោយសព្វគ្រប់ ។

ចប់ ជិនុត្តណ្ណមាណវកប្បញ្ហាទី ១១ ។

ភទ្រវុធប្បញ្ហា ទី ១២

[១២៣] (ភទ្រវុធមាណព ដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមការពន្យល់ព្រះអង្គ អ្នកលះអាល័យ ការតណ្ហា មិនរំតើប (ព្រោះលោកធម៌) លះសេចក្តីត្រេកអរ ធ្លាងអន្ទង់ហើយ ប្រដ្ឋតស្រឡះហើយ លះធម៌គ្រឿងកំណត់ (ដោយតណ្ហានឹងទិដ្ឋ) ព្រះអង្គមានព្រះប្រាជ្ញាញាណ ចាត្រព្រះអង្គ ជាវីរបុរសតួចដ៏ត្រាស់ក្នុងជនបទផ្សេង ។ ចង់ស្តាប់ព្រះវាចា របស់ព្រះអង្គ ជ្រាបមកត្រាមន្ទ្រាបើយ អំពីជនបទនោះ ។ បើជ្រាបស្តាប់ព្រះវាចា របស់ព្រះអង្គហើយ ទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់ អំពីទីនេះវិញ សូមព្រះ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

តេសំ ត្វុ សាធុ វិយាតរមេហិ
ឥមាហិ គេ ១ និតោ ២ ១ ១ ១ ១
អានានតណ្ហាវិនយេ ៥ ១ ១ (ភគ្រាវុជាតិ ១ ១)
ខុទ្ទ អ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

អង្គ ទ្រង់ដោះស្រាយបញ្ហា ដើម្បីជនទាំងអម្បាលនោះ ព្រោះ ធម្មិនោះ ព្រះអង្គបានជ្រាបហើយ ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលភ្រាវុធ) បុគ្គលគួរកំចាត់បង់នូវតណ្ហា ជាគ្រឿងប្រកាន់មាំ ក្នុងចំណែកខាងលើ ក្នុងចំណែកខាងក្រោម នឹងក្នុងចំណែកទទឹង គឺត្រង់កណ្តាល ១ អស់ទៅ ព្រោះថា ជនទាំងអម្បាលនោះ ប្រកាន់មាំនូវបុគ្គលណា១ ក្នុងលោក ហារមែងជាប់តាមសត្វ ដោយបុគ្គលនោះ១ វិញដែរ ហេតុនោះ ភិក្ខុកាលដឹង ឃើញនូវពួកសត្វអ្នកជាប់នៅ ក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេង ១ ជាទីតាំងនៃមច្ចុមារនេះថា សត្វជាប់នៅ ព្រោះសេចក្តីប្រកាន់មាំដូច្នេះ គប្បីជាអ្នកមានសតិ មិនប្រកាន់មាំនូវគ្រឿងខ្ជិលក្នុងលោកទាំងពួង ។

ចប់ ភ្រាវុធមាណវកបញ្ហា ១២ ។

ធម្មសមា ១ទយប្ញាណ

(១២៤) ឈាយី រ៉ាជមាសិ (ឥច្ចាយស្ម ១ ១ ១ យ)

ការ ការ ១ ១ ១

១ ឧទយប្ញាណ ទី ១៣

(១២៤) (ឧទយមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាអ្នកត្រៀការដោយបញ្ញា ទើបមកគាល់ (ដើម្បីសួរ) ព្រះអង្គ ជាអ្នកបំពេញឈាន មានព្រះសន្ទានប្រាសចាកជ្ជ្ជ គឺកិ-លេស មិនមានអាសវៈ ជ្ជ ។ ជ្ជ ។ ជ្ជ ។

តណ្ហាយ វិប្ផ្ទមានេន ជិញ្ជាមិ ឥតិ ១ តុ ១ ។

ឧ ១ ១ ១

ដែលលោកពោលថា និព្វាន ព្រោះលុះតណ្ហាចេញបាន ។

កាលបុគ្គលមានសតិ ត្រាច់ទៅដូចម្តេច វិញ្ញាណទើបលត់

យើងខ្ញុំមកគាល់ ដើម្បីមើលទូលសួរព្រះអង្គ នឹងបានស្តាប់ព្រះវាចា

របស់ព្រះអង្គ ។

កាលបុគ្គលមិនត្រេកត្រអាលចំពោះវេទនា ទាំងខាងក្នុង ទាំង

ខាងក្រៅ មានសតិ ត្រាច់ទៅយ៉ាងនេះ វិញ្ញាណទើបលត់ទៅ ។

ចប់ទុតិយមាណវកបញ្ហា ទី ១៣ ។

១ៃ. ១ៃ. ១ៃ.

សុត្តន្តបាតេ បញ្ចមស្ស ជរាយនវគ្គស្ស ចុទ្ទសមោ ជោសាលជ្ជាតិ

រាកូតរូបសញ្ញិស្ស សព្ពកាយប្ប្ហាយិនោ
អជ្ឌត្តញ្ច ពហិទ្ធា ច ឆន្ទំ ការ្ជ្ជ ធ្ជ្ជ ធ្ជ្ជ
ញ្ជ្ជ ណ ំ ធ ្ ណ ្ ណ ុ ធ ្ ធ ្ ធ ្

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ! ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទូលសួរ ញ្ញាណរបស់ បុគ្គល មានសេចក្តីកំណត់ កត់សំគាល់ក្នុងរូប ចានដាក់ចូលស់ (ចានសម្រាប់ដាក់ រូបផ្សាន) ហើយ) លះបង់ រូបារម្មណ៍ (ចំណ) ( ) ( ) (

បណ្ណរសមា មោឃរាជញ្ញា

(១២៦) ទ្វាទសាមំ សក្ក អបុច្ឆិ ឯ (ឥច្ចាយស្មា មោឃរាជា)

ន មេ ព្យាកាសិ ចក្ខុមា

យាវតតិយញ្ច ទេវិសិ ព្យាកភេតីតិ(១) មេ សុតំ

អយំ លោកោ ឧភោ លោកោ ព្រហ្មលោកោ ស ទេវកោ

ទិដ្ឋិ ន ជានាតិ ជានាមិ(២) គោតមស្ស យសស្សិនោ

ឋានំ អតិក្ក ន ទស្ស ។ អត្ថ ឧ ញ្ញ ន អាគមំ

ឥ ទ លោកំ អវេក្ខ ។ ម ភ ជ ន ឧ ។

ស ញ ។ ទ លោកំ អវេក្ខ ។ ម ជ ។ ។

ឧ ។ ។ ។

មោឃរាជញ្ញា ទី ១៤

(១២០) (មោឃរាជមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) បពិត្រព្រះអង្គជាសក្យពង្ស ខ្ញុំព្រះអង្គទូលសួរ អស់រ:២ដងហើយ ព្រះអង្គមានដួងចិត្ត ក៏មិនចាន់ចានដោះស្រាយ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គនៅឡើយ បពិត្រព្រះអង្គជាវេទតសី ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮថា បើគេទូលសួរអស់រ: ៣ ដង ព្រះមានព្រះភាគគង់ដោះស្រាយ លោកនេះ លោកដទៃ ព្រហ្មលោក ព្រមទាំងទេវលោក រមែងមិនចាន់ដឹង នូវសេចក្តីយល់របស់ព្រះអង្គ ជាព្រះគោតមដ៏ទ្រង់យសទេ ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកត្រូវការដោយបញ្ហា ទើបមកគាល់ (ដើម្បីសួរ) ព្រះអង្គជាអ្នកឃើញដ៏លើសលុប យ៉ាងនេះ បុគ្គលកាលពិចារណា នូវខន្ធលោកដូចម្តេច មច្ចុរាជ ទើបមិនឃើញ ។

ម្នាលមោឃរាជ អ្នកចូរជាអ្នកមានសតិ សព្វកាល ចូរពិចារណាលោក ដោយសភាពជាបៃតងសូន្យ បុគ្គលដកអត្តានុទិដ្ឋិ គឺសេចក្តីឃើញថាជាខ្លួនចេញ ទើបឆ្លងមច្ចុរាជចេញបាន យ៉ាងនេះ បុគ្គលកាលពិចារណាលោកយ៉ាងនេះ មច្ចុរាជទើបមិនឃើញ ។

ចប់ មោឃរាជមាណវកញ្ញា ទី ១៤ ។

សោឡសមា បិង្គិយមាណ្ណិកា

(១២៧) ដិណ្ណោ ហាមស្មិ អតលោ រិណ្ណោ(១) (ឥត្ថាយស្ម
ិ
ដ្ឋិយោ)

ន ត្តា ន សុទ្ធា សវនំ ន ជាសុ
មហាមុនិ ន ស្ស(២) ហោ ហុ ហោ អ ន ភ ាយ
 អ ាធ ិ ក ្ ខ ្ ធ ម ្ ម ំ យ ម ហ ំ វ ិ ជ ា ន ាំ
ជ ា ត ិ ជ រ ា យ ឥ ធ ្ ធ ិ ប ្ ប ហ ា ន ំ ។

ធ ិ ស ្ ន ា ន ្ ត ូ ប េ ស ុ (ប ិ ដ ្ ឋ ិ យ ា ត ិ) ( ) ( ) (

បិដ្ឋិយប្បញ្ញា ទី ១៦

(១២៧) (បិដ្ឋិយមាណពដ៏មានអាយុ ទូលសួរថា) ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សចាស់ មិនសូវមានកំឡាំង មានពណ៌សម្បុរអាប់អន់ ភ្នែកក៏មិនសូវភ្លឺ ត្រចៀកសម្រាប់ស្តាប់ ក៏មិនសូវឮ សូមកុំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គវង្វេងវង្វាន់ទ្រាសក្នុងបន្ទោះ សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់ធម៌ដែលខ្ញុំព្រះអង្គគួរដឹង ជាគ្រឿងលះជាតិនៃជរា ក្នុងអត្តភាពនេះឲ្យបាន ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលបិដ្ឋិយៈ) អ្នកចូរឃើញថា ជនពាល១ណ្ណាយ ជាអ្នកប្រមាទ រមែងលំបាកព្រោះរូបជាហេតុ រមែងឈឺចាប់ ក៏ព្រោះរូបជាហេតុ ម្នាលបិដ្ឋិយៈ ព្រោះដូច្នោះ អ្នកកុំប្រមាទ ចូរលះរូបចោលចេញ ដើម្បីមិនកើតតទៅទៀត ។

ទិសពាល១ណ្ណាយនេះ គឺទិសធំ ៤ ទិសតូច ៤ ពាក់ទិសខាងលើ ១ ទិសខាងក្រោម ១ រួមត្រូវជា ១០ ទិស

ន ភុញ្ជ្ជ អនិដ្ឋ អសុតាមុតំ(១) ភ
អថោ អវិញ្ញាតំ ឥធ ញ្ជ្ជ ( ) ( ) ( )

វត្ថុណាមួយ ក្នុងលោក ដែលព្រះអង្គមិនធ្លាប់ឃើញ មិនធ្លាប់ឮមិនធ្លាប់ប៉ះពាល់ ឬមិនធ្លាប់ជ្រាប មិនមានទេ សូមព្រះអង្គត្រាស់ប្រាប់ធម្មជាតដែលខ្ញុំព្រះអង្គគួរដឹង សម្រាប់លះជាតិនិងជរា ក្នុងអត្តភាពនេះ។

(ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយថា ម្នាលបិङ्गियः) កាលបើ អ្នកឃើញនូវពួកមនុស្ស ដែលត្រូវតណ្ហាកំពុងគ្របសង្កត់ ជាសត្វមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ កើតឡើងហើយ ត្រូវជរាបរិតហើយ ម្នាលបិङ्गियः ហេតុដូច្នោះ អ្នកកុំប្រមាទ ចូរលះតណ្ហាចោលចេញ ដើម្បីមិនឲ្យកើតតទៅទៀត ។

ចប់ បិङ्गियमाណវកបញ្ហា ទី ១៦ ។

(១២ ៨) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ នាចាសាណ-ចេតិយ ក្នុងដែនមគធ: ទ្រង់ចានសំដែងសូត្រនេះ កាលពួកព្រាហ្មណ៍ ១៦នាក់ ជាអ្នកបំរើ(របស់ពាវរីព្រាហ្មណ៍) អាចធនាហើយ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ដោះស្រាយបញ្ហា ។ បើបុគ្គល ចានដឹងនូវអត្ថ ចានដឹងនូវធម្ម នៃបញ្ហាមួយ ១ ហើយ គប្បីប្រតិបត្តិនូវធម្ម ដ៏សមគួរតាមធម្ម បុគ្គលនោះ មុខជាដល់នូវត្រើយ នៃជរានិងមរណៈ ពុំខាន ធម្មទាំងនេះជាធម្មគួរនាំសត្វទៅ (កាន់ត្រើយគឺព្រះនិព្វាន)

ឥស្ម្ យ ឥមស្ម្ ឆម្ម្ បរិយោយ ស្ម្ ចាវ យ ន ន្ទ្ ១
អ ជ ិ ១ ០ ០ ។

(១២៧) អ ជ ិ ០ ០ ០

ព្រោះហេតុនោះ ពាក្យថា ជ្ជាយនៃ (ការប្រព្រឹត្តទៅកាន់ត្រើយ) នេះជាឈ្មោះនៃធម្មបរិយាយនេះឯង ។

(១២៩) (ព្រាហ្មណមាណព ១៦ នាក់ ដែលបានគ្រាបទូលសួរ បញ្ហា) ទ្ធ: គឺ មាណពឈ្មោះអជិត ១ តិស្សមេត្តេយ្យ ១ បុណ្ណក: ១ មេត្តគូ ១ ដោតក: ១ ឧបសីវ: ១ នន្ទ: ១ ហេមក: ១ តោ-ទេយ្យ ១ ភទ្ទ: ១ ដ្ឋតុកណ្ណីមាណពជាបណ្ឌិត ១ ឥ្ចាវុធ ១ ទ្ធយ: ១ ព្រាហ្មណ៍ពុទ្ធសាល ១ មោឃរាជ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ១ ជតុ្ត: ១ ជាមហាឥសី ១ ព្រាហ្មណ៍ទាំង ១៦ នាក់ទ្ធ: បានទៅ គាល់ព្រះពុទ្ធ ជាអ្នកស្វែងរកនូវគុណ មានចរណ: គឺធម្មជាគ្រឿង ប្រព្រឹត្តដ៏ចម្រើន ។ បានចូលទៅគ្រាបទូលសួរបញ្ហាដ៏ល្អិត ចំពោះ ព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរ ។ ព្រះពុទ្ធជាព្រះមុនី បានដោះស្រាយ នូវបញ្ហាទាំងឡាយ ដែលពួកព្រាហ្មណ៍ទូលសួរ តាមសេចក្តីពិត បានញ៉ាំងពួកព្រាហ្មណ៍ ឲ្យត្រេកអរដោយការដោះស្រាយបញ្ហា ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំង ១៦ នាក់នោះ កាលបើព្រះពុទ្ធ ជាអាទិច្ចវង្ស មានចក្ខុ គឺប្រាជ្ញាញាណ បានឲ្យត្រេកអរហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្ត ព្រហ្មចរិយធម្ម ក្នុងសំណាក់នៃព្រះសាស្តា មានបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ។

ឯកមេកស្ស បញ្ញស្ស យថា ពុទ្ធេន ទេសិតំ ។

តថា យោ បដិបជ្ជេយ្យ ឥច្ចេ ចារ អចារតោ

អចារ ចារ ឥច្ចេយ្យ ការវេន្ត មត្តមុត្តមំ ។

មត្តោ សោ ឧរតមនាយ ឥស្ម ឧកយនំ ឥតិ ។

(១៣០) ចាកយនមនុកាយ៉ សុ (ឥ្ចាយ ស្ម ២ ន្ត្ថ យោ)

(យថ អនុ ក្ខ ២ ២ ២

ព្រះពុទ្ធវចនៈ ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់សំដែងហើយ ចំពោះបញ្ហាមួយ ១ ដោយប្រការយ៉ាងណា ១ បើបុគ្គលណា ប្រតិបត្តិតាមដូច្នោះ បុគ្គលនោះគប្បីទៅអំពីទីមិនមែនជាត្រើយ កាន់ត្រើយបាន ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលកាលចំរើនមគ្គដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺមគ្គដ៏ឧត្តមគឺអដ្ឋង្គិកមគ្គ គប្បីចេញចាកទីមិនមែនត្រើយ ទៅកាន់ត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ១ មគ្គនោះ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីទៅកាន់ត្រើយ គឺព្រះនិព្វាន ព្រោះហេតុនោះ ទើបឈ្មោះថា ចាកយនៈ ដោយប្រការដូច្នេះ ១

(១៣០) (ឧទ្ទិយៈ ដ៏មានអាយុ ពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងទីដ៏តតារ៉ាព្រាហ្មណ៍ ដូច្នេះថា) ខ្ញុំនឹងប្រៀងតាមចាកយនធម៌ (ព្រះមានព្រះភាគ បានឃើញ យ៉ាងណា ទ្រង់សំដែងយ៉ាងនោះ) ព្រះមានព្រះភាគ ប្រាសចាកមន្ទិលព្រះអង្គមានប្រាជ្ញាញាណដូចជាផែនដី ព្រះអង្គមានសេចក្តីប្រាថ្នាលះចេញហើយ មានទុក្ខរលត់ហើយ ព្រះអង្គជាបុគ្គលប្រសើរ គប្បីពោលពាក្យមុសាវាទ ដោយហេតុ ដូចម្តេចកើត ១ បើដូច្នោះ ខ្ញុំនឹងសូមសំដែងវាចា ដែលប្រកបដោយគុណ គួរសរសើរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានមន្ទិលនឹងអាហារ លះបង់ហើយ ទាំងមានៈ ទ្រង់ដកចេញ, ក៏ព្រះអង្គលះបង់ចាកស្រេកឃ្លានហើយ ១

សុត្តនិបាតេ បារាយនានុសង្គីតិគាថា

តមោនុទោ ពុទ្ធោ សមន្តចក្ខុ
លោកន្តគូ(១) សព្វភវាតិវត្តោ
អនាសវោ សព្វទុក្ខប្ប្ហីណោ(២)
ទ្វេជ្ជ្ហាយោ ព្រហ្មចារិសិ(៣) មេ ។
ទ្ធិជោ យថា ឥមិ ឥមិ ឥមិ
ពហុជ្ជនំ ការុណិកោ ឥមិ
ឥមិ ឥមិ ឥមិ ឥមិ
ឥមិ ឥមិ ឥមិ ឥមិ
ឥមិ ឥមិ ឥមិ

ព្រះពុទ្ធមានចក្ខុដ៏ទ្រៃ្ញ គឺសព្វញ្ញុតញ្ញាណ បន្ទោបង់នូវសេចក្តីងងឹត ដល់នូវទីបំផុតនៃលោក កន្ទងផុតនូវកិពពាំងពួង ព្រះអង្គមិនមានអាសវៈ លះបង់នូវទុក្ខពាំងពួង មានព្រះនាមជាសច្ចបុគ្គល ខ្ញុំក៏ចូលទៅកាន់ព្រះមានព្រះភាគដ៏ប្រសើរជាងហើយ ។ បក្សីលះបង់ព្រៃតូច(មានផ្លែឈើតិច) មកអាស្រ័យព្រៃធំ មានផ្លែឈើច្រើន ដូចម្តេចមិញ ខ្ញុំលះបង់គណាចារ្យដែលមានសេចក្តីឃើញតិច (មកប្រសព្ធ ព្រះមានព្រះភាគ) មានព្រះប្រាជ្ញាដ៏ច្រើន ដូចហង្សហើរមកចុះក្នុងស្រះធំ ។ ពួកអាចារ្យណា មុន (សាសនាព្រះគោតម) អាចារ្យពាំងនោះ ចាកចេញហើយ ដោយអាងគោលការណ៍ថា ជំណើរនោះ តែងមានមកហើយដូច្នេះ ។ ទីងមានតទៅខាងមុខ ដូច្នេះ ។ (នេះជាពាក្យប្រដៅក្រៅចាកពាក្យប្រដៅព្រះគោតម) សេចក្តីព្យាករណ៍ពាំងអស់នោះ (មិនពាន់ប្រាកដទេ) គ្រាន់តែពោលថាដូច្នេះ ។ សេចក្តីព្យាករណ៍ពាំងអស់នោះ ជាគ្រឿងធ្វើសេចក្តីត្រិះរិះឲ្យចំរើនឡើង (ខ្ញុំមិនពេញចិត្តកងពាក្យនោះឡើយ) ព្រះមានព្រះភាគតែមួយព្រះអង្គប៉ុណ្ណោះ ទ្រង់បន្ទោបង់នូវងងឹត គង់នៅជាសុខ ព្រះអង្គមានស្ងប់ស្ងាត់ ទ្រង់ធ្វើនូវពន្ធ (ដល់លោក)។

សុត្តន្តបិដកៃ ១ទ្ធកនិកាយស្ស សុត្តន្តំ ១ៗ

គោតមោ ភ្ជរិបញ្ញាណោ គោតមោ ភ្ជរិមេធសោ

យោ មេ ធម្មមទេសេសិ សន្ធិដ្ឋិកមកាលិកំ

តណ្ហាក្ខយមនីតិកំ យស្ស ឧត្តុ ឧបមា ក្ជចិ ។

ឥមិ ឥម្ហា ទ្ធិ ១ សេ មុហុត្តម្ជ ចិ ១ ១ ១

គោតមោ ភ្ជរិបញ្ញាណោ គោតមោ ភ្ជរិមេធសោ

យោ ១ ១ ១

ព្រះគោតម មានញ្ញាណដ៏ក្រាស់ដូចផែនដី ព្រះគោតម ព្រះអង្គ ប្រកបដោយប្រាជ្ញាក្រាស់ ដូចផែនដី ទ្រង់សំដែងធម៌ (ជាដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន) ប្រកបដោយផលគួរឃើញជាក់ច្បាស់ មិនមានកំណត់កាល ជាគ្រឿងអស់តណ្ហា មិនមានទុបទ្ទវៈ គឺកិលេស ដល់ខ្ញុំ ទីធ្លាកសេចក្តីឧបមាចំពោះព្រះនិព្វាន ក្នុងទីណាមួយ មិនបានឡើយ ។

(ពាក្យព្រាហ្មណ៍សួរបិङ्गियមាណពថា) ម្នាលបិङ्गियៈ អ្នកដែលនៅឃ្លាត អំពីព្រះគោតមមានញ្ញាណក្រាស់ដូចផែនដី អំពីព្រះគោតម ប្រកបដោយប្រាជ្ញាក្រាស់ដូចផែនដីនោះ សូមម្យីមួយរំពេចដែរឬ ព្រះគោតមដែលបានសំដែងធម៌ ប្រកបដោយផលគួរឃើញជាក់ច្បាស់ មិនមានកំណត់កាល ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃតណ្ហា មិនមានទុបទ្ទវៈ ដល់អ្នក ទីធ្លាកសេចក្តីឧបមា ចំពោះព្រះនិព្វានក្នុងទីណាមួយ មិនមានមែនទេឬ ។

(បិङ्गियមាណពតបថា) បពិត្រពាក្យព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំមិនដែលឃ្លាត អំពីព្រះគោតម អ្នកមានញ្ញាណក្រាស់ ដូចផែនដី អំពីព្រះគោតម អ្នកប្រកបដោយប្រាជ្ញាក្រាស់ ដូចផែនដីនោះ សូមម្យីមួយរំពេចទេ

សុត្តនិបាតៗ ចាយនានុសង្គ្រីតីគាថា

យោ មេ ធម្មមនុសេសិ សន្ធិដ្ឋិកមកាលិកំ
តណ្ហាក្ខយមនីតិកំ យស្ស ន ត្ថិ ឧបមា ក្វចិ ។

បស្ស ធ ធ ធ

ព្រះគោតមសំដែងធម៌ ប្រកបដោយផលគួរឃើញជាក់ច្បាស់ មិនមានកំណត់កាល ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃតណ្ហា មិនមានទុបទ្ទ:ដល់ខ្ញុំ ទីដ៏រកសេចក្តីទុបមាចំពោះព្រះនិព្វាន ក្នុងទីណាមួយ មិនមានពិតមែន ។ បពិត្រពារ៉ាព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំមិនប្រមាទ ពាំងយប់ពាំងថ្ងៃ ឃើញព្រះគោតម មានព្រះកាគអង្គនោះ ដោយចិត្ត ហាក់បីដូចជាឃើញ ដោយចក្ខុ ខ្ញុំនមស្ការ (ព្រះគោតម) នៅរហូតពាក្រ ខ្ញុំសំគាល់ឃើញ ន្ទូវការមិននៅប្រាសចាកព្រះគោតមនោះឯង ។ ធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ គឺសទ្ធា ១ ប៉ាតិ ១ មន:១ សតិ ១ (ដែលមានក្នុងសន្ធានរបស់ខ្ញុំ) រមែងមិនប្រាសចាកសាសនានៃព្រះគោតមទេ ព្រះគោតមអ្នកមានបញ្ញា ដូចផ្ទៃដែនដីស្ពេចទៅកាន់ទិសណា ។ ខ្ញុំនោះ ក៏ជាអ្នកបន្ទ្រាន់ចិត្តទៅហើយ ដោយទិសភាគនោះ ១ ឯង ។ បពិត្រពារ៉ាព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំជាបុគ្គលចាស់ មានកំឡាំងថយហើយ ហេតុនោះ កាយទៅក្នុងទីនោះ មិនបានទេ ខ្ញុំទៅអស់កាលជានិច្ច ដោយដំណើរគឺសេចក្តីត្រិះរិះ ព្រោះថា ចិត្តខ្ញុំប្រកបហើយ ដោយការលឹកព្រះគោតមនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតោ

បន្ថ(សយានោ) ឋិតជ្ជមានោ ឧតាធីធំ ឧបល្ហរិ(១)

អជ្ជសាសិ សម្ពុទ្ធ ទ្វិយតិណ្ណមនាសវ ។

យថ អហុ ឧក្ការ ម្ហ ត្ថ ម ម ។

ឧ ត ម ។

ឧ ត ម ។

ឧ ត

(ពាក្យព្រាហ្មណ៍តបថា)ខ្ញុំ(ដេកនៅ)ក្នុងកន់គីតាមអន្ទះអន្ទែង(ព្រោះ
ត ណ្ហា)សាត់អណ្តែតទៅអំពីកោះ ទៅកាន់កោះ គឺបេញអំពីសំណាក់
សាស្តាមួយ ទៅកាន់សំណាក់សាស្តាមួយ ខ្ញុំក៏ចានជួបប្រទះ នឹង
ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះអង្គមិនមានអាសវៈ ធ្លងផុតទុក្ខៈហើយ ។ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ក្ដីលំ ១ ភក្ត្រាំង ១ នឹងអាឡារៈគោតម ១
សុទ្ធតែជាអ្នកមានសទ្ធាចុះស៊ប់ យ៉ាងណាមិញ សូមអ្នកក៏ចូរ
បញ្ចេញនូវសទ្ធាមកចុះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្ចាលបង្ខ្ញិយ: អ្នកនឹង
ដល់នូវត្រើយនៃសង្សារ ជាទីតាំងនៃមច្ចុមារ ។

(ព្រះបង្ខ្ញិយ: ទូលសរសើរព្រះមានព្រះភាគថា) ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ
ជ្រះថ្លាដោយក្រៃពេក ព្រោះចានស្តាប់ព្រះវាចានៃព្រះអង្គ ជាព្រះ
មុនីព្រះអង្គត្រាស់ដឹងហើយ ដោយព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គមានដំបូល
ត្រឿងប្រក់ហើកហើយ មិនមានកិលេសត្រឿងរឹងតឹង ទ្រង់
មានបដិភាណ ទ្រង់ជ្រាបនូវអធិទេវៈ:ចាំងឡាយ គឺធម៌សម្រាប់
ធ្វើសត្វឲ្យជាទេវតា ដ៏ក្រៃលែង ទ្រង់ជ្រាបនូវធម្មជាតចាំងពួង
ជាធម៌ដ៏ប្រសើរនឹងហាកតាប (ដល់ខ្ជួននឹងអ្នកដទៃ) ។

ឋ្ឌ្ឍ្ឍ្ឍ្ឍ្ឍ្ឍ្ឍ្ឍ

ឋ្ឌ្ឍ្ឍ្ឍ្ឍ

ឋ្ឌ្ឍ

ឋ

ឋ

ឋ

ព្រះសាស្តាទ្រង់ផ្ទៃនូវទីបំផុតនៃបញ្ហាទាំងឆ្នាយ ដល់ពួកជនដែលប្តេជ្ញាថាជាអ្នកមានសេចក្តីសង្ស័យ ព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតមិនកក្រើក មិនញាប់ញ័រ សេចក្តីឧបមា ចំពោះព្រះនិព្វាន ក្នុងទីណាមួយ មិនមានឡើយ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងដល់ (នូវអនុត្តរវិសេស. និព្វានធាតុ) ដោយពិត សេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងព្រះនិព្វាននោះមិនមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គទេ សូមព្រះមានព្រះភាគ ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាអ្នកមានចិត្តរម្ងាប់ (ក្នុងព្រះនិព្វាន) ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ចប់ ចាកយនវគ្គ ទី ៤ ។

ឧទ្ទានដែលសូត្រ ក្នុងសុត្តនិបាត

(១៣១) ទ្វេគសូត្រ ១ ធនិយសូត្រ ១ ខគ្គវិសាណសូត្រ ១ កសិភារទ្វាជសូត្រ ១ ចុន្ទសូត្រ ១ បាចារិយសូត្រ ១ វសលសូត្រ ១ ការណីយមេត្តសូត្រ ១ ហេមវតសូត្រ ១ អាឡវកយក្ខសូត្រ ១ វិជយសូត្រ ១ មុនិសូត្រ ជាសូត្រដ៏ប្រសើរ ១ ។

វគ្គដ៏ប្រសើរមួយ ជាវគ្គទ្រទ្រង់ទូរសូត្រ ១២ លោកចែកទុកល្អហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់មានចក្ខុ ត្រាស់ចាកមន្ទិល ទ្រង់សំដែងទុកហើយ យើងនឹងមកថាទ្រនាគវគ្គជាវគ្គដ៏ប្រសើរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស សុត្តនិបាតេ

រតនាមកន្ទោ ហិ រមន្តលនាមោ
ស្ងូ ចិ លោ មកមិ លោ ច ព្រាហ្មណ ជម្ម
ជាតុ ភ្លឹ ស្ស ឧដ្ឋានោ ច
ភហ្ម លោ ច បុនមិ ១ ១ ១

រតនសូត្រ ១ អាមគន្ធសូត្រ ១ ហិរិសូត្រ ១ មង្គលសូត្រ ១ សូចិលោមសូត្រ ១ ឧបាលិសូត្រ ១ ធម្មចរិយសូត្រ ១ ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រ ១ នាវាសូត្រ ១ ឧសីលសូត្រ ១ ទុជ្ជនសូត្រ ១ ឧហុលសូត្រ ១ វង្គីសសូត្រ ១ សម្ភមបរិព្ជាជនីយសូត្រ ១ ធម្មិកសូត្រជ្រៃ ១ លោកចែកទុកណ្ហហើយ ក្នុងវគ្គនោះ បណ្ឌិតចាំងឡាយ ពោលនូវវគ្គនោះ ថាជាចូឡវគ្គជ្រៃ ១ ទ្រទ្រង់នូវសូត្រ ១៤ ក្នុងលើកទី ២ ។

បព្ជជ្ជាសូត្រ ១ ឧជ្ជាយនសូត្រ ១ ទុក្ខសិតសូត្រ ១ ឧរគ្ឆាស ១ ១ សុន្ទរិកសូត្រ ១ ម្ការសូត្រ ១ ១ ១

សុត្តនិ១ពេ សុត្តុ១ាន

ការមកុមារ១ាកទុ១ារ១ាកជាមោ
សុទ្ធ១ារ១ៅ បរមដ្ឋ១ាកជាមោ
ជ១ាមេត្តិ១ាសុត្ត១ៅ សុរ១ាកត្ត
បស្ស១ៅមាតន្ធ១ៅ ច ប្ប១ៅ
ការ១ាហ១ៅ ខ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ស្ស១ារ១ាកអត្ត១ណ្ណ១ៅ ១ៅ
ស១ៅ១ារ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
អ១ារ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ម១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ទ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ជ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ជ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ជ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ជ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ជ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ជ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ជ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ជ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ជ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ជ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ
ជ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ ១ៅ

ខន្ធនៃព្រះសូត្រ ក្នុងសុត្តន្ត

កាមសូត្រ ១ គុហដ្ឋកសូត្រ ១ ទុដ្ឋដ្ឋកសូត្រ ១ សុទ្ធដ្ឋកសូត្រ ១ ដ៏ប្រសើរ ១ បរមដ្ឋកសូត្រ ១ ជរាសូត្រ ១ តិស្សមេត្តេយ្យសូត្រ ១ ដ៏ប្រសើរ លោកចែកទុកល្អហើយ ១ បសូរសូត្រ ១ មាគន្ទិយ-សូត្រ ១ ១ បុព្ពេនិវាសសូត្រ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ២ ១ ១ ១ ១ ១ ១

សុត្តន្តបិដកៃ ១១ កនិកាយស្ស សុត្តនិបាតៃ

បុជ្ជាយ សោឡ្ឍសបញ្ហាកម្ម និយ
ធិប្ប្ឍ្ឍ្ឍ្ឍ្ឍ ធម្ម ធ្ឍ
អ្ឍ្ឍ្ឍ្ឍ្ឍ ១ ១ ១

ទ្រង់ប្រកាសប្រាជ្ញនូវធម៌ តាមពាក្យបុច្ឆា គួរដល់បញ្ញាកម្ម ១៦ ព្រះជិនស្រី ជាបុគ្គលប្រសើរជាងសត្វមានជើងពីរ ទ្រង់ប្រកាសនូវអត្ថបរិបូណ៌ដោយព្យញ្ជនៈ ជាទីកើតនៃសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត ដល់សត្វដទៃ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរជាងសត្វមានជើងពីរ ទ្រង់សំដែងនូវសូត្រដ៏ប្រសើរ ដ៏វិចិត្រដោយធម៌ច្រើនយ៉ាង ទ្រង់សំដែងសូត្រដ៏ប្រសើរ ជាហេតុរួចចាកកិលេសទាំងពួង ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រសើរជាងសត្វមានជើងពីរ ទ្រង់សំដែងសូត្រដ៏ប្រសើរ ប្រកបព្រម ដោយព្យញ្ជនៈនឹងអត្ថនឹងបទ ដែលគួរសំគាល់ចាន ដោយអក្ខរៈដែលចុះកាន់សេចក្តីឧបមា ជាពន្លឺដ៏ប្រសើរ គឺញាណ ជាគ្រឿងពិចារណានូវលោក ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរជាងសត្វមានជើងពីរ ទ្រង់សំដែងសូត្រដ៏ប្រសើរមិនមានមន្ទិល ប្រាសចាកមន្ទិលដ៏ប្រសើរ ក្នុងមន្ទិលគឺរាគៈ មិនមានមន្ទិល ប្រាសចាកមន្ទិលដ៏ប្រសើរក្នុងមន្ទិលគឺទោសៈ មិនមានមន្ទិល ប្រាសចាកមន្ទិលដ៏ប្រសើរ ក្នុងមន្ទិលគឺមោហៈ ជាពន្លឺដ៏ប្រសើរ គឺញាណជាគ្រឿងពិចារណានូវលោក ។

សុត្តន្តបិដកៈ សុត្តន្ត

ក្ខេ្ជសមលៈ អមលំ វិមលក្ខំ
ឧច្ចវ៉ាតមលៈ អមលំ វិមលក្ខំ
លោកវិទារណាញ្ញាណាបកក្ខំ
ទេសយិ សុត្តវ៉ាំ ធិបនក្ខ ។
អាសវ៉ាតន្ធនយោគតិ៍លេសំ
ធ៍ារណ៍ាន ៥ ឥ៍ណ ៥ មណ៍ាន
ឥ៍ស្ស ក៍ិលេសមមោ ១ ១ ១ ១ ១
ទេសយិ សុត្តវ៉ាំ ធិបនក្ខ ។
ធ៍ម្ម៉ាលសតូ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ស ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ទ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
យ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឥ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ទ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ធ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ទ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលដ៏ប្រសើរជាងសត្វមានជើងពីរ ទ្រង់សំដែងសូត្រដ៏ប្រសើរមិនមានមន្ទិល ច្រាសចាកមន្ទិលដ៏ប្រសើរ ក្នុងមន្ទិលគឺកិលេស ច្រាសចាកមន្ទិលដ៏ប្រសើរ ក្នុងមន្ទិលគឺទុច្ចរិតជាពន្ធដ៏ប្រសើរ គឺញាណជាគ្រឿងពិចារណាទូវិសោក ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរជាងសត្វមានជើងពីរ ទ្រង់សំដែងទូកិលេស ជាគ្រឿងត្រាំ គ្រឿងចង គ្រឿងប្រកបផង ទូទីវិណៈ: ទាំងឡាយផង ទូវមន្ទិល ៣ ផង ទូវសូត្រដ៏ប្រសើរជាហេតុនៃកិរិយារួចចាកកិលេសផង ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរជាងសត្វមានជើងពីរ ទ្រង់សំដែងសូត្រដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងបន្ទោបង់ទូកិលេសទាំងពួង មិនឲ្យមានមន្ទិល ច្រាសចាកកិលេសគ្រឿងត្រេកអរមិនញាប់ញ័រ មិនសោកស្តាយជាធម៌ល្អិតស្ងុមដែលបុគ្គលឃើញបានដោយកម្រក្រៃលែង ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរជាងសត្វមានជើងពីរ ទ្រង់សំដែងទូសូត្រ ដ៏ប្រសើរ ជាប្រធានៃទីពឹងជាទីកាត់បង់ទូវផ្ទៃនៃតណ្ហានិងតម្រេក ដែលបំផ្លាស់បង់ទូវពគ:ទាំងពួងៈ ឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ ទឹងកំណើត ទុគ្គតិ វិញ្ញាណ ៥ ។

ឥន្ទ្រីយ៑ទ្ធ៑ាសសណ្ឋានិ៑ាបុ៑ណ៑ាំ
ប៑ណ្ណ៑ាតវ៑ាន៑ាយ៑ានិ៑ាបុ៑ណ៑ាត្ថ៑ាំ
លោ៑ាកវ៑ាចារ៑ណ៑ាញ៑ាណ៑ាបកត្ថ៑ាំ
ឧ៑ាសយ៑ាិ សុ៑ត្ត៑ាវ៑ាំ ន៑ាិ៑ាបនក្ខ៑ាេ ។
ន៑ាវ៑ាជ្ជ៑ាកុ៑ាសុ៑ាមជ្ជ៑ាលវ៑ាេ៑ាករ៑ណ៑ាំ
ឥ៑ាន្ទ្រ៑ាិ៑ាយ៑ាជ្ឈ៑ានវ៑ាមោ៑ាក្ខ៑ាវ៑ាកត្ថ៑ាំ
អ៑ាជ្ជ៑ាត្ថ៑ាិ៑ាកមត្ថ៑ាវ៑ាំ ១យ៑ាេ៑ាន
ឧ៑ាសយ៑ាិ សុ៑ត្ត៑ាវ៑ាំ ន៑ាិ៑ាបនក្ខ៑ាេ ។
សោ៑ាមុ៑ាបមំ ១ម៑ាលំ ២ម៑ាសុ៑ាទ្ធ
អ៑ាណ៑ាវ៑ាមុ៑ាបមា ១ត៑ានសុ៑ាចិ
ឧ៑ាបេ៑ាសមំ ១ម៑ាមុ៑ាបមត្ថ៑ាេ
ឧ៑ាសយ៑ាិ សុ៑ត្ត៑ាវ៑ាំ ន៑ាិ៑ាបនក្ខ៑ាេ ។
ទ្ធ១ម៑ាសិ៑ាវ៑ាំ សុ១ម៑ាតលសទ្ធ
ម៑ាជ្ជ៑ាណ៑ាប១ម៑ាត្ថ
ឥ១ម៑ាេ សុ៑ាធ៑ាជ្ជ៑ានទ១ម៑ាេ
ឧ៑ាសយ៑ាិ សុ៑ត្ត៑ាវ៑ាំ ន៑ាិ៑ាបនក្ខ៑ាេ ។

សុ៑ាត្ត៑ាន៑ាបាតៃ ន៑ាមៃ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរជាងសត្វមានជើងពីរ ទ្រង់សំដែងសូត្រដ៏ប្រសើរ គ្រប់គ្រាន់ដោយអត្ថដ៏ជ្រាលជ្រៅ ទ្ធ ១ អត្ថដ៏ល្អិតដែលបុគ្គលយើញបានដោយក្រ មានអត្ថដ៏ល្អិតដែលបណ្ឌិតគប្បីដឹងបាន ជាពន្ធូដ៏ប្រសើរគឺញាណជាគ្រឿងពិចារណាទ្ធ ១ លោក ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរជាងសត្វមានជើងពីរ ទ្រង់សំដែងសូត្រដ៏ប្រសើរ ចែកទ្ធ ១ ២ ១ ២ ១ ២

សុត្តន្តបិដកេ
ទុកនិកាយស្ស សុត្តន្តិបាតោ
ततियो भागो

មាតិកា	អង្គ
បឋមស្ស ឧរគវគ្គស្ស បឋមំ ឧរគសុត្តំ . .	១
ទុតិយំ ធនិយសុត្តំ	៧
តតិយំ ខគ្គវិសាណសុត្តំ	១៣
ចតុត្ថំ កសិភារទ្វាជសុត្តំ	២៦
បញ្ចមំ ចូឡសុត្តំ	៣៣
ឆដ្ឋំ បញ្ចវសុត្តំ	៣៦
សត្តមំ វិសាលសុត្តំ	៤២
អដ្ឋមំ មេត្តសុត្តំ	៥០
នវមំ ហេមវតសុត្តំ	៥៣
ទសមំ ភាគ្យវាសុត្តំ	៦០
ឯកាទសមំ ជីវកសុត្តំ	៦៥
ទ្វាទសមំ មុនិសុត្តំ	៦៨

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត

តតិយភាគ

មាតិកា	ទំព័រ
ឧរគវគ្គ ទី ១ ឧរគសូត្រ ទី ១	១
ធនិយសូត្រ ទី ២	៧
ខគ្គវិសាណសូត្រ ទី ៣	១៣
កសិភារទ្វាជសូត្រ ទី ៤	២៦
ចុន្ទសូត្រ ទី ៥	៣៣
បាចរិយសូត្រ ទី ៦	៣៦
វសលសូត្រ ទី ៧	៤២
មេត្តសូត្រ ទី ៨	៥០
ហេមវតសូត្រ ទី ៩	៥៣
អាឡវកសូត្រ ទី ១០	៦០
វិជយសូត្រ ទី ១១	៦៥
មុនិសូត្រ ទី ១២	៦៨

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្គ
ទុតិយ សរ្ព ចូឡវគ្គ សរ្ព បឋមំ រតនសុត្តំ .	៧៣
ទុតិយំ អាមគន្ធសុត្តំ	៧៨
តតិយំ ហិរិសុត្តំ	៨៣
ចតុត្ថំ មង្គលសុត្តំ	៨៥
បញ្ចមំ សូចិលោមសុត្តំ . . .	៨៨
ឆដ្ឋំ ធម្មចរិយសុត្តំ	៩១
សត្តមំ ព្រាហ្មណធម្មិកសុត្តំ . . .	៩៣
អដ្ឋមំ នាវាសុត្តំ	១០១
នវមំ កិសីលសុត្តំ	១០៤
ទសមំ ឧជ្ជយសុត្តំ . . .	១០៦
ឯកាទសមំ ពហុលសុត្តំ . . .	១០៧
ទ្វាទសមំ រាធ្ធីសសុត្តំ	១០៨
តេរសមំ សម្ភាបរិញ្ញាជនីយសុត្តំ . .	១១៦
ចុទ្ទសមំ ធម្មិកសុត្តំ	១២១

សន្ទ្ធកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
ចូឡវគ្គទី ២ រតនសូត្រ ទី ១	៧៣
អាមគន្ធសូត្រ ទី ២	៧៩
ហិរិសូត្រ ទី ៣	៨៣
មង្គលសូត្រ ទី ៤	៨៥
សូចិលោមសូត្រ ទី ៥	៨៨
ធម្មចរិយសូត្រ ទី ៦	៩១
ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រ ទី ៧	៩៣
នាវាសូត្រ ទី ៨	១០១
កឬសីលសូត្រ ទី ៩	១០៤
ឧដ្ឋានសូត្រ ទី ១០	១០៦
ពហុលសូត្រ ទី ១១	១០៧
ទ្ធិសសូត្រ ទី ១២	១០៩
សម្ចាបវិញ្ញាជនីយសូត្រ ទី ១៣	១១៦
ធម្មិកសូត្រ ទី ១៤	១២១

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	១ទំ
តតិយ សង្ឆ មហាវគ្គ សង្ឆ បឋមំ ឋ្ឌ្ឌ្ឌ្ឌ្ឌ .	១៣១
ទុតិយំ ឋ្ឌ្ឌ	១៣៥
តតិយំ ឋ្ឌ . . .	១៤០
ចតុត្ថំ ឋ	១៤៣
ឋ . . .	១៥៦
ឋ	១៦៥
ឋ	១៨៥
ឋ	២០២
ឋ	២០៦
ឋ . . .	២២២
ឋ . . .	២៣៥
ឋ . .	២៤៦
ចតុត្ថ សង្ឆ អដ្ឋ ១ គ្ គ សង្ឆ ១ ១ ១ ១ .	២៦៥
ទុតិយ ១ ១	២៦៦
តតិយ ១ ១	២៦៨

សន្ទ្ធកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា		ទំព័រ
មហាវគ្គទី ៣	បញ្ចង្ហាសូត្រ ទី ១	១៣១
	ឧជ្ជាទសូត្រ ទី ២	១៣៥
	សុកាសិតសូត្រ ទី ៣	១៤០
	សុទ្ធរិកសូត្រ ទី ៤	១៤៣
	ម៉ាយសូត្រ ទី ៥	១៥០
	ឆកិយសូត្រ ទី ៦	១៦៥
	ឆសូត្រ ទី ៧	១៨៥
	ឆសូត្រ ទី ៨	២០២
	ឆសេដ្ឋសូត្រ ទី ៩	២០៦
	ឆកាកាលិកសូត្រ ទី ១០	២២២
	ឆាលកសូត្រ ទី ១១	២៣៥
	ទ្វយតានុបស្សនាសូត្រ ទី ១២	២៤៦
អដ្ឋកវគ្គទី ៤	កាមសូត្រ ទី ១	២៥៥
	គុហដ្ឋកសូត្រ ទី ២	២៦០
	ទ្ធដ្ឋកសូត្រ ទី ៣	២៦៨

មាតិកាបត្តិ

មាតិកា	អង្គ
ចតុត្ថសរ្ម អដ្ឋការក្ខសរ្ម ចតុត្ថं សុទ្ធដ្ឋការសុត្តं	២៧០
បញ្ចមं បរមដ្ឋកសុត្តं . . .	២៧៣
ឆដ្ឋं ជរាសុត្តं	២៧៥
សត្តមं តិស្សមេត្តេយ្យសុត្តं . . .	២៧៧
អដ្ឋមं បសូរសុត្តं	២៧៨
នវមं មាគន្ទិយសុត្តं	២៨២
ទសមं បុព្ពកេទសុត្តं . . .	២៨៧
ឯកាទសមं កលហវិវាទសុត្តं . .	២៨០
ទ្វាទសមं ចូឡវ្យូហសុត្តं . . .	២៨៦
តេរសមं មហាវ្យូហសុត្តं . . .	៣០១
ចុទ្ទសមं តុវដកសុត្តं . . .	៣០៧
បណ្ណរសមं អត្តទណ្ឌសុត្តं . . .	៣១៣
សោឡសមं សារីបុត្តសុត្តं . . .	៣១៨
បញ្ចមសរ្ម ចារាយនសរ្ម វត្ថុគាថា . .	៣២៥
បឋមា អជិតបញ្ហា	៣៣៥

សន្ទ្ធីកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា		ទំព័រ
អដ្ឋកវគ្គទី ៤	សុទ្ធដ្ឋកសូត្រ ទី ៤	២៧០
	បរមដ្ឋកសូត្រ ទី ៥	២៧៣
	ជរាសូត្រ ទី ៦	២៧៥
	តិស្សមេត្តេយ្យសូត្រ ទី ៧	២៧៧
	បសូរសូត្រ ទី ៨	២៧៨
	មាគន្ទិយសូត្រ ទី ៩	២៨២
	បុរាភេទសូត្រ ទី ១០	២៨៧
	កលហវិវាទសូត្រ ទី ១១	២៩០
	ចូឡវ្យូហសូត្រ ទី ១២	២៩៦
	មហាវ្យូហសូត្រ ទី ១៣	៣០១
	តុវដកសូត្រ ទី ១៤	៣០៧
	អត្តទណ្ឌសូត្រ ទី ១៥	៣១៣
	សារីបុត្តសូត្រ ទី ១៦	៣១៨
បារាយនវគ្គទី ៥	១ តិ្ត្ត	៣២៥
	អជិតមាណ្ណា ទី ១	៣៣៥

មាតិកាបត្តាធិ

| មាតិកា | | |

សន្ធីកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
ចាកយនវគ្គ ទី ៥ តិស្សមេត្តយ្យបញ្ហា ទី ២ . . .	៣៣៧
បុណ្ណកបញ្ហា ទី ៣	៣៣៨
មេត្តគូបញ្ហា ទី ៤	៣៤០
ធោតកបញ្ហា ទី ៥	៣៤៤
ឧបសីវបញ្ហា ទី ៦	៣៤៦
នន្ទបញ្ហា ទី ៧	៣៤៨
ហេមកបញ្ហា ទី ៨	៣៥២
តោទេយ្យបញ្ហា ទី ៩	៣៥៣
កប្បបញ្ហា ទី ១០.	៣៥៤
ជតុកណ្ណីបញ្ហា ទី ១១	៣៥៥
ភទ្រាវុធបញ្ហា ទី ១២	៣៥៧
ឧទយបញ្ហា ទី ១៣	៣៥៩
ពោសាលបញ្ហា ទី ១៤	៣៦០
មោឃរាជបញ្ហា ទី ១៥	៣៦២
បិង្គិយបញ្ហា ទី ១៦	៣៦៣

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្គ
ចាវយនាទុសង្ខ្ជីតិកថា	៣៦៤
សុត្តន្ទិចាតេ សុត្តន្ទានំ	៣៧១

សន្ទ្ធីកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
១ កាយនានុសន្ធ្ធីតកថា	៣៦៤
២ ឋានៃសូត្រ ក្នុងសុត្តន្ត	៣៧១

រ៉ូវ្ទារ៉ូវ្ទបត្ត

រ៉ូវ្ទបាលៀ	អ្ការ៉ូវ្ទបាលៀ	អង្ក	ផ្ទ្ធលេខាយ
សន្ទ្ធរបេកូមានោ	សន្ទ្ធរបេកូមានោ	១៣	១២
សេរ៉ាតំ	សេរ៉ាតំ	១៤	៨
"	"	"	១២
សង្ខ្ណ៌ាតារតេស្ស	សង្ខ្ណ៌ាតារតេស្ស	១៥	២
ទ៉ិប ចារ៉ាសោ	ទ៉ិប្ប៉ាចារ៉ាសោ	"	១០
ព្ទ្ធ	ព្ទ្ធ	៣៤	១
យថាហ	យថាហ	៤៣	៤
ទ៉ិដ្ឋ	ទ៉ិដ្ឋ	៤៨	៧
ទ៉ិដ្ឋ្ចរណ៌ាសម្ស ទ	ទ៉ិដ្ឋ្ចរណ៌ាសម្ស ទ	៥៥	១៨
ណ៌ាតោ	ណ៌ាតោ	៥៦	១១
នា សត្ត	នោ សត្ត	៥៨	៥
ប ញ្ញ ដ៏	ប ញ្ញ ដ៏	៦២	៥
ជ៉ាតំ ទ៉ាកតតោ	ជ៉ាតំ ទ៉ាកតតោ	៦៥	២
ទ្ទ ុតិយ ំ អ ាមគ ន្ធ ្ត ្ត ំ	ត ត ិយ ំ ហ ិ ្ត ្ត ំ	៨៣	១
ប ញ្ច ម ំ ្ត ូ ច ិ ណ ៌ ាម ្ត ្ត ំ	ច ត ្ត ំ ម ង ្ខ ្ត ្ត ំ	៨៧	"

រ៉ាវ៉ាន់ប្រ

១	២	២	២
រ៉ាវ៉ាន់	១	២	២
១	២	២	២
១	២	២	២
១	២

រ៉ាវ៉ាវ៉ាទ្ធបត្ត

រ៉ាវ៉ាទ្ធបាលៀ	អ៊ីរ៉ាវ៉ាទ្ធបាលៀ	អង្គ	រដ្ឋលេខាយ៉ំ
សុត្តនិបាតេ ទុតិយស្ស	សុត្តនិបាតេ		
ចូឬវគ្គស្ស សត្តមំ	ខុទ្ទកនិកាយស្ស		
ព្រាហ្មណធម្មិកសុត្តំ	សុត្តនិបាតោ	៨៨	៤
សុត្តនិបាតេ	សុត្តនិបាតេ ទុតិយស្ស		
ខុទ្ទកនិកាយស្ស	ចូឬវគ្គស្ស សត្តមំ		
សុត្តនិបាតោ	ព្រាហ្មណធម្មិកសុត្តំ	៨៩	៤
យជស្ស	យជស្ស	៩៩	៤
សត្តមំ ព្រាហ្មណធម្មិកសុត្តំ	អដ្ឋមំ នាវាសុត្តំ	១០១	១
ឆេតា	ឆេត្តា	១១១	៤
សុណន្ទ	សុណន្ទ	១២៤	៨
បរិសេ	បរិសេ	១២៥	៩
អដ្ឋង្គិក	អដ្ឋង្គិក	១២៩	២
អដ្ឋ	អដ្ឋ	,,	៧
ចតុត្ថ សុន្ទរិកសុត្តំ	ឥតិយ សុកាសិតសុត្តំ	១៤១	១
សុន្ទរិកសុត្តំ	សុន្ទរិកសុត្តំ	១៥៥	១

រ៉ាវ៉ាន់ទ្ធ

រ៉ាវ៉ាន់ទ្ធ	អ្ន្ធ	អ្ន្ធ	១	១
សស្សមណ ព្រាហ្មណ	សស្សមណ ព្រាហ្មណ	១៨៦	៨
បតិដ្ឋ ប្ប	បតិដ្ឋ ប	១៨៩	៩
២	២	២	២
២	២	២	២
២	២	២	២

សន្ទ្ធីកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ភាជន៍មាសម្ម	ភាជន៍មាសតម្ម	២៨	១៨
សុកសម្ភ:	សុក្ខសម្ភវ:	៤៣	១៧
ត្រសង្ឆ	ត្រៃសង្ឆ	៧៦	៤
បត្ត្ថ	បត្ត្ថ	៧៩	៣
ន្ទ្ធ	ន្ទ្ធ	"	១០
១	១	៨២	១០
អាមគន្ធសូត្រទី ២	ហ៊ីរិសូត្រទី ៣	៨៣	១
សុត្តនិបាត ចូឡវគ្គទី ២	សុត្តន្ទ្ធបិដក ១ ១ ១

សន្ទីកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
សុត្តន្ទបិដកខុទ្ទកនិកាយ	សុត្តនិបាត ចូឡវគ្គទី ២		
សុត្តនិបាត	សូចិលោមសូត្រ ទី ៥	៨៨	១
សុត្តនិបាត ចូឡវគ្គទី ២	សុត្តន្ទបិដក ខុទ្ទក-		
សូចិលោមសូត្រទី ៥	និកាយ សុត្តនិបាត	៩០	"
សុត្តនិបាត ចូឡវគ្គទី ២	សុត្តន្ទបិដក ខុទ្ទក-		
ធម្មចរិយសូត្រទី ៦	និកាយ សុត្តនិបាត	៩២	"
សុត្តនិបាត ចូឡវគ្គទី ២	សុត្តន្ទបិដក ខុទ្ទកនិកាយ		
ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រទី ៧	សុត្តនិបាត	៩៤	១
សុត្តន្ទបិដក ខុទ្ទកនិកាយ	សុត្តនិបាត ចូឡវគ្គទី ២		
សុត្តនិបាត	ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រទី ៧	៩៥	"
ប្រព្រត្តិ	ប្រព្រឹត្ត	"	៨
សុត្តនិបាត ចូឡវគ្គទី ២	សុត្តន្ទបិដក ខុទ្ទកនិកាយ		
ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រទី ៧	សុត្តនិបាត	៩៦	១
សុត្តន្ទបិដក ខុទ្ទកនិកាយ	សុត្តនិបាត ចូឡវគ្គទី ២		
សត្តនិបាត	ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រទី ៧	៩៧	១

សន្ទីកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
សេចក្ត	សេចក្ដី	៩៧	១
សុត្តនិបាត ចូឡវគ្គទី ២	សុត្តន្ទបិដក ខុទ្ទក-		
ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រទី ៧	និកាយ សុត្តនិបាត	៩៨	១
សុត្តន្ទបិដក ខុទ្ទកនិកាយ	សុត្តនិបាត ចូឡវគ្គទី ២		
សុត្តនិបាត	ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រទី ៧	៩៩	១
ព្រាហ្មណធម្មិកសូត្រទី ៧	នាវាសូត្រ ទី ៨	១០១	១
ទី១៩	ទី ១៣	១១៧	១
ចានស្ពាប់	ស្ពាប់	១២៤	៥
អ្នកចូរមានចិត្ត	ជនអ្នកមានចិត្ត	១២៩	៥
រក្សាទ្យបាសថ	រក្ខាហើយនូវទ្យបាសថ		"
ព្រនិញ្ជាន	ព្រះនិញ្ជាន	១៣០	១៤
សុន្ទ្ធរិកសូត្រទី ៤	សុកាសិតសូត្រទី ៣	១៤១	១
សុន្ទ្ធិ-	សុន្ទ្ធរ-	១៤៣	៩
បរិកោក	បរិកោគ	១៤៦	១៧
មនមាន	មិនមាន	១៥០	៤
មួយនាក់	មួយរយនាក់	១៥៧	១១

សន្លឹកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ពីរយ	ពីរោយ	១៨៨	៥
ព្រាហ្មណ៍	គ្រានោះឯង សេលព្រាហ្មណ៍	១៩០	២
សត្ត្ត និបាត	សុត្ត្ត និបាត	២១៣	១
ព្រះពជ្ជាកុមារ	ព្រះពជ្ជកុមារ	២៣៨	៨
រចចូល	ប្ជួចចូល	២៤៣	៧
ទរលត់ទុក្ខ	ទ័រលត់ទុក្ខ	២៤៧	៩
សម្ជសៃ	ផ្ទៃ	២៦២	១០
ពមតាម	ពមតាប	២៦៧	២
ទ្ធ្ជ	ទ្ធ	២៨៣	១៨
សេក្ត	សេចក្ត	២៨៥	៥
មិនគប្ជ	មិនគប្ជ	៣០៨	៧
ឧបសីវមារ៉ាគប្ជ	ឧបសីវ៉ាប្ជ	៣៤៦	៨
សុត្ត្ត និបាត	សុត្ត្ត និបាត	[illegible]	[illegible]
សុត្ត្ត និបាត ចាកយ-	ខ្ជាងនៃ សុត្ត		
នានុសន្ធ្ជ ត្ត	ក្ជ ន សុត្ត្ត និបាត	៣៧១	"
សារ៉ាបុត្ត	សារ៉ីបុត្ត	៣៧៣	៧

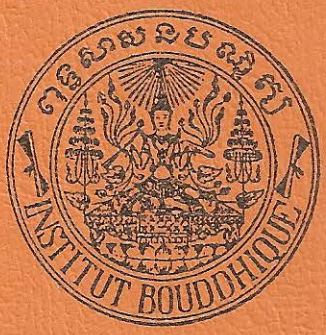
INSTITUT BOUDDHIQUE